

www.e-rara.ch

Diodori Siculi bibliothecae historicae quae supersunt

Diodorus

Lipsiae, [17--]

ETH-Bibliothek Zürich

Shelf Mark: Rar 8145

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-33647>

Biblos triskaidekatē.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

ΔΙΟΔΩΡΟΥ
ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ
ΒΙΒΛΟΣ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

Hoc in libro Diodorus narrationem a bello inde Syracusano, usque ad belli Carthaginensium in Sicilia contra Dionysium gesti bellique Peloponnesiaci exitum, (Ol. XCI, 2. — XCIII, 4.) ita persequitur, ut in Prooemio (C. 1.) primum causas declaret, ob quas abstinendum sit in posterum praefationibus, petitas illas a rerum multitudine, atque temporum, quae percurri possant, ingenti spatio; dein annorum rationem adiungat.

Εἰ μὲν ὅμοια τοῖς ἄλλοις ἱστορίαν ἐπραγματευόμεθα, σχεδὸν ἦν ἐν τῷ προοιμίῳ περὶ τινῶν διαλεχθέντας, ἐφ' ὅσον ἦν εὐκαιρον, οὕτως ἐπὶ τὰς συνεχεῖς πράξεις μεταβιβάζειν τὸν λόγον· (ὀλίγον γὰρ χρόνον ἀπολαμβάνοντες τῇ γραφῇ, τὴν ἀναστροφὴν ἂν εἰχομεν τὸν ἀπὸ τῶν προοιμίων καρπὸν προσλαμβάνεσθαι·) ἐπεὶ δὲ ἐν ὀλίγαις βίβλοις ἐπηγγειλάμεθα μὴ μόνον τὰς πράξεις ἐφ' ὅσον ἂν δυνώμεθα γράψειν, ἀλλὰ καὶ περιλήψεσθαι χρόνον πλείονα τῶν χιλίων καὶ ἑκατὸν ἐτῶν, ἀναγκαῖόν ἐστι, τὸν πολὺν λόγον τῶν προοιμίων παραπέμψαντας, ἐπ' αὐταῖς

ἔρχεσθαι τὰς πράξεις· τοῦτο μόνον προειπόντας, ὅτι κατὰ μὲν τὰς προειρημένους ἔξ βίβλους ἀνεγράψαμεν τὰς ἀπὸ τῶν Τρωϊκῶν πράξεις, ἕως εἰς τὸν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ψηφισθέντα πόλεμον ἐπὶ Συρακουσίου, εἰς δὲ ἀπὸ Τροίας ἀλώσεώς ἐστὶν ἔτη ἐπτακόσια ἑξήκοντα· ἐν ταύτῃ δὲ προσαναπληροῦντες τὸν συνεχῆ χρόνον, ἀρξόμεθα μὲν ἀπὸ τῆς ἐπὶ Συρακουσίου στρατείας, καταλήξομεν δὲ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ δευτέρου πολέμου Καρχηδονίοις πρὸς Διονύσιον τὸν Συρακουσίων τύραννον.

(C. 2.) Olymp. XCI, 2. a. C. 413. Archonte Chabria, Tribunis militum consulari potestate L. Sergio, M. Papirio et M. Servilio, decreto in Syracusanos bello, Athenienses magno classem studio expediunt. Quae priusquam Alcibiade, Nicias et Lamacho ducebus exiret; accidit, ut omnes una nocte Hermae, qui Athenis erant, deicerentur. Cuius flagitii, quod ad publicam rem pertinere videbatur, suspicio mota in Alcibiadem, sed tum quidem ab eo depulsa est. Navium militumque numerus. Facta tandem deliberatione de rebus Siculis tractandis, placuit Selinuntios et Syracusanos servituti mancipare, caeteris annua imperare stipendia.

2. Ἐπ' ἀρχοντος γάρ Ἀθηναῖοι Χαβρίου Ῥωμαῖοι μὲν ἀντὶ τῶν ὑπάτων κατέστησαν χιλιάρχους τρεῖς, Δεύκιον Σέργιον, Μάρκον Σερούλιον, καὶ Μάρκον Παπίριον· ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθηναῖοι ψηφισάμενοι τὸν πρὸς Συρακουσίους πόλεμον, τὰς τε ναῦς κατεσκεύασαν, καὶ χρήματα συναγαγόντες, μετὰ πολλῆς σπουδῆς ἄπαντα τὰ πρὸς τὴν στρατείαν παρεσκευάζοντο. Ἡρημένοι δὲ τρεῖς στρατηγοὺς, Ἀλκιβιάδην, Νικίαν καὶ Λάμαχον, αὐτοκράτορας αὐτοὺς κατέστησαν ἁπάντων τῶν κατὰ τὸν πόλεμον. Τῶν δὲ ἰδιωτῶν οἱ ταῖς οὐσίαις εὐποροῦντες, τῇ προθυμίᾳ τοῦ δήμου χαρίζεσθαι βουλόμενοι, τινὲς μὲν ἰδίας τριῆρεις κατεσκεύασαν, τινὲς δὲ χρήματα δώ-

σειν εἰς τὰς τροφὰς τῆς δυνάμεως ἐπηγγέλλοντο· πολλοὶ δὲ καὶ τῶν δημοτικῶν πολιτῶν καὶ ξένοι, ἔτι δὲ συμμάχων, ἐκουσίως προσιόντες τοῖς στρατηγοῖς, διεκελεύοντο καταγράφειν ἑαυτοὺς εἰς τοὺς στρατιώτας. Οὕτως ἅπαντες μεμετεωρισμένοι ταῖς ἐλπίσιν, ἐξ ἐτοίμου κατακληροῦν ἠλπίζον τὴν Σικελίαν. Ἦδη δὲ τοῦ στόλου παρεσκευασμένου, τοὺς Ἑρμῆς τοὺς κατὰ τὴν πόλιν παμπληθεῖς ὄντας συνέβη ἐν μιᾷ νυκτὶ περικοπῆναι. Ὁ μὲν οὖν δῆμος, οὐχ ὑπὸ τῶν τυχόντων νομίσας γεγενησθαι τὴν πρᾶξιν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν προσχόντων ταῖς δόξαις, ἐπὶ τῇ καταλύσει τῆς δημοκρατίας, ἐμισπονήρει, καὶ τοὺς πράξαντας ἐζήτει, μεγάλας δωρεὰς προθεὶς τῷ μνηύσαντι. Προσελθὼν δὲ τις τῶν ἰδιωτῶν τῇ βουλῇ, ἔφησεν εἰς οἰκίαν μετοίκου τινὰς ἑωρακέναι τῇ νουμηνίᾳ περὶ μέσας νύκτας εἰσιόντας, ἐν οἷς καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην. Ἀνακρινόμενος δ' ὑπὸ τῆς βουλῆς, πῶς νυκτὸς οὔσης ἐπεγίνωσκε τὰς ὕψεις, ἔφησε πρὸς τὸ τῆς σελήνης φῶς ἑωρακέναι. Οὗτος μὲν οὖν αὐτὸν ἐξελέγξας, κατεψευσμένος εὐρέθη· τῶν δ' ἄλλων οὐδ' ἔγχος τῆς πράξεως οὐδεὶς εὐρεῖν ἠδυνήθη. Τριήρων μὲν οὖν ἑκατὸν τεσσαράκοντα ἡτοιμασμένων, ὀλκιάδων δὲ καὶ τῶν ἱππαγωγῶν, ἔτι δὲ καὶ τῶν τὸν οἶτον καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν κομιζόντων πολὺς τις ἀριθμὸς ἦν· ὀπλῖται δὲ καὶ σφενδονῆται, πρὸς δὲ τοῦτοις ἱππεῖς, καὶ τῶν συμμάχων πλείους τῶν ἐπτακισχιλίων, ἐκτὸς τῶν ἐν τοῖς πληρώμασι. Τότε μὲν οὖν οἱ στρατηγοὶ μετὰ τῆς βουλῆς ἐν ἀποφύγῳ συνεδρεύοντες, ἐβουλεύοντο πῶς χρὴ διοικῆσαι τὰ

κατὰ τὴν Σικελίαν, εἰς τῆς νήσου κρατήσωσιν. Ἐδοξεν οὖν αὐτοῖς, Σελινουντίους μὲν καὶ Συρακούσιους ἀνδραποδίσασθαι, τοῖς δ' ἄλλοις ἀπλῶς τάξαι φόρους, οὓς κατ' ἐνιαυτὸν οἴσουσιν Ἀθηναίοις.

(C. 3.) Sacris in Piraeo rite peractis, classis ingreditur iter; cuius quae fuerit usque ad Rhegium ratio, describitur. Rheginos ad iungendam armorum societatem invitant.

3. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ κατέβαινον οἱ στρατηγοὶ μετὰ τῶν στρατιωτῶν εἰς τὸν Πειραιᾶ, καὶ συνηκολούθει πᾶς ὁ κατὰ τὴν πόλιν ὄχλος, ἀναμιξ ἄστων τε καὶ ξένων, ἐκάστου τοὺς ἰδίους συγγενεῖς τε καὶ φίλους προπέμποντος. Αἱ μὲν οὖν τριήρεις παρ' ὄλον τὸν λιμένα παρῶρμον, κεκοσμημέναι τοῖς ἐπὶ ταῖς πλώραις ἐπιστήμασι καὶ τῇ λαμπρότητι τῶν ὀπλων· ὁ δὲ κύκλος ἅπας τοῦ λιμένος ἔγεμε θυμιατηρίων καὶ κρατήρων ἀργυρῶν, ἐξ ὧν ἐκπώμασι χρουσοῖς ἔσπενδον οἱ τιμῶντες τὸ θεῖον, καὶ προσευχόμενοι κατατυχεῖν τῆς στρατείας. Ἀναχθέντες οὖν ἐκ τοῦ Πειραιῶς, περιέπλευσαν τὴν Πελοπόννησον, καὶ κατηνέχθησαν εἰς Κέρκυραν· ἐνταῦθα γὰρ παραμένειν παρήγγελτο, καὶ προσαναλαμβάνειν τοὺς παροίκους τῶν συμμάχων. Ἐπεὶ δ' ἅπαντες ἡθροίσθησαν, διαπλεύσαντες τὸν Ἰόνιον πόρον, πρὸς Ἄκραν Ἰαπυγίαν κατηνέχθησαν· καὶ κειθὲν ἤδη παρελέγοντο τὴν Ἰταλίαν. Ἐπὶ μὲν οὖν Ταραντίνων οὐ προσεδέχθησαν, Μεταποντίνους δὲ καὶ Ἡρακλειώτας παρέπλευσαν· εἰς δὲ Θουρίους κατενεχθέντες, πάντων ἔτυχον τῶν φιλανθρώπων. Ἐκεῖθεν δὲ καταπλεύσαντες εἰς Κρότωνα, καὶ λαβόντες ἀγορὰν παρὰ τῶν Κροτωνιατῶν, τῆς τε Λακινίας Ἥρας τὸ

ἱερὸν παρέπλευσαν, καὶ τὴν Διοσκουριάδα καλουμένην ἄκραν ὑπερέθεντο. Μετὰ δὲ ταῦτα τὸ καλούμενόν τε Σκυλλήτιον καὶ Λοκροὺς παρήλλαξαν· καὶ τοῦ Ῥηγίου καθορμισθέντες ἐγγὺς, ἔπεισαν τοὺς Ῥηγίους συμμαχεῖν· οἱ δὲ ἀπεκρίναντο βουλεύεσθαι μετὰ τῶν ἄλλων Ἰταλιωτῶν.

(C. 4.) Syracusanorum duces, Hermocrates, Sicanus et Heraclides, multarum civitatum dissidia experti, paucarum societatem et auxilia adipiscuntur. Eggestanos fraudis incusant Athenienses, Naxumque et Catanam in Sicilia petunt. A Naxi civibus amice excepti, Catanenses ad arma invitos adigunt.

4. Συρακούσιοι δ' ἀκούσαντες ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ τὰς δυνάμεις εἶναι τῶν Ἀθηναίων, στρατηγούς κατέστησαν αὐτοκράτορας τρεῖς, Ἐρμοκράτην, Σικανὸν καὶ Ἡρακλείδην, οἱ τοὺς στρατιώτας κατέγραφον, καὶ πρέσβεις ἐπὶ τὰς κατὰ τὴν Σικελίαν πόλεις ἀπέστελλον, δεόμενοι τῆς κοινῆς σωτηρίας ἀντιλαμβάνεσθαι· τοὺς γὰρ Ἀθηναίους τῇ μὲν λόγῳ πρὸς Συρακουσίους ἐνίστασθαι τὸν πόλεμον, τῇ δ' ἀληθείᾳ καταστρέφασθαι βουλομένους ὅλην τὴν νῆσον. Ἀκραγαντῖνοι μὲν οὖν καὶ Νάξιοι συμμαχήσειν ἔφησαν Ἀθηναίοις· Καμαριναῖοι δὲ καὶ Μεσσήνιοι τὴν μὲν εἰρήνην ἄξιον ὠμολόγησαν, τὰς δ' ὑπὲρ τῆς συμμάχιας ἀποκρίσεις ἀνεβάλλοντο· Ἱμεραῖοι δὲ καὶ Σελινούντιοι, πρὸς δὲ τοῦτοις Γελῶσι καὶ Καταναῖοι, συναγωνιῆσθαι τοῖς Συρακουσίοις ἐπηγγέλιοντο. Αἱ δὲ τῶν Σικελῶν πόλεις τῇ μὲν εὐνοίᾳ πρὸς Συρακουσίους ἔρρεπον, ὅμως δ' ἐν ἡσυχίᾳ μένουσαι, τὸ συμβησόμενον ἐκαρᾷ δέχονται. Τῶν δ' Ἑγεσταίων οὐχ ὁμολογούντων δώσειν πλεον τῶν τριάκοντα τάλαντων, οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων ἐγκαλέσαντες

αὐτοῖς, ἀνῆχθησαν ἐκ Ῥηγίου μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ κατέπλευσαν τῆς Σικελίας εἰς Νάξον. Λεξαμένων δ' αὐτοὺς τῶν ἐν τῇ πόλει φιλοφρόνων, παρέπλευσαν ἐκεῖθεν εἰς Κατάνην. Τῶν δὲ Καταναίων εἰς μὲν πόλιν οὐ δεχομένων τοὺς στρατιώτας, τοὺς δὲ στρατηγούς ἑασάντων εἰσελθεῖν, καὶ παρασχομένων ἐκκλησίαν, οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων περὶ συμμαχίας διελέγοντο. Δημηγοροῦντος δὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου, τῶν στρατιωτῶν τινές, διελόντες πυλίδα, παρεισέπεσον εἰς τὴν πόλιν· δι' ἣν αἰτίαν ἡναγκάσθησαν οἱ Καταναῖοι κοινωνεῖν τοῦ κατὰ τῶν Συρακουσίων πολέμου.

(C. 5.) Interea Athenis odium ingens in Alcibiadem, ob Hermas truncatos evertendique popularis status molimina, exarsit. Criminationem adiuvit facta nuper Argis ad tollendam populi iurisdictionem coniuratio. Alcibiades, ad causam dicendam domum revocatus, quum sua triremi Thurium venisset; impendentis metu tempestatis, clam se a custodibus subduxit, et posthac capitis damnatus a suis, Lacedaemona demigravit.

5. Τούτων δὲ πραττομένων, οἱ κατὰ τὴν ἰδίαν ἔχθραν μισοῦντες τὸν Ἀλκιβιάδην ἐν Ἀθήναις, πρόσφασιν ἔχοντες τὴν τῶν ἀγαλμάτων περικοπὴν, διέβαλον αὐτὸν ἐν ταῖς δημηγορίαις, ὥς συνωμοσίαν κατὰ τοῦ δήμου πεποιημένον. Συνελάβετο δ' αὐτῶν ταῖς διαβολαῖς τὸ πρᾶχθῆν παρὰ τοῖς Ἀργείοις· οἱ γὰρ ἰδιόξενοι συνθήμενοι καταλῦσαι τὴν ἐν Ἀργεὶ δημοκρατίαν, πάντες ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἀνῆρθέτησαν. Πιστεύσας οὖν ὁ δῆμος ταῖς κατηγορίαις, καὶ δεινῶς ὑπὸ τῶν δημαγωγῶν παροξυνθεὶς, ἀπέστειλε τὴν Σαλαμινίαν ναῦν εἰς Σικελίαν, κελεύων τὴν ταχίστην ἡκεῖν Ἀλκιβιάδην ἐπὶ τὴν χεῖρσιν. Παραγενο

μένης οὖν τῆς νεῶς εἰς τὴν Κατάνην, Ἀλκιβιάδης ἀκούσας τῶν πρέσβων τὰ δόξαντα τῷ δήμῳ, τοὺς συνδιαβεβλημένους ἀναλαβὼν εἰς τὴν ἰδίαν τριήρη, μετὰ τῆς Σαλαμινίας ἐξέπλευσεν. Ἐπεὶ δ' εἰς Θουρίους κατέπλευσεν, εἴτε καὶ συνειδὼς ἑαυτῷ τὴν ἀσέβειαν ὁ Ἀλκιβιάδης, εἴτε καὶ φοβηθεὶς τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου, μετὰ τῶν συνδιαβεβλημένων διαδορὰς ἐκποδὼν ἐχωρίσθη. Οἱ δ' ἐν τῇ Σαλαμινίᾳ νηῖ παραγενόμενοι, τὸ μὲν πρῶτον ἐξήτουν τοὺς περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην· ὥς δ' οὐχ εὗρισκον, ἀποπλεύσαντες εἰς Ἀθήνας, ἀπήγγειλαν τῷ δήμῳ τὰ πεπραγμένα. Οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι παραδόντες δικαστηρίου τοῦ τε Ἀλκιβιάδου καὶ τῶν ἄλλων τῶν συμφυγόντων τὰ ὀνόματα, δίκην ἐρήμην κατεδίκασαν θανάτου. Ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ἐκ τῆς Ἰταλίας διαπλεύσας ἐπὶ Πελοπόννησον, ἔφυγεν εἰς Σπάρτην καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους παρῶξυνεν ἐπιθῆσθαι τοῖς Ἀθηναίοις.

(C. 6.) Duo reliqui Atheniensium duces Hyccarā capiant, ex-
ctoque ab Egestanis tributo, ad Catanam subsistunt. Inde strate-
gemate usi, magnum Syracusanorum portum, Olympium vicinaque
loca occupant. Intellecta fraude, Syracusani castra hostium inva-
dunt. Oritur pugna, in qua victores Athenienses: qui ad firman-
dam obsidionem reversi Catanam, a suis equitatu et pecunia instru-
untur. Illo tempore Diagoras atheus, ob intentatam sibi impieta-
tis actionem, Athenis aufugit: Romani cum Aequis bella gesso-
runt, Lavicosque expugnarunt.

6. Οἱ δ' ἐν Σικελίᾳ στρατηγοὶ μετὰ τῆς τῶν Ἀθηναίων δυνάμεως παραπλεύσαντες, εἰς Ἑγεσταίαν, Ἐκκαρά μὲν Σικελικὸν πολισμάτιον ἐλόντες, ἐκ τῶν λαφύρων συνήγαγον ἑκατὸν τάλαντα· κομισάμενοι δὲ καὶ τριάκοντα τάλαντα παρὰ τῶν Ἑγεσταίων,

κατέπλευσαν εἰς Κατάνην. Βουλόμενοι δὲ τὸν πρὸς τῷ μεγάλῳ λιμένι τόπον Συρακουσίων ἀκινδύνως καταλαβέσθαι, πέμπουσιν ἄνδρα Καταναῖον, ἑαυτοῖς μὲν πιστόν, τοῖς δὲ τῶν Συρακουσίων στρατηγοῖς πιθανόν, διακελευσάμενοι λέγειν τοῖς ἡγεμόσι τῶν Συρακουσίων, ὅτι τινὲς Καταναίων συστάντες βούλονται συγχροῦς τῶν Ἀθηναίων, αὐλιζομένους ἀπὸ τῶν ὀπλων ἐν τῇ πόλει νυκτὶς, ἄφνω συλλαβόντες, τὰς ἐν τῷ λιμένι ναῦς ἐμπρῆσαι. πρὸς δὲ τὴν τοῦτων συντέλειαν, ἡξίουں τοὺς στρατηγοὺς ἐπιφανῆναι μετὰ δυνάμεως, μὴ ποτε τῆς ἐπιβολῆς ἀποτύχωσιν. Ἐλθόντος δὲ τοῦ Καταναίου πρὸς τοὺς ἡγεμόνας τῶν Συρακουσίων, καὶ δηλώσαντος τὰ προειρημένα, πιστεύσαντες περὶ τούτων οἱ στρατηγοί, συνετάξαντο νύκτα καθ' ἣν ἐκτάξουσιν τὴν δύναμιν, καὶ τὸν ἄνθρωπον ἐξαπέστειλαν εἰς τὴν Κατάνην. Οἱ μὲν οὖν Συρακούσιοι κατὰ τὴν τέταχμένην νύκτα ἦγον τὸ στρατιόπεδον ἐπὶ τὴν Κατάνην. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι παραπλεύσαντες εἰς τὸν μέγαν λιμένα τῶν Συρακουσίων μετὰ πολλῆς ἡσυχίας, τοῦ τε Ὀλυμπίου κύριοι κατέστησαν, καὶ πάντα τὸν περικείμενον τόπον καταλαβόμενοι, παρεμβολὴν ἐποίησαντο. Οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν Συρακουσίων ὥς ᾗσθοντο τὴν ἀπάτην, ταχέως ἀναστρέψαντες, προσέβαλον τῇ παρεμβολῇ τῶν Ἀθηναίων. Ἐπεξελθόντων οὖν τῶν πολεμίων, συνέστη μάχη, καθ' ἣν οἱ Ἀθηναῖοι τετρακοσίους συνέστη μάχη, καθ' ἣν οἱ Ἀθηναῖοι τετρακοσίους ἐναντίων ἀνελόντες, φυγεῖν ἠνάγκασαν τοὺς Συρακουσίους. Οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοί, θεωροῦντες τοὺς πολεμίους ἱπποκρατοῦντας, καὶ βου-

λόμενοι βέλτιον τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν κατασκευά-
σασθαι, πάλιν ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κατάνην· πέμ-
ψαντες δ' εἰς Ἀθήνας τινάς, ἔγραψαν πρὸς τὸν δῆ-
μον ἐπιστολάς, ἐν αἷς ᾗξίουں ἵππεῖς ἀποστεῖλαι καὶ
χρήματα· πολυχρόνιον γὰρ ἔσεσθαι τὴν πολιορκίαν.
Οἱ δ' Ἀθηναῖοι τριακόσια τάλαντα καὶ τῶν ἱππέων
τινάς ἐψηφίσαντο πέμπειν εἰς τὴν Σικελίαν. Τοῦ-
των δὲ πρατιομένων, Διαγόρας ὁ κληθεὶς ἄθεος,
διαβολῆς τυχὼν ἐπ' ἄσεβείᾳ, καὶ φοβηθεὶς τὸν δῆ-
μον, ἔφυγεν ἐκ τῆς Ἀττικῆς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι τῷ ἀνε-
λόντι Διαγόραν ἀργυρίου τάλαντον ἐπεκήρυξαν.
Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Ῥωμαῖοι πρὸς Αἰῶους πόλε-
μον ἔχοντες, Λαβίκους ἐξεπολιόρκησαν. Ταῦτα μὲν
οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

(C. 7.) Olymp. XCI, 3. a. C. 412. Arch. Pisandro, Tribb.
militum c. p. P. Lucretio, C. Servilio, Agrippa Menenio et Sp. Ve-
turio, Syracusani, missa legatione, a Lacedaemoniis et Corinthiis
auxilia impetrant, adiuti Alcibiadis patrocinio. Duces delecti Gy-
lippus et Pythes. Interea Nicias et Lamachus, Siculis copiis aucti,
Epipolis potiuntur, Syracusasque classe obsident. Syracusanis iam
paene debilitatis Gylippus, Lacedaemoniorum dux, una cum Hime-
racis, Gelois, Selinuntis Sicaniisque, auxilio venit.

7. Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Πεισάνδρου Ῥω-
μαῖοι μὲν ἀντὶ τῶν ὑπάρτων χιλιάρχους κατέστησαν τέτ-
ταρας, Πόπλιον Λουκρήτιον, Γάϊον Σερονύλιον,
Ἀγρίππαν Μένήμιον, Σπούριον Οὔετούριον· ἐπὶ δὲ
τούτων Συρακούσιοι πρέσβεις ἀποστείλαντες εἰς τε
Κόρινθον καὶ Λακεδαιμόνα, παρεκάλουν βοηθῆσαι,
καὶ μὴ περιορᾶν αὐτοὺς περὶ τῶν ὅλων κινδυνεύον-
τας. Συνηγορήσαντος δ' αὐτοῖς Ἀλκιβιάδου, Λα-
κεδαιμόνιοι μὲν ψηφισάμενοι βοηθεῖν τοῖς Συρα-
κούσιοις, στρατηγὸν εἶλοντο Γύλιππον· Κορίνθιοι

δὲ πλείονας μὲν τριήρεις παρεσκευάζοντο πέμπειν,
 τότε δὲ μετὰ Γυλλίππου Πύθην μετὰ δύο τριήρων
 προαπέστειλαν εἰς Σικελίαν. Ἐν δὲ τῇ Κατάνη Νι-
 κίας καὶ Λάμαχος οἱ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοί, πα-
 ραγενομένων αὐτοῖς ἐξ Ἀθηναίων ἱππέων μὲν διακο-
 σίων πεντήκοντα, ἀργυρίου δὲ ταλάντων τριακοσίων,
 ἀναλαβόντες τὴν δύναμιν, ἔπλευσαν εἰς Συρακού-
 σας· καὶ προσενηχθέντες τῇ πόλει νυκτός, ἔλαθον
 τοὺς Συρακουσίους καταλαβόμενοι τὰς Ἐπιπολάς.
 Αἰσθόμενοι δ' οἱ Συρακούσιοι, κατὰ τάχος ἐβοή-
 θουν, καὶ ἀποβαλόντες τῶν στρατιωτῶν τριακοσίους,
 εἰς τὴν πόλιν συνεδιώχθησαν. Μετὰ δὲ ταῦτα πα-
 ραγενομένων τοῖς Ἀθηναίοις ἐξ Ἐγέστης τριακοσίων
 μὲν ἱππέων, παρὰ δὲ τῶν Σικελῶν ἱππέων διακο-
 σίων πεντήκοντα, συνήγαγον ἱππεῖς τοὺς πάντας
 ὀκτακοσίους. Κατασκευάσαντες δὲ περὶ τὸ Λάβδα-
 λον ὀχύρωμα, τὴν πόλιν τῶν Συρακουσίων ἀπετεί-
 χισον, καὶ πολὺν φόβον τοῖς Συρακουσίοις ἐπέστη-
 σαν. Διόπερ ἐπεξελθόντες ἐκ τῆς πόλεως, ἐπεχείρη-
 σαν διακωλύειν τοὺς οἰκοδομοῦντας τὸ τεῖχος· γενο-
 μένης δ' ἱπομαχίας, συχνούς ἀποβαλόντες, ἐτρά-
 πησαν. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι τῷ μέρει τῆς δυνάμεως τὸν
 ὑπερκείμενον τοῦ λιμένος τόπον κατελάβοντο, καὶ
 τὴν καλουμένην Πολίχνην τειχίσαντες, τότε τοῦ
 Διὸς ἱερὸν περιεβάλοντο, καὶ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν με-
 ρῶν τὰς Συρακούσας ἐπολιόρκουν. Τοιούτων δὲ
 ἐλαττωμάτων περὶ τοὺς Συρακουσίους γενομένων,
 ἠθύμουν οἱ κατὰ τὴν πόλιν· ὥς δ' ἤκουσαν Γυλλί-
 ππον εἰς Ἱμέραν καταπεπλευκέναι, καὶ στρατιώτας

ἀθροΐζειν, πάλιν ἐθάρρῃσαν. Ὁ γὰρ Γύλιππος με-
τὰ τεττάρων τριήρων καταπλεύσας εἰς Ἱμέραν, τὰς
μὲν ναῦς ἐνέωλκεσε, τοὺς δ' Ἱμεραίους πείσας συμ-
μαχεῖν τοῖς Συρακουσίοις, παρὰ τε τούτων καὶ Γε-
λώων, ἔτι δὲ Σελινουντίων καὶ Σικανῶν ἡθροΐζε
στρατιώτας. Συναγαγὼν δὲ τοὺς ἅπαντας, τριεχι-
λίους μὲν πεζοὺς, διακοσίους δ' ἵππεῖς, διὰ τῆς με-
σογείου παρῆγεν εἰς Συρακούσας.

(C. 8.) Inito conflictu acerrimo, Athenienses vincunt, sed iu-
dem Lamachum ducem amittunt. Adveniunt Corinthiorum novae
copiae: oppugnantur Epipolae: multi Atheniensium trucidantur.
Et Lacedaemonii nova auxilia mittunt: Gylippus autem, qui plu-
res sibi Siculos iunxerat, per mediterranea agmen Syracusas ducit.
Ibi quum navale quoque proelium pararet: Athenienses, certiores
de re facti, pluribus navibus novoque duce, Eurymedonte, Niciam
adiuvant. In Peloponneso pactae cum Atheniensibus (Ol. LXXXIX.
3.) induciae, auctore Alcibiade dirimuntur.

8. Καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τῶν Συρακου-
σίων ἐξήγαγε τὴν δύναμιν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους. Γε-
νομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, Λάμαχος ὁ τῶν Ἀθηναίων
στρατηγὸς μαχόμενος ἐτελεύτησε· πολλῶν δὲ παρ'
ἑμφοτέρων ἀναιρεθέντων, ἐνίκησαν οἱ Ἀθηναῖοι.
Μετὰ δὲ τὴν μάχην παραγενομένων τριήρων τρις-
καίδεκα ἐκ Κορίνθου, τοὺς ἐκ τῶν πληρωμάτων ἀνα-
λαβὼν ὁ Γύλιππος, μετὰ τῶν Συρακουσίων προσέ-
βαλε τῇ παρεμβολῇ τῶν πολεμίων, καὶ τὰς Ἐπιπο-
λὰς ἐπολιόρκει. Ἐξελθόντων δὲ τῶν Ἀθηναίων,
συνῆψαν μάχην οἱ Συρακούσιοι, καὶ πολλοὺς τῶν
Ἀθηναίων ἀποκτείναντες ἐνίκησαν, καὶ δι' ὅλης τῆς
Ἐπιπολῆς τὸ τεῖχος κατέσκαψαν. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι
καταλιπόντες τὸν πρὸς ταῖς Ἐπιπολαῖς τόπον, πᾶ-
σαν τὴν δύναμιν εἰς τὴν ἄλλην παρεμβολὴν μετήγα-
γον.

γον. Τούτων δὲ πραχθέντων, οἱ Συρακούσιοι μὲν πρῆςβεις ἀπέστειλαν εἰς Κόρινθον καὶ Λακεδαιμόνα περὶ βοηθείας· οἷς ἀπέστειλαν Κορίνθιοι μετὰ Βοιωτῶν μὲν καὶ Σικυωνίων χίλους, Σπαρτιάται δ' ἑξακοσίους. Γύλιππος δὲ περιπορευόμενος τὰς κατὰ τὴν Σικελίαν πόλεις, πολλοὺς προστρέπετο συμμαχεῖν, καὶ λαβὼν στρατιώτας παρὰ τε τῶν Ἱμεραίων καὶ Σικανῶν τρισχίλους, ἦγε διὰ τῆς μεσογείου. Πυθόμενοι δὲ οἱ Σικελοὶ τὴν παρουσίαν αὐτῶν, ἐπιθέμενοι τοὺς ἡμίσεις ἀνὰ ἕνα· οἱ δὲ περιλειφθέντες διεσώθησαν εἰς Συρακούσας. Ἐλθόντων δὲ τῶν συμμάχων, οἱ Συρακούσιοι βουλόμενοι καὶ τῶν κατὰ θάλατταν ἀγῶνων ἀντιποιεῖσθαι, τὰς τε προὔπαρχούσας ναῦς καθείλκυσαν, καὶ ἄλλας προσπαρασκευάσαντες, ἐν τῷ μικρῇ λιμένι τὰς ἀναπείρας ἐποιοῦντο. Νικίας δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς ἀπέστειλεν εἰς Ἀθήνας ἐπιστολάς, ἐν αἷς ἐδήλου ὅτι πολλοὶ πάρεσι σύμμαχοι τοῖς Συρακουσίοις, καὶ διότι ναῦς οὐκ ὀλίγας πληρῶσαντες ναυμαχεῖν διέγνωσαν· κατὰ τάχος οὖν ἡξίου τριήρεις τε πέμπειν καὶ χρήματα, καὶ στρατηγούς τοὺς συνδιοικήσοντας τὸν πόλεμον· Ἀλκιβιάδου μὲν γὰρ πεφειγότος, Λαμάρχου δὲ τετελευτηκότος, αὐτὸν μόνον ἀπολελείφθαι, καὶ ταῦτ' ἄσθενῶς διακείμενον. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι μετ' Εὐρυμέδοντος μὲν τοῦ στρατηγοῦ δέκα ναῦς ἀπέστειλαν εἰς Σικελίαν καὶ ἄργυρίου τάλαντα ἑκατὸν τεσσαράκοντα περὶ τὰς χειμερινὰς τροπὰς· περὶ δὲ τὴν ἑαρινὴν ὥραν παρεσκευάζοντο μίγαν στόλον ἑξαποστέλλειν. Διόπερ στρατιώτας τε πανταχόθεν

παρὰ τῶν συμμάχων κατέγραφον, καὶ χρήματα συνη-
θροίζον. Κατὰ δὲ τὴν Πελοπόννησον, οἱ Λακεδαι-
μόνιοι παροξυνθέντες ὑπὸ Ἀλκιβιάδου, τὰς σπον-
δὰς ἔλυσαν τὰς πρὸς Ἀθηναίους, καὶ ὁ πόλεμος οὗ-
τος διέμεινεν ἔτη δυοκαίδεκα.

(C. 9.) Olymp. XCI, 4. a. C. 411. Arch. igitur Cleocrilo, Tribb. militum c. p. A. Sempronio, M. Papirio, Q. Fabio et Sp. Nautio, Lacedaemonii cum sociis Atticam denuo invadunt, praeceduntibus Agide et Alcibiade, captamque Deceseam castello muniunt: unde Decelicum bellum nuncupatum. Athenienses contra, Charicle duce, classem in Laconiam expediunt. Sed in Sicilia belli sedes communis visque maxima: terra Syracusani, mari Athenienses susperant; utrique tropaea erigunt.

9. Τοῦ δὲ ἔτους τούτου διελθόντος Κλεόκριτος
μὲν ἄρχων Ἀθηναίων ἦν, ἐν Ῥώμῃ δ' ἀντὶ τῶν ὑπά-
των χιλίαρχοι τέσσαρες ὑπῆρχον, Ἀῦλος Σεμπρώνιος
καὶ Μάρκος Παπίριος, Κόϊντος τε Φάβιος καὶ Σπό-
ριος Ναῦτιος. Ἐπὶ δὲ τούτων Λακεδαιμόνιοι μετὰ
τῶν συμμάχων ἐνέβαλον εἰς τὴν Ἀττικὴν, Ἄγιδος
ἡγούμενου, καὶ Ἀλκιβιάδου τοῦ Ἀθηναίου. Κατα-
λαβόμενοι δὲ χωρίον ὀχυρὸν Λεκέλειαν, φρουρίον
ἐποίησαν κατὰ τῆς Ἀττικῆς· διὸ καὶ συνέβη τὸν πό-
λεμον τοῦτον Λεκελικὸν προσαγορευθῆναι. Ἀθη-
ναῖοι δὲ περὶ μὲν τὴν Λακωνικὴν τριάνκοντα τριή-
ρεις ἀπέστειλαν, καὶ Χαρικλέα στρατηγόν· εἰς δὲ
τὴν Σικελίαν ἐψηφίσαντο πέμπειν ὀγδοήκοντα μὲν
τριήρεις, ὀπλίτας δὲ πεντακισχιλίους. Οἱ δὲ Συρα-
κούσιοι κρίναντες ναυμαχεῖν, καὶ πληρώσαντες ὀγδοή-
κοντα τριήρεις, ἐπέπλεον τοῖς πολεμίοις. Τῶν δὲ
Ἀθηναίων ἐξήκοντα ναυσὶν ἀνταναχθέντων, καὶ τῆς
ναυμαχίας ἐνεργοῦ γενομένης, ἤδη πάντες οἱ ἀπὸ
τῶν φρουρίων Ἀθηναῖοι κατέβησαν ἐπὶ τὴν θάλατ-

ταν. Οἱ μὲν γὰρ θεάσασθαι τὴν μάχην ἐπεθύμουν, οἱ δ', εἴ τι πταίσειαν ἐν τῇ ναυμαχίᾳ, βοηθήσειν τοῖς φεύγουσιν ἤλπιζον. Οἱ δὲ τῶν Συρακουσίων στρατηγοὶ προϋδόμενοι τὸ γινόμενον, ἀπεστάλκεισαν τοὺς κατὰ τὴν πόλιν ἐπὶ τὰ τῶν Ἀθηναίων ὀχυρώματα, χρημάτων καὶ ναυτικῶν σκευῶν, ἔτι δὲ τῆς ἄλλης παρασκευῆς ὑπάρχοντα πλήρη· ἃ δὲ καταλαβόντες οἱ Συρακούσιοι παντελῶς ὑπ' ὀλίγων τηρούμενα, καὶ τῶν ἀπὸ τῆς θαλάττης προσβοηθούντων πολλοὺς ἀπέκτειναν. Κραυγῆς δὲ πολλῆς γενομένης περὶ τὰ φρουρία καὶ τὴν παρεμβολήν, οἱ ναυμαχοῦντες Ἀθηναῖοι καταπλαγέντες ἐτράπησαν, καὶ πρὸς τὸ λειπόμενον τῶν φρουρίων ἔφυγον. Τῶν δὲ Συρακουσίων ἀτάκτως διωκόντων, οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὴν γῆν καταφεύγειν οὐ δυνάμενοι, διὰ τὸ τοὺς Συρακουσίους δυοῖν φρουρίων κυριεῦειν, ἠναγκάσθησαν ἐξ ὑποστροφῆς πάλιν ναυμαχῆσαι. Τῶν δὲ Συρακουσίων λελυκότων τὰς τάξεις, καὶ κατὰ τὸν διωγμὸν ἐρῶμιμένων, ἀθρόαις ταῖς ναυσὶν ἐπιπλεύσαντες, ἑνδεκα μὲν κατέδυσαν, τὰς δὲ λοιπὰς ἕως τῆς Νήσου κατεδίωξαν. Διαλυθείσης δὲ τῆς μάχης, ἑκάτεροι τρόπαιον ἔστησαν, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τῆς ναυμαχίας, οἱ δὲ Συρακούσιοι τῶν ἐπὶ τῆς γῆς κατορθωμάτων.

(C. 10.) Syracusani, comperto Demosthenis intra paucos dies cum classe adventu, priusquam adveniret, inventos Athenienses ad pugnam iacessunt, novaque usi triremium fabrica, quam Aristot. gubernator suaserat, illos in fugam actos, victricibus armis insectantur.

10. Τῆς δὲ ναυμαχίας τοιοῦτο τέλος λαβούσης, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὸν μετὰ Δημοσθένους

ρους στόλον ἐν ὀλίγαις ἡμέραις ἤξειν, ἔκριναν μεγά-
 τι διακινδυνεύειν, ἕως ἄν ἡ δύναμις ἐκείνη παραγέ-
 νηται· οἱ δὲ Συρακοῦσιοι τοῦναντίον βουλόμενοι,
 πρὶν ἔλθειν τὴν μετὰ Δημοσθένους στρατιάν, περὶ
 τῶν ὅλων διακριθῆναι, καθ' ἡμέραν ἐπειςπλέοντες
 ταῖς τῶν Ἀθηναίων ναυσὶν, ἐξήπιοντο τῆς μάχης.
 Συμβουλευσάντος δ' αὐτοῖς Ἀρίστωρος τοῦ Κοριν-
 θίου κυβερνήτου τὰς πρώτας τῶν νεῶν ποιῆσαι
 βραχυτέρας καὶ ταπεινότερας, πεισθέντες οἱ Συρα-
 κοῦσιοι πολλὰ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἐν τοῖς μετὰ
 ταῦτα κινδύνοις ἐπλεονέκτησαν. Αἱ μὲν γὰρ Ἀττι-
 καὶ τριήρεις ἦσαν ἀσθενεστέρας ἔχουσαι τὰς πρώτας
 καὶ μετεώρους· διὸ συνέβαινεν αὐτῶν τὰς ἐμβολὰς
 τιτρώσκειν τοὺς ὑπερέχοντας τῆς θαλάττης τόπους,
 ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ μεγάλους ἐλαττώμασι περι-
 πίπτειν· αἱ δὲ τῶν Συρακουσίων τὸν περὶ τὴν πρώ-
 ραν τύπον ἰσχυρόν ἔχουσαι καὶ ταπεινόν, κατὰ τὰς
 τῶν ἐμβολῶν δόσεις μιᾷ πολλῇ κίβητι κατέδυσον
 τὰς τῶν Ἀθηναίων τριήρεις. Ἐπὶ μὲν οὖν συχνὰς
 ἡμέρας οἱ Συρακοῦσιοι τῇ παρεμβολῇ τῶν πολεμίων
 καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν προσβάλλοντες,
 οὐδὲν ἥνουον, τῶν Ἀθηναίων ἡσυχίαν ἀγόντων. Ἐ-
 πεῖτα δὲ τινες τῶν τριηράρχων, οὐκέτι δυνάμενοι
 καρτερεῖν τὴν τῶν Συρακουσίων καταφρόνησιν, ἀν-
 τανήχθησαν τοῖς πολεμίοις ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι, καὶ
 συνέστη πασῶν τῶν τριήρων ναυμαχία. Οἱ μὲν οὖν
 Ἀθηναῖοι ταχυναντούσας ἔχοντες τριήρεις, καὶ ταῖς
 κατὰ θάλατταν ἐμπειρίαις, ἔτι δὲ καὶ ταῖς τῶν κυ-
 βερνητῶν τέχναις προτεροῦντες, ἄπρακτον εἶχον τὴν

ἐν τούτοις ὑπεροχὴν, ἐν στενῷ τύπῳ τῆς ναυμαχίας γινομένης· οἱ δὲ Συρακούσιοι συμπλεκόμενοι, καὶ τοῖς πολεμίοις οὐδεμίαν διδόντες ἀναστροφὴν, τοὺς τε ἐπὶ τῶν καταστροφμάτων ἡκόντιζον, καὶ λιθοβολοῦντες λιπεῖν ἠνάγκαζον τὰς πρῶτας· ἀπλῶς δὲ πολλαῖς τῶν ἐπιπιπτούσων νεῶν ἐμβολὰς διδόντες, καὶ εἰς τὰς τῶν ἐναντίων ναῦς εἰσαλλόμενοι, πεζομαχίαν ἐν ταῖς ναυσὶ συνίσταντο. Θλιβόμενοι δὲ πανταχόθεν οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς φυγὴν ὥρμησαν· οἱ δὲ Συρακούσιοι διώξαντες, ἐπὶ μὲν τριήρεις κατέδυσαν, πολλὰς δὲ ἀχρήστους ἐποίησαν.

(C. 11.) Elatis iam in certam rerum suarum spem Syracusanis, Eurymedon et Demosthenes, magna cum classe largoque apparatu supervenientes, metum incutiunt, brevi extinctum. Demosthenes enim, noctu et ex improviso Syracusas adortus, quum Hermocrates urbi succurreret, cum ingenti clade suorum repellitur. Ad quam victoriam nuntiandam caeteris urbibus Sicanus mittitur, qui nova Syracusanis auxilia petat.

11. Τῶν δὲ Συρακουσίων ἐπηρμένων ταῖς ἐλπίσι, διὰ τὸ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν τοὺς πολεμίους νενικηκέναι, παρῆν Εὐρυμέδων καὶ Δημοσθένης, καταπεπλευκότες μὲν ἐξ Ἀθηνῶν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, ἐν δὲ τῷ παράπλῳ παρὰ Θουρίων καὶ Μεσσαπίων προσειληφότες συμμαχίαν. Ἦγον δὲ τριήρεις πλείους τῶν ὀγδοήκοντα, στρατιωτῶν δὲ, χωρὶς τῶν ἐν τοῖς πληρώμασι, πεντακισχιλίους· ὅπλα τε καὶ χρήματα, πρὸς δὲ τούτοις τὰ πρὸς πολιορκίαν ὄργανα καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν ἐν στρογγύλοις πλοίοις ἐκόμιζον· δι' ἣν αἰτίαν οἱ Συρακούσιοι πάντων ἐταπεινοῦντο ταῖς ἐλπίσι, νομίζοντες μηκέτι ὀφείδως ἐξισωθῆναι τοῖς πολεμίοις δυνήσεσθαι. Δημο-

σθένης δὲ πείσας τοὺς συνάρχοντας ἐπιθέσθαι ταῖς Ἐπιπολαῖς, (ἄλλως γὰρ οὐ δυνατόν ἦν ἀποτείχισαι τὴν πόλιν,) ἀναλαβὼν μυρίους μὲν ὀπλίτας, ἄλλους δὲ τοσούτους ψιλοὺς, νυκτὸς ἐπέθετο τοῖς Συρακουσίοις. Ἀπροσδοκίτου δὲ γενομένης τῆς ἐφόδου, φρουρίων τέ τινων ἐκράτησαν, καὶ παρεισπεσόντες ἐντὸς τοῦ τειχίσματος τῆς Ἐπιπολῆς, μέρος τι τοῦ τείχους κατέβαλον. Τῶν δὲ Συρακουσίων πανταχόθεν συνδραμόντων ἐπὶ τὸν τόπον, ἔτι δὲ Ἑρμοκράτους μετὰ τῶν ἐπιλέκτων ἐπιβοηθήσαντος, ἐξέωσθησαν οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ νυκτὸς οὔσης, διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν τόπων, ἄλλοι κατ' ἄλλους τόπους ἐσκεδάσθησαν. Οἱ δὲ Συρακούσιοι μετὰ τῶν συμμάχων καταδιώξαντες, διςχιλίους μὲν καὶ πεντακοσίους τῶν πολεμίων ἀποκτείναντες, οὐκ ὀλίγους δὲ τραυματίας ποιήσαντες, πολλῶν ὅπλων ἐκυρίευσαν. Μετὰ δὲ τὴν μάχην Συρακούσιοι μὲν Σικανὸν ἓνα τῶν στρατηγῶν μετὰ δώδεκα τριήρων ἀπέστειλαν εἰς τὰς ἄλλας πόλεις, τὴν τε νίκην ἀπαγγελοῦντα τοῖς συμμάχοις, καὶ βοηθεῖν ἄξιοντα.

(C. 12.) In hanc difficultatem adducti Atheniensium duces quum, saeviente praesertim peste, consultarent, quid facto opus esset; Demostheni reducere copias in patriam, Niciae coeptam haud destitnere obsidionem, visum est. Dubio diu diductis consilio, quum tumultuans multitudo iam contineri nequiret, Demosthenis tandem potior sententia visa est. Ita comparatis omnibus, perfectioneque in posteram diem decreta, lunae defectus perturbavit Niciae religionem, et ex haruspicum responso moram navigationi iniecit.

12. Ἀθηναῖοι δέ, τῶν πραγμάτων ἐπὶ τὸ χεῖρον αὐτοῖς ἐκβάντων, καὶ διὰ τὸ τὸν περικείμενον τόπον ὑπάρχειν ἐλώδη, λοιμικῆς καταστάσεως εἰς τὸ στρα-

τόπεδον ἐμπεσοῦσης, ἐβουλεύοντο πῶς δεῖ χρῆσθαι τοῖς πράγμασι. Δημοσθένης μὲν οὖν ᾤετο δεῖν ἀποπλεῖν τὴν ταχίστην εἰς Ἀθήνας, φάσκων αἰρετώτερον εἶναι πρὸς Λακεδαιμονίους ὑπὲρ τῆς πατρίδος κινδυνεύειν, ἢ καθημένους εἰς Σικελίαν, μηδὲν τῶν χρησίμων ἐπιτελεῖν· ὁ δὲ Νικίας οὐκ ἔφη δεῖν αἰσχροῦς οὕτως ἐγκαταλιπεῖν τὴν πολιορκίαν, καὶ τριήρων καὶ στρατιωτῶν, ἔτι δὲ χρημάτων εὐποροῦντας· πρὸς δὲ τοῦτοις, ἐὰν ἄνευ τῆς τοῦ δήμου γνώμης εἰρήνην ποιησάμενοι πρὸς τοὺς Συρακουσίους ἀποπλεύσωσιν εἰς τὴν πατρίδα, κίνδυνον αὐτοῖς ἐπακολουθήσειν ἀπὸ τῶν εἰωθότων τοὺς στρατηγούς συκοφαντεῖν. Τῶν δὲ εἰς τὸ συμβούλιον παρευλημμένων οἱ μὲν τῷ Δημοσθένει συγκατέθεντο περὶ τῆς ἀναγωγῆς, οἱ δὲ τῷ Νικίᾳ τὴν αὐτὴν γνώμην ἀπεφαινοντο· διόπερ οὐδὲν σαφὲς ἐπικρίναντες, ἐφ' ἡσυχίας ἔμενον. Τοῖς δὲ Συρακουσίοις παραγενομένης συμμαχίας παρὰ τε Σικελῶν καὶ Σελινουντίων, ἔτι δὲ Γελῶων, πρὸς δὲ τοῦτοις Ἱμεραίων καὶ Καμαριναίων, οἱ μὲν Συρακούσιοι μᾶλλον ἐθάῤῥουν, οἱ δ' Ἀθηναῖοι περὶδεεῖς ἐγένοντο. Τῆς δὲ νόσου μεγάλην ἐπίτασιν λαμβανούσης, πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν ἀπέθνησκον, καὶ πάντες μετεμέλοντο διὰ τὸ μὴ πάλαι τὸν ἀπόπλουν πεποιῆσθαι. Διὸ καὶ τοῦ πλήθους θοροβούντος, καὶ τῶν ἄλλων πάντων ἐπὶ τὰς ναῦς δορμῶντων, ὁ Νικίας ἠναγκάσθη συγχωρῆσαι περὶ τῆς εἰς οἶκον ἀναγωγῆς. Ὀμόγνωμόνων δὲ ὄντων τῶν στρατηγῶν, οἱ στρατιῶται τὰ σκεύη ἐνέτιθέοντο, καὶ τὰς τριήρεις πληρώσαντες, ἤρουν τὰς κεραίας·

καὶ παρήγγειλαν οἱ στρατηγοὶ τοῖς πλήθεσιν, ὅταν
σημήνῃ, μηδένα τῶν κατὰ τὸ στρατόπεδον ὑστερεῖν,
ὥς ἀπολειφθησόμενον τὸν βραδύνοντα. Μελλόντων
δ' αὐτῶν τῇ ὑστεραίᾳ πλεῖν, ἐξέλιπεν ἡ σελήνη τῆς
ἐπιούσης νυκτός. Διόπερ ὁ Νικίας, καὶ φύσει δει-
σιδαίμων ὑπάρχων, καὶ διὰ τὴν ἐν τῷ στρατοπέδῳ
νόσον εὐλαβῶς διακείμενος, συνεκάλεσε τοὺς μάν-
τεις. Τούτων δ' ἀποφνημαμένων ἀναγκάϊον εἶναι
τὰς εἰθισμένας τρεῖς ἡμέρας ἀναβύλλεσθαι τὸν ἔκ-
πλουν, ἡναγκάσθησαν καὶ οἱ περὶ τὸν Δημοσθένην
συγκαταθέσθαι, διὰ τὴν πρὸς τὸ θεῖον εὐλάβειαν.

(C. 13.) Syracusani, cognita per transfugas eius dilationis caus-
sa, terra marique adoriuntur hostem, cui ipsa navium suarum mul-
titude fatalis fuit. Oegidit Eurymedon: de cuius morte navium-
que interitu rumor totam perterrefecit aciem. Victi Athenienses
ad vadrosa usque portus stagna praecipites aguntur. Ibi Sicani,
dum naves illorum intra brevja fluctuantes incendit, animos desper-
antium resuscitat. Extrema periclitantibus accurrunt pedestres
copiae: quae quum fortissime dimicarent, terra quidem fundantur
Syracusani, sed mari victores urbem repetunt.

13. Οἱ δὲ Συρακούσιοι παρὰ τινων αὐτομόλων
πυθόμενοι τὴν αἰτίαν τοῦ ὑπερτεθεῖσθαι τὸν ἀπό-
πλουν, τὰς τε τριήρεις πάσας ἐπλήρωσαν, οὐσας τὸν
ἀριθμὸν ἐβδομήκοντα καὶ τέσσαρας, καὶ τὰς πεζὰς
δυνάμεις ἐξαγαγόντες, προσέβαλον τοῖς πολεμίοις
καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι
τριήρεις πληρώσαντες ἔξ πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, τὸ
μὲν δεξιὸν κέρας παρέδωκαν Εὐρυμέδοντι τῷ στρα-
τηγῷ, καθ' ὃ ἐτάχθη ὁ τῶν Συρακουσίων στρατη-
γὸς Ἀγάθαρχος· ἐπὶ δὲ θαλάσσης μέρους Εὐθύδημος
ἐτέτακτο, καθ' ὃν ἀντετάξατο Σικανός, τῶν Συρα-
κουσίων ἡγούμενος· τῆς δὲ μέσης τάξεως εἶχε τὴν

ἡγεμονίαν παρὰ μὲν τοῖς Ἀθηναίοις Μένανδρος, παρὰ δὲ τοῖς Συρακουσαίοις Πύθης ὁ Κορίνθιος. Πλερετινούσης δὲ τῆς τῶν Ἀθηναίων φάλαγγος, διὰ τὸ πλείοσιν αὐτοὺς ἀγωνίζεσθαι τριήρεσιν, οὐχ ἡκιστα καθ' ὃ πλεονεκτεῖν ἐδόκουν, κατὰ τοῦτο ἡλαττώθησαν. Ὁ γὰρ Εὐρυμέδων ἐπιχειρήσας περιπλεῖν τὸ κέρας τῶν ἐναντίων, ὥς ἀπεσπάσθῃ τῆς τάξεως, ἐπιστρεψάντων ἐπ' αὐτὸν τῶν Συρακουσίων, ἀπελήφθη πρὸς τὸν κόλπον τὸν Δάσκωνα μὲν καλούμενον, ὑπὸ δὲ τῶν Συρακουσίων κατεχόμενον. Κατακλεισθεὶς δ' εἰς στενὸν τόπον, καὶ βιασθεὶς εἰς τὴν γῆν ἐκπσεῖν, αὐτὸς μὲν ὑπὸ τινος τρωθεὶς καιρίᾳ πληγῇ τὸν βίον μετήλλαξεν· ἐπτα δὲ ναῦς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ διεφθάρησαν. Τῆς δὲ ναυμαχίας ἡδὴ γινομένης ὅλοις τοῖς στόλοις, ὥς διεδόθη λόγος τὸν τε στρατηγὸν ἀνηρῆσθαι, καὶ τινας ναῦς ἀπολωλέναι, τὸ μὲν πρῶτον αἱ μάλιστα συνεγγίζουσαι ταῖς διεφθαρμέναις ναυσὶν ἐνέκλιναν, μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Συρακουσίων ἐπικειμένων, καὶ διὰ τὸ γεγονὸς εὐημέρημα θρασέως ἀγωνιζομένων, βιασθέντες οἱ Ἀθηναῖοι πάντες φυγεῖν ἠναγκάσθησαν. Γενομένου δὲ τοῦ διωγμοῦ πρὸς τὸ τεναγῶδες μέρος τοῦ λιμένος, οὐκ ὀλίγαι τῶν τριήρων ἐν τοῖς βράχεσιν ἐπώκειλαν. Ὡν συμβαινόντων, Σικανὸς ὁ τῶν Συρακουσίων στρατηγὸς ταχέως ὀλκάδα κληματίδων καὶ δάδων, ἔτι δὲ πίτιης πληρώσας, ἐνέπηρσε τὰς ἐν τοῖς βράχεσι ναῦς κυλινδουμένας. Ὡν ἀναφθεισῶν, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ταχέως τὴν τε φλόγα κατέσβεσαν, καὶ ἀπὸ τῶν νεῶν ἐξῴωμένως ἡμύνοντο τοὺς ἐπιφερομένους,

ἄλλην οὐδεμίαν εὐρίσκοντες σωτηρίαν· τὰ δὲ πιζὰ στρατόπεδα παρεβόηθει παρὰ τὸν αἰγιαλόν, ἐφ' ὃν αἱ ναῦς ἐξεπεπτώκεισαν. Ἀπάντων δὲ καρτερώς ὑπομενόντων τὸν κίνδυνον, ἐπὶ μὲν τῆς γῆς ἐγράφησαν οἱ Συρακοῦσιοι, κατὰ θάλατταν δὲ προτερήσαντες, ἀπέπλευσαν εἰς τὴν πόλιν. Ἀπόλοντο δὲ τῶν μὲν Συρακουσίων ὀλίγοι, τῶν δ' Ἀθηναίων ἄνδρες μὲν οὐκ ἐλάτιους τῶν διςχιλίων, τριήρεις δ' ὀκτωκαίδεκα.

(C. 14.) Quo facto hostem ad internecionem persequi, navibusque dispositis et milite refertis undique constrictum tenere statuunt. Athenienses, salutem sibi fugamque omnem obstructam cernentes, universas copias imposuere navibus, quarum multitudine, et effrenata audacia militum, Syracusanis terrorem incuterent. Summa cum trepidatione pavoreque civium huius exitus pugnae expectatur.

14. Οἱ δὲ Συρακοῦσιοι νομίζοντες μηκέτι τὸν κίνδυνον εἶναι περὶ τῆς πόλεως, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐνεστηκέναι τὸν ἀγῶνα περὶ τοῦ λαβεῖν τὸ στρατόπεδον μετὰ τῶν πολεμίων αἰχμάλωτον, ἀπέφραττον ἰὸ στόμα τοῦ λιμένος, ζευγμα κατασκευάζοντες. Ἀκάτους τε γὰρ καὶ τριήρεις, ἔτι δὲ στρογγύλας ναῦς ἐπ' ἀγκυρῶν ὀρμίσαντες, καὶ σιδηραῖς ἀλύσεσι διαλαμβάνοντες, ἐπὶ τὰ σκάφη γεφύρας ἐκ σανίδων κατεσκευάσαν· καὶ πέρας ἐν ἡμέραις τρισὶ τοῖς ἔργοις ἐπέθηκαν συντέλειαν. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι θεωροῦντες αὐτοῖς πάντοθεν τὴν σωτηρίαν ἀποκεκλισμένην, ἔκριναν ἀπάσας τὰς τριήρεις πληροῦν, καὶ τῶν πεζῶν τοὺς κρατίστους ἐμβιβᾶσαι, τῷ τε πλήθει τῶν νεῶν καὶ τῇ τῶν ἀγωνιζομένων ὑπὲρ τῆς σωτηρίας ἀπονοίᾳ καταπλήξειν τοὺς Συρακουσίους. Διόπερ τοὺς ἐπὶ ταῖς ἡγεμονίαις τεταγμένους καὶ τοὺς ἀρί-

στοιους ἐξ ὅλου τοῦ στρατεύματος ἐμβιβάσαντες, τριήρεις μὲν ἐπλήρωσαν πέντε λειπούσας τῶν ἑκατὸν ἑκοσι· τοὺς δὲ λοιποὺς ἐπὶ τῆς γῆς ἔταξαν παρὰ τὸν αἰγιαλόν. Οἱ δὲ Συρακούσιοι τὸ μὲν πεζὸν στράτευμα πρὸ τῆς πόλεως ἔστησαν, τριήρεις δὲ συνεπλήρωσαν ἑβδομηκοντατέσσαρας· συμπαρείποντό τε τὰς ὑπηρετικὰς ἔχοντες ναῦς παῖδες ἐλεύθεροι, τοῖς τε ἔτεσιν ὄντες ὑπὸ τὴν τῶν νεανίσκων ἡλικίαν, καὶ συναγωνιζόμενοι μετὰ τῶν πατέρων. Τὰ δὲ περὶ τὸν λιμένα τεῖχη καὶ πᾶς ὁ τῆς πόλεως ὑπερκείμενος τόπος ἔγεμε σωμάτων· γυναικὲς τε γὰρ καὶ παρθέναι καὶ οἱ ἐν ταῖς ἡλικίαις τὴν ἐν τῷ πολέμῳ χρείαν παρέχεσθαι μὴ δυνάμενοι, τοῦ παντός πολέμου τὴν κρίσιν λαμβάνοντες, μετὰ πολλῆς ἀγωνίας ἐπεθεώρουν τὴν μάχην.

(C. 15) Nicias pedestres navalesque copias, ab hoste circumventas, ad summum certamen periculumque de salute intrepido subeundum exhortatur. Ita pugnam ineunt. Athenienses praecipuo ad dissolvenda navium claustra cursu appropierant: sed mox laxatis ordinibus classis eorum divellitur, et pertinax utrisque de victoria conflictus incubuit.

15. Καθ' ὃν δὴ χρόνον Νικίας ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς ἐπιβλέψας τὰς ναῦς, καὶ τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου λογισάμενος, οὐκ ἐπέμεινεν ἐπὶ τῆς ἐν τῇ γῇ τάξεως, ἀλλὰ καταλιπὼν τοὺς πεζοὺς ἐπὶ τινα ναὺν ἀνέβη, καὶ παρέπλει τὰς τριήρεις τῶν Ἀθηναίων. Ἐκαστον δὲ τῶν τριηράρχων ἐξ ὀνόματος προσφωνῶν καὶ τὰς χεῖρας ἐκτείων, ἔδειτο πάντων εἶναι πρότερον, ἢ τὸ νῦν ἀντιλαβέσθαι τῆς μόνης καταλελειμμένης ἐλπίδος· ἐν γὰρ ταῖς τῶν ναυμαχεῖν μελλόντων ἀρεταῖς καὶ ἑαυτῶν ἀπείντων καὶ τῆς πα-

τριίδος κείσθαι τὴν σωτηρίαν· καὶ τοὺς μὲν τέκνων
 ὄντας πατέρας τῶν υἱῶν ὑπομιμνήσκων, τοὺς δ' ἐν-
 δόξαν γεγονότας πατέρων παρακαλῶν τὰς τῶν προ-
 γόνων ἀρετὰς μὴ καταισχύναι, τοὺς δὲ ὑπὸ τοῦ δή-
 μου τιμημένους προτρέπόμενος ἀξίους φανῆναι
 τῶν στεφάνων, πάντας δ' ἀναμνησθέντας τῶν ἐν
 Σαλαμῖνι τροπαίων, ἡξίου μὴ καταρτίσθαι τῆς πα-
 τριδος τὴν περιβόητον δόξαν, μηδὲ αὐτοὺς ἀνδρα-
 πόδων τρόπον παραδοῦναι τοῖς Συρακούσις. Ὁ
 μὲν οὖν Νικίας τοιούτοις χρησάμενος λόγοις, πάλιν
 ἐπὶ τὴν ἰδίαν τάξιν ἐπανῆλθεν. Οἱ δ' ἐν ταῖς ναυσὶ
 παιανίσαντες ἔπλεον, καὶ φθάσαντες τοὺς πολεμίους,
 διέκλυνον τὸ ζεύγμα. Οἱ δὲ Συρακοῦσιοι ταχέως ἐπα-
 ναχθέντες συνειτάττοντο ταῖς τριήρεσι, καὶ συμπλε-
 κόμενοι τοῖς ἐναντίοις, ἠνάγκασαν αὐτοὺς ἐπιστρέ-
 φειν ἀπὸ τοῦ ζεύγματος, καὶ διαμάχεσθαι. Ποιου-
 μένων δὲ τὰς ἀνακρούσεις τῶν μὲν ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν,
 τῶν δ' εἰς μέσον τοῦ λιμένος, τινῶν δὲ πρὸς τὰ τεί-
 χη, ταχέως ἀπ' ἀλλήλων διεσπάρσθησαν αἱ τριήρεις
 ἅπασαι, καὶ χωρισθέντων ἀπὸ τῶν κλείθρων, πλή-
 ρης ἦν ὁ λιμὴν τῶν κατ' ὀλίγους ναυμαχούντων. Ἐν-
 θα δὴ παραβόλως ἀμφοτέρων περὶ τῆς νίκης ἀγω-
 νιζομένων, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τῷ τε πλήθει τῶν νεῶν
 θαρρόυντες, καὶ σωτηρίαν ἄλλην οὐχ ὀρῶντες, θρα-
 σέως ἐκινδύνευον, καὶ τὸν ἐν τῇ μάχῃ θάνατον εὐ-
 γενῶς ὑπομένοντες· οἱ δὲ Συρακοῦσιοι θεατὰς τῶν
 ἀγώνων ἔχοντες γονεῖς καὶ παῖδας, ἐφιλοτιμοῦντο
 πρὸς ἀλλήλους, ἐκάστου βουλομένου δι' ἑαυτοῦ τὴν
 νίκην περιγενέσθαι τῇ πατρίδι.

(C. 16.) Omnia tumultus consternationisque plena, omnisque confusa pugnae facies. Nemo de imperatis quidquam audit, hinc obstrepente collidentium inter se fragore navigiorum, illinc pulsus remorum: clamor undique proeliantium ingravescit, explicataeque in littore utraeque acies, et multitudo Syracusanorum e muris spectantium, suos quaeque crebris hortatibus excitant.

16. Διὸ καὶ πολλοὶ ταῖς τῶν ἐναντίων πρῶραις ἐπιβάντες, τῆς οἰκείας νεῶς ὑφ' ἐτέρας τρωθείσης, ἐν μέσοις τοῖς πολεμίοις ἀπελαμβάνοντο. Ἕνιοι δὲ σιδηρᾶς χεῖρας ἐπιβύλλοντες, ἡνάγκαζον τοὺς ἀντιτεταγμένους ἐπὶ τῶν νεῶν πεζομαχεῖν. Πολλάκις δὲ τὰς ἰδίας ἔχοντες ναῦς συντετριμμένας, εἰς τὰς τῶν ἐναντίων μεθαλλόμενοι, καὶ τοὺς μὲν ἀποκτείνοντες, τοὺς δ' εἰς τὴν θάλατταν προωθοῦντες, ἐκυρίευνον τῶν τριήρων. Ὅλως δὲ καθ' ὅλον τὸν λιμένα τῶν ἑμβολῶν ψόφος ἐγίνετο, καὶ βοή τῶν ἀγωνιζομένων, ἐναλλάξ ἀπολλυμένων. ὅτε γὰρ ἀποληφθείη ναῦς ὑπὸ πλειόνων τριήρων, πανταχόθεν τυπτομένη τοῖς χαλκώμασι, τοῦ ῥεύματος εἰσπίπτοντος, αὐτανδρος ὑπὸ τῆς θαλάττης κατεπίνετο. Ἕνιοι δὲ, καταδυομένων τῶν νεῶν ἀποκολυμβῶντες, τοῖς τε τόξοις κατετιτρώσκοντο, καὶ τοῖς δόρασι τυπτόμενοι διεφθείροντο. Οἱ δὲ κυβερνῆται θεωροῦντες τετραγμένην τὴν μάχην, καὶ πάντα τόπον ὄντα πλήρη θορύβου, καὶ πολλάκις ἐπὶ μίαν ναὺν πλείους ἐπιφερομένας, οὗθ' ὅ,τι σημαίνοιεν εἶχον, μὴ τῶν αὐτῶν πρὸς ἅπαντας συμφερόντων, οὔτε πρὸς τοὺς κελεύοντας τοὺς ἐτέρους ἐνεδέχετο βλέπειν, διὰ τὸ πλῆθος τῶν βελῶν. Ἀπλῶς δὲ τῶν παραγγελλομένων οὐδεὶς οὐδὲν ἤκουε, τῶν σκαφῶν θραυομένων, καὶ παρασυρομένων τῶν ταρσῶν, ἅμα δὲ καὶ τῇ

κραυγῇ τῶν ναυμαχοῦντων καὶ τῶν ἀπὸ τῆς γῆς
 συμφιλοτιμουμένων. Τοῦ γὰρ αἰγιαλοῦ παντὸς τὸ
 μὲν ὑπὸ τῶν πεζῶν τῶν Ἀθηναίων κατείχετο, τὸ δ'
 ὑπὸ τῶν Συρακουσίων· ὥστ' ἐνίοτε τοὺς παρὰ τὴν
 γῆν ναυμαχοῦντας συμμάχους ἔχειν τοὺς ἐπὶ τῆς
 χέρσου στρατοπεδεύοντας. Οἱ δ' ἐπὶ τῶν τειχῶν,
 ὅτε μὲν ἴδοιεν τοὺς ἰδίους εὐήμεροῦντας, ἐπαιάριζον
 ὅτε δ' ἐλαττουμένους, ἔστενον, καὶ μετὰ διακρῶν
 τοῖς θεοῖς προσεῦχοντο. Ἐνίοτε γὰρ, εἰ τύχοι, τῶν
 Συρακουσίων τριήρων παρὰ τὰ τεῖχη διαφθείρε-
 σθαὶ τινὰς συνέβαινε, καὶ τοὺς ἰδίους ἐν ὀφθαλμοῖς
 τῶν συγγενῶν ἀναιρεῖσθαι, καὶ θεωρεῖν γονεῖς μὲν
 τέκνων ἀπώλειαν, ἀδελφὰς δὲ καὶ γυναῖκας ἀνδρῶν
 καὶ ἀδελφῶν οἰκτρὰν καταστροφὴν.

(C. 17.) Sic ad longum tempus cum vasta plurimorum caede dis-
 ceptantibus, pugnae nondum finis apparebat: continuis enim a
 terra milites conviciis adnavigantes incessabant, et ad conflictum
 repellebant. Tandem denique Atheniensium tota classis fusa et
 attrita, exultantibus Syracusanis, qui sublata civium sociorumque
 cadavera publicis honoribus et sepulcris dignantur.

17. Ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον πολλῶν ἀπολλυμένων,
 ἡ μάχη τέλος οὐκ ἐλάμβανεν· οὐδὲ γὰρ οἱ θλιβόμε-
 νοι πρὸς τὴν γῆν φεύγειν ἐτόλμων. Οἱ μὲν γὰρ
 Ἀθηναῖοι τοὺς ἀφισταμένους τῆς μάχης καὶ τῇ γῇ
 προσπλέοντας ἠρώτων, εἰ διὰ τῆς γῆς εἰς Ἀθήνας
 πλεῦσαι νομίζουσιν· οἱ δὲ πεζοὶ τῶν Συρακουσίων
 τοὺς προσπλέοντας ἀνέκρινον, διὰ τί, βουλομένων
 αὐτῶν εἰς τὰς τριήρεις ἐμβαίνειν, κωλύσαντες αὐτοὺς
 μάχεσθαι, νῦν προδιδόασιν τὴν πατρίδα, καὶ εἰ διὰ
 τοῦτο ἔφραξαν τὸ στόμα τοῦ λιμένος, ὅπως κωλύ-
 σαντες τοὺς πολεμίους, αὐτοὶ φεύγωσιν ἐπὶ τὸν αἰ-

γιαλόν, καί, τοῦ τελευτᾶν ὀφειλομένου πᾶσιν ἀνθρώποις, ποῖον ζητοῦσι καλλίω θάνατον ἢ τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ἣν ἔχοντες μάρτυρα τῶν ἀγώνων, αἰσχρῶς ἐγκαταλείπουσι. Τοιαῦτα δὲ τῶν ἀπὸ τῆς γῆς στρατιωτῶν ὀνειδιζόντων τοῖς προσπλέονσιν, οἱ πρὸς τοὺς αἰγιαλοὺς ἀποφεύγοντες πάλιν ἀνέστρεφον, καίπερ συντετριμμένας ἔχοντες τὰς ναῦς, καὶ ὑπὸ τῶν τραυμάτων καταβαρύνενοι. Τῶν δὲ παρὰ τὴν πόλιν κινδυνεύοντων Ἀθηναίων ἐκβιασθέντων, καὶ πρὸς φυγὴν ὁρμησάντων, οἱ προσχεῖς αἰεὶ [τῶν Ἀθηναίων] ἐνέκλινον, καὶ κατ' ὀλίγον ἅπαντες ἐτρέπησαν. Οἱ μὲν οὖν Συρακούσιοι μετὰ πολλῆς κραυγῆς κατεδίωκον τὰς ναῦς ἐπὶ τὴν γῆν· τῶν δὲ Ἀθηναίων ὅσοι μὴ μετέωροι διεφθάρησαν, ἐπεὶ πρὸς τὰ βράχη προσηνέχθησαν, ἐκπηδῶντες ἐκ τῶν νεῶν ἀπολομένων, εἰς τὸ πεζὸν στρατόπεδον ἔφευγον. Ὁ δὲ λιμὴν πλήρης ἦν ὀπλων τε καὶ ναυαγίων, ὥς ἂν Ἀττικῶν μὲν νεῶν ἀπολομένων ἐξήκοντα, παρὰ δὲ τῶν Συρακουσίων ὀκτὼ μὲν τελέως διεφθαρμένων, ἐκαίδεκα δὲ συντετριμμένων. Οἱ δὲ Συρακούσιοι τῶν τε τριήρων ὅσας δυνατὸν ἦν εἶλκον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τοὺς τετελευτηκότας πολέτας τε καὶ συμμάχους ἀνελόμενοι, δημοσίας ταφῆς ἡξίωσαν.

(C. 18.) Demosthenes, repletis triremibus, navium hostilium vallum ex improviseo perrumpi iubet: adversatur Nicias, missisque navibus, ut copiae pedestri itinere in sociorum urbes reducantur, suadet. Comprobata huius sententia, quum noctu tuta iam pateret abitus; Athenienses, Hermocratis dolo in fraudem illecti, propositum differunt. At postero die Syracusani angustias viarum interciperere, eosque, Catanam versus progredientes, (C. 19.) ita lacessere, ut transitus undique anticipando, dum illi iter confectum relegunt, per campum Helorium coactos, ad Asinarum fl. concludant. Maxima pars caeduntur; reliqui cum Demosthene et Nicia

capiuntur. Duobus inde tropaeis exstructis, Syracusani de sorte captivorum deliberant. Diocles immanissima suadet: Hermocrates ad clementiam adhortatur, obstrepente populo; cuius tumultum pacavit conspectus Nicolai senis, summa cum humanitate et animi moderatione orantis.

18. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι συνδραμόντες ἐπὶ τὰς τῶν ἡγεμόνων σκηνὰς, ἐδέοντο τῶν στρατιωτῶν, μὴ τῶν νεῶν, ἀλλὰ τῆς ἑαυτῶν φροντίζειν σωτηρίας. Δημοσθένης μὲν οὖν ἔφη δεῖν, λελυμένου τοῦ ζεύγματος, κατὰ τάχος πληροῦν τὰς τριήρεις, καὶ ἀπροςδοκῆτως ἐπιθεμένους ἐπηγγέλλετο ῥαδίως κρατῆσειν τῆς ἐπιβολῆς. Νικίας δὲ συνεβούλευσε, καταλιπόντας τὰς ναῦς διὰ τῆς μεσογείου χώρας πρὸς τὰς συμμαχίδας πόλεις ἀναχωρεῖν· ὃ πάντες ὁμογνώμονες γενόμενοι, τῶν νεῶν τινὰς ἐνέπρησαν, καὶ τὰ πρὸς τὴν ἀπαλλαγὴν παρεσκευάζοντο. Φανεροῦ δ' ὄντος ὅτι τῆς νυκτὸς ἀναξέδουσιν, Ἐρμοκράτης συνεβούλευε τοῖς Συρακουσίοις ἐξάγειν τῆς νυκτὸς ἅπαν τὸ στρατόπεδον, καὶ τὰς ὁδοὺς ἀπάσας προκαταλαβεῖσθαι. Οὐ πειθομένων δὲ τῶν στρατηγῶν, διὰ τὸ πολλοὺς μὲν τραυματίας εἶναι τῶν στρατιωτῶν, πάντας δ' ὑπὸ τῆς μάχης κατακόπους ὑπάρχειν τοῖς σώμασιν, ἀπέστείλε τινὰς τῶν ἰππέων ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν τῶν Ἀθηναίων, τοὺς ἑρῶντας ὅτι προαπεστάλκασιν οἱ Συρακούσιοι τοὺς τὰς ὁδοὺς καὶ τοὺς ἐπικαιροτάτους τόπους προκαταληφμένους. Ποιησάντων δὲ τῶν ἰππέων τὸ προσταχθὲν ἤδη νυκτὸς οὔσης, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι νομίσαντες τῶν Λεοντίνων τινὰς εἶναι τοὺς δι' εἵνοιαν ἀπηγγελκότας, διαταράχθησαν οὐ μικρῶς, καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν ἐπιδέθεντο· ὥπερ εἰ μὴ παρεκρούσθησαν, ἀσφαλῶς ἂν ἐχωρίσθησαν. Οἱ

Diod. T. III.

K

μὲν οὖν Συρακούσιοι τῆς ἡμέρας ὑποφωσκούσης ἀπέ-
 στείλαν τοὺς προκαταληφτομένους τὰ στενόπορα τῶν
 ὁδῶν· οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ διελόμενοι
 τοὺς στρατιώτας εἰς δύο μέρη, καὶ τὰ μὲν σκευοφό-
 ρα καὶ τοὺς ἀρόωστους εἰς μέσον λαβόντες, τοὺς δὲ
 δυναμένους μάχεσθαι προηγῆσθαι καὶ οὐραγεῖν
 τάξαντες, προήεσαν ἐπὶ Κατάνης· ὧν μὲν Δημοσθέ-
 νους, ὧν δὲ Νικίου καθηγουμένων.

19. Οἱ δὲ Συρακούσιοι πεντήκοντα μὲν τὰς κα-
 ταληφθείσας ναῦς ἀναψάμενοι, κατήγαγον εἰς τὴν
 πόλιν· ἐκβιβάσαντες δὲ ἐκ τῶν τριήρων ἅπαντας
 καὶ καθοπλίσαντες, μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἠκο-
 λούθουν τοῖς Ἀθηναίοις, ἔξαπτόμενοι, καὶ βαδίζειν
 εἰς τοῦμπροσθεν διακωλύοντες. Ἐπὶ τρεῖς δ' ἡμέ-
 ρας ἐπακολουθοῦντες καὶ πανταχόθεν προλαμβά-
 νοντες, ἀπῆργον εὐθυπορεῖν πρὸς τὴν σύμμαχον
 Κατάνην· παλινοδίαν δὲ καταναγκάσαντες ποιήσα-
 σθαι διὰ τοῦ Ἐλωρίου πεδίου, πρὸς τῷ Ἀσινάρῳ
 ποταμῷ περικυκλώσαντες, ἀπέκτειναν μὲν μυρίους
 ὀκτακισχιλίους, ἔζώγρησαν δὲ ἑπτακισχιλίους· ἐν οἷς
 καὶ τοὺς στρατηγοὺς Δημοσθένην καὶ Νικίαν· οἱ
 δὲ λοιποὶ διηρπάσθησαν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν. Οἱ
 γὰρ Ἀθηναῖοι, πάντοθεν ἀποκλειομένης τῆς σωτη-
 ρίας, ἠναγκάσθησαν τὰ ὄπλα καὶ ἑαυτοὺς παρα-
 δοῦναι τοῖς πολεμίοις. Τούτων δὲ πραχθέντων, οἱ
 Συρακούσιοι στήσαντες δύο τρόπαια, καὶ τὰ τῶν
 στρατηγῶν ὄπλα πρὸς ἑκάτερον προσηλώσαντες, ἀνέ-
 στρεψαν εἰς τὴν πόλιν. Τότε μὲν οὖν τοῖς θεοῖς
 ἔθυσαν πανθημεῖ· τῇ δ' ὑστεραίᾳ συναχθείσης ἐκ-

κλησίας ἐβουλευόντο πῶς χρήσονται τοῖς αἰχμαλώ-
τοις. Διοκλῆς δέ τις, τῶν δημαγωγῶν ἐνδοξότατος
ὢν, ἀπεφώνητο γνώμην, ὥς δέοι τοὺς μὲν στρατη-
γοὺς τῶν Ἀθηναίων μετ' αἰκίας ἀνελεῖν, τοὺς δ' ἄλ-
λους αἰχμαλώτους ἐν μὲν τῷ παρόντι τεθῆναι πάν-
τας εἰς τὰς λατομίας, μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς μὲν συμ-
μαχήσαντας τοῖς Ἀθηναίοις λαφυροπωλῆσαι, τοὺς
δ' Ἀθηναίους ἐργαζομένους ἐν τῷ δεσποτικῷ λαμ-
βάνειν ἀλφίτων δύο χοίνικας. Αναγνωσθέντος δὲ
τοῦ ψηφίσματος, Ἑρμοκράτης παρελθὼν εἰς τὴν ἐκ-
κλησίαν, ἐνεχείρει λέγειν ὥς κάλλιον ἐστὶ τοῦ νικῆν
τὸ τὴν νίκην ἐνεγκεῖν ἀνθρωπίνως. Θορυβοῦντος
δὲ τοῦ δήμου, καὶ τὴν δημηγορίαν οὐχ ὑπομένον-
τος, Νικόλαός τις, ἐστερημένος ἐν τῷ πολέμῳ δυοῖν
υἱῶν, ἀνέβαινεν ἐπὶ τὸ βῆμα, κατεχόμενος ὑπὸ τῶν
οἰκετῶν διὰ τὸ γῆρας· ὃν ὡς εἶδεν ὁ δῆμος, ἔλξε
τοῦ θορύβου, νομίζων κατηγορήσειν τῶν αἰχμαλώ-
των. Γενομένης οὖν σιωπῆς, ὁ πρεσβύτερος ἐντεῦ-
θεν ᾗρξατο τῶν λόγων.

(C. 20.) Refertur haec oratio: in qua Nicolaus primum se ma-
xime in visum Atheniensibus ostendit, quippe qui duobus ipsi-
natis, senectae unico praesidio, orbarint: vero quam nunc non de
incolamitate illorum, sed de misericordia erga afflictos, deque com-
muni bono et Syracusanorum gloria disceptetur; (C. 21) quoniam
Athenienses iustas dementiae poenas et diis et victoribus exsolvo-
rint, reverendam esse fortunam, ac tanto minus inhumani quicquam
committendum, quanto indignius sit, humanitatis fiducia supplices
fraudare.

20. „Τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἀτυχημάτων, ἄν-
δρες Συρακούσιοι, μέρος οὐκ ἐλάχιστον ἐγὼ μετέ-
σχηκα. Δυοῖν γὰρ υἱῶν γενόμενος πατήρ, ἐξέπεμψα
μὲν αὐτοὺς εἰς τὸν ὑπὲρ πατρίδος κίνδυνον· ὑπέδε-

ξάμην δ' ἀντ' αὐτῶν ἀγγελίαν, ἥ τὸν ἐκείνων θάνατον ἐμήννε. Διὸ καὶ καθ' ἡμέραν ἐπιζητῶν τὴν συμβίωσιν, καὶ τὴν τελευτὴν ἀναλογιζόμενος, ἐκείνους μὲν μακαρίζω, τὸν ἑαυτοῦ δὲ βίον ἐλεῶ, πάντων ἡγούμενος εἶναι δυστυχέστατος. Ἐκείνοι μὲν γάρ τὸν ὀφειλόμενον τῇ φύσει θάνατον εἰς πατρίδος σωτηρίαν ἀναλώσαντες, ἀθάνατον ἑαυτῶν δόξαν καταλελοίπασιν· ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῆς ἐσχάτης ἡλικίας ἔρημος ὢν τῶν θεραπευσόντων τὸ γῆρας, διπλοῦν ἔχω τὸ πένθος, τὴν συγγένειαν ἅμα καὶ ἀρετὴν ἐπιζητῶν. Ὅσῳ γάρ εὐγενέστερον ἐτελεύτησαν, τοσοῦτον ποθεινοτέραν τὴν ὑπὲρ αὐτῶν μνήμην καταλελοίπασιν. Εἰκότως οὖν μισῶ τοὺς Ἀθηναίους δι' ἐκείνους, οὐχ ὑπὸ πῶν τέκνων, ἀλλ' ὑπὸ τῶν οἰκετῶν, ὥς ὁρᾶτε, χειραγωγούμενος. Εἰ μὲν οὖν ἐώρων, ὥ ἄνδρες Συρακούσιοι, τὴν παροῦσαν ἐνεστηκέναι βουλὴν ὑπὲρ Ἀθηναίων, εἰκότως ἂν καὶ διὰ τὰς κοινὰς τῆς πατρίδος συμφορὰς, καὶ διὰ τὰς ἰδίας ἀτυχίας, πικρῶς ἂν αὐτοῖς προσηνέχθην· ἐπεὶ δ' ἅμα τῷ πρὸς τοὺς ἡτυχηκότας ἐλέω κρίνεται τό τε κοινῇ συμφέρον, καὶ ἡ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ὑπὲρ τοῦ δήμου τῶν Συρακουσίων ἐξεनेχθησομένη δόξα, ἀκέραιον ποιήσομαι τὴν τοῦ συμφέροντος συμβουλίαν.

21. „Ὁ μὲν οὖν δῆμος τῶν Ἀθηναίων τῆς ἰδίας ἀνοίας ἀξίαν κεκόμεναι τιμωρίαν, πρῶτον μὲν παρὰ θεῶν, μετὰ δὲ ταῦτα παρ' ἡμῶν τῶν ἀδικηθέντων. Ἀγαθὸν γάρ ἐστι τὸ θεῖον τοὺς ἀδίκου πολέμου καταρχομένους, καὶ τὴν αὐτῶν ὑπεροχὴν οὐκ ἐνεγ-

κόντας ἀνθρωπίνως, ἀνελπίστοις περιβαλεῖν συμφοραῖς. Τίς γάρ ἂν ἤλπισεν Ἀθηναίους, μύρια μὲν εἰληφότης ἐκ Διήλου τάλαντα, τριήρεις δὲ διακοσίας εἰς Σικελίαν ἀπεσταλκότας, καὶ τοὺς ἀγωνισομένους ἄνδρας πλείους τῶν τετρακισμυρίων, οὕτω μεγάλας συμφοραῖς περιπεσῖσθαι; Ἀπὸ γὰρ τῆς τηλικαύτης παρασκευῆς οὔτε ναῦς, οὔτ' ἀνὴρ οὐθὲς ἐπα- νῆλθεν, ὥστε μηδὲ τὸν ἀγγελοῦντα αὐτοῖς τὴν συμφορὰν περιλειφθῆναι. Εἰδότες οὖν, ἄνδρες Συρακοῦσιοι, τοὺς ὑπερηφανοῦντας καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις μισουμένους, προσκυνοῦντες τὴν τύχην, μηθὲν ὑπὲρ ἀνθρώπων πράξετε. Τί γὰρ σεμνὸν φονεῦσαι τὸν ὑποπεπτωκότα; τί δ' ἐνδοξον τιμωρίᾳ περιβαλεῖν; Ὁ γὰρ ἀμετάθετον ἔχων τὴν περὶ τῶν ἀτυχημάτων ὠμύτητα, συναδικεῖ τὴν κοινὴν ἀνθρώπων ἀσθένειαν. Οὐθὲς γὰρ ἐστὶν οὕτω φρόνιμος, ὥστε μείζον ἰσχύσαι τῆς τύχης, ἢ φύσει ταῖς ἀνθρωπίναις ἡδομένη συμφοραῖς, ὀξείας τῆς εὐδαιμονίας ποιεῖται τὰς μεταβολάς. Ἐροῦσὶ τινες ἴσως· ἡδίκησαν, καὶ τῆς κατ' αὐτῶν τιμωρίας ἔχομεν τὴν ἔξουσίαν. Οὐκ οὖν παρὰ μὲν τοῦ δήμου πολ- λαπλασίαν εἰλήφατε τιμωρίαν, παρὰ δὲ τῶν αἰχμα- λώτων ἱκανὴν ἔχετε κόλασιν; Παρέδωκαν γὰρ ἐαυ- τοὺς μετὰ τῶν ὅπλων, πιστεύσαντες τῇ τῶν κρατούν- των εὐγνωμοσύνῃ· διόπερ οὐκ ἄξιον αὐτοὺς τῆς ἡμε- τέρας διαψευσθῆναι φιланθρωπίας. Οἱ μὲν οὖν ἀμε- τάθετον τὴν ἔχθραν φυλάττοντες, μαχόμενοι τετε- λευτήκασιν· οἱ δὲ αὐτοὺς ἡμῖν ἐγγχειρίσαντες, ἀντὶ πολεμίων γεγόνασιν ἱκέται. Οἱ γὰρ ἐν ταῖς μάχαις

τοῖς ἐναντίοις τὰ σώματα ἐγχειρίζοντες, ἐπ' ἐλπίδι σωτηρίας τοῦτο πράττουσιν. Εἰ δὲ πιστεύσαντες τιμωρίας τεύξονται τηλικαύτης, οἱ μὲν παθόντες ἀναδέχονται τὴν συμφορὰν, οἱ δὲ πράξαντες ἀγνώμονες ἂν κληθεῖεν. Ζεῖ δὲ τοὺς τῆς ἡγεμονίας ἀντιποιομένους, ὧ ἄνδρες Συρακούσιοι, μὴ οὕτω τοῖς ὀπλοῖς ἑαυτοὺς ἰσχυροὺς κατασκευάζειν, ὥς τοῖς τροποῖς ἐπιεικεῖς παρέχεσθαι.“

(C. 22.) Deinde qui principatum sibi vindicent, eos non tam se armis, quam humanitate tutari decere: tyrannide rebellandi cupiditatem, mansuetudine amorem civium gigni, resque coalescere. Quod quum et cetera remotaque temporibus exempla, et Gelonis praecipue, principis Siculorum, auctoritas doceant: illam maiorum gloriam non esse, mutatis moribus, abiciendam. Servata aequitate, etiam perspicuum fore omnibus, quam merito dii Atheffiensium fastum frugerint, Syracusanorum contra moderationi vim et victoriam prosperarint.

22. „Οἱ γὰρ ὑποτεταγμένοι τοὺς μὲν φόβῳ κατισχύοντας καιροτηρήσαντες ἀμύνονται διὰ τὸ μῖσος· τοὺς δὲ φιλανθρωπῶς ἀφηγουμένους βεβαίως ἀγαπῶντες, αἰεὶ συναύξουσιν τὴν ἡγεμονίαν. Τί καθεῖλε τὴν Μήδων ἀρχήν; ἢ πρὸς τοὺς ταπεινοτέρους ὀμότης. Ἀποστάντων γὰρ Περσῶν, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἐθνῶν συνεπέθετο. Πῶς γὰρ Κῦρος ἐξ ἰδιώτου τῆς Ἀσίας ὅλης ἐβασίλευσε; τῇ πρὸς τοὺς κρατηθέντας εὐγνωμοσύνη. Κροῖσον γοῦν τὸν βασιλέα λαβὼν αἰχμάλωτον, οὐχ ὅπως ἠδίκησεν, ἀλλὰ καὶ προσεσηργέτησε, παραπλησίως δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις βασιλεῦσιν τε καὶ δήμοις προσηρέχθη. Τοιγαροῦν διαδοθείσης εἰς πάντα τόπον τῆς ἡμερότητας, ἅπαντες οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ἀλλήλους φθάνοντες εἰς τὴν τοῦ βασιλέως συμμαχίαν παρεγίνοντο. Τί λέγω τὰ

μακρὰν καὶ τόποις καὶ χρόνοις ἀφεστηκότα; Κατὰ γὰρ τὴν ἡμετέραν πόλιν οὐ πάλαι Γέλων ἐξ ἰδιώτου τῆς Σικελίας ὅλης ἡγεμὼν ἐγένετο, τῶν πόλεων ἐκουσίως εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐκείνου παραγενομένων. Προσεκαλεῖτο γὰρ ἡ τάνδρὸς ἐπιείκεια πάντα ἀνθρώπους, τὴν εἰς τοὺς ἡτυχηκότας συγγνώμην προσβαλοῦσα. Ἀπ' ἐκείνων οὖν τῶν χρόνων τῆς κατὰ Σικελίαν ἡγεμονίας ἀντιποιοιμένης τῆς πόλεως, μὴ καταθρίψωμεν τὸν ὑπὲρ τῶν προγόνων ἔπαινον, μηδὲ ἑαυτοὺς θηριώδεις καὶ ἀπαραιτήτους πρὸς ἀνθρωπίνην αἰσχύαν παράσχωμεν. Οὐ γὰρ προσήκει δοῦναι τῷ φθόνῳ κατ' ἡμῶν ἀφορμὴν εἰπεῖν, ὡς ἀναξίως εὐτυχοῦμεν· καλὸν γὰρ καὶ τὸ τῆς τύχης ἀντιπρατιούσης ἔχειν τοὺς συναληγήσοιτας, καὶ πάλιν ἐν τοῖς κατορθώμασι τοὺς συνηδομένους. Τὰ μὲν οὖν ἐν τοῖς ὅπλοις πλεονεκτήματα τύχῃ καὶ καιρῷ κρίνεται πολλάκις· ἡ δ' ἐν ταῖς εὐπραξίαις ἡμερότης ἰδίων ἐστὶ σημεῖον τῆς τῶν εὐτυχοῦντων ἀρετῆς. Διὸ μὴ φθονήσητε τῇ παιρίδι, περιβόητον γενέσθαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, ὅτι τοὺς Ἀθηναίους ἐνίκησεν οὐ μόνον τοῖς ὅπλοις, ἀλλὰ καὶ τῇ φιλανθρωπίᾳ. Φανήσονται γὰρ, τῶν ἄλλων ὑπερέχειν ἡμερότητι σεμνυόμενοι, τῇ παρ' ἡμῶν εὐγνωμοσύνῃ πολυωροῦμενοι, καὶ οἱ πρῶτοι βοῶν ἐλθεῖν καθιδρυσάμενοι, τοῦτον ἐν τῇ πόλει τῶν Συνακουσίων εὐρήσουσιν. Ἐξ ὧν πᾶσιν ἔσται φανερόν, ὡς ἐκεῖνοι μὲν δικαίως ἐσφάλησαν, ἡμεῖς δ' ἀξίως ἡτυχήσαμεν· εἴπερ οἱ μὲν τοιοῦτους ἀδικεῖν ἐπεχείρησαν, οἱ καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς εὐγνωμόνησαν,

ἡμεῖς δὲ τοιοῦτους ἐνίκησαμεν, οἳ καὶ τοῖς τοῖς πολεμιοτάτοις μερίζουσι τὸν ἔλεον ἐτόλμησαν ἐπιβουλεύσαι· ὥστε μὴ μόνον ὑπὸ τῶν ἄλλων κατηγορίας τυγχάνειν τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ἑαυτῶν καταγινώσκειν, εἰ τοιοῦτους ἄνδρας ἀδικεῖν ἐχεχέιρησαν.“

(C. 22.) Omnino amicitiam ita colendam esse, ut immortalis sit, inimicitias autem mortales esse oportere. Ita sociorum numerum augescere, hostium diminui. At odia exercere, litesque in perpetuum retinere, id quam nec aequum sit, nec tutum, bellum illud cum hoste confectum satis testari: mirabilem enim esse ac diligenter cogitandam fortunae vicissitudinem.

23. „Καλόν, ὧ ἄνδρες Συρακοῦσιοι, κατάρχασθαι φιλίας, καὶ τῷ τῶν ἡτυχηκότων ἑλέῳ σπείσασθαι τὴν διαφορὰν. Δεῖ γάρ τὴν μὲν πρὸς τοὺς φίλους εὖνοίαν ἀθάνατον φυλάττειν, τὴν δὲ πρὸς τοὺς ἐναντίους ἔχθραν θνητὴν. Οὕτω γὰρ συμβήσεται τοὺς μὲν συμμάχους γίνεσθαι πλείους, τοὺς δὲ πολεμίους ἐλάττους. Τὴν δὲ διαφορὰν αἰώνιον διαφυλάττοντας, παραδιδόναι παισὶ παίδων, οὐτ' εὐγνωμον, οὐτ' ἀσφαλές· ἐνίοτε γὰρ οἱ δοκοῦντες ὑπερέχουσιν, ἐν ῥοπῇ καιροῦ τῶν πρότερον ὑποπεπτωκότων ἀσθενέστεροι γίνονται. Μαρτυρεῖ δ' ὁ νῦν γενόμενος πόλεμος· οἳ γὰρ ἐπὶ πολιορκίᾳ παραγεγνημένοι, καὶ διὰ τὴν ὑπεροχὴν ἀποτείχισαντες τὴν πόλιν, ἐκ μεταβολῆς αἰχμάλωτοι γεγόνασιν, ὥς ὁρᾶτε. Καλόν οὖν, ἐν ταῖς τῶν ἄλλων ἀτυχίαις ἡμέρους φανέντας, ἕτοιμον ἔχειν τὸν παρὰ πάντων ἔλεον, ἑάν τι συμβαίῃ τῶν ἀνθρωπίνων. Πολλὰ γὰρ ὁ βίος ἔχει παράδοξα, στάσεις πολιτικάς, ληστείας, πολέμους, ἐν οἷς οὐ ῥᾶδιον διαφεύγειν τὸν κίνδυνον ἄν-

ἄνθρωπον ὄντα. Διόπερ εἰ τὸν πρὸς τοὺς ὑποπεπτω-
κότας ἔλεον ἀποκόψομεν, πικρὸν καθ' ἑαυτῶν νό-
μον θήσομεν εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα. Οὐ γὰρ δυνα-
τὸν, τοὺς ἄλλοις ἀνημέρως χρησαμένους, αὐτοὺς παρ'
ἐτέρων τυχεῖν ποτὲ φιλανθρωπίας, ἄλλους τε πρά-
ξαντας δεινά, παθεῖν εὐγνώμονα, καί, παρὰ τοὺς
τῶν Ἑλλήνων ἐθισμούς, τοσούτους ἄνδρας φονεύ-
σαντας, ἐν ταῖς τοῦ βίου μεταβολαῖς ἐπιβοᾶσθαι τῇ
κοινῇ πάντων νόμιμα. Τίς γὰρ Ἑλλήνων τοὺς πα-
ραδόντας ἑαυτοὺς, καὶ τῇ τῶν κρατούντων εὐγνω-
μοσύνῃ πιστεύσαντας, ἀπαραιτήτου τιμωρίας ἡξίω-
σεν; ἢ τίς ἤτιον τοῦ μέν ὧμοῦ τὸν ἔλεον, τῆς δὲ
προπετείας τὴν εὐλάβειαν ἔσχηκε;“

(C. 24.) Praeterea humanum ingenium sic ferre, ut hostibus
intractis omni contentione resistamus, prostratis cedendo parca-
mus. Illic audaciam subigi: hic misericordiam exerceri, dignam
illam homine, et tum exemplis praeclaris, tum veterum praeceptis
institutisque commendatam.

24. „Πάντες δὲ ἀνατείνονται μὲν πρὸς τοὺς ἀν-
τιτατιτομένους, εἴκουσι δὲ τοῖς ὑποπεπτωκόσιν· ὧν
μὲν τὴν τόλμαν καταπονοῦντες, ὧν δὲ τὴν ἀτινχίαν
οἰκτερίζοντες. Θραύεται γὰρ ἡμῶν ὁ θυμὸς, ὅτιαν ὁ
πρότερον ἐχθρὸς ὧν, ἐκ μεταβολῆς ἱκέτης γενόμενος,
ὑπομένη παθεῖν ὅ,τι ἂν δοκῇ τοῖς κρατοῦσιν. Ἀλλέ-
σκονται δ', οἶμαι, τῶν ἡμέρων ἀνδρῶν αἱ ψυχαὶ
μάλιστα πῶς ἑλέρι, διὰ τὴν κοινὴν τῆς φύσεως ὁμοιο-
πάθειαν. Ἀθηναῖοι γὰρ κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν
πόλεμον εἰς τὴν Σφακτηρίαν νῆσον πολλοὺς τῶν
Λακεδαιμονίων κατακλείσαντες, καὶ λαβόντες αἰχ-
μαλώτους, ἀπελύτρωσαν τοῖς Σπαρτιάταις. Πάλιν
Λακεδαιμόνιοι πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν συμ

μάχων αἰχμαλωτισάμενοι, παραπλησίως ἐχρήσαντο. Καὶ καλῶς ἀμφοτέρω ταυτ' ἔπραξαν. Δεῖ γὰρ τοῖς Ἑλλήσι τὴν ἔχθραν εἶναι μέχρι τῆς νίκης, καὶ κολάζειν μέχρι τοῦ κρατῆσαι τῶν ἐναντίων. Ὁ δὲ περαιτέρω τὸν ὑποπεσόντα καὶ πρὸς τὴν τοῦ κρατοῦντος εὐγνωμοσύνην προσφεύγοντα τιμωροῦμενος, οὐκ εἴ τι τὸν ἐχθρὸν κολάζει, πολὺ δὲ μᾶλλον ἀδικεῖ τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν. Εἶπε γὰρ ἄν τις πρὸς τὴν τοῦ τοιοῦτου σκληρότητα τὰς τῶν πάλαι σοφῶν ἀποφάσεις· ἀνθρώπε, μὴ μέγα φρόνει, γινῶθι σαυτόν, ἴδε τὴν τύχην ἀπάντων οὔσαν κυρίαν. Τίνος γὰρ χάριν οἱ πρόγονοι πάντων τῶν Ἑλλήνων ἐν ταῖς κατὰ πόλεμον νίκαις κατέδειξαν οὐ διὰ λίθων, διὰ δὲ τῶν τυχόντων ξύλων ἰστάναι τὰ τρόπαια; Ἄρ' οὐχ ὅπως ὀλίγον χρόνον διαμένοντα, ταχέως ἀφανίζεται τὰ τῆς ἔχθρας ὑπομνήματα; “

(C. 25.) Datam esse belli pulcre finiendi exoptatissimam opportunitatem, si quidem ex humanitate erga devictos nova amicitia efflorescat. Id et honestum esse victoribus, et vero conducibile, quum Atheniensibus tam excellens sit indoles, ut in maxima calamitate maximis semper auctibus crescant, et nihil unquam humilo decernant.

25. „Καθόλου δ' εἰ μὲν αἰώνιον ἵστασθαι τὴν διαφορὰν βούλεσθε, μάθετε τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν ὑπερφρόνουσιντες· εἰς γὰρ καιρὸς καὶ βραχεῖα ῥοπή τύχης ταπεινοῖ πολλὰκις τοὺς ὑπερηφάνους· εἰ δ', ὅπερ εἰκὸς ἐστὶ, παύσεσθε πολεμοῦντες, τίνα καλλίω καιρὸν εὐρήσετε τοῦ νῦν ὑπάρχοντος, ἐν ᾧ τὴν πρὸς τοὺς ἑπταικότας φιλανθρωπίαν ἀφορμὴν τῆς φιλίας ποιήσεσθε; Μὴ γὰρ οἴσεσθε τὸν τῶν Ἀθηναίων δῆμον τελέως ἐξησθημέναι διὰ τὴν ἐν Σικι-

λία συμφοράν, ὃς κρατεῖ σχεδὸν τῶν τε κατὰ τὴν Ἑλλάδα νήσων ἀπασῶν, καὶ τῆς παραλίου, τῆς τε κατὰ τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν, ἔχει τὴν ἡγεμονίαν. Καὶ γὰρ πρότερον περὶ τὴν Αἴγυπτον τριακοσίας τριήρεις αὐτάνδρους ἀπολέσας, τὸν δοκοῦντα κρατεῖν βασιλέα συνθήκας ἀσχήμονας ποιεῖν ἤνάγκασε, καὶ πάλιν ὑπὸ Ξέρξου τῆς πόλεως κατασκαφείσης, μετ' ὀλίγον ἀνέκλειον ἐνίκησε, καὶ τῆς Ἑλλάδος τὴν ἡγεμονίαν ἐκτήσατο. Ἀγαθὴ γὰρ ἡ πόλις ἐν τοῖς μεγίστοις ἀτυχήμασι μεγίστην ἐπίδοσιν λαβεῖν, καὶ μηδέποτε ταπεινὸν μηδὲν βουλεύεσθαι. Καλὸν οὖν, ἀντὶ τοῦ τὴν ἔχθραν ἐπαύξειν, συμμάχους αὐτοὺς ποιεῖσθαι, φεισαμένους τῶν αἰχμαλώτων. Ἀνελόντες μὲν γὰρ αὐτοὺς, τῷ θινυῶ μόνον χαριούμεθα, τὴν ἄκαρπον ἐπιθυμίαν ἐκπληροῦντες· φυλάξαντες δέ, παρὰ μὲν τῶν εὖ παθόντων τὴν χάριν ἔχομεν, παρὰ δὲ τῶν ἄλλων ἀπάντων τὴν εὐδοξίαν.

(C. 26.) Si Graecorum nonnulli captivos necarint; fedum fuisse facinus, nec nisi cum summa ignominia ad imitationem vocandum. Sin merita aliorum respicienda sint: Atheniensium civitatem maiestate sua animos hominum ita ad se convertere, ut ad gratiam pro meritis ipsi reddendam obstrictissimos se fateantur.

26. „Ναί, ἀλλὰ τινες τῶν Ἑλλήνων ἀπέσφαξαν τοὺς αἰχμαλώτους. Τί οὖν; εἰ μὲν αὐτοῖς ἐκ ταύτης τῆς πράξεως ἐπαινοὶ τυγχάνουσι, μιμησώμεθα τοὺς τῆς δόξης πεφροντικότητας· εἰ δὲ παρὰ πρώτων ἡμῶν τυγχάνουσι κατηγορίας, μηδὲ αὐτοὶ πράξωμεν τὰ αὐτὰ τοῖς ὁμολογουμένως ἡμαρτηκόσι. Μέχρι μὲν γὰρ τοῦ μηδὲν ἀνῆκεστον πεπονθῆναι τοὺς εἰς τὴν ἡμετέραν πίστιν ἐαυτοὺς παραδόντας, ἅπαντες

καταμύμνονται δικαίως τὸν Ἀθηναίων δῆμον· ἐὰν δὲ ἀκούσῃσι παρὰ τὰ κοινὰ νόμιμα τοὺς αἰχμαλώτους παρεσπονδημένους, ἐφ' ἡμῶς μετοίσουσιν τὴν κατηγορίαν. Καὶ γὰρ εἴ τινων ἄλλων, Ἀθηναίων ἄξιόν ἐστιν ἐντραπήναι μὲν τὸ τῆς πόλεως ἄζϊωμα, χάριν δ' αὐτοῖς ἀπομερίσαι τῶν εἰς ἄνθρωπον εὐεργετημάτων. Οὗτοι γάρ εἰσιν οἱ πρῶτοι τροφῆς ἡμερου τοῖς Ἑλλήσι μεταδόντες, ἦν ἰδίᾳ παρὰ θεῶν λαβόντες, τῇ χρειᾷ κοινὴν ἐποίησαν· οὗτοι νόμους εὖρον, δι' οὓς ὁ κοινὸς βίος ἐκ τῆς ἀγρίας καὶ ἀδίκου ζωῆς εἰς ἡμερον καὶ δικαίαν ἐλήλυθε συμβῶσιν· οὗτοι πρῶτοι τοὺς καταφυγόντας διασώσαντες, τοὺς περὶ τῶν ἱκετῶν νόμους παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἰσχύσαι παρεσκεύασαν· ὧν ἀρχηγούς γενομένους οὐκ ἄξιον αὐτοὺς ἀποστερεῖν. Καὶ ταῦτα μὲν πρὸς ἅπαντας· ἰδίᾳ δ' ἐνίοις ὑπομνήσω τῶν φιλανθρώπων.

(C 27.) Haec ubi ad universos dixerat Nicolaus; in extrema oratione singulos quosdam de humanitatis officiis commonefecit, eos praesertim, qui eruditionem et mysteria ab Atheniensibus vel acceperint iamiam, vel posthac accepturi sint. Denique et sociis veniam esse tribuendam, praeter voluntatem, imperantium iussu, ad belli communionem adactis, nec Nicias intelligendum supplicium, qui Syracusanorum causam magna semper liberalitate Athenis tutatus sit.

27. „Ὅσοι μὲν γὰρ λόγου καὶ παιδείας ἐν τῇ πόλει μετεσχήκατε, δότε τὸν ἔλεον τοῖς τὴν πατρίδα κοινὸν παιδευτήριον παρεχομένοις πᾶσιν ἀνθρώποις· ὅσοι δὲ τῶν ἀγνοτάτων μυστηρίων μετελήφατε, σώσατε τοὺς μνήσαντας· οἱ μὲν ἤδη μετεσχηκότες τῶν φιλανθρωπιῶν, τὴν χάριν διδόντες τῆς εὐεργεσίας· οἱ δὲ μέλλοντες μεταλήψεσθαι, μὴ παραι-

ρούμενοι τῷ θυμῷ τὴν ἐλπίδα. Ποῖος γὰρ τόπος
 τοῖς ξένοις βάσιμος εἰς παιδείαν ἐλευθέριον, τῆς
 Ἀθηναίων πόλεως ἀνηρημένης; Βραχὺ τὸ διὰ τὴν
 ἁμαρτίαν μῖσος, μεγάλα δὲ καὶ πολλὰ τὰ πρὸς εὐ-
 νοίαν αὐτοῖς εἰργασμένα. Χωρὶς δὲ τῆς περὶ τὴν
 πόλιν ἐντροπῆς, καὶ κατ' ἰδίαν ἂν τις τοὺς αἰχμα-
 λώτους ἐξετάζων, εὖροι δικαίως ἐλέου τυγχάνοντας.
 Οἱ μὲν γὰρ σύμμαχοι τῇ τῶν κρατούντων ὑπεροχῇ
 βιασθέντες, ἡναγκάσθησαν συστρατεῦν. Διόπερ
 εἰ τοὺς ἐξ ἐπιβολῆς ἀδικήσαντας δίκαιόν ἐστι τιμω-
 ρεῖσθαι, τοὺς ἀκουσίως ἑξαμαρτάνοντας προσῆκον
 ἂν εἴη συγγνώμης ἄξιον. Τί λέγω Νικίαν, ὃς ἀπ'
 ἀρχῆς τὴν πολιτείαν ὑπὲρ Συρακουσίων ἐνστησάμε-
 νος, μόνος ἀντίπεν ὑπὲρ τῆς εἰς Σικελίαν στρατείας,
 ἀεὶ δὲ τῶν παρεπιδημούντων Συρακουσίων φροντί-
 ζων καὶ πρόξενος ὧν διατετέλεκεν; Ἀτοπον οὖν Νι-
 κίαν κολάζεσθαι, τὸν ὑπὲρ ἡμῶν Ἀθήνησι πεπολι-
 τευμένον, καὶ διὰ μὲν τὴν εἰς ἡμᾶς εὖνοίαν μὴ τυ-
 χεῖν φιλανθρωπίας, διὰ δὲ τὴν ἐν τοῖς κοινοῖς ὑπη-
 ρεσίαν ἀπαραιτήτως περιπεσεῖν τιμωρίᾳ. καὶ τὸν
 μὲν ἐπάγοντα τὸν πόλεμον ἐπὶ Συρακουσίους Ἀλκι-
 βιάδην ἅμα καὶ παρ' ἡμῶν καὶ παρ' Ἀθηναίων ἐκ-
 φυγεῖν τὴν τιμωρίαν, τὸν δ' ὁμολογουμένως φιλαν-
 θρωπότατον Ἀθηναίων γεγεννημένον μηδὲ τοῦ κοι-
 νοῦ τυχεῖν ἐλέου. Διόπερ ἔγωγε τὴν τοῦ τούτου
 βίου μεταβολὴν θεωρῶν, ἐλεῶ τὴν τύχην. Πρώτερον
 μὲν γὰρ ἐν τοῖς ἐπισημοτάτοις τῶν Ἑλλήνων ὑπάρ-
 χων, καὶ διὰ τὴν καλοκαγαθίαν ἐπαινούμενος, μα-
 καριστὸς ἦν καὶ περίβλεπτος κατὰ πᾶσαν πόλιν.

νυνὶ δ' ἐξηγωνισμένος ἐν ἀσκήμονι καὶ ταπεινῇ
προσόψει τῶν τῆς αἰχμαλωσίας οἰκτρῶν πεπείραται,
καθαπερεὶ τῆς τύχης ἐν τῷ τούτου βίῳ τὴν ἐαυ-
τῆς δύναμιν ἐπιδείξασθαι βουλομένης· ἥς τὴν ἐλευ-
θερίαν ἀνθρωπίνως ἡμῶς ὑπενεγκεῖν προσήκει, καὶ
μὴ βάρβαρον ὠμότητα πρὸς ὁμοεθνεῖς ἀνθρώπους
ἐνδείξασθαι. “

(C. 28.) Hac ille oratione animos civium ad miserationem fle-
xit: at Gylippus Laco, adversaria usus oratione, summam spi-
rante sacvitium, demirari se, ait, consilium senis, qui, a quibus
liberi ipsius trucidati essent, eorum gratia dixerit. Virum bonum
esse desinere, qui coniunctissimorum interritum oblitus, crude-
lissimos hostes servandos censeat.

28. Νικόλαος μὲν οὖν πρὸς τοὺς Συρακουσί-
ους τοιοῦτοις χρησάμενος λόγοις, κατέπαυσε τὴν δη-
μηγορίαν, συμπαθεῖς ποιήσας τοὺς ἀκούοντας. Γύ-
λιππος δ' ὁ Λάκων, ἀπαραίτητον τὸ πρὸς Ἀθηναί-
ους μῖσος διαφυλάττων, ἀναβὰς ἐπὶ τὸ βῆμα, τῶν
λόγων τὴν ἀρχὴν ἐντεῦθεν ἐποίησατο. „Θαυμάζω
μεγάλως, ἄνδρες Συρακούσιοι, θεωρῶν ὑμῶς οὕτω
ταχέως πρὸς ὧν ἔργῳ κακῶς πεπόνθατε, περὶ τού-
των τῷ λόγῳ μεταδιδασκομένους. Εἰ γὰρ ὑπὲρ ἀνα-
σιτίας κινδυνεύσαντες πρὸς τοὺς ἐπὶ κατασκαφῇ
τῆς πατρίδος ὑμῶν παραγεγεννημένους, ἀνείλθε τοῖς
θυμοῖς, τί χρεὶ νῦν ἡμῶς διατείνεσθαι τοὺς μηδὲν
ἡδίκημένους; Δότε δέ μοι, πρὸς θεῶν, ἄνδρες Συ-
ρακούσιοι, συγγνώμην, τὴν συμβουλίαν ἐκτιθεμένου
μετὰ παρρησίας. Σπαρτιάτης γὰρ ὢν, καὶ τὸν λό-
γον ἔχω Σπαρτιάτην. Καὶ πρῶτον ἂν τις ἐπιζητή-
σειε, πῶς Νικόλαος ἐλεῆσαι φῆσει τοὺς Ἀθηναίους,
οἳ τὸ γῆρας αὐτοῦ διὰ τὴν ἀπαιδίαν ἐλεεινὸν πε-

ποιήκασι· καὶ παρῶν εἰς ἐκκλησίαν ἐν ἐσθῇτι πεν-
θίμῃ, δακρύει καὶ λέγει δεῖν οἰκτεῖρειν τοὺς φονεῖς
τῶν ἰδίων τέκνων. Οὐκέτι γὰρ ἐπιεικής ἐστὶν ὁ
τῶν συγγενεστάτων μετὰ τὴν τελευτὴν ἀμνημονῶν,
τοὺς δὲ πολεμιοτάτους σῶσαι προαιρουμένους. Ἐπεὶ
πόσοι τῶν ἐκκλησιαζόντων υἱοὺς ἀνηρημένους κατὰ
τὸν πόλεμον ἐπεπλήσαστε; “ Πολλοὶ οὖν τῶν καθη-
μένων ἐθορύβησαν. Ὁ δ’ ἐπιβαλὼν, „Ορῶ“,
φησὶ, „τοὺς τῷ θορύβῳ τὴν συμφορὰν ἐμφανίζον-
τας. Πόσοι δὲ ἀδελφοὺς ἢ συγγενεῖς ἢ φίλους
ἀπολωλέκότες ἐπιζητεῖτε;“ Καὶ πολλῶ πλείους ἐπε-
σημήναντο. Καὶ ὁ Γύλιππος, „Θεωρεῖς“, ἔφη, „τὸ
πλῆθος τῶν δι’ Ἀθηναίους δυστυχοῦντων; Οὗτο
πάντες οὐδὲν εἰς ἐκείνους ἀμαρτάνοντες, τῶν ἀναγ-
καιοτάτων σωμάτων ἐυτερήθησαν· καὶ τοσοῦτο μι-
σεῖν τοὺς Ἀθηναίους ὀφείλουσιν, ὅσον τοὺς ἰδίους
ἡγαπήκασι.“

(C. 29.) Iniquum esse, hostium salutem plaris, quam civium
praeclare meritorum honorem aestimare; hos laudare, ab illis
ultionem non exigere. Non hospites, non supplices, non cala-
mitosos esse, qui mera nequitia et dominandi cupiditate in has se
calamitates ipsi praecipitarint: impotentiam illorum, non fortu-
nam incusari oportere.

29. „Πῶς οὖν οὐκ ἄτοπον, ἄνδρες Συρακού-
σιοι, τοὺς μὲν τετελευτηκότας ἐκούσιον ὑπὲρ ὑμῶν
ἐλεῖσθαι θάνατον, ὑμᾶς δὲ ὑπὲρ ἐκείνων μηδὲ παρὰ
τῶν πολεμιοτάτων λαβεῖν τιμωρίαν; καὶ ἐπαινεῖν
μὲν τοὺς ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας τοὺς ἰδίους
[περὶ πλείους] ἀναλώσαντας βίους, περὶ πλείονος
δὲ τὴν τῶν φονέων ποιῆσθαι σωτηρίαν τῆς ἐκείνων
τιμῆς; Κοσμεῖν ἐψηφίσασθε δημοσίᾳ τοὺς τάφους

τῶν μετῆλλαχότων· καὶ τίνα καλλίονα κόσμον εὐρή-
 σαιτε τοῦ κολάσαι τοὺς ἐκείνων αὐτόχειρας; εἰ μὴ,
 νῆ Δία, πολιτογραφήσαντες αὐτοὺς, βούλεσθε κατα-
 λιπεῖν ἔμψυχα τρόπαια τῶν μετῆλλαχότων. Ἀλλὰ
 μεταβαλόντες τὴν τῶν πολεμίων προσηγορίαν, γεγό-
 νασιν ἱκέται. Πόθεν αὐτοῖς ταύτης τῆς φιλανθρω-
 πίας συγκεχωρημένης; Οἱ γὰρ ἀπ' ἀρχῆς τὰ περὶ
 τούτων νόμιμα διατάξαντες, τοῖς μὲν δυστυχοῦσι
 τὸν ἕλεον, τοῖς δὲ διὰ πονηρίαν ἀδικοῦσιν ἔταξαν
 τιμωρίαν. Ἐν ποτέρᾳ δὴ τάξει θῶμεν τοὺς αἰχμα-
 λώτους; Ἐν τῇ τῶν ἡτυχηκότων; Καὶ τίς αὐτοὺς
 τύχη μὴ προαδικηθέντας ἐβιάσατο πολεμεῖν Σύρα-
 κουσίοις, καὶ τὴν παρὰ πᾶσιν ἐπαινουμένην εἰρήνην
 ἀφέντας, ἐπὶ κατασκαφῇ παρεῖναι τῆς ὑμετέρας πό-
 λεως; Διόπερ ἐκουσίως ἐλόμενοι πόλεμον ἄδικον, εὐ-
 ψύχως ὑπομενόντων τὰ τούτου δεινά, καὶ μὴ, κρα-
 τοῦντες μὲν, ἀπαραίτητον ἔχόντων τὴν καθ' ὑμῶν
 ὀμότητα, σφαλέντες δέ, τοῖς τῆς ἱκεσίας φιλανθρω-
 ποῖς παραιτεῖσθων τὴν τιμωρίαν. Εἰ δ' ἐλέγχονται
 διὰ πονηρίαν καὶ πλεονεξίαν τοιοῦτοις ἐλαττώμασι
 περιπεπωκότες, μὴ καταμεμφέσθωσαν τὴν τύχην,
 μηδ' ἐπικαλείσθωσαν τὸ τῆς ἱκεσίας ὄνομα. Τοῦτο
 γὰρ παρ' ἀνθρώποις φυλάττεται τοῖς καθαρὰν μὲν
 τὴν ψυχὴν, ἀγνώμονα δὲ τὴν τύχην ἐσχηκόσιν. Οὗ-
 τοι δ' ἀπάντων τῶν ἀδικημάτων πλήρη τὸν βίον
 ἔχοντες, οὐδένα τόπον αὐτοῖς βάσιμον εἰς ἕλεον καὶ
 καταφυγὴν ἀπολελοίπασιν.

(C. 30.) Nullum inveniri tam turpe tamque atrox facinus, quod illi non patrarint, utpote avaritiae, iniuriarum, fraudis, insolentiae convicti. Neque obscurum esse, quomodo Mitylenaeos, Melios ac Scionaeos, socios suos et familiares, habuerint, longe atrocius in Syracusanos, quippe alieniores, debauchaturi, si eos devicissent. Quamobrem, qui deos hominesque laeserint, iis nil deberi misericordiae.

30. „Τί γάρ τῶν αἰσχίστων οὐκ ἐβουλεύσαντο; τί δὲ τῶν δεινотάτων οὐκ ἔπραξαν; Πλεονεξίας ἰδίῳ ἐστὶ τὸ ταῖς ἰδίαις εὐτυχίαις οὐκ ἀρκοῦμενον, τῶν πόρῳ κειμένων καὶ μηδὲν προσηκόντων ἐπιθυμεῖν. Οὗτοι ταῦτ' ἔπραξαν. Εὐδαιμονέστατοι γὰρ ὄντες τῶν Ἑλλήνων, τὴν εὐτυχίαν, ὥσπερ τι βαρὺ φορτίον, οὐ φέροντες, τὴν πελάγει τηλικούτῳ διειρομένην Σικελίαν ἐπεθύμησαν κατακληρουχῆσαι, τοὺς ἐνοικοῦντας ἑξανδραποδισάμενοι. Δεινὸν ἐστὶ μὴ προαδικηθέντας πόλεμον ἐπιφέρειν. Καὶ τοῦτ' ἐνήργησαν. Φίλοι γὰρ ὄντες τὸν ἔμπροσθεν χρόνον, ἑξαίφνης ἀνελπίστως τηλικαύτῃ δυνάμει Συρακουσίους ἐπολιόρχησαν. Ὑπερήφανόν ἐστὶ τὸ τῶν μήπω κρατηθέντων προλαμβάνοντα τὴν τύχην, καταψηφίζεσθαι τιμωρίαν. Οὐδὲ τοῦτο παρὰλελοίπασιν. Πρὸ τοῦ γὰρ ἐπιβῆναι τῆς Σικελίας, γνώμην ἐκύρωσαν, Συρακουσίους μὲν καὶ Σελιγουντίους ἑξανδραποδίσασθαι, τοὺς δὲ λοιποὺς διδόναι φόρους ἀναγκάζειν. Ὅταν οὖν περὶ τοὺς αὐτοὺς ἀνθρώπους ὑπάρξη πλεονεξία, ἐπιβουλὴ, ὑπερηφανία, τίς ἂν ροῦν ἔχων αὐτοὺς ἐλεήσειεν; Ἐπείτοιγε Ἀθηναῖοι πῶς ἐχρήσαντο Μιτυληναίοις; Κρατήσαντες γὰρ αὐτῶν, ἀδικῆσαι μὲν οὐδὲν βουλομένων, ἐπιθυμούντων δὲ τῆς ἐλευθερίας, ἐψηφίσαντο τοὺς ἐν τῇ πόλει κατασφάζαι. Ὡμόν τε καὶ βάρβαρον τὸ πε-

πραγμένον. Καὶ ταῦτα ἐξήμαρτον εἰς Ἕλληνας, εἰς
 συμμάχους, εἰς εὐεργέτας πολλάκις γεγενημένους.
 Μὴ δὴ νῦν ἀγανακτοῦντων, εἰ τοιαῦτα πρὸς τοὺς
 ἄλλους πράξαντες, αὐτοὶ παραπλησίως τεύχονται
 τιμωρίας. Δικαιότερον γάρ ἐστιν, ὃν καθ' ἑτέρων
 νόμον τις ἔθικε, τοῦτω χρῶμενον μὴ ἀγανακτεῖν.
 Καὶ τί λέγω; Μηλίους ἐκπολιορκήσαντες, ἡβηδὸν
 ἀπέκτειναν, καὶ Σκιωναίους, οἱ συγγενεῖς ὄντες, τῆς
 αὐτῆς Μηλίοις τύχης ἐκοινώνησαν· ὥστε δύο δή-
 μους πρὸς Ἀττικὴν ὁργὴν ἐπταικότας οὐδὲ τοὺς κη-
 δεύοντας ἔχειν τὰ τῶν τετελευτηκότων σώματα.
 Οὐ Σκύθαι τοῦτ' ἐπραξαν, ἀλλ' ὁ προςποιούμενος
 φιλανθρωπία διαφέρειν δῆμος ψηφίσμασι τὰς πό-
 λεις ἄρδην ἀνῆρκεν. Ἦδη λογίζεσθε, τί ἂν ἐπρα-
 ξαν εἰς τὴν τῶν Συρακουσίων πόλιν, εἰ ἐξεπόρθη-
 σαν. Οἱ γὰρ τοῖς οἰκείοις οὕτως ὠμῶς χρησάμε-
 νοι, τοῖς μηδὲν προσήκουσι βαρύτεραν ἂν ἐξεύρων
 τιμωρίαν. Οὐκ ἔστιν οὖν τοῦτοις δίκαιος ἀποκεί-
 μενος ἔλεος· αὐτοὶ γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τῶν ἰδίων ἀκλη-
 ρημάτων ἀνῆρκασι. Ποῦ γὰρ ἄξιον τοῦτοις κα-
 ταφυγεῖν; Πρὸς θεοὺς; ὧν τὰς πατρίους τιμὰς
 ἀφελέσθαι προείλοντο. Πρὸς ἀνθρώπους; οὓς
 δουλωσόμενοι παρεγένοντο. Δήμητραν καὶ Κόρην
 καὶ τὰ τοῦτων ἐπικυλοῦνται μυστήρια, τὴν ἱεράν
 αὐτῶν νῆσον πέπορθηκότας·“

(C. 31.) Et quamvis Alcibiades iniuriarum omnium fuerit au-
 ctor; tamen earum poenas infligendas esse populo, non transfe-
 rendas in oratorem, populi assuetum voluntatibus ac morigerum.
 Nullum ipsis relictum esse excusationis perflugium, sive scientes,
 seu temerarii iniurias fecerint.

31. „Ναί, ἀλλ' οὐκ αἴτιον τὸ πλῆθος τῶν

Ἀθηναίων, ἀλλ' Ἀλκιβιάδης ὁ ταῦτα συμβουλευ-
 σας. Ἄλλ' εὐρήσομεν τοὺς συμβούλους κατὰ τὸ
 πλεῖστον στοχαζομένους τῆς τῶν ἀκουόντων βουλή-
 σεως, ὥςθ' ὁ χειροτονῶν τῷ ῥήτορι λόγον οἰκείον
 ὑποβάλλει τῆς ἑαυτοῦ προαιρέσεως. Οὐ γὰρ ὁ λέ-
 γων κύριος τοῦ πλήθους, ἀλλ' ὁ δῆμος ἐθίζει τὸν
 ῥήτορα τὰ βέλτιστα λέγειν, χρησιὰ βουλευόμετος.
 Εἰ δὲ τοῖς ἀδικοῦσιν ἀνήκεστα συγχνώμην δώσο-
 μεν, ἐὰν εἰς τοὺς συμβούλους τὴν αἰτίαν ἀναφέρω-
 σιν, εὐχερῇ τοῖς πονηροῖς τὴν ἀπολογίαν παρεξόμε-
 θα. Ἀπλῶς δὲ πάντων ἐστὶν ἀδικιώτατον, τῶν
 μὲν εὐεργεσιῶν μὴ τοὺς συμβούλους, ἀλλὰ τὸν δῆ-
 μον ἀπολαμβάνειν τὰς χάριτας παρὰ τῶν εὖ παθόν-
 των, τῶν δ' ἀδικημάτων ἐπὶ τοὺς ῥήτορας μεταφέ-
 ρειν τὴν τιμωρίαν. Καὶ ἐπὶ τοσοῦτόν τινες ἐξεστή-
 κασι τῶν λογισμῶν, ὥστ' Ἀλκιβιάδην, εἰς ὃν τὴν
 ἐξουσίαν οὐκ ἔχομεν, φασὶ δεῖν τιμωρεῖσθαι, τοὺς
 δ' αἰχμαλώτους ἀγομένους ἐπὶ τὴν προσήκουσαν τι-
 μωρίαν ἀφεῖναι, καὶ πᾶσιν ἐνδείξασθαι, διότι τὴν
 δικαίαν μισοπονηρίαν οὐκ ἔδχηκεν ὁ δῆμος τῶν Συ-
 ρακουσίων. Εἰ δὲ καὶ κατ' ἀλήθειαν αἱτοὶ γεγό-
 νασιν οἱ σύμβουλοι τοῦ πολέμου, μεμφέσθω τὸ μὲν
 πλῆθος τοῖς ῥήτορσιν, ὑπὲρ ὧν ἐξηπάτησαν, ὑμεῖς
 δὲ δικαίως μετελεύσεσθε τὸ πλῆθος, ὑπὲρ ὧν ἡδί-
 κησθε. Καθόλου δ' εἰ μὲν ἐπιστάμενοι σαφῶς ἡδί-
 κησαν, δι' αὐτὴν τὴν προαίρεσιν ἄξιοι τιμωρίας·
 εἰ δ' εἰκὴ βουλευσάμενοι τὸν πόλεμον ἐξηνεγκαν,
 οὐδ' ὥς αὐτοὺς ἀφετέον, ἵνα μὴ σχεδιάξιν ἐν τοῖς
 τῶν ἄλλων βίοις ἐθισθῶσιν. Οὐ γὰρ δίκαιόν ἐστι

τὴν Ἀθηναίων ἄγνοιαν Συρακουσίοις φέρειν ἀπὸ λειαν, οὐδ', ἐν οἷς τὸ πραχθὲν ἀνήκεστόν ἐστιν, ἐν τούτοις ἀπολογία ὑπολείπεσθαι τοῖς ἀμαρτάνουσι.“

(C. 32.) Niciam vero dissuasisse quidem verbis expeditionem, sed se suscepisse, et susceptam continuari iussisse. Honestum sane esse, deponere iras; at opportunius eas deponi, sumto de hostibus supplicio. Quibus si parcat, et fidem deserit sociorum, et novum denuo periculum patriae adduci.

32. „Νῆ Δία, ἀλλὰ Νικίας ὑπὲρ Συρακουσίων ἐπολιτεύσατο, καὶ μόνος συνεβούλευσε μὴ πολεμεῖν. Τὸν μὲν ἐκεῖ γεγενημένον λόγον ἀκούομεν, τὰ δ' ἐνταῦθα πεπραγμένα τεθεωρήσαμεν. Ὁ γὰρ ἀντιπὼν ἐκεῖ περὶ τῆς στρατείας, ἐνταῦθα στρατηγὸς ἦν τῆς δυνάμεως· καὶ ὁ πολιτευόμενος ὑπὲρ Συρακουσίων, ἀπετείχισεν ἑμῶν τὴν πόλιν· καὶ ὁ φιλανθρωπῶς διακείμενος πρὸς ὑμᾶς, Δημοσθένης καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων βουλομένων λῦσαι τὴν πολιορκίαν, μόνος ἐβιάσατο μένειν καὶ πολεμεῖν. Διόπερ ἔγωγε νομίζω, μὴδὲν παρ' ὑμῖν πλεῖον ἰσχύσαι τὸν μὲν λόγον τῶν ἔργων, τὴν δ' ἐπαγγελίαν τῆς πείρας, τὰ δ' ἀφανῆ τῶν ὑπὸ πάντων ἐωραμένων. Νῆ Δία, ἀλλὰ καλὸν μὴ ποιεῖν τὴν ἐχθραν αἰώνιον. Οὐκ οὖν μετὰ τὴν τῶν ἡδίκηκότων κόλασιν, εἰς ὑμῖν δοκῇ, προσηκόντως διαλύσεσθε τὴν ἐχθραν; Οὐ γὰρ δίκαιον, ὅταν μὲν κρατῶσιν, ὥς δούλοις χρῆσθαι τοῖς ἡλωκόσιν· ὅταν δὲ κρατηθῶσιν, ὥς οὐδὲν ἡδίκηότας συγγνώμης τυγχάνειν. Καὶ τοῦ μὲν δοῦναι δίκην, ὣν ἔπραξαν, ἀφεθήσονται, λόγῳ δ' εὐσχήμοτι, καθ' ὃν ἂν χρόνον αὐτοῖς συμφέρῃ,

τῆς φιλίας μνημονεύουσιν. Ἐν γάρ, ὅτι τοῦτο
 πράξαντες, σὺν πολλοῖς ἄλλοις καὶ τοὺς Λακεδαι-
 μονίους ἀδικήσετε, ὑμῶν χάριν κ' ἔκκει τὸν πόλεμον
 ἐπανηρημένους, καὶ ἐνταῦθα συμμαχίαν ἀποστεί-
 λαντας. Ἐξῆν γὰρ αὐτοῖς ἀγαπητῶς ἄγειν εἰρήνην,
 καὶ περιορᾶν τὴν Σικελίαν πορθουμένην. Διόπερ
 εἰάν τοὺς αἰχμαλώτους ἀφέντες, φιλίαν συνάπτησθε,
 προδόται φανήσεσθε τῶν συμμαχησάντων, καὶ τοὺς
 κοινούς ἐχθροὺς δυνάμενοι ταπεινῶσαι, τοσοῦτους
 στρατιώτας ἀποδόντες, πάλιν ἰσχυροὺς κατασκευά-
 σετε. Οὐ γὰρ ποτ' ἔγωγε πιστεύσαιμι, ὥς Ἀθηναῖοι
 τηλικαύτην ἐχθρὰν ἐπανηρημένοι, βεβαίαν φυλά-
 ξουσι τὴν φιλίαν, ἀλλ' ἀσθενεῖς μὲν ὄντες, ὑποκρι-
 θήσονται τὴν εὐνοίαν, ἀναλαβόντες δ' αὐτοὺς, τὴν
 ἀρχαίαν προαίρεσιν εἰς τέλος ἄξουσιν. Ἐγὼ μὲν
 οὖν, ὃ Ζεῦ καὶ πάντες οἱ θεοί, μαρτύρομαι πάν-
 τας ὑμᾶς, μὴ σῶξιν τοὺς πολεμίους, μὴ ἐγκατα-
 λιπεῖν τοὺς συμμάχους, μὴ πάλιν ἕτερον ἐπάγειν τῇ
 πατρίδι κίνδυνον. ἤμεῖς δέ, ὧ ἄνδρες Συρακού-
 σιοι, τοὺτους ἀφέντες, εἰάν ἀποβῇ τι δυσχερές, οὐδ'
 ἀπολογίαν ἑαυτοῖς εὐσχήμονα καταλείψετε."

(C. 33.) Movit haec oratio Syracusanos. Hostium duces truci-
 dant, reliquos in carcerem detrudunt, eosque solos, qui literis erant
 exculti, poena eximunt. Finito bello, Diocles remp. Syracusanorum
 constituit [cfr. c. 35.], rigidaeque severitatis, qua novas vo-
 luit leges servari, exemplum in semet ipse edens, gladio sese
 transfixit.

33. Ταῦτα διαλεχθέντος τοῦ Λάκωνος, μετέ-
 πεσε τὸ πλῆθος, καὶ τὴν Διοκλέους γνώμην ἐκύρω-
 σε. Διόπερ οἱ μὲν στρατηγοὶ παραχρῆμα ἀνηρέθη-
 σαν, καὶ οἱ σύμμαχοι· οἱ δ' Ἀθηναῖοι παρεδύθη-

σαν εἰς τὰς λατομίας, ὧν ὕστερον οἱ μὲν ἐπὶ πλεῖον παιδείας μετεσχηκότες, ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἐξαρπαγέντες διεσώθησαν· οἱ δὲ λοιποὶ σχεδὸν ἅπαντες, ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ κακούμενοι, τὸν βίον οἰκτρῶς κατέστρεψαν. Μετὰ δὲ τὴν κατάλυσιν τοῦ πολέμου, Διοκλῆς ἀνέγραψε τοῖς Συρακουσίοις τοὺς νόμους, καὶ συνέβη παράδοξον περὶ τὸν ἄνδρα τοῦτον γενέσθαι περιπέτειαν. Ἀπαραίτητος γὰρ ἐν τοῖς ἐπιτιμίοις γενόμενος, καὶ σκληρῶς κολάζων τοὺς ἑξαμαρτάνοντας, ἔγραψεν ἐν τοῖς νόμοις, ἕάν τις ὄπλον ἔχων εἰς τὴν ἀγορὰν παραγένηται, θάνατον εἶναι πρόστιμον, οὔτε ἀγνοίᾳ δοὺς οὔτε ἄλλη τινὲ περιστάσει συγγνώμην. Προς ἀγγελθέντων δὲ πολέμιων ἐπὶ τῆς χώρας, ἐξεπορεύετο ξίφος ἔχων· αἰφνιδίου δὲ στάσεως καὶ ταραχῆς κατὰ τὴν ἀγορὰν γενομένης, ἀγνοήσας μετὰ τοῦ ξίφους παρῆν εἰς τὴν ἀγορὰν. Τῶν δὲ ἰδιωτῶν τινὸς κατανοήσαντος, καὶ εἰπόντος, ὅτι τοὺς ἰδίους αὐτὸς καταλύει νόμους, ἀνεβόησε, Μὰ Δία οὔμενον, ἀλλὰ κυρίους ποιήσω· καὶ σπασάμενος τὸ ξίφος, ἑαυτὸν ἀπέκτεινε. Ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν.

(C. 34.) Olymp. XCII, 1. a. C. 410. Arch. Callia, Tribh. militum c. p. P. Cornelio Cosso, C. Valerio Potito, Quinctio Cincinnato, N. Fab. Vibulano, post tantas in Sicilia clades, resp. Atheniensium a sociis multis deseritur, abrogatoque populi imperio, CCCC viris regunda traditur. Mox classis eorum, recens coacta, ad Oropum superatur a Lacedaemoniis, quibus insuper Syracusani nova, duce Hermocrate, auxilia praedaeque partem mittunt.

34. Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Καλλίου, Ῥωμαῖοι μὲν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους κατέστησαν τέτταρας, Πόπλιον Κορνήλιον, Γάϊον Φάβιον,

Ὀλυμπιάς δ' ἤχθη παρ' Ἡλείοις δευτέρα πρὸς ταῖς ἐννεήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Ἐξαίνετος Ἀργαντῖνος. Ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀθηναίων περὶ Σικελίαν ἐπταικότων, συνέβη τὴν ἡγεμονίαν αὐτῶν καταφρονηθῆναι. Εὐθύς γὰρ Χίοι καὶ Σάμιοι καὶ Βυζάντιοι καὶ πολλοὶ τῶν συμμάχων ἀπέστησαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. Διόπερ ὁ δῆμος ἀθυμήσας, ἐξεχώρησεν ἐκουσίως τῆς δημοκρατίας· ἐλόμενος δὲ ἄνδρας τετρακοσίους, τούτοις τὴν διοίκησιν ἐπέτρεψε τῶν κοινῶν. Οἱ δὲ τῆς ὀλιγαρχίας προεστῶτες, ναυπηγησάμενοι πλείους τριήρεις, ἀπέστειλαν τεσσαράκοντα, καὶ δύο στρατηγούς. Οὗτοι δὲ στασιάζοντες πρὸς ἀλλήλους, εἰς Ὠρωπὸν ἐξέπλευσαν· ἐκεῖ γὰρ ὥρμουν αἱ τῶν πολεμίων τριήρεις. Ἰενομένης οὖν ναυμαχίας, ἐνίκων οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ σκαφῶν εἴκοσι καὶ δυοῖν ἐκυρίευσαν. Συρακούσιοι δὲ καταλελυκότες τὸν πρὸς Ἀθηναίους πόλεμον, τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους συμμαχήσαντας, ἃν ἤρχε Ἰύλιππος, ἐτίμησαν τοῖς ἐκ τοῦ πολέμου λαφύροις, συναπέστειλαν δ' αὐτοῖς εἰς Λακεδαίμονα συμμαχίαν, εἰς τὸν πρὸς Ἀθηναίους πόλεμον, τριάκοντα καὶ πέντε τριήρεις, ὧν ἤρχεν Ἐρμοκράτης ὁ πρωτεύων τῶν πολιτῶν. Αὐτοὶ δὲ τὰς ἐκ τοῦ πολέμου γενομένας ὠφελείας ἀθροίσαντες, τοὺς μὲν ναοὺς ἀναθήμασι καὶ σκύλοις ἐκόσμησαν, τῶν δὲ στρατιωτῶν τοὺς ἀριστεύσαντας ταῖς προσηκούσαις δωρεαῖς ἐτίμησαν.

(C. 35.) Diocles igitur [ad quem inepte h. l. Noster redit; cfr. c. 33.] quum sorte esset in iis electus, qui reip. praesent; prae caeteris ita eminuit; ut et leges, communi omnium opera scriptae, ab ipso Diocleae nuncuparentur, et vivo ingens admiratio, mortuoque heroici honores et templum contingeret, Dionysio posthac destruetum. Diu istae leges, expositae deinde a Cephalo et Polydoro, valuerunt in Sicilia, donec omnes Siculi fierent cives Romani. Et spirarunt illae, concise scriptae, acre impietatis odium, et cum iustitiae studio eximiam rerum civilium peritiam.

35. Μετὰ δὲ ταῦτα τῶν δημιουργῶν ὁ πλεῖστα παρ' αὐτοῖς ἰσχύσας Διοκλῆς, ἔπεισε τὸν δῆμον μετασιῆσαι τὴν πολιτείαν εἰς τὸ κλήρω τὰς ἀρχὰς διοικεῖσθαι, ἐλέσθαι δὲ καὶ νομοθέτας εἰς τὸ τὴν πολιτείαν διατάξαι, καὶ νόμους καινοὺς ἰδίᾳ συγγράφαι. Διόπερ οἱ Συρακούσιοι τοὺς φρονήσει διαφέροντας τῶν πολιτῶν εἵλοντο νομοθέτας, ὧν ἦν ἐπαφανέστατος Διοκλῆς. Τοσούτῳ γὰρ τῶν ἄλλων διήνεγκε συνέσει καὶ δόξῃ, ὥστε τῆς νομοθεσίας ὑπὸ πάντων κοινῇ γραφείσης, ὀνομασθῆναι τοὺς νόμους Διοκλέους. Οὐ μόνον δὲ τὸν ἄνδρα τοῦτον ζῶντα ἐθαύμασαν οἱ Συρακούσιοι, ἀλλὰ καὶ τελευτήσαντα τιμαῖς ἡρωϊκαῖς ἐτίμησαν, καὶ νεῶν ᾠκοδόμησαν δημοσίᾳ, τὸν ὕστερον ὑπὸ Διονυσίου κατὰ τὴν τειχοποιίαν καθαιρεθέντα. Ἐθαυμάσθη δὲ ὁ ἄνθρωπος οὗτος καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Σικελιώταις. Πολλὰ γοῦν τῶν κατὰ τὴν νῆσον πόλεων χρώμεναι διετέλεσαν τοῖς τούτου νόμοις, μέχρις οὗ πάντες οἱ Σικελιώται τῆς Ῥωμαίων πολιτείας ἡξιώθησαν. Οἱ δ' οὖν Συρακούσιοι κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους κατὰ μὲν Τιμολέοντα νομοθετήσαντος αὐτοῖς Κεφάλου, κατὰ δὲ τὸν Ἰέρωνα τὸν βασιλέα Πολυδώρου, οὐδέτερον αὐτῶν ᾠνόμασαν νομοθέτην, ἀλλ'

ἡ ἐξηγητὴν τοῦ νομοθέτου· διὰ τὸ τοὺς νόμους γεγραμμένους ἀρχαίᾳ διαλέκτῳ δοκεῖν εἶναι δυσκατανοήτους. Μεγάλῃς δὲ οὕσης κατὰ τὴν νομοθεσίαν ἀναθεωρήσεως, μισοπόνηρος μὲν φαίνεται, διὰ τὸ πάντων τῶν νομοθετῶν πικρότατα πρόστιμα θεῖναι κατὰ πάντων τῶν ἀδικούντων· δίκαιος δ', ἐκ τοῦ περιττότερον τῶν πρὸ αὐτοῦ κατ' ἀξίαν ἐκάστω ἰὸ ἐπιτίμιον ὑπάρχει· πραγματικὸς δὲ καὶ πολὺ πειρος, ἐκ τοῦ πᾶν ἐγκλημά τε καὶ πταῖσμα δημόσιόν τε καὶ ἰδιωτικόν ἀμφισβητούμενον ὠρισμένης ἀξιῶσαι τιμωρίας· ἔστι δὲ καὶ κατὰ τὴν λέξιν σύντομος, καὶ πολλὴν τοῖς ἀναγινώσκουσιν ἀπολιπὼν ἀναθεώρησιν. Ἐμαρτύρησε δ' αὐτοῦ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν σκληρότητα τῆς ψυχῆς ἡ περὶ τὴν τελευτὴν περιπέτεια. Ταῦτα μὲν οὖν ἄκριβέστερον εἰπεῖν προήχθην, διὰ τὸ τοὺς πλείους τῶν συγγραφέων ὀλιγωρότερον περὶ αὐτοῦ διειλέχθαι.

(C. 36.) Senescentibus iam opibus Atheniensium, qui et classem, discordibus praefectis, ad Oropum amiserant, et socios a se plurimos aversos videbant [cfr. c. 34.], cum Lacedaemoniis etiam Darius, Persarum rex, societatem iunxit, et Pharnabazus [immo Tissaphernes, Thucyd. VIII, 45.], regis praefectus, hic stipendium prae-buit, classemque auxiliarem mittere constituit.

36. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι πηθόμενοι τὴν ἐν Σικελίᾳ δύναμιν ἄρδην ἀνηρεμμένην, βαρέως ἔφερον τὸ πλήθος τῆς συμφορᾶς, οὐ μὴν ἑλληδόν γε διὰ τοῦτο τῆς Λακεδαιμονίων φιλοτιμίας περὶ τῆς ἡγεμονίας, ἀλλὰ ναῦς τε κατεσκεύαζον πλείους καὶ χρήματα ἐπορίζοντο φιλονεικοῦντες μέχρι τῆς ἐσχάτης ἐλπίδος ὑπὲρ τῶν πρωτείων. Ἐλόμενοι δὲ τετρακοσίους ἄνδρας, τούτοις ἔδωκαν ἐξουσίαν αὐτοκράτορα διοι-

κεῖν τὰ κατὰ τὸν πόλεμον. Ὑπελάμβανον γὰρ τὴν ὀλιγαρχίαν εὐθαιωτέραν εἶναι τῆς δημοκρατίας ἐν ταῖς τοιαύταις περιστάσεσιν. Οὐ μὲν καὶ τὰ πράγματά γε κατὰ τὴν ἐκείνων ἡκολούθησε κρίσιν, ἀλλὰ πολὺ χεῖρον τὸν πόλεμον διώκησαν. Ἀποστείλαντες γὰρ τεσσαράκοντα ναῦς, συνεξέπεμψαν τοὺς ἀφῆρησμένους δύο στρατηγούς, ἀλλοτριῶς ἔχοντας πρὸς ἀλλήλους. Τῶν δὲ περὶ τοὺς Ἀθηναίους πραγμάτων τεταπεινωμένων, ὁ μὲν καιρὸς προσεδεῖτο πολλῆς ὁμονοίας, οἱ δὲ στρατηγοὶ πρὸς ἀλλήλους ἐστασίαζον. Καὶ τέλος ἐκπλεύσαντες εἰς Ὠρωπόν, ἀπαράσκευοι πρὸς τοὺς Πελοποννησίους ἐναντιώχνησαν· κακῶς δὲ καὶ τὴν μάχην ἐνστησάμενοι, καὶ τὸν κίνδυνον ἀγεννῶς ὑπομείναντες, ἀπέβυλον ναῦς δύο πρὸς ταῖς εἴκοσι, τὰς δὲ λοιπὰς μόγις διέσωσαν εἰς Ἐρετρίαν. Τούτων δὲ πραχθέντων, οἱ σύμμαχοι τῶν Ἀθηναίων, διὰ τε τὰς περὶ Σικελίαν ἀτυχίας καὶ διὰ τὰς τῶν ἡγεμόνων καχεξίας, μεθίσταντο πρὸς Λακεδαιμονίους. Συμμάχου δ' ὄντος τοῖς Λακεδαιμονίοις Λαγείου τοῦ Περσῶν βασιλέως, Φαρνάβαζος ὁ τῶν ἐπὶ θαλάττης τόπων ἔχων τὴν στρατηγίαν, ἐχορήγει χρήματά τοῖς Λακεδαιμονίοις· μετεπέμψατο δὲ καὶ τὰς ἐκ Φοινίκης τριήρεις τριακοσίας, διαλογιζόμενος ἀποστεῖλαι τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπὶ τὴν Βοιωτίαν.

(C. 37.) His tantis calamitatibus quam iam succumbere viderentur Athenienses: Alcibiades, patriae quam pacis cupidior, dehortatus Pharnabazum, ne Lacedaemoniis iusto ampliora auxilia conciliaret, amicum a proposito deteruit. Qua re ille et gratiam suorum et redeundi veniam consequutus est.

37. Τοιούτων δ' ἐλαττωμάτων τοῖς Ἀθηναίοις

εἰς ἓνα καιρὸν προσδραμόντων, ἅπαντες καταλελύ-
 οῦναι τὸν πόλεμον διελήφεισαν· οὐκέτι γὰρ τοὺς
 Ἀθηναίους οὐδὲ τὸν ἐλάχιστον χρόνον οὐδεὶς ἥλπιζε
 τοιαῦτα ὑποστήσεσθαι. Οὐ μὴν τὰ πράγματα γε τῇ
 τῶν πολλῶν ὑπολήψει τέλος ἔσχεν ἀκόλουθον, ἀλλ'
 εἰς τοῦναντίον πάντα, διὰ τὰς τῶν διαπολεμούντων
 ὑπεροχάς, μεταπεσεῖν συνέβη, διὰ τοιαύτας αἰτίας.
 Ἀλκιβιάδης φυχᾶς ὢν ἐξ Ἀθηνῶν, συνεπολέμησε
 χρόνον τινὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ μεγάλας ἐν
 τῇ πολέμῳ χρεῖας παρέσχετο. Ἦν γὰρ καὶ λόγῳ
 δυνατώτατος, καὶ τόλμῃ πολὺ προέχων τῶν πολι-
 τῶν, ἐν δ' εὐγενείᾳ καὶ πλούτῳ πρῶτος Ἀθηναίων.
 Οὗτος οὖν ἐπιθυμῶν τῆς εἰς τὴν πατρίδα τυχεῖν
 καθόδου, πάντα ἐμηχανᾶτο πρὸς τὸ τοῖς Ἀθηναίοις
 προὔξαι τι τῶν χρησίμων, καὶ μάλιστα ἐν οἷς και-
 ροῖς ἐδόκουν τοῖς ὅλοις ἐλαττοῦσθαι. ἔχων οὖν φι-
 λίαν πρὸς Φαρνάβαζον τὸν Λαρκίου σατράπην, καὶ
 θεωρῶν αὐτὸν μέλλοντα τριακοσίας ναῦς ἀποστέλ-
 λειν τοῖς Λακεδαιμονίοις εἰς συμμαχίαν, ἔπεισεν
 ἀποστῆναι τῆς πράξεως· ἐδίδασκε γὰρ ὥς οὐ συμ-
 φέρει τῇ βασιλεῖ, τοὺς Λακεδαιμονίους ποιεῖν ἄγαν
 ἰσχυροὺς· οὐ γὰρ συνοίσειν Πέρσαις· κρεῖττον οὖν
 εἶναι περιορᾶν τοὺς διαπολεμοῦντας ἴσους ὄντας,
 ὅπως πρὸς ἀλλήλους ὥς πλεῖστον χρόνον διαφείνω-
 νται. Ὄθεν δ' Φαρνάβαζος, διαλαβὼν εὖ λέγειν τὸν
 Ἀλκιβιάδην, πάλιν τὸν στόλον ἀπέστειλεν εἰς Φοι-
 νίκην. Τότε μὲν οὖν τηλικαύτην τῶν Λακεδαιμο-
 νίων συμμαχίαν παρείλετο· μετὰ δέ τινα χρόνον
 τυχὼν τῆς καθόδου, καὶ δυνάμεως ἡγησάμενος,

πολλαῖς μὲν μάχαις ἐνίκησε τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ τελέως τὰ τῶν Ἀθηναίων πράγματα πεσόντα πάλιν ἤγειρεν. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀκριβέστερον ἐροῦμεν, ἵνα μὴ παρὰ φύσιν προλαμβάνωμεν τῇ γραφῇ τοὺς καιροὺς.

(C. 38.) Olymp. XCII, 2. a. C. 409. Arch. Theopompo, Tribb. mil. c. p. Tib. Postumio, C. Cornelio, C. Valerio et Caesone Fabio, in rep. Attica democratica ratio restituitur e sententia Theramenis, qui et alia in patriae commodum prudenter instituit, et Alcibiadis revocandi auctor exstitit. Thrasyllus et Thrasybulus novo apparatu classem apud Samum instruunt et argent. Lacedaemoniorum copiis praest Mindarus. Is quum Pharnabazi auxiliares ad Miletum frustra expectasset; adornatis navibus, quas e Peloponneso aliisque sociis habebat, missoque ad comprimendam seditionem Rhodum Dorico, in Hellespontum traiecit. Classe eius ad Chium delata, Athenienses Lesbum mittunt ad triremes a sociis petendas.

38. Τοῦ γὰρ ἐνιαυσιαίου χρόνου διεληλυθότος, Ἀθηῆνῃσι μὲν ἦρχε Θεόπομπος, Ῥωμαῖοι δὲ ἀντὶ τῶν ὑπάτων τέσσαρας χιλιάρχους κατέστησαν, Τιβέριον Ποστούμιον καὶ Γάϊον Κορνήλιον, πρὸς δὲ τοῦτοις, Γάϊον Οὐαλέριον καὶ Καίσωνα Φάβιον. Περὶ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Ἀθηναῖοι τὴν ἐκ τῶν τετρακοσίων ὀλιγαρχίαν κατέλυσαν, καὶ τὸ σύστημα τῆς πολιτείας ἐκ τῶν πολιτῶν συνεστήσαντο. Τούτων δὲ πάντων ἦν εἰσηγητὴς Θηραμένης, ἀνὴρ καὶ τῷ βίῳ κόσμιος, καὶ τῇ φρονήσει δοκῶν διαφέρειν τῶν ἄλλων. Καὶ γὰρ τὸν Ἀλκιβιάδην οὗτος μόνος συνεβούλευσε κατὰγειν, δι' ὃν πάλιν ἑαυτοὺς ἀνέλαβον· καὶ πολλῶν ἄλλων εἰσηγητὴς γενόμενος ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πατρίδος, οὐ μετρίως ἀποδοχῆς ἐτύχανε. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν μικρὸν ὕστερον ἐγενήθη. Εἰς δὲ τὸν πόλεμον Ἀθηναῖοι μὲν στρατηγοὺς κα-

τέστησαν Θράσυλλον καὶ Θρασύβουλον, οἱ τὸν στό-
λον εἰς Σάμον ἀθροίσαντες, ἐγύμναζον τοὺς στρα-
τιώτας εἰς ναυμαχίαν, καθ' ἡμέραν ἀναπείρας ποιοῦ-
μενοι. Μίνδαρος δὲ ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος
χρόνον μὲν τινα περὶ τὴν Μίλητον διέτριβε,
προσδοκῶν τὴν παρὰ Φαρναβάζου βοήθειαν· (τρια-
κοσίας γὰρ τριήρεις ἀκούων ἐκ Φοινίκης καταπε-
πλευκέναι, μετέωρος ἦν ταῖς ἐλπίσι, νομίζων τηλι-
κούτῳ στόλῳ καταλύσειν τὴν Ἀθηναίων ἡγεμονίαν)
μετ' ὀλίγον δὲ πυθόμενός τινων, ὅτι πεισθεὶς Ἀλ-
κιβιάδης, πάλιν ἀπέστειλε τὸν στόλον εἰς Φοινίκην,
τάς μὲν παρὰ Φαρναβάζου ἐλπίδας ἀπέγνω, αὐτὸς
δὲ καταρτίσας τὰς τε ἐκ Πελοποννήσου ναῦς καὶ
τάς παρὰ τῶν ἔξωθεν συμμάχων, Λωριέα μὲν μετὰ
τριῶν καὶ δέκα νεῶν ἀπέστειλεν εἰς Ῥόδον, πυνθα-
νόμενος ἐπὶ νεωτερισμῷ τινὰς συνίστασθαι τῶν
Ῥοδίων· (προσφάτως γὰρ τοῖς Λακεδαιμονίοις
τινὲς τῶν ἀπὸ τῆς Ἰταλίας Ἑλλήνων ἀπεστάλκει-
σαν εἰς συμμαχίαν τὰς προειρημένas ναῦς·) αὐ-
τὸς δὲ τὰς ἄλλας πάσας ἀναλαβὼν, οὕσας ὄγδοή-
κοντα καὶ τρεῖς, ἀπῆρεν εἰς Ἑλλήσποντον, διὰ τὸ
πυνθάνεσθαι τὸν τῶν Ἀθηναίων στόλον ἐν Σάμῳ
διατρίβειν. Καθ' ὃν δὴ χρόνον οἱ τῶν Ἀθηναίων
στρατηγοὶ θεωροῦντες παραπλέοντας, ἀνῆχθησαν ἐπ'
αὐτοὺς μετὰ νεῶν ἑξήκοντα. Τῶν δὲ Λακεδαιμονίων
κατενεχθέντων εἰς Χίον, ἔδοξε τοῖς τῶν Ἀθηναίων
στρατηγοῖς προσπλεῦσαι τῇ Λέσβῳ, κἰκεῖ παρὰ τῶν
συμμάχων ἀθροῖσαι τριήρεις, ὅπως μὴ συμβαίνειν
τοὺς πολεμίους ὑπερέχειν τῷ πλήθει τῶν νεῶν.

(C. 39. 40.) Quas ne praestolati quidem, quum Mindari copias ad Sigeum profectas audissent, hostes insequuntur. Mox, quoniam illae Sigeo iam solverant, Eleuntem delati, ad pugnam se navalem accingunt. Qua inter Sestum et Abydum commissa, postquam utrinque ob angustias maris de statione opportuna dimicatum esset, diuque anceps haesisset fortuna, tandem Athenienses, non numero quidem navium, sed rei nauticae peritia superiores, victoriam referunt. Conspicati enim Lacedaemonii auxiliares illorum naves, a sociis transmissas, trepide fugerant, acri insectatione oppressi. Trasybulus tropaeum erigit in promontorio, ubi Cynossema est, redactisque paulo post ad obsequium Cyzicenis, Sestum revertitur.

39. Οὔτοι μὲν οὖν περὶ ταῦτα διέτριβον. Μίνδαρος δ' ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος νυκτὸς μετὰ τοῦ στόλου παντὸς ἐκπλεύσας, εἰς Ἑλλήσποντον ἐκομίζετο κατὰ σπονδὴν, καὶ δευτεράϊος εἰς Σίγειον κατέπλευσεν. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι πυθόμενοι τὸν παράπλουν, οὐκ ἀνέμειναν ἀπάσας τὰς παρὰ τῶν συμμάχων τριήρεις, τριῶν δὲ μόνον προσγενομένων αὐτοῖς ἐδίωκον τοὺς Λακεδαιμονίους. Ἐπεὶ δ' ἦλθον εἰς Σίγειον, εὗρον τὸν μὲν στόλον ἐκπεπλευκὸτα, τρεῖς δὲ μόνον ναῦς ὑπόκειμμένας, ὧν εὐθέως ἐκυρίευσαν· καὶ μετὰ ταῦτα εἰς Ἐλεοῦντα καταπλεύσαντες, τὰ περὶ τὴν ναυμαχίαν παρεσκευάζοντο. Λακεδαιμόνιοι δὲ θεωροῦντες τοὺς πολεμίους τὰ πρὸς τὴν μάχην ἐτοιμαζομένους, καὶ αὐτοὶ πένθ' ἡμέρας ἀνάπειραν ποιοῦμενοι, καὶ γυμνάσαντες τοὺς ἐρέτας, ἐξέταξαν τὸν στόλον εἰς ναυμαχίαν, ὄντια νεῶν δυοῖν ἐλάττω τῶν ἐννεπήγοντα. Οὔτοι μὲν οὖν ἐκ τοῦ πρὸς τὴν Ἀσίαν μέρους ἔοθησαν τὰς ναῦς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι τὸ πρὸς τὴν Εὐρώπην ἔχοντες ἀντανήγοντο, τῷ μὲν πλήθει λειπόμενοι, ταῖς δ' ἐμπειρίαις ὑπερέχοντες. Λακεδαιμόνιοι μὲν οὖν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρματος ἔταξαν τοὺς Συρακοσίους, ὧν

Ἐφομοκράτης ἀφηγεῖτο· τὸ δ' εὐώνυμον αὐτοῖς συνεπλήρουν Πελοποννήσιοι, Μινδάρου τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντας. Τῶν δ' Ἀθηναίων ἐπὶ τὸ μὲν δεξιὸν ἐτάχθη· Θρασύβουλος, ἐπὶ δὲ τὸ εὐώνυμον Θρασυλλος. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔσπευδον ἀμφοτέρωφι φιλοτιμούμενοι περὶ τοῦ τόπου, ὅπως μὴ τὸν ὅρῳ ἔχωσιν ἐναντίον. Διὸ καὶ πολὺν χρόνον ἀλλήλους περιέπλεον, διακλείοντες τὰ στενά, καὶ περὶ τῆς στάσεως τοπομαχοῦντες· μεταξὺ γὰρ Ἀβύδου καὶ Σηστοῦ τῆς ναυμαχίας γινομένης, συνέβαινε τὸν ὅρῳ οὐ μετρίως ἐμποδίζεῖν ἐν στενοῖς τόποις. Οὐ μὴν ἀλλ' οἱ τῶν Ἀθηναίων κυβερνήται πολὺ ταῖς ἐμπειρίαις προέχοντες, πολλὰ πρὸς τὴν νίκην συνεβάλλοντο.

40. Τῶν γὰρ Πελοποννησίων ὑπερεχόντων τῷ πλήθει τῶν νεῶν καὶ ταῖς τῶν ἐπιβατῶν ἀρεταῖς, ἡ τέχνη τῶν κυβερνητῶν ἄχρηστον τὴν ὑπεροχὴν τῶν ἐναντίων ἐποίει. Ὅποτε γὰρ οἱ Πελοποννήσιοι κατὰ σπονδὴν ἀθρόαις ταῖς ναυσὶν εἰς ἐμβολὴν ἐπιφέροντο, τὰς ἑαυτῶν οὕτω φιλοτέχνως καθίστανον, ὥστε τοῦ μὲν ἄλλου μέρους αὐτὰς μὴ δύνασθαι θίγειν, τοῖς δὲ στόμασι τῶν ἐμβόλων μόνοις ἀναγκάζεσθαι συμβάλλειν. Διόπερ ὁ Μίνδαρος ὁρῶν ἄπρακτον οὖσαν τὴν ἐκ τῶν ἐμβολῶν βίαν, καὶ ὀλίγας καὶ κατὰ μίαν ἐκέλευσε συμπλέεσθαι. Οὐ μὴν οὐδ' ἐνταῦθα τὴν τῶν κυβερνητῶν τέχνην ἄπρακτον εἶναι συνέβαινε, ἀλλ' εὐφρῶς ἐκκλίνοντες τὰς τῶν νεῶν ἐπιφερομένας ἐμβολὰς πλαγίαις ἐνέσειον, καὶ πολλὰς κατειύρωσκον. Φιλοτιμίας

δ' ἐμπεσούσης εἰς ἀμφοτέρους, οὐ μόνον ταῖς ἐμ-
 βολαῖς διεκινδύνεον, ἀλλὰ συμπλεκόμενοι τοῖς
 ἐπιβάταις διηγωνίζοντο. Πολλὰ δ' ὑπὸ τῆς τοῦ
 ῥοῦ βίας διακωλυόμενοι πράττειν, ἐφ' ἱκανὸν
 χρόνον διεκινδύνεον, οὐδετέρων δυναμένων τυ-
 χεῖν τῆς νίκης. Ἰσοῳρόπου δὲ τῆς μάχης οὔσης,
 ἐπεφάνησαν ὑπὲρ τινος ἄκρας ναῦς εἰκοσιπέντε,
 παρὰ τῶν συμμάχων ἀπεσταλμένοι τοῖς Ἀθη-
 ναίοις. Φοβηθέντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι, πρὸς
 τὴν Ἀβυδὸν ἔφυγον, ἐξαπτομένων τῶν Ἀθηναίων,
 καὶ φιλοτιμότερον διωξάντων. Τῆς δὲ ναυμα-
 χίας τοιοῦτον τέλος λαβούσης, Ἀθηναῖοι ναῦς ἔλα-
 βον ὀκτὼ μὲν Χίων, πέντε δὲ Κορινθίων, Ἀμ-
 βρακιωτῶν δὲ δύο, Συρακουσίων δὲ καὶ Παλλη-
 ναίων καὶ Λευκαδίων μίαν ἐξ ἐκάστων· αὐτοὶ
 δὲ πέντε ναῦς ἀπέβαλον, ἃς πάσας βυθισθῆ-
 ναι συνέβη. Μετὰ δὲ ταῦθ' οἱ περὶ τὸν Θρασύ-
 βουλον ἔστησαν τροπαιὸν ἐπὶ τῆς ἄκρας, οὗ τὸ
 τῆς Ἐκάβης ἐστὶ μνημεῖον, καὶ τοὺς ἀπαγγελοῦν-
 τας τὴν νίκην εἰς Ἀθήνας ἔπεμψαν· αὐτοὶ δὲ με-
 τὰ παντός τοῦ στόλου τὸν πλοῦν ἐπὶ Κυζικὸν ἐποι-
 ήσαντο. Αὕτη γὰρ πρὸ τῆς ναυμαχίας ἦν ἀφε-
 στηκυῖα πρὸς Φαρνάβζον τὸν Λακλείου στρατηγὸν
 καὶ Κλέαρχον τὸν Λακεδαιμονίων ἡγεμόνα. Εὐ-
 ρόντες δ' αὐτὴν ἀτείχιστον, ῥαδίως τῆς ἐπιβολῆς
 ἐκράτησαν, καὶ χρήματα προξάμενοι τοὺς Κυζι-
 κηνοὺς, ἀπέπλευσαν εἰς Σηστόν.

(C. 41.) Interea Mindarus, relictis in Abydo navibus, ut novas adduceret, Epiclem in Eubocam misit. Qui celeri illuc cursa transvectus, tanta subito obruitur tempestate, ut tota classis ad interuersionem veniret. Cladem testatur monumentum, in templo ad Coroneam conspicuum cum epigraphe. Hoc igitur tempore simmiam ante illud proclium navale, Thucyd. VIII, 81. 97.] Alcibiades, ad eos, qui in Samo subsistebant, cum navibus traiciens, quum fortunae suae inclementiam supplex deploravisset, (C. 42.) adhortante Theramene [cfr. c. 38.] in patriam receptus, militaris imperii partem recuperavit. Quo facto plures sibi naves adiungens, ab Halicarnassensibus magnam pecuniae vim extorquet, et insulam Copopolatus, Samum redit; ubi praeda ingenti distribuenda omnium sibi animos obstringit. Sub idem tempus Antandrii, eiecto Persarum praesidio, libertatem vindicant ope Lacedaemoniorum. — Adhuc notitia de Thucydide, in his finiente historiam, Xenophonte ac Theopompo, illum excipientibus. Continuatam inter Romanos et Aegyptios bellum, Bolarumque expugnatio obiter commemorantur.

41. Μίνδαρος δ' ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος ἀπὸ τῆς ἡττης φυγὼν εἰς Ἀβυδὸν, τὰς τε πεπονηκυίας ναῦς ἐπεσκεύασε, καὶ πρὸς τὰς ἐν Εὐβοίᾳ τριήρεις ἀπέστειλεν Ἐπικλέα τὸν Σπαρτιάτην, προστάξας ἄγειν τὴν ταχίστην. Ὃς ἐπεὶ κατέπλευσεν εἰς Εὐβοίαν, ἀθροίσας τὰς ναῦς οὕσας πεντήκοντα, κατὰ σπουδὴν ἀνήχθη· καὶ κατὰ τὸν Ἄθω γενομένων τῶν τριήρων, ἐπεγενήθη χειμὼν τηλικούτος, ὥστε τὰς μὲν ναῦς ἀπάσας ἀπολέσθαι, τῶν δὲ ἀνδρῶν δώδεκα μόνους διασωθῆναι. Δηλοῖ δὲ τὸ περὶ τούτων ἀνάθημα, κείμενον ἐν τῷ περὶ Κορώνειαν νεῷ, καθάπερ φησὶν Ἐφορος, τὴν ἐπιγραφὴν ἔχον ταύτην,

Οἷδ' ἀπὸ πεντήκοντα νεῶν θάνατον προφυγόντες.

Πρὸς σκοπέλοισιν Ἄθω σώματα γῇ πέλασαν,
Δώδεκα· τοὺς δ' ἄλλους ὄλεσεν μέγα λαΐτμα θαλάσσης,

Νῆάς τε στυγεροῖς πνεύμασι χρησαμένας.

Περὶ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν Ἀλκιβιάδης ἔχων τρις-καίδεκα τριήρεις κατέπλευσε πρὸς τοὺς ἐν Σάμῳ διατρίβοντας, οἳ πάλαι προακηκοότες ἦσαν, ὅτι πεπικῶς εἶη τὸν Φαρνάβαζον μηκέτι ταῖς τριακοσίαις ναυσὶ βοηθεῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις. Φιλοφρόνους δ' αὐτὸν ἀποδεξαμένων τῶν ἐν τῇ Σάμῳ, διελέγετο πρὸς αὐτοὺς περὶ τῆς καθόδου, πολλὰ κατεπαγγελλόμενος χρήσιμος ἔσεσθαι τῇ πατρίδι· ὁμοίως καὶ τὰ καθ' ἑαυτὸν ἀπολογησάμενος, καὶ πολλὰ τὴν ἑαυτοῦ δακρύσας τύχην, ὅτι τὴν ἰδίαν ἀρετὴν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἠνάγκασται κατὰ τῆς πατρίδος ἐνδείξασθαι.

42. Τῶν δὲ στρατιωτῶν ἀσμένως τοὺς λόγους προςδεξαμένων, καὶ περὶ τούτων διαπεμψαμένων εἰς Ἀθήνας, ἔδοξε τῷ δήμῳ τὸν ἄνδρα τῶν ἐγκλημάτων ἀπολῦσαι, καὶ μεταδοῦναι τῆς στρατηγίας. Θεωροῦντες γὰρ αὐτοῦ τὸ πρακτικὸν τῆς τόλμης, καὶ τὴν παρὰ τοῖς Ἕλλησι δόξαν, ὑπελάμβανον, (ὅπερ ἦν εἰκός,) οὐ μικρὰν ὥσπῃ τοῖς σφετέροις ἔσεσθαι πράγμασι, τούτου προσγενομένου. Καὶ γὰρ ὁ τῆς πολιτείας ἀφηγοῦμενος τότε Θηραμένης, ἀνὴρ, εἰ καὶ τις ἄλλος, δόξας εἶναι συνετός, τῷ δήμῳ συνεβούλευσε κατὰγειν τὸν Ἀλκιβιάδην. Τούτων δ' ἀπαγγελθέντων εἰς Σάμον, Ἀλκιβιάδης πρὸς αἷς εἶχεν ἰδίαις ναυσὶ τριςκαίδεκα, ἐννέα προσέλαβε, καὶ μετὰ τούτων ἐκπλεύσας εἰς Ἀλικαρνασσόν, παρὰ τῇ πόλεώς εἰσεπράξατο χρήματα. Μετὰ δὲ ταῦτα τὴν Μεροπίδα πορθήσας, μετὰ πολλῆς λείας ἀνέπλευσεν εἰς Σάμον. Πολλῶν δὲ συναχθέντων λαφύρων,

τοῖς τ' ἐν Σάμῃ στρατιώταις καὶ τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ
 διελόμενος τὰς ὠφελείας, ταχὺ τοὺς εὖ παθόντας
 εὖνους ἑαυτῷ κατεσκεύασε. Περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρό-
 νον Ἀντάνδροι φρουρὰν ἔχοντες, μετεπέμψαντο
 παρὰ Λακεδαιμονίων στρατιώτας, μεθ' ὧν ἐκβαλόν-
 τες τὴν φυλακὴν, ἐλευθέραν ὄκουν τὴν πατρίδα. Οἱ
 γὰρ Λακεδαιμόνιοι περὶ τῆς εἰς Φοινίκην ἀποστο-
 λῆς τῶν τριακοσίων νεῶν ἐγκαλοῦντες τῷ Φαρναβά-
 ζῳ, τοῖς Ἀντανδρον οἰκοῦσι συνεμάχησαν. Τῶν δὲ
 συγγραφῶν Θουκυδίδης μὲν τὴν ἱστορίαν κατέστρε-
 ψε, περιλαβὼν χρόνον ἑτῶν εἴκοσι καὶ δυοῖν ἐν βί-
 βλοις ὀκτώ· (τινὲς δὲ διατρουῖσιν εἰς ἑννέα·) Ξενο-
 φῶν δὲ καὶ Θεόπομπος, ἀφ' ὧν ἀπέλιπε Θουκυδί-
 δης, τὴν ἀρχὴν πεποιήνται· καὶ Ξενοφῶν περιέλαβε
 χρόνον ἑτῶν τεσσαράκοντα καὶ ὀκτώ, Θεόπομπος δὲ
 τὰς Ἑλληνικὰς πράξεις διελθὼν ἐπ' ἔτη ἑπτακαίδεκα,
 καταλήγει τὴν ἱστορίαν εἰς τὴν περὶ Κνίδον ναυμα-
 χίαν, ἐν βίβλοις δυοκαίδεκα. Τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν
 Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν. Ῥωμαῖοι δὲ
 πρὸς Αἰγους διαπολεμοῦντες ἐνέβαλον αὐτῶν εἰς τὴν
 χώραν μετὰ πολλῆς δυνάμεως· περιστρατοπετεύσαν-
 τες δὲ πόλιν Βώλας ὀνομαζομένην, ἐξεπολιόρκησαν.

(C. 43.) Olymp. XCII, 3. a. C. 408. Arch. Glaucippo, Coss. M. Cornelio et L. Furio, Eggestani in Sicilia de agro cum Selinuntiiis certant. Primo quidem illis concedunt, metu Syracusiorum, contra quos ipsi societatem cum Atheniensibus coierant; sed mox iniquitatem Selinuntiorum pertaesi, Carthaginienses in auxilium vocant. Committitur res Hannibali, in quo insitum Graecorum odium inflammavit cupiditas, maiorum ignominiam sua virtute eluendi. Is, per speciem aequitatis, sed discordiae serendae consilio, ad Syracusanos detulit litis arbitrium. Quorum disceptationem etsi adspernabant Selinuntii; tamen Syracusani et cum his societatem, et cum Carthaginiensibus pacem colere decreverunt.

43. Τῶν δὲ κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν τοῦτον πράξεων

τέλος έχουσῶν, Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Γλαύκιππος, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ κατεστάθησαν ὕπατοι Μάρκος Κορνήλιος καὶ Λεύκιος Φούριος. Περὶ δὲ τοὺτους τοὺς χρόνους Ἐγεσταῖοι κατὰ τὴν Σικελίαν σύμμαχοι γεγενημένοι τοῖς Ἀθηναίοις κατὰ Συρακουσίων, καταλθέντος τοῦ πολέμου περιδεεῖς καθειστήκεισαν· ἤλπιζον γάρ, (ὅπερ ἦν εἰκός,) τιμωρίαν δώσειν τοῖς Σικελιώταις, ὑπὲρ ὧν εἰς αὐτοὺς ἐξήμαρτον. Τῶν δὲ Σελινουντίων περὶ τῆς ἀμφισβητησίμου χώρας πολεμούντων αὐτοὺς, ἐκουσίως ἐξεχώρουν, εὐλαβούμενοι μὴ διὰ ταύτην τὴν πρόφασιν οἱ Συρακούσιοι συνεπιλάθωνται τοῦ πολέμου τοῖς Σελινουντίοις, καὶ κινδυνεύσωσιν ἄρδην ἀπολέσαι τὴν πατρίδα. Ἐπεὶ δ' οἱ Σελινούντιοι, χωρὶς τῆς ἀμφισβητησίμου, πολλὴν τῆς παρακειμένης ἀπέτεμοντο, τήν τε αὖθ' οἱ τὴν Ἐγεστην οἰκοῦντες πρέσβεις ἀπέστειλαν εἰς τὴν Καρχηδόνα, δεόμενοι βοηθῆσαι, καὶ τὴν πόλιν αὐτοῖς ἐγχειρίζοντες. Καταπλευσάντων δὲ τῶν πεμφθέντων, καὶ τῇ γερούσιᾳ τὰς παρὰ τοῦ δήμου δεδομένας ἐντολάς εἰπόντων, οὐ μετρίως διηπόρησαν οἱ Καρχηδόνιοι. Ἄμα μὲν γὰρ ἐπεθύμουν παραλαβεῖν τὴν πόλιν εὐκαιρον, ἅμα δ' ἐφοβοῦντο τοὺς Συρακουσίους, φορακότες προσφάτως καταπεπόλεμημένας τὰς τῶν Ἀθηναίων δυνάμεις. Οὐ μὴν ἄλλὰ καὶ τοῦ παρ' αὐτοῖς πρωτεύοντος παρακαλοῦντος παραλαβεῖν τὴν πόλιν, τοῖς μὲν πρεσβευταῖς ἀπεκρίθησαν βοηθήσειν, εἰς δὲ τὴν τούτων διοίκησιν, ἃν ἦ χρεῖα πολεμεῖν, κατέστησαν στρατηγὸν τὸν Ἀντίβαν, κατὰ νόμους τότε βασιλεύοντα. Οὗτος δὲ ἦν

νῖωνδς μὲν τοῦ πρὸς Τέλωνα πολεμήσαντος Ἀμίλ-
 κουν, καὶ πρὸς Ἰμέρα τελευτήσαντος, νῖος δὲ Γέσκω-
 νος, ὃς διὰ τὴν τοῦ πατρὸς ἦτιαν ἐφυγαδεύθη, καὶ
 κατεβίωσεν ἐν τῇ Σελινοῦντι. Ὁ δ' οὖν Ἀννίβας,
 ὢν μὲν καὶ φύσει μισέλλην, ὅμως δὲ τὰς τῶν προγό-
 νων ἀτιμίας διορθώσασθαι βουλόμενος, ἔσπευδε δι'
 ἑαυτοῦ τι κατασκευάσαι χρήσιμον τῇ πατρίδι. Θεω-
 ρῶν οὖν τοὺς Σελινουντίους οὐκ ἀρκουμένους τῇ
 παραχωρήσει τῆς ἀμφισβητησίμου χώρας, πρέσβεις
 ἀπέστειλε μετὰ τῶν Ἑγεσταιῶν πρὸς Συρακουσίους,
 ἐπιτρέπων αὐτοῖς τὴν κρίσιν τούτων· τῷ μὲν λόγῳ
 προςποιούμενος δικαιοπραγεῖν, τῇ δ' ἄληθείᾳ νο-
 μίζων, ἐκ τοῦ μὴ βούλεσθαι τοὺς Σελινουντίους
 διακριθῆναι, μὴ συμμαχήσιν αὐτοῖς τοὺς Συρα-
 κουσίους. Ἀποστείλαντων δὲ καὶ Σελινουντίων πρέσ-
 βεις, διακριθῆναι μὲν μὴ βουλομένων, πολλὰ δὲ
 πρὸς τοὺς παρὰ Καρχηδονίων καὶ τῶν Ἑγεσταιῶν
 πρέσβεις ἀντιπόντων, τέλος ἔδοξε τοῖς Συρακουσί-
 οῖς ψηφίσασθαι τηρεῖν πρὸς μὲν Σελινουντίους τὴν
 συμμαχίαν, πρὸς δὲ Καρχηδονίους τὴν εἰρήνην.

(C. 44.) Eggestanis itaque Carthaginenses Afrorum auxilia mī-
 tunt Campanorumque, qui apud Athenienses antea meruerant. At
 Selinuntii, opum vi elati et civium frequentia, contemnere Egges-
 tanos, totamque regionem palantes vastare. Quos ita dispersos Ege-
 stani, ex improvise adorti, levi negotio ludent. Post hanc cla-
 dem, quum Selinuntii a Syracusanis, Eggestani a Carthaginensibus
 nova auxilia peterent, novum ingravescit bellum Carthaginense in
 Sicilia, magno apparatu magnaue vi ab Hannibale gestum.

44. Μετὰ δὲ τὴν ἐπάνοδον τῶν πρεσβευτῶν,
 Καρχηδόνιοι μὲν τοῖς Ἑγεσταιοῖς ἀπέστειλαν Αἰ-
 βυάς τε πεντακισχιλίους καὶ τῶν Καμπανῶν ὀκτα-
 κοσίους. Οὗτοι δ' ἦσαν ὑπὸ τῶν Χαλκιδέων τοῖς

Ἀθηναίοις εἰς τὸν πρὸς Συρακουσίους πόλεμον μεμισθωμένοι, καὶ μετὰ τὴν ἦταν καταπεπλευκότες, οὐκ εἶχον τοὺς μισθοδοτήσαντας· οἱ δὲ Καρχηδόνιοι πᾶσιν ἵππους ἀγοράσαντες, καὶ μισθοὺς ἀξιολόγους δόντες, εἰς τὴν Ἑγέστην κατέστησαν. Οἱ δὲ Σελινούντιοι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους εὐδαιμονοῦντες, καὶ τῆς πόλεως αὐτοῖς πολυάνδρου οὔσης, κατεφρόνουν τῶν Ἑγεσταίων· καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐν τάξει τὴν ὁμορον χώραν ἐπόρθουν, πολὺ προέχοντες ταῖς δυνάμεσι, μετὰ δὲ ταῦτα καταφρονήσαντες, κατὰ πᾶσαν τὴν χώραν ἐσκεδάσθησαν. Οἱ δὲ τῶν Ἑγεσταίων στρατηγοὶ παρατηρήσαντες αὐτοὺς, ἐπέθεντο μετὰ τῶν Καρχηδονίων καὶ τῶν Καμπανῶν. Ἀπροςδοκίτου δὲ τῆς ἐφόδου γενομένης, ῥαδίως ἐτρέψαντο τοὺς Σελινουντίους· καὶ τῶν μὲν στρατιωτῶν ἀνείλον περὶ χιλίους, τῆς δὲ λείας πάσης ἐκυρίευσαν. Μετὰ δὲ τὴν μάχην εὐθέως ἀπέστειλαν πρέσβεις, οἱ μὲν Σελινούντιοι πρὸς Συρακουσίους, οἱ δ' Ἑγεσταῖοι πρὸς Καρχηδονίους, περὶ βοηθείας. Ἐκατέρων δ' ἐπαγγελιαμένων συμμαχήσειν, ὁ μὲν Καρχηδονιακὸς πόλεμος ταύτην ἔλαβε τὴν ἀρχήν. Οἱ δὲ Καρχηδόνιοι προσορώμενοι τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου, τὴν ἐπιτροπὴν ἔδωκαν Ἀννίβᾳ τῷ στρατηγῷ περὶ τοῦ μεγέθους τῆς δυνάμεως, καὶ πάντα προθύμως ὑπηρέτουν. Ὁ δὲ Ἀννίβας τότε θέρος ἐκεῖνο καὶ τὸν συνάπτοντα χειμῶνα, πολλοὺς μὲν ἐξ Ἰβηρίας ἐξενολόγησεν, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ τῶν πολιτῶν κατέγραψεν· ἐπῆρει δὲ καὶ τὴν Λιβύην, ἐπιλεγόμενος ἐξ ἐπάσης πόλεως τοὺς κρατίστους, καὶ ναῦς παρεσκευά

ζετο, διανοούμενος τῆς ἐαρινῆς ὥρας ἐνισταμένης
 διαβιβάζειν τὰς δυνάμεις. Τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν
 Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.

(C. 45.) In Graecia Dorieus, sedatis in Rhodo tumultibus, ad Mindarum tendens, qui iuxta Abydum subsistebat, ab Atheniensibus, ad Sestum morantibus, in fugam coniectus est. Confugit Dardanum, non parum illic ab hoste fatigatus. Mindarus, amico ut auxilium ferret, totam Abydo classem eduxit: et Persarum ad-
 erant copiae Lacedaemoniis. Acie utrinque digesta, summo cum impetu proelium navale editur.

45. Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Δωριεὺς ὁ Ῥόδιος, ναύαρχος ὢν τῶν ἐξ Ἰταλίας τριήρων, ἐπειδὴ κατέ-
 στησε τὴν ἐν Ῥόδῳ ταραχήν, ἐξέπλευσεν ἐφ' Ἑλλή-
 στοντον, σπεύδων συμμιῆσαι τῷ Μινδάρῳ· οὗτος γὰρ
 ἐν Ἀβύδῳ διατρέβων, συνῆγε πανταχόθεν τὰς συμ-
 μαχούσας ναῦς τοῖς Πελοποννησίοις. Ἦδη δὲ τοῦ
 Δωριεὺς ὄντος περὶ τὸ Σίγειον τῆς Τρωάδος, οἱ
 περὶ Σηστὸν ὄντες Ἀθηναῖοι, πυθόμενοι τὸν παρά-
 πλουν, ἀνήχθησαν ἐπ' αὐτοὺς πύσας ταῖς ναυσὶν,
 οὔσαις ἐβδομήκοντα καὶ τέσσαρασιν. Ὁ δὲ Δωριεὺς
 μέχρι μὲν τιнос ἀγνοήσας τὸ γινόμενον, ἔπλει μετέω-
 ρος· κατανοήσας δὲ τὸ μέγεθος τοῦ στόλου, κατέ-
 πλάγη, καὶ σωτηρίαν ἄλλην οὐδεμίαν ὄρων, κατέ-
 φυγεν εἰς Λάρδανον. Ἐκβιβάσας δὲ τοὺς στρατιώ-
 τας, καὶ τοὺς φρουροῦντας τὴν πόλιν προσλαβόμε-
 νος, βέλη τε παμπληθῆ ταχέως προσεκόμισε, καὶ
 τῶν στρατιωτῶν οὓς μὲν ἐπὶ τὰς πρῶρας ἐπέστησεν,
 οὓς δ' ἐπὶ τῆς γῆς εὐκαίρως ἔταξεν. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι
 κατὰ πολλὴν σπουδὴν καταπλεύσαντες, ἐνεχείρησαν
 ἀποσπᾶν τὰς ναῦς, καὶ πανταχόθεν τῷ πλήθει πε-
 ριχυθέντες, κατεπόνουν τοὺς ἐναντίους. Ἄ δὲ πυ-

θόμενος Μίνδαρος ὁ τῶν Πελοποννησίων ναύαρχος,
 εὐθὺς ἐξ Ἀβύδου μετὰ παντὸς ἀνήχθη τοῦ στόλου,
 καὶ κατέπλει πρὸς τὸ Λαοδάνειον μετὰ νεῶν τεσσα-
 ρων καὶ ὀγδοήκοντα, βοηθήσων τοῖς μετὰ τοῦ Λω-
 ριέως· συμπαρῆν δὲ καὶ τὸ πεζὸν στράτευμα τοῦ
 Φαργαβάξου, βοηθοῦν τοῖς Λακεδαιμονίοις. Ὡς δ'
 ἐγγὺς ἀλλήλων ἐγενήθησαν οἱ στόλοι, διέταξαν ἀμ-
 φότεροι τὰς τριήρεις εἰς ναυμαχίαν· καὶ Μίνδαρος
 μὲν ἔχων ἐπὶ πρὸς ταῖς ἐννεήκοντα ναυσίν, ἐπὶ
 μὲν τὸ λαϊὸν κέρας ἔταξε Συρακουσίους, τοῦ δεξιοῦ
 δ' αὐτὸς εἶχε τὴν ἡγεμονίαν· τῶν δ' Ἀθηναίων τοῦ
 μὲν δεξιοῦ μέρους Θρασύβουλος ἡγεῖτο, τοῦ δ' ἐτέ-
 ρου Θράσυλλος. Τοῦτον δὲ τὸν τρόπον αὐτῶν ἐξηρ-
 τυμένων, οἱ μὲν ἡγεμόνες αὐτῶν ᾗσαν τὸ σύσσημον
 τῆς μάχης, οἱ σαλπικταὶ δὲ ἀφ' ἐνὸς παραγγέλμα-
 τος ᾗσαντο σημαίνειν τὸ πολεμικόν· καὶ τῶν μὲν
 ἐρειῶν οὐθὲν ἐλλειπόντων προθυμίας, τῶν δὲ κυ-
 βερνητῶν ἐντέχνως τοῖς οἴασι χωμένων, καταπλη-
 κτικὸν συνέβαινε γίνεσθαι τὸν ἀγῶνα. Ὅποτε γάρ
 αἱ τριήρεις εἰς ἐμβολὴν ἐπεφέροντο, τηρικαῦτα οἱ
 κυβερνήται πρὸς αὐτὴν τοῦ καιροῦ ῥοπὴν ἐπέστρε-
 φον τὰς ναῦς πραγματικῶς, ὥστε τὰς πληγὰς γίνε-
 σθαι κατ' ἐμβολήν. Οἱ μὲν οὖν ἐπιβάται θεωροῦν-
 τες τὰς ἑαυτῶν ναῦς πλαγίας συνεπιφερομένας ταῖς
 τῶν πολεμίων τριήρεσι, περιδεῖς ἐγίνοντο, περὶ
 σφῶν ἀγωνιῶντες· ὁπότε δ' οἱ κυβερνήται ταῖς ἐμ-
 πειρίαις ἐκκρούσειαν τὰς ἐπιφορὰς, πάλιν ἐγίνοντο
 περιχαρεῖς καὶ μετέωροι ταῖς ἐλπίσιν.

(C. 46.) Quod quum diu pervicaci utriusque partis contentione anceps esset extractum; Alcibiades, cum viginti triremibus e Sarmio in Hellespontum navigans, Atheniensibus fiduciam, Lacedaemoniis terrorem attulit. His fugientibus instant Athenienses; sed impetum retardavit exorta tempestas. Lacedaemonii, ad litus incolumes elapsi, ad terrestres copias Pharnabazi se recipiunt; qui ut ipsis sese purgaret, praetexens insidias, quas Arabum et Aegyptiorum rex Phoeniciae parabat, fortiter restitit Atheniensibus, (C. 47.) Sestum denique repetentibus, novumque illuc erigentibus tropaeum. Mindarus, Abydum reversus, naves refecit, a Lacedaemoniisque auxilia postulat, terrestribus cum Pharnabazo copiis socias Atheniensium in Asia urbes adorturus. Defecit ab Atheniensibus Euboea, faventibus ac tutantibus Boeotis, qui suas ad obstruendum Euripum vires adiungunt. Quod ingens opus quum Theramenes, Atheniensium dux, impedire non posset; insulas hostium interea expoliat, et Parum, exacto tributo, populi imperio reddit.

46. Τὸ μὴν οὐδ' οἱ ἐν τοῖς καταστροφμασιν ἐπιβεβηκότες ἄπρακτον εἶχον τὴν φιλοτιμίαν, ἀλλ' οἱ μὲν ἐκ πολλοῦ διαστήματος ἀφροσθηκότες ἐτόξευον κατὰ τὸ συνεχές, καὶ ταχὺ ὁ τόπος ἦν βελῶν πλήρης· οἱ δ' αἰὲν προσιόντες ἐγγυτέρω, τὰς λόγχας ἠκόντιζον, οἱ μὲν ἐπὶ τοὺς ἀμυνομένους ἐπιβάτας, οἱ δ' ἐπ' αὐτοὺς βαλεῖν φιλοτιμούμενοι τοὺς κυβεργήτας· ὁπότε δὲ συνφρεΐσειαν αἱ καῦς, τοῖς τε δόρασιν ἠγωνίζοντο, καὶ κατὰ τὰς προσαγωγὰς εἰς τὰς τῶν πολεμίων τριήρεις μεθαλλόμενοι, τοῖς ξίφεσιν ἀλλήλους ἠμύνοντο. Κατὰ δὲ τὰς γινομένας ἐλαττώσεις τῶν νικούντων ἐπαλαλαζόντων, καὶ τῶν ἄλλων μετὰ βοῆς παραβοηθούντων, κραυγὴ σύμμικτος ἐγίνετο παρ' ὅλον τὸν τῆς ναυμαχίας τόπον. Ἐπὶ πολὺν οὖν χρόνον ἰσόρρόπος ἦν ἡ μάχη, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς παρ' ἀμφοτέροις φιλοτιμίας. Μετὰ δὲ ταῦτα Ἀλκιβιάδης ἐκ Σάμου παραδόξως ἐπεφάνη μετὰ νεῶν εὐκοσι πλέων κατὰ τύχην εἰς Ἑλλήσποντον. Τούτων δὲ πόρρω μὲν οὐσῶν, ἐκάτεροι σφίσι βοήθειαν ἐλ-

πίζοντες παραγενέσθαι, μετέωροι ταῖς ἐλπίσιν ἐγί-
 νοντο, καὶ πολὺ προθυμότερον ταῖς τόλμαις διεκιν-
 δύνεον· ἐπεὶ δ' ἤδη σύνεγγυς ἦν ὁ σιόλος, καὶ
 τοῖς μὲν Λακεδαιμονίοις οὐδὲν ἐφαίνετο σύσσημον,
 τοῖς δ' Ἀθηναίοις Ἀλκιβιάδης μετέωρον ἐποίησεν
 ἐπίσημον φοινικοῦν ἀπὸ τῆς ἰδίας νεώς, (ὅπερ ἦν
 σύσσημον αὐτοῖς διατεταγμένον,) οἱ μὲν Λακεδαι-
 μόνιοι καταπλαγέντες ἐτράπησαν, οἱ δ' Ἀθηναῖοι
 τῷ προτερήματι μετεωρισθέντες, μετὰ σπουδῆς ἐπε-
 δώκον τὰς ὑποφευγούσας, καὶ δέκα μὲν νεῶν εὐθύς
 ἐκυρίευσαν· μετὰ δὲ ταῦτα, χειμῶνος ἐπιγενομένου
 καὶ πνευμάτων μεγάλων, πολλὰ περὶ τὸν διωγμὸν
 αὐτοὺς ἐμποδίζεσθαι συνέβαινε. Διὰ γὰρ τὸ μέγε-
 θος τῶν κυμάτων τὰ μὲν σκάφη τοῖς οὐαξιν ἠπείθει,
 τὰς δ' ἐμβολὰς ἀπράκτους συνέβαινε γίνεσθαι, τῶν
 τυπτομένων νεῶν ὑποχωρουσῶν. Τέλος δ' οἱ μὲν
 Λακεδαιμόνιοι πρὸς τὴν γῆν κατενεχθέντες, ἔφυγον
 πρὸς τὸ πεζὸν τοῦ Φαρναβάζου στρατιόπεδον· οἱ δ'
 Ἀθηναῖοι τὸ μὲν πρῶτον ἐπεχείρησαν ἀποσπᾶν τὰς
 ναῦς ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ παραβόλως διεκινδύνεον·
 ὑπὸ δὲ τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος ἀνακοπέντες,
 ἀπέπλευσαν εἰς Σηστόν. Ὁ γὰρ Φαρνάβαζος βου-
 λόμενος τοῖς Λακεδαιμονίοις ὑπὲρ ὧν ἐνεκάλουν
 ἀπολογεῖσθαι, βιαιότερον διηγωνίζετο πρὸς τοὺς
 Ἀθηναίους· ἅμα δὲ καὶ περὶ τῶν εἰς Φοινίκην ἀπο-
 σταλεισῶν νεῶν τριακοσίων ἐδίδαξεν, ὥς τοῦτο ἔπρα-
 ξε, πυρθανόμενος τὸν τε τῶν Ἀράβων βασιλεῖα καὶ
 τὸν Αἰγυπτίων ἐπιβουλεύειν τοῖς περὶ Φοινίκην
 πράγμασι.

47. Τῆς δὲ ναυμαχίας τοιοῦτον τὸ τέλος λαβούσης, Ἀθηναῖοι τότε μὲν εἰς Σηστόν ἀπέπλευσαν, ἤδη νυκτὸς οὔσης· ἅμα δ' ἡμέρᾳ τὰ τε ναυάγια συνήγαγον, καὶ πρὸς τῷ προτέρῳ τροπαίῳ πάλιν ἕτερον ἔστησαν. Μίνδαρος δὲ νυκτὸς περὶ πρώτην φυλακὴν εἰς Ἄβυδον ἀναχθεῖς, τὰς τε πεπονηκυίας ναῦς ἐπεσκεύαζε, καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους περὶ βοηθείας διεπέμψατο πεζῆς τε καὶ ναυτικῆς· διανοεῖτο γάρ, ἐν ὅσῳ τὰ κατὰ τὸν στόλον ἔτοιμα ἐγίνετο, πεζῇ μετὰ Φαρναβάζου τὰς συμμαχοῦσας κατὰ τὴν Ἀσίαν πόλεις Ἀθηναίοις ἐκπολιορκήσιν. Χαλκιδεῖς δὲ καὶ σχεδὸν οἱ λοιποὶ πάντες οἱ τὴν Εὐβοίαν κατοικοῦντες, ἀφεστηκότες ἦσαν Ἀθηναίων· καὶ διὰ τοῦτο περιδεεῖς ἐγίνοντο, μὴ ποτε νῆσον οἰκοῦντες ἐκπολιορκηθῶσιν ὑπ' Ἀθηναίων θαλασσοκρατούντων. Ἡξίουσαν οὖν Βοιωτοὺς κοινῇ χῶσαι τὸν Εὐριπον, ὥστε συνάψαι τὴν Εὐβοίαν τῇ Βοιωτίᾳ. Συγκатаθεμένων δὲ τῶν Βοιωτῶν, διὰ τὸ καὶ κείνοις συμφέρειν τὴν Εὐβοίαν εἶναι τοῖς μὲν ἄλλοις νῆσον, ἑαυτοῖς δ' ἡπειρον, διόπερ αἱ πόλεις ἅπασαι πρὸς τὴν διάχωσιν ἐπεβόωσθησαν, καὶ πρὸς ἀλλήλας ἡμιλλῶντο. Οὐ γὰρ μόνον τοῖς πολίταις ἐξίναί τι πανδημεὶ προσέταξαν, ἀλλὰ καὶ τοῖς παροικοῦσι ξένοις· ὥστε διὰ τὸ πλῆθος τῶν τοῖς ἔργοις προσιόντων τὴν πρόθεσιν ταχέως λαβεῖν συντέλειαν. Τῆς μὲν οὖν Εὐβοίας κατεσκευάσθη τὸ χῶμα κατὰ τὴν Χαλκίδα, τῆς δὲ Βοιωτίας πλησίον Αὐλίδος· ἐνταῦθα γὰρ ὁ μεταξὺ πόρος ἦν στενώτατος. Συνέβαινε μὲν οὖν αἰεὶ καὶ πρότερον κατ' ἐκεῖνον τὸν τόπον εἶναι ῥοῦν,

καὶ πυκνὰς ποιῆσθαι τροπὰς τὴν θάλατταν· τότε δὲ πολὺ μᾶλλον ἦν ἐπιτείνοντα τὰ κατὰ τὸν ὄρεον, ὥς ἂν εἰς στενὸν ἄγαν συγκεκλεισμένης τῆς θαλάττης· ὁ γὰρ διέκπλους ἀπελείφθη μιᾷ νηϊ. Σικεδομήσαν δὲ καὶ πύργους ὑψηλοὺς ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων, καὶ ξυλῖνας τοῖς διάρροις ἐπέστησαν γεφύρας. Θηραμένης δ' ὑπ' Ἀθηναίων ἀποσταλεῖς μετὰ νεῶν τριάκοντα, τὸ μὲν πρῶτον ἐπεχείρησε κωλύειν τοὺς ἐπὶ τῶν ἔργων· πολλοῦ δὲ πλῆθους στρατιωτῶν συμπαρόντος τοῖς κατασκευάζουσι τὰ χώματα, ταύτης μὲν τῆς ἐπιβολῆς ἀπέστη· τὸν δὲ πλοῦν ἐπὶ τῶν νήσων ἐποιήσατο. Βουλόμενος δὲ τοὺς τε πολίτας καὶ συμμάχους ἀναπαῦσαι τῶν εἰσφορῶν, τὴν τε τῶν πολεμίων χώραν ἐπόρθησε, καὶ πολλὰς ὠφελείας ἤθροισεν. Ἐπῆει δὲ καὶ τὰς συμμαχιδας πόλεις, καὶ τοὺς ἐν αὐταῖς νεωτερίζοντας εἰσεπράττετο χρήματα. Καταπλεύσας δ' εἰς Πάρον, καὶ καταλαβὼν ὀλιγαρχίαν ἐν τῇ πόλει, τῷ μὲν δήμῳ τὴν ἐλευθερίαν ἀποκατέστησε, παρὰ δὲ τῶν ἀψαμένων τῆς ὀλιγαρχίας χρημάτων πλῆθος εἰσεπράξατο.

(C. 48.) In insula Corcyra, pristinis iam dissidiis vexatâ, novum exâestuât, idque atrocissimum, bellum, primoribus ad Locedaemoniorum partes, plebe ad Atheniensium societatem propensis. Accessit Conon Athenis. Is quum Messenios, et Naupacto ad urbis custodiam reliquisset, ipse ad delubrum Iunonis transvectus; caedes immensa in urbe exoritur, vix tandem sic sedata, ut, revocatis exulibus, aequo omnes iure uterentur.

48. Συνέβη δὲ περὶ τοῦτον τὸν χρόνον ἐν τῇ Κερκύρᾳ μεγάλην γενέσθαι στάσιν καὶ σφαγὴν· ἦν δὲ ἑτέρας μὲν αἰτίας λέγεται γενέσθαι, μάλιστα δὲ διὰ τὴν ὑπάρχουσαν αὐτοῖς πρὸς ἀλλήλους ἔχθραν.

Ἐν οὐδεμιᾷ γὰρ τότε πόλει τοιοῦτοι πολιτῶν φόνοι συνετελέσθησαν, οὐδὲ μείζων ἦν ἔρις καὶ φιλονεικία πρὸς ὄλεθρον ἀνήκουσα. Δοκοῦσι γὰρ οἱ μὲν ἀναιρεθέντες ὑπ' ἀλλήλων πρὸ ταύτης τῆς στίας, γεγονέναι περὶ χιλίους καὶ πεντακοσίους, καὶ πάντες οὗτοι πρωτεύοντες τῶν πολιτῶν. Τούτων δ' ἐπιγεγενημένων τῶν ἀτυχημάτων, ἐτέραν αὐτοῖς συμφορὰν ἐπέστησεν ἡ τύχη, τὴν πρὸς ἀλλήλους πάλιν αὐξήσασα διαφορὰν. Οἱ μὲν γὰρ προέχοντες τοῖς ἀξιώμασι τῶν Κερκυραίων, ὀρεγόμενοι τῆς ὀλιγαρχίας, ἐφρόνουν τὰ Λακεδαιμονίων· ὁ δὲ δημοτικός ὄχλος ἔσπευδε τοῖς Ἀθηναίοις συμμαχεῖν. Καὶ γὰρ διαφερούσας τὰς σπουδὰς εἶχον οἱ περὶ τῆς ἡγεμονίας διαγωνιζόμενοι ἄνθρωποι. Λακεδαιμόνιοι γὰρ τοὺς πρωτεύοντας ἐν ταῖς συμμαχίαι πόλεσιν ἐποίουν ἐπὶ τῆς διοικήσεως τῶν κοινῶν· Ἀθηναῖοι δὲ δημοκρατίας ἐν ταῖς πόλεσι καθίστανον. Οἱ δ' οὖν Κερκυραῖοι θεωροῦντες τοὺς δυνατωτάτους τῶν πολιτῶν ὄντας πρὸς τὸ τὴν πόλιν ἐγκυβεῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις, μετεπέμψαντο παρ' Ἀθηναίων δύναμιν τὴν παραφυλάξουσαν τὴν πόλιν. Κόνων δ' ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων πλεύσας εἰς Κέρκυραν, ἑξακοσίους μὲν τῶν ἐκ Ναυπάκτου Μεσσηνίων κατέλειπεν ἐν τῇ πόλει· αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν νεῶν παρέπλευσε, καὶ καθωρμίσθη πρὸς τῷ τῆς Ἥρας τεμένει. Οἱ δὲ ἑξακόσιοι μετὰ τῶν δημοτικῶν ὁρμήσαντες ἐπὶ τοὺς τὰ Λακεδαιμονίων φρονοῦντας ἐξαίφνης, ἀγορᾷ πληθούσης, οὓς μὲν συνελάμβανον, οὓς δ' ἐφόνεον, πλείους δὲ τῶν χιλίων ἐφυγάδευσαν· ἐποίη-

σαντο δὲ τοὺς μὲν δούλους, ἑλευθέρους, τοὺς δὲ ξένους, πολίτας, εὐλαβοῦμενοι τό τε πλήθος καὶ τὴν δύναμιν τῶν φυγάντων. Οἱ μὲν οὖν ἐκπεσόντες ἐκ τῆς πατρίδος εἰς τὴν καταντικρὺ Ἰπείρον ἔφυγον. Μετὰ δὲ τινὰς ἡμέρας τῶν ἐν τῇ πόλει τινές, φρονούντες τὰ τῶν φυγάντων, κατελάβοντο τὴν ἀγοράν, καὶ μεταπεμψάμενοι τοὺς φυγάδας, περὶ τῶν ὅλων διηγωνίζοντο· τέλος δὲ νυκτὸς καταλαβούσης, εἰς ὁμολογίαν ἦλθον πρὸς ἀλλήλους, καὶ τῆς φιλονεικίας παυσάμενοι, κοινῶς ᾤκουν τὴν πατρίδα. Ἡ μὲν οὖν ἐν Κερκύρα φυγὴ τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος.

(C. 49.) Pydna in Archelai, regis Macedonum, potestatem redigitur, auxiliante Theramene. Interea hostis hostem metuens classem undique cogit. Nam Athenienses, relicta Sesto, iactisque ad Cardiam ancoris, Thrasybuli ac Theramenis, nec non Alcibiadis, naves brevi unum in locum conducunt. Lacedaemonii autem, facta Mindaro duce ad Cyzicum exsensione, hanc urbem, Pharnabazi auxilio oppugnatam, vi capiunt. Mox illuc tendunt Athenienses, et milite classario in agros Cyzicenos transportato, imperatorem Chacream, ut copias urbi admoveat, hortantur.

49. Ἀρχέλαος δ' ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς, τῶν Πυδναίων ἀπειθοῦντων, πολλῇ δυνάμει τὴν πόλιν περιεστρατοπέδευσε. Παρεβόηθησε δ' αὐτῷ καὶ Θηραμένης ἔχων στόλον, ὃς χρονίζουσης τῆς πολιορκίας, ἀπέπλευσεν εἰς Θράκην, πρὸς Θρασύβουλον τὸν ἀφηγούμενον τοῦ στόλου παντός. Ὁ μὲν οὖν Ἀρχέλαος φιλοτιμότερον πολιορκήσας τὴν Πύδναν καὶ κρατήσας, μετόπισεν αὐτὴν ἀπὸ θαλάττης ὥς ἑκοσι σταδίους. Ὁ δὲ Μίνδαρος, ἤδη τοῦ χειμῶνος λήγοντος, συνήγαγε τὰς ἀπανταχόθεν τριήρεις· ἐκ τε γὰρ τῆς Πελοποννήσου πολλὰι παρεργενήθησαν, καὶ παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων ὁμοίως.

Οἱ δ' ἐν Σησιῶ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοί, πυρθανόμενοι τὸ μέγεθος τοῦ συναγομένου τοῖς πολεμίοις στόλου, περιδεῖς ἦσαν μὴ ποτε πάσαις ταῖς τριήρεσιν ἐπιπλεύσαντες οἱ πολέμιοι κυριεύσωσι τῶν νεῶν. Ὅθεν αὐτοὶ μὲν καθελκύσαντες τὰς οὖσας ἐν Σησιῶ ναῦς, περιέπλευσαν τὴν Χερσόνησον, καὶ καθωρμίσθησαν εἰς Καρδίαν· εἰς δὲ Θράκην πρὸς Θρασύβουλον καὶ Θηραμένην ἔπεμψαν τριήρεις, παρακαλοῦντες μετὰ τοῦ στόλου τὴν ταχίστην ἦκειν· μετεπέμψαντο δὲ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐκ Λέσβου, μεθ' ὧν εἶχε νεῶν· καὶ συνήχθη πᾶς ὁ στόλος εἰς ἓνα τόπον, σπευδόντων τῶν στρατηγῶν περὶ τῶν ὅλων διακινδυνεύσαι. Μίνδαρος δ' ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος πλεύσας εἰς Κύζικον, πᾶσαν τὴν δύναμιν ἐξεβίβασε, καὶ τὴν πόλιν περιεστρατοπέδευσε. Παρεγενήθη δὲ καὶ Φαρνάβαζος μετὰ πολλῆς στρατιᾶς· μεθ' οὗ πολιορκήσας Μίνδαρος, εἴλε τὴν Κύζικον κατὰ κράτος. Οἱ δὲ μετὰ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ κρίναντες ἐπὶ Κύζικον πλεῖν, ἀνήχθησαν μετὰ πασῶν τῶν νεῶν, καὶ τὴν Χερσόνησον περιέπλεον. Καὶ πρῶτον μὲν εἰς Ἐλεοῦντα παρεγένοντο· μετὰ δὲ ταῦτα ἐφιλοτιμήθησαν νυκτὸς τὴν τῶν Ἀβυδηνῶν πόλιν παραπλεῦσαι, πρὸς τὸ μὴ κατανοηθῆναι τὸ πλῆθος τῶν νεῶν ὑπὸ τῶν πολεμίων. Ἐπεὶ δ' ἦλθον εἰς Προικόννησον, τὴν μὲν νύκτα κατηυλίσθησαν ἐν ταύτῃ· τῇ δ' ὑστεραίᾳ τοὺς μὲν ἐπιβεβηκότας στρατιώτας διεβίβασαν εἰς τὴν τῶν Κυζικηνῶν χώραν, καὶ τῷ στρατηγοῦντι τούτων

Χαιρέα προσέταξαν ἄγειν τὸ στρατόπεδον ἐπὶ τὴν πόλιν.

(C. 50.) Classis illorum, in tres divisa partes, quarum uni Alcibiades, alteri Theramenes, tertiae Thrasybulus praecrant, Lacedaemonios in insidias adducit. Quorum reditu ad urbem intercepto, Mindarus Cleros refugit, ubi collocatae erant Pharnabazi copiae. Alcibiades fugientes persequitur, acre de navibus, quas abstrahere a litore conatur, certamen excitans. Ac pedestres quidem copiae Lacedaemoniis succurrunt, et magna oritur utrimque caedes: sed Theramenes, suppetias Alcibiadi laturus, reliquam classem in litus exponit.

50. Αὐτοὶ δ' εἰς τρία μέρη διείλοντο τὸ ναυτικόν· καὶ τοῦ μὲν ἦρχεν Ἀλκιβιάδης, τοῦ δὲ Θηραμένης, τοῦ δὲ τρίτου Θρασύβουλος. Ἀλκιβιάδης μὲν οὖν μετὰ τοῦ καὶ αὐτὸν μέρους πολὺ προέπλευσε τῶν ἄλλων, βουλόμενος προκαλέσασθαι τοὺς Λακεδαιμονίους εἰς ναυμαχίαν· Θηραμένης δὲ καὶ Θρασύβουλος ἐφιλοτέχνουν εἰς τὸ κυκλώσασθαι, καὶ τῆς εἰς τὴν πόλιν ἐπανόδου τοὺς ἐκπλεύσαντας εἰρῆσαι. Μίνδαρος δὲ τὰς μὲν Ἀλκιβιάδου ναῦς μόνας ὄρων προσφερομένας, τὰς δ' ἄλλας ἀγνοῶν, κατεφρόνησε, καὶ ναυσὶν ὀγδοήκοντα θρασέως ἐκ τῆς πόλεως τὸν ἐπίπλουν ἐποίησατο. Ὡς δὲ πλησίον ἐγένετο τῶν περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, καθάπερ ἦν αὐτοῖς παρηγγελμένον, προσεποιοῦντο φεύγειν· οἱ δὲ Πελοποννήσιοι περιχαρεῖς ὄντες ἠκολούθουν κατὰ σπουδὴν, ὡς νικῶντες. Ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης, ἐπειδὴ τῆς πόλεως αὐτοὺς ἀπέσπασε πορθώτεροι, τὸ σύσσημον ᾗρει· οὐ γενηθέντος, αἱ μετ' Ἀλκιβιάδου τριήρεις ἐξαίφνης πρὸς ἓνα καιρὸν ἐπέστρεψαν ἀντίπρωροι τοῖς πολεμίοις. Θηραμένης δὲ καὶ Θρασύβουλος ἔπλεον ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τὸν ἀπόπλουν τῶν Λακε-

δαιμονίων ὑπετέμοντο. Οἱ δὲ μετὰ τοῦ Μινδάρου, καθορῶντες ἤδη τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων νεῶν, καὶ μαθόντες ἑαυτοὺς κατεστρατηγημένους, περίφοβοι καθειστήκεισαν. Τέλος δὲ τῶν Ἀθηναίων πανταχόθεν ἐπιφαινομένων, καὶ τῆς εἰς τὴν πόλιν ἐφόδου τοὺς Πελοποννησίους ἀποκλεισάντων, ὁ Μίνδαρος ἠναγκάσθη καταφυγεῖν τῆς χώρας πρὸς τοὺς καλουμένους Κλήρους, ὅπου καὶ Φαρνάβαζος εἶχε τὴν δύναμιν. Ἀλκιβιάδης δὲ κατὰ σπουδὴν διώκων, ἃς μὲν κατέδυνεν, ἃς δὲ κατατιτρώσκων ὑποχειρίους ἐλάμβανε, τὰς δὲ πλείστας πρὸς αὐτῇ τῇ γῇ καθωρμίσμιας καταλαβών, ἐπέβαλλε σιδηρᾶς χεῖρας, καὶ ταύτας ἀποσπᾶν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπειράτο. Παραβοηθούντων δὲ τῶν πεζῶν ἀπὸ τῆς γῆς τοῖς Πελοποννησίοις, πολὺς ἐγένετο φόνος, ὥς ἂν τῶν μὲν Ἀθηναίων διὰ τὸ προτέρημα θρασύτερον ἢ συμφορώτερον ἀγωνιζομένων, τῶν δὲ Πελοποννησίων πολὺ τοῖς πλῆθεσιν ὑπεραγόντων. Καὶ γὰρ τὸ τοῦ Φαρναβάζου στρατόπεδον παρεβόηθει τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ τὴν μάχην ἐκ τῆς γῆς ποιούμενον, τὴν σιάσιν εἶχεν ἀσφαλεστέραν. Θρασύβουλος δὲ θεωρῶν τοὺς πεζοὺς τοῖς πολεμίοις βοηθοῦντας, καὶ τοὺς λοιποὺς τῶν ἐπιβατῶν ἀπεβίβασεν εἰς τὴν γῆν, σπεύδων βοηθῆσαι τοῖς περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην. τῷ δὲ Θηραμένει παρεκελεύσατο, τοῖς περὶ Χάρητα πεζοῖς συνάψαντα τὴν ταχίστην ἦκειν, ὅπως πεζῇ διαγωνίσωνται.

(C.51.) Dum Mindarus in illo pro tutandis navibus certamine persistit; Clearchus obviam it Thrasybulo. Post gravem pugnam Atheniensibus, Pharnabazi exercitu iam circumventis, Theramenes cum suo et Claretis peditatu apparuit. Qui quum hostem fudisset, ad opitulandum Alcibiadi properat. Fortissime proeliatu tandem Mindarus cadit, consternatique fugiunt Lacedaemonii. Quos insectati Athenienses, ubi Pharnabazi equitatum accelerare cognorunt, ad naves redeunt, receptaque urbe et immensa vi spoliis contracta, duplicis victoriae tropaea excitant.

51. Τῶν δὲ Ἀθηναίων περὶ ταῦτα γινομένων, Μίνδαρος μὲν ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ἀφηγούμενος, αὐτὸς μὲν πρὸς Ἀλκιβιάδην ὑπὲρ τῶν ἀφελκομένων διηγωνίζετο. Κλέαρχον δὲ τὸν Σπαρτιάτην μετὰ μέρους τῶν Πελοποννησίων ἀπέστειλε πρὸς τοὺς περὶ τὸν Θρασύβουλον· συναπέστειλε δ' αὐτῷ καὶ τοὺς παρὰ Φαρναβάζῳ στρατευομένους μισθοφόρους. Ὁ δὲ Θρασύβουλος μετὰ τῶν ἐπιβατῶν καὶ τῶν τοξοτῶν, τὸ μὲν πρῶτον εὐρώστως ὑπέστη τοὺς πολεμίους, καὶ πολλοὺς μὲν ἀνείλεν, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ τῶν ἰδίων ἑώρα πύπτοντας· τῶν δὲ μετὰ τοῦ Φαρναβάζου μισθοφόρων κυκλούντων τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τῷ πλήθει πανταχόθεν περιερχομένων, ἐπεφάνη Θηραμένης τοὺς τε ἰδίους καὶ τοὺς μετὰ Χάρητος ἄγων πεζοὺς. Οἱ δὲ μετὰ τοῦ Θρασυβούλου καταπεποιημένοι, καὶ τὰς τῆς σωτηρίας ἐλπίδας ἀπεγνωκότες, πάλιν ἐξαίφνης ταῖς ψυχαῖς διηγείροντο, τηλικαύτης βοηθείας παραγεγεννημένης. Ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον καρτερᾶς μάχης γενομένης, τὸ μὲν πρῶτον οἱ τοῦ Φαρναβάζου μισθοφόροι φεύγειν ἤρξαντο, καὶ τὸ συνεχὲς αἰεὶ τῆς τάξεως παρεξήγγυιο· τέλος δὲ οἱ Πελοποννήσιοι μετὰ Κλέαρχου καταλειφθέντες, καὶ πολλὰ δράσαντες καὶ παθόντες, ἐξέωθησαν. Τούτων δὲ καταπεποιημένων, οἱ

περὶ τὸν Θηραμένην ὥρμησαν τοῖς μετ' Ἀλκιβιάδου
κινδυνεύουσαι βοηθῆσαι. Συνδραμουσῶν δὲ τῶν δυ-
νάμεων εἰς ἓνα τόπον, ὁ μὲν Μίνδαρος οὐ κατεπλά-
γη τὴν ἔφοδον τῶν περὶ Θηραμένην, ἀλλὰ διελόμε-
νος τοὺς Πελοποννησίους, τοῖς μὲν ἡμίσεσιν ἀπὴν-
τα τοῖς ἐπιοῦσι, τοὺς δ' ἡμίσεις αὐτὸς ἔχων, καὶ δεό-
μενος ἐκάστου μὴ καταισχύναι τὸ τῆς Σπάρτης ἀξίω-
μα, καὶ ταῦτα πεζομαχοῦντας, ἀντετάχθη τοῖς περὶ
τὸν Ἀλκιβιάδην. Περὶ δὲ τῶν νεῶν ἡρωϊκῆν συστη-
σάμενος μάχην, καὶ πρὸ πάντων αὐτὸς κινδυνεύων,
πολλοὺς μὲν ἀνείλε τῶν ἀντιτεταγμένων, τὸ δὲ τε-
λευταῖον, ἀξίως τῆς πατρίδος ἀγωνισάμενος, ὑπὸ
τῶν περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην ἀνῆρέθη. Τούτου δὲ πε-
πιωκότες, οἱ τε Πελοποννήσιοι καὶ πάντες οἱ συν-
δραμόντες σύμμαχοι καταπλαγέντες εἰς φυγὴν ὥρμη-
σαν. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι μέθοι μὲν τινος ἐπεδίωξαν τοὺς
πολεμίους· πυνθανόμενοι δὲ τὸν Φαρνάβαζον μετὰ
πολλῆς ἵππου κατὰ σπουδὴν ἐπιγιγνόμενον, ἀνέκαμ-
ψαν ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ τὴν μὲν πόλιν παρέλαβον,
δύο δὲ τροπαια κατέστησαν ἀφ' ἑκατέρας νίκης, τὸ
μὲν τῆς ναυμαχίας ἐν τῇ νήσῳ τῇ Πολυδώρου κα-
λουμένῃ, τὸ δὲ τῆς πεζομαχίας, οὗ τὴν τροπὴν ἐποι-
ήσαντο τὴν πρώτην. Οἱ μὲν οὖν ἐν τῇ πόλει Πελο-
ποννήσιοι, καὶ πάντες οἱ διαφυγόντες ἐκ τῆς μάχης,
ἔφυγον ὑπὸ τὸ τοῦ Φαρναβάζου στρατόπεδον· οἱ
δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ τῶν τε νεῶν ἀπασῶν
ἐγκρατεῖς ἐγενήθησαν, καὶ πολλοὺς μὲν αἰχμαλώ-
τους, ἀναρίθμητον δὲ πλῆθος λαφύρων ἤθροισαν,
ὥς ἂν δύο δυνάμεις ἅμα τηλικαύτας περικηκότες.

(C. 52.) Tantam haec victoria laetitiam attulit Athenis, ut exultantes sacra diis facerent, panegyres celebrarent, et Alcibiadi ad persequendum bellum nova subsidia mitterent. At Lacedaemonii, acceperunt de ista clade nuntio, ad pacem expetendam Athenas legatum mittunt Endium. Huius oratio additur: in qua Athenienses continuando bello plus periculi et damni subire, quam Lacedaemonios, hosque patrio potissimum more ad illud dissolvendum moveri, ostendit.

52. Ἀπενεχθείσης δὲ τῆς νίκης εἰς Ἀθήνας, ὁ μὲν δῆμος ἐκ τῶν προτέρων συμφορῶν ἀνελπίστους εὐτυχίας ὁρῶν τῇ πόλει προσγεγενημένας, μετέωρος ἦν ἐπὶ τοῖς εὐημερήμασι· καὶ τοῖς μὲν θεοῖς πανδημεὶ θυσίας καὶ πανηγύρεις ἐποιήσατο, εἰς δὲ τὸν πόλεμον ἐπέλεξε χιλίους τῶν πολιτῶν τοὺς κρατίστους, ἑπτεῖς δὲ ἑκατόν· πρὸς δὲ τοῦτοις, τριάκοντα τριήρεις ἀπέστειλε τοῖς περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην, ὅπως τὰς περὶ Λακεδαιμονίους πόλεις ἀδεῶς πορθῶσι, κρατοῦντες τῆς θαλάττης. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ὥς ἤκουσαν τὴν περὶ Κῦζικόν αὐτοῖς γενομένην συμφοράν, πρέσβεις ἐξέπεμψαν εἰς Ἀθήνας ὑπὲρ εἰρήνης, ὧν ἦν ἀρχιπρεσβευτὴς Ἐνδιος. Ἐξουσίας δ' αὐτῷ δοθείσης, παρελθὼν συντόμως καὶ Λακωνικῶς διελέχθη· διόπερ ἔκρινα μὴ παραλιπεῖν τοὺς φηθέντας λόγους. „Βουλόμεθα πρὸς ὑμᾶς ἄγειν εἰρήνην, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὰς μὲν πόλεις ἔχειν, αἷς ἑκάτεροι κρατοῦμεν, τὰ δὲ φρούρια τὰ παρ' ἀλλήλοις καταλύσαι, τῶν δ' αἰχμαλώτων λυτροῦντες ἂνθ' ἐνὸς Ἀθηναίου λαβεῖν ἓνα Λάκωνα. Οὐ γὰρ ἄγνοοῦμεν τὸν πόλεμον ἀμφοτέροις μὲν βλαβερόν, πολὺ δὲ μᾶλλον ὑμῖν. Παραπέμψαντες δὲ τὸν ἐμὸν λόγον, ἐκ τῶν πραγμάτων μάθετε. Ἡμεῖς μὲν ἅπασαν τὴν Πελοπόννησον γεωργοῦμεν, ὑμεῖς δὲ βροχῶ

μέρος τῆς Ἀιτικῆς· καὶ Ἀάκωσι μὲν ὁ πόλεμος πολλοὺς συνέθηκε συμμάχους, Ἀθηναίων δὲ τοσαύτους ἀφείλειτο, ὅσους τοῖς πολεμίοις ἔδωκε· καὶ ἡμῖν μὲν ὁ πλουσιώτατος τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην βασιλέων χορηγός ἐστι τοῦ πολέμου, ὑμῖν δὲ οἱ πενιχρότατοι τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην. Διόπερ οἱ μὲν ἡμετέροι κατὰ τὸ μέγεθος τῶν μισθῶν προθύμως στρατεύονται, οἱ δὲ ὑμετέροι τὰς εἰσφοράς ἀπὸ τῶν ἰδίων διδόντες οὐσιῶν, ἅμα καὶ τὰς κακοπαθείας φεύγουσι, καὶ τὰς δαπάνας. Ἐπειθ' ἡμεῖς μὲν κατὰ θάλατταν πέμποντες, σκάφεσι πολιτικοῖς πώμαλα κινδυνεύομεν, ὑμεῖς δὲ πολίτας ἔχετε τοὺς πλείστους ἐν ταῖς ναυσί. Τὸ δὲ μέγιστον, ἡμεῖς μὲν καὶ κρατηθῶμεν ἐν τοῖς κατὰ θάλατταν πράγμασι, τὴν γε κατὰ γῆν ἡγεμονίαν ὁμολογουμένως ἔχομεν, (οὐδὲ γὰρ οἶδε φεγεῖν περὶ Σπαρτιάτης,) ὑμεῖς δὲ διὰ τῆς θαλάττης, οὐχ ὑπὲρ ἡγεμονίας πεζῆς, ἀλλ' ὑπὲρ ἀναστάσεως ἀγωνιᾶτε. Καταλείπεται μοι διδάξαι, πῶς τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα πλεονεκτοῦντες ἐν τῷ πολεμῇν, εἰρήνην ἄγειν παρακαλοῦμεν. Ἐγὼ δ' ὀφελείσθαι μὲν ἐκ τοῦ πολεμῇν οὐ φημι τὴν Σπάρτην, βλάπτεσθαι μέντοι γε ἔλαττον τῶν Ἀθηναίων. Ἀποπλήκτων δὲ εὐδοκεῖν συνατυχοῦντας τοῖς πολεμίοις, παρὸν μὴδ' ὅλως ἀτυχίας λαβεῖν πείσαν. Οὐ τοσαύτην γὰρ ἡ τῶν πολεμίων ἀπώλεια φέρει χαράν, ἥλικην ἔχει λύπην ἢ τῶν ἰδίων ταλαιπωρία. Οὐ μόνον δὲ τούτων ἕνεκα διαλυθῆναι σπεύδομεν, ἀλλὰ καὶ τὸ πάτριον ἔθος τηροῦντες. Θεωροῦντες γὰρ τὰς ἐν τῷ πολέμῳ φιλονεικίας πολλὰ καὶ δεινὰ πάθη ποιοῦσας, οἴομε-

θα δεῖν φανερόν ποιῆσαι πᾶσι καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις, ὅτι τούτων ἥκιστα πάντων ἐσμὲν αἴτιοι. “

(C. 53.) Pacem accipere recusant Athenienses, successibus elati, et brevi se pristinam imperii dignitatem recuperaturos confisi. Quam iis sententiam in primis Cleopho persuasit, magnitudinem rerum prospere gestarum oratione exaggerans, itaque populi animos ad illud consilium adducens, cuius eos sero poenituit.

53. Τοιαῦτα δὲ καὶ τούτοις παραπλήσια τοῦ Λάκωνος διαλεχθέντος, οἱ μὲν ἐπεικέστατοι τῶν Ἀθηναίων ἔρρεπον ταῖς γνώμας πρὸς τὴν εἰρήνην· οἱ δὲ πολεμοποιεῖν εἰωθότες, καὶ τὰς δημοσίας ταραχὰς ἰδίας ποιούμενοι προσόδους, ἡρῶντο τὸν πόλεμον. Συνεπελάβετο δὲ τῆς γνώμης ταύτης καὶ Κλεοφῶν, μέγιστος ὢν τότε δημαγωγός· ὅστις παρελθὼν, καὶ πολλὰ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν οἰκείως διαλεχθεὶς, ἐμετεώρισε τὸν δῆμον, τὸ μέγεθος τῶν εὐημερημάτων προφερόμενος, ὥσπερ τῆς τύχης οὐκ ἐναλλαξ̄ εἰθισμένης βραβεύειν τὰ κατὰ πόλεμον προτερήματα. Ἀθηναῖοι μὲν οὖν κακῶς βουλευσάμενοι, μετενόησαν ὅτι οὐδὲν ὄφελος· καὶ λόγοις πρὸς ἀρεσκείαν εἰρημένοις ἐξαπατηθέντες, οὕτως ἐπταίσαν τοῖς ὅλοις, ὥστε μηκέτι δύνασθαι πώποτε αὐτοὺς γνησίως ἀναλαβεῖν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον πράχθοντα, τεύξεται λόγου κατὰ τοὺς ἰδίους χρόνους· τότε δὲ οἱ Ἀθηναῖοι, τοῖς τε εὐημερημασιν ἐπαρθέντες, καὶ πολλὰς καὶ μεγάλας ἐλπίδας ἔχοντες ἐν τῷ τὸν Ἀλκιβιάδην ἀφηγεῖσθαι τῶν ἰδίων δυνάμεων, ταχέως ᾤοντο τὴν ἡγεμονίαν ἀνακτήσασθαι.

(C. 54.) Olymp. XCII, 4. a. C. 407. Redit Diodorus ad bellum Carthaginiense in Sicilia gestum [Cfr. c. 43.] Quod bellum Hannibal, Arch. Diocle, Coss. Q. Fabio et C. Furio, coacta ex Hispania et Africa classe, expositisque in promontorio Lilybaeo copiis, (de quarum numero Ephorus ac Timaeus disseminunt,) acriter urget. Selinuntii, de adventu hostium certiores facti, a Syracusanis auxilia petunt. At Hannibal, assumptis Egestanorum caeterorumque sociorum militibus, versus Selinuntem contendit, eamque urbem maxima vi oppugnat.

54. Τῶν δὲ κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν πράξεων τέλος ἔχουσιν, Ἀθήνησι μὲν παρέλαβε τὴν ἀρχὴν Διοκλῆς, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατον εἶχον ἀρχὴν Κοϊντος Φάβιος καὶ Γάιος Φούριος. Περὶ δὲ τοὺτους τοὺς καιροὺς Ἀννίβας ὁ τῶν Καρχηδονίων στρατηγὸς τοὺς τ' ἐξ Ἰβηρίας ξενολογηθέντας, καὶ τοὺς ἐκ τῆς Λιβύης καταγραφέντας στρατιώτας συνήγαγε· καὶ μακρὰς μὲν ἐξήκοντα ναῦς ἐπλήρωσε, τὰ δὲ φορηγὰ πλοῖα περὶ χίλια πεντακόσια παρασκευάσατο. Ἐν τοῦτοις τὴν τε δύναμιν διεκόμεζε καὶ τὰ πρὸς τὰς πολιορκίας μηχανήματα, καὶ βέλη, καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν ἅπασαν. Περαιωθεὶς δὲ μετὰ τοῦ στόλου τὸ Λιβυκὸν πέλαγος, κατέπλευσε τῆς Σικελίας ἐπὶ τὴν ἄκραν τὴν ἀπέναντι τῆς Λιβύης, καλουμένην Λιλύβαιον. Καθ' ὃν δὴ χρόνον τῶν Σελινουντίων τινὲς ἱππέων περὶ τοὺς τόπους διατρίβοντες, καὶ τὸ μέγεθος τοῦ καταπλέοντος στόλου θεωροῦντες, ταχέως τοῖς πολίταις τὴν τῶν πολεμίων παρουσίαν ἐδήλωσαν. Καὶ οἱ μὲν Σελινουντιοὶ τοὺς βιβλιαφόρους παραχαρῆμα πρὸς τοὺς Συρακουσίους ἀπέστειλαν, δεόμενοι βοηθεῖν· ὁ δ' Ἀννίβας ἐκβιβάσας τὴν δύναμιν, κατεστρατοπέδευσεν, ἀρχάμενος ἀπὸ τοῦ φρέατος, ὃ καὶ ἐκείνους μὲν τοὺς

καιροὺς ὠνομάζετο Αἰλύβαιον, μετὰ δὲ ταῦτα πολ-
λοῖς ἔτεσι πρὸς αὐτῷ κτισθείσης πόλεως, αἴτιον ἔγε-
νήθη τῇ πόλει τῆς ἐπωνυμίας. Εἶχε δὲ τοὺς σύμ-
παντας Ἀννίβας, ὥς μὲν Ἐφορος ἀνέγραψε, πεζῶν
μυριάδας εἴκοσιν, ἱππεῖς δὲ τετρακισχιλίους· ὁ δὲ
Τίμαιός φησιν, οὐ πολλῷ πλείους τῶν δέκα μυριά-
δων. Τὰς μὲν οὖν ναῦς ἐν τῷ περὶ Μοτύην κόλπῳ
πάσας ἐνεώλκησε, βουλόμενος ἔννοιαν διδόναι τοῖς
Συρακουσίοις, ὥς οὐ πάρεστιν ἐκείνοις πολεμήσων,
οὐδὲ ναυτικῇ δυνάμει παραπλεύσων ἐπὶ Συρακού-
σας. Παραλαβὼν δὲ τοὺς παρ' Ἐγεσταιῶν στρα-
τιώτας, καὶ τοὺς παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων, ἀνέ-
ξευξεν ἀπὸ τοῦ Αἰλυβαίου, τὴν πορείαν ποιούμενος
ἐπὶ Σελινούντιος. Ὡς δ' ἐπὶ τὸν Μαζάραν ποταμὸν
παρεγενήθη, τὸ μὲν παρ' αὐτὸν ἐμπόριον κείμενον
εἵλεν ἐξ ἐφόδου· πρὸς δὲ τὴν πόλιν παραγενηθείς,
εἰς δύο μέρη διέτλε τὴν δύναμιν· περιστρατοπεδεύ-
σας δ' αὐτήν, καὶ τὰς μηχανὰς ἐπιστήσας, μετὰ πά-
σης σπουδῆς τὰς προσβολὰς ἐποιεῖτο. Ἐξ μὲν γὰρ
πύργους ὑπερβάλλοντας τοῖς μεγέθεσιν ἐπέστησε,
τοὺς ἰδίους δὲ κριοὺς κατασσειδηρωμένους προσή-
ρεισε τοῖς τείχεσι· χωρὶς δὲ τούτων, τοῖς τοξόταις
καὶ σφενδονήταις πολλοῖς χρώμενος, ἀνέστελλε τοὺς
ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων μαχομένους.

(C. 55.) Non omnem Selinuntii spem abiiciunt, quamquam ingenti terrore percussi; sed auxilia exspectantes, coniunctis totius populi viribus hostem a moenibus propulsant. Tum Hannibal simul et machinas urbi admovet, et delectis militibus oppugnationem persequitur. Conquassatis moenibus, Campani in urbem irrumpunt, primo quidem victricibus armis, mox ita repulsi, ut nocte ingruente ab oppugnatione desisterent.

55. Οἱ δὲ Σελινούντιοι ἐκ πολλῶν ἄντες ἄπει-

ροι πολιορκίας, καὶ Καρχηδονίοις ἐν τῷ πρὸς Γέλωνα πολέμῳ συνηγωνισμένοι μόνοι τῶν Σικελιωτῶν, οὐποτ' ἤλπιζον ὑπὸ τῶν εὐεργετηθέντων εἰς τοιοῦτους φόβους συγκλεισθήσεσθαι. Θεωροῦντες δὲ τὰ μεγέθη τῶν μηχανημάτων, καὶ τὰ πλήθη τῶν πολεμίων, περιδεεῖς ἦσαν, καὶ κατεπλήττοντο τὸ μέγεθος τοῦ περιστάτος κινδύνου. Οὐ μὴν κατὰ πᾶν γε τὴν σωτηρίαν ἀπεγίνωσκον, ἀλλὰ προσδοκῶντες συντόμως ἤξιν τοὺς Συρακουσίους καὶ τοὺς ἄλλους συμμάχους, πανδημεὶ τοὺς πολεμίους ἀπὸ τῶν τειχῶν ἡμύνοντο. Οἱ μὲν γὰρ ἀκμάζοντες ταῖς ἡλικίαις, ἐν τοῖς ὅπλοις ὄντες διεκινδύνευον· οἱ δὲ πρεσβύτεροι περὶ τε τὰς παρασκευὰς ἦσαν, καὶ περιπορευόμενοι τὸ τεῖχος, ἐδέοντο τῶν νέων μὴ περιιδεῖν αὐτοὺς ὑποχειρίους τοῖς πολεμίους γινομένους· γυναῖκες δὲ καὶ παῖδες τὰς τε τροφὰς καὶ τὰ βέλη τοῖς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀγωνιζομένοις παρεκόμενον, τὴν αἰδοῦ καὶ τὴν ἐπὶ τῆς εἰρήνης αἰσχύνην παρ' οὐδὲν ἡγούμεναι. Τοσαύτη κατάπληξις εἰστήκει, ὥστε τὸ μέγεθος τῆς περιστάσεως δεῖσθαι καὶ τῆς παρὰ τῶν γυναικῶν βοήθειας. Ὁ δ' Ἀντίβας, ἐπαγγελάμενος τοῖς στρατιώταις εἰς διαρπαγὴν δώσειν τὴν πόλιν, τὰς τε μηχανὰς προσήρσεις, καὶ τοῖς κρατίστοις στρατιώταις ἐκ διαδοχῆς προσέβαλε, τοῖς τείχεσιν. Ὁμοῦ δὲ αἱ τε σάλπιγγες τὸ πολεμικὸν ἐσήμαινον, καὶ πρὸς ἓν παράγγελμα πᾶν ἐπηλάλαξε τὸ τῶν Καρχηδονίων στρατεύμα, καὶ τῇ βίᾳ μὲν τῶν κριῶν ἐσαλεύετο τὰ τεῖχη, τῷ δ' ὕψει τῶν πύργων οἱ μάχόμενοι πολλοὺς τῶν Σελινουντίων ἀνῆ-

ρουν. Ἐν πολυχρονίῳ γὰρ εἰρήνῃ, καὶ τῶν τειχῶν οὐδ' ἡντιναοῦν ἐπιμέλειαν πεποιημένοι, ῥαδίως κατεπονοῦντο, τῶν ξυλίνων πύργων πολὺ τοῖς ὕψεσιν ὑπερχόντων. Περσόντος δὲ τοῦ τείχους, οἱ μὲν Καρριπανοὶ σπεύδοντες ἐπιφανές τι πράττειν, ταχέως εἰσέπεσον εἰς τὴν πόλιν. Τὸ μὲν οὖν πρῶτον κατεπλήξαντο τοὺς ὑποστάντας, ὀλίγους ὄντας· μετὰ δὲ ταῦτα πολλῶν συνδραμόντων ἐπὶ τὴν βοήθειαν, ἐξεώσθησαν, καὶ συχνοὺς ἑαυτῶν ἀπέβαλον· οὐπω γὰρ τελείως ἀνακακαθαμένον τοῦ τείχους βιασάμενοι, καὶ κατὰ τὴν ἔφοδον εἰς δυσχωρίας ἐμπίπτοντες, ῥαδίως ἡλατιοῦντο. Νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης, οἱ μὲν Καρχηδόνιοι τὴν πολιορκίαν ἔλυσαν.

(C. 56.) Interca Selinuntii Agrigentinos, Geloos Syracusanosque, ut ad opem ferendam accelerent, implorant. Qui quum apparatus faciundo diutius morarentur: Hannibal, ubi illuxerat, redintegrat oppugnationem, eamque, cadentibus utrimque plurimis, per novem dies ita persequitur, ut Selinuntii tandem exire angustius, et hostium turbæ cedere cogerentur.

56. Οἱ δὲ Σελινούντιοι τῶν ἱππέων τοὺς κρατίστους ἐπιλέξαντες, διὰ νυκτὸς εὐθέως ἀπέστειλαν τοὺς μὲν εἰς Ἀκράγαντα, τοὺς δ' εἰς Γέλαν καὶ Συρακούσας, δεόμενοι τὴν ταχίστην βοήθειν, ὥς οὐ δυναμένης πλείω χρόνον τῆς πόλεως ὑποστῆναι τῶν πολεμίων τὴν δύναμιν. Οἱ μὲν οὖν Ἀκράγαντινοὶ καὶ Γελῶιοι περιέμενον τοὺς Συρακουσίους, βουλόμενοι τὴν δύναμιν ἀθρόαν ἄγειν ἐπὶ τοὺς Καρχηδονίους· οἱ δὲ Συρακούσιοι, πυθόμενοι τὰ περὶ τὴν πολιορκίαν, πρὸς μὲν Χαλκιδεῖς πόλεμον ἔχοντες, διελύσαντο· τὰς δ' ἀπὸ τῆς χώρας δυνάμεις ἀθροίζοντες, μεγάλην ποιούμενοι παρασκευὴν ἐχρόνιζον,

νομίζοντες πολιορκηθήσεσθαι τὴν πόλιν, ἀλλ' οὐκ
 ἀναρπασθήσεσθαι. Ἀντίβας δὲ τῆς νυκτὸς διελ-
 θούσης, ἅμα ἡμέρᾳ πανταχόθεν μὲν προσέβαλε· τὸ
 δὲ κατὰ τὴν πόλιν πεπτωκὸς μέρος τοῦ τείχους καὶ
 τὸ συνάπτον τούτῳ κατέλαβε ταῖς μηχαναῖς. Ἀνα-
 καθάρας δὲ τὸν πεισόντα τόπον τοῦ τείχους, καὶ
 τοῖς κρατίστοις ἐκ διαδοχῆς ἀγωνιζόμενος, ἐπ' ὀλί-
 γον ἔξωσε τοὺς Σελινουντίους· οὐ μὴν γε βιάσα-
 σθαι δυνατόν ἦν τοὺς ὑπὲρ τῶν ὅλων διαγωνιζομέ-
 νους. Πολλῶν δ' ἀναιρουμένων παρ' ἀμφοτέροις,
 τοῖς μὲν Καρχηδονίοις νεαλεῖς διεδέχοντο τὴν μά-
 χην, τοῖς δὲ Σελινουντίοις οὐκ ἦν τὸ βοηθῆσον.
 Τῆς δὲ πολιορκίας ἐφ' ἡμέρας ἐννέα γενομένης μετὰ
 φιλοτιμίας ἀνυπερβλήτου, πολλὰ συνέβη τοὺς Καρ-
 χηδονίους κακοπαθεῖν, καὶ θρᾶσαι δεινὰ. Κατὰ
 δὲ τὸ πεπτωκὸς μέρος τοῦ τείχους ἀραβάντων τῶν
 Ἰβήρων, αἱ μὲν ἐπὶ τῶν οἰκιῶν οὔσαι γυναῖκες
 ἀνεβόησαν· οἱ δὲ Σελινούντιοι, νομίζοντες ἀλί-
 σκεσθαι τὴν πόλιν, κατεπλήγησαν, καὶ τὰ τεῖχη
 ἀπολιπόντες, κατὰ τὰς εἰσβολὰς τῶν στενωπῶν τόπων
 ἀθρόοι συνίσταντο· καὶ τὰς μὲν ὁδοὺς διοικοδο-
 μεῖν ἐνεχείρησαν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐπὶ πολὺν χρό-
 νον ἡμύνοντο. Βιάζομένων δὲ τῶν Καρχηδονίων, τὰ
 πλήθθῃ τῶν γυναικῶν καὶ παιδῶν ἔφευγον ἐπὶ τὰς
 οἰκίας, καὶ τοὺς τε λίθους καὶ τὰς κεραμίδας ἔβαλ-
 λον ἐπὶ τοὺς πολεμίους. Ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον οἱ
 Καρχηδόνιοι κακῶς ἀπήλλαττον, οὔτε περιστῆναι
 δυνάμενοι τοὺς ἐν τοῖς στενωποῖς, διὰ τοὺς τῶν οἰ-
 κιῶν τοίχους, οὔτ' ἐπίσης διαγωνίσασθαι, διὰ τοὺς

ἀπὸ τῶν στεγῶν βάλλοντας. Οὐ μὴν ἀλλὰ τοῦ κινδύνου μέχρι δαίλης παρεκτείνοντος, τοῖς μὲν ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ἀγωνιζομένοις ἐνέλιπε τὰ βέλη, τοῖς δὲ Καρχηδονίοις οἱ διαδεχόμενοι τοὺς κάκοπαθοῦντας ἀκέραιοι διηγωνίζοντο. Τέλος δὲ τῆς μὲν ἔνδον δυνάμεως ἀφαίρεσιν λαμβανούσης, τῶν δὲ πολεμίων αἱ πλειόνων εἰς τὴν πόλιν ἐμπιπτόντων, ἐξεώσθησαν ἐκ τῶν στενωπῶν οἱ Σελινούντιοι.

(C. 57.) Sic una dies ducentorum et quadraginta annorum opus, quibus urbs illa steterat, excidio ac ruinis dedit. Incenditis, caedibus, expilatione, stupris omnia foedata, direpta, vastata sunt. Nemini pepercit atrocitas hostium, nisi matronis, quae cum liberis ad delubra confugerant: quarum vitam non religio servavit, non misericordia, sed metus, ne desperantes illae templa incenderent, adimerentque ipsis sacra deprædandi facultatem.

57. Διὸ καὶ τῆς πόλεως καταλαμβανομένης, παρὰ μὲν τοῖς Ἑλλήσιν ἦν ὀδυρμούς καὶ δάκρυα θεωρεῖν, παρὰ δὲ τοῖς βαρβάροις ἀλαλαγμὸς ἦν καὶ βοή σύμμικτος. Οἱ μὲν γὰρ τὸ μέγεθος τῆς περιστάσεως συμφορᾶς ἐν ὀφθαλμοῖς ἔχοντες, περιδεεῖς ἦσαν· οἱ δὲ, ταῖς εὐημερίαις ἐπηρεζόμενοι, σφάττειν παρεκελεύοντο. Εἰς δὲ τὴν ἀγορὰν συνδραμόντων τῶν Σελινουντίων, οὗτοι μὲν ἐνταῦθα μαχόμενοι, πάντες ἀνηρέθθησαν· οἱ δὲ βάρβαροι σκεδασθέντες καθ' ὅλην τὴν πόλιν, τὴν μὲν ἐν ταῖς οἰκίαις εὐδαιμονίαν συνήρπασαν, τῶν δὲ ἐγκαταλειφθέντων σωμάτων ἃ μὲν ἐν ταῖς οἰκίαις συγκατέκειον, τῶν δ' εἰς τὰς ὁδοὺς βιαζομένων οὐ διακρίνοντες οὔτε φύσιν, οὔθ' ἡλικίαν, ἀλλ' ὁμοίως παῖδας, γηπίους, γυναῖκας, πρεσβύτας ἐφόνεον, οὐδεμίαν συμπαθείαν λαμβάνοντες. Ἠκρωτηρίαζον δὲ καὶ τοὺς

νεκρούς, κατὰ τὸ πάτριον ἔθος· καὶ τινὲς μὲν χεῖρας ἀθρόας περιέφερον τοῖς σώμασι, τινὲς δὲ κεφαλὰς ἐπὶ τῶν γαισῶν καὶ τῶν σαννίων ἀναπεύραντες ἔφερον. Ὅσας δὲ τῶν γυναικῶν μετὰ τῶν τέκνων εἰς τοὺς ναοὺς συμπεφευγίας κατελάμβανον, παρεκελεύοντο μὴ φονεύειν· καὶ ταύταις μόναις πίστιν ἔδωσαν. Τοῦτο δ' ἔπραξαν οὐ τοὺς ἀκληροῦντας ἐλεοῦντες, ἀλλ' εὐλαβοῦμενοι μήποτε τὴν σωτηρίαν αἱ γυναῖκες ἀπογνοῦσαι, κατακαύσωσι τοὺς ναοὺς, καὶ μὴ δυνηθῶσι συλῆσαι τὴν ἐν αὐτοῖς καθιερωμένην πολυτέλειαν. Τοσοῦτο γὰρ ὁμόητι διέφερον οἱ βάρβαροι τῶν ἄλλων, ὥστε τῶν λοιπῶν, ἔνεκα τοῦ μηδὲν ἄσεβειν εἰς τὸ δαιμόνιον, διασώζοντων τοὺς εἰς τὰ ἱερά καταπεφευγότας, Καρχηδόνοι τοὺναντίον ἀπέσχοντο τῶν πολεμίων, ὅπως τοὺς τῶν θεῶν ναοὺς συλῆσειαν. Ἰδιῇ δὲ νυκτὶ οὕσης, ἥ μὲν πόλις διήρπαστο, τῶν δ' οἰκῶν αἱ μὲν κατεκαύθησαν, αἱ δὲ κατεσκάφησαν· πᾶς δ' ἦν τύπος αἵματος καὶ νεκρῶν πλήρης. Ἐξακισχίλια μὲν πρὸς τοῖς μυρίοις εὗρέθη σώματα πεπτωκότα, καὶ χωρὶς αἰχμῶντα συνήχθη πλείω τῶν πεντακισχιλίων.

(C. 58.) Qui a captivitate immunes, Agrigentum salvi pervenire, ibi omnia humanitatis officia experti sunt.

58. Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ βίου μεταβολὴν οἱ τοῖς Καρχηδονίοις Ἕλληνες συμμαχοῦντες, ἡλέουν τὴν τῶν ἀκληροῦντων τύχην. Αἱ μὲν γυναῖκες ἐσταρπημέναι τῆς συνήθους τροφῆς, ἐν πολεμίων ὕβρει διεγυκτέρευον, ὑπομένουσαι δεινὰς ταλαιπωρίας·

ὧν ἔναι θυγατέρας ἐπιγάμους ὁρᾶν ἡναγκάζοντο
 πασχούσας οὐκ οἰκεῖα τῆς ἡλικίας. Ἡ γὰρ βαρβα-
 ρων ὁμότης οὔτε παίδων ἐλευθέρων, οὔτε παρθέ-
 ρων φειδομένη, δεινὰς τοῖς ἡτυχηκόσι παρίστα συμ-
 φοράς. Διόπερ αἱ γυναῖκες ἀναλογιζόμεναι μὲν
 τὴν ἐν τῇ Λιβύῃ μέλλουσαν αὐταῖς ἔσσεθαι δου-
 λείαν, θεωροῦσαι δ' αὐτὰς ἅμα τοῖς τέκνοις ἐν ἀτι-
 μίᾳ καὶ προπηλακισμῷ δεσποτῶν ἀναγκαζόμενας
 ὑπακούειν, τούτους δ' ὁρᾶσαι ἀσύνετον μὲν τὴν
 φωνήν, θηριώδη δὲ τὸν τρόπον ἔχοντας· τὰ μὲν
 ζῶντα τῶν τέκνων ἐπένθουν, καὶ καθ' ἕκαστον τῶν
 εἰς ταῦτα παρανομημάτων οἶονεὶ τυγμοὺς εἰς τὴν
 ψυχὴν λαμβάνουσαι, περιπαθεῖς ἐγίνοντο, καὶ
 πολλὰ τὴν ἑαυτῶν τύχην κατωδύροντο· τοὺς δὲ πα-
 τέρας, ἔτι δὲ ἀδελφοὺς, οἱ διαγωνιζόμενοι περὶ
 τῆς πατρίδος τετελευτήκασι, ἐμακάριζον, οὐθὲν
 ἀνάξιον ἑωρακότας τῆς ἰδίας ἀρετῆς. Οἱ δὲ τὴν
 αἰχμαλωσίαν διαφυγόντες Σελινούντιοι, τὸν ἀριθ-
 μὸν ὄντες ἑξακόσιοι πρὸς τοῖς διεχιλίοις, διεσώθη-
 σαν εἰς Ἀκράγαντα, καὶ πάντων ἔτυχον τῶν φιλαν-
 θρώπων. Οἱ γὰρ Ἀκράγαντινοι σιτομετροῦσαντες
 αὐτοῖς δημοσίᾳ, διέδωκαν κατὰ τὰς οἰκίας, πα-
 ρακελευσάμενοι τοῖς ἰδιώταις, καὶ αὐτοῖς προθύ-
 μοις οὔσι, χορηγεῖν τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἅπαντα.

(C. 59.) S. ro Syracusiorum auxilia Agrigentum veniunt:
 frustra ab Hannibale captivos redimendi potestatem petunt.
 Qui efluxerant, Selinuntii Empedionem legatum miserunt, cui
 Hannibal integras opes illisque, imposito tributo, urbem ha-
 bitandi copiam restituit, favens homini, qui semper a Cartha-
 ginensium partibus fuisset. Sic nudata moenibus Selinunte,
 victor Himeram petit, ulturus avum Hamilcarem. ibi priore
 bello trucidatum, et patrem Gesconem, eius urbis causa exilio

multatum. Inde atrocissima oritur dimicatio, invanturque Himeraei Syracusiorum ex Agrigento manu aliisque sociis, quibus Diocles praeerat.

59. Ἀμα δὲ τούτοις πραττομένοις, εἰς τὸν Ἀκράγαντα κατήντησάν στρατιῶται τριεχίλιοι παρὰ Συρακουσίων ἐπίλειπτοι, προαπεσταλμένοι κατὰ σπουδὴν ἐπὶ τὴν βοήθειαν. Πυθόμενοι δὲ τὴν πόλιν ἡλωκύναν, πρέσβεις ἀπέστειλαν, παρακαλοῦντες τὸν Ἀντίβαν τοὺς τε αἰχμαλώτους ἀπολυτῶσαι, καὶ τῶν θεῶν τοὺς ναοὺς ἑῶσαι. Ὁ δ' Ἀντίβας ἀπεκρίθη, τοὺς μὲν Σελινουντίους, μὴ δυναμένους τηρεῖν τὴν ἐλευθερίαν, πείραν τῆς δουλείας λήψεσθαι· τοὺς δὲ θεοὺς ἐκτὸς Σελινοῦντος οἶχεσθαι, προσκόψαντας τοῖς ἐνοικοῦσιν. Ὅμως δὲ τῶν πεφευγόντων Ἐμπεδίωνα πρεσβευτὴν ἀποστείλάντων, τοῦτω μὲν ὁ Ἀντίβας τὰς οὐσίας ἀποκατέστησεν· αἰεὶ γὰρ ἦν τὰ Καρχηδονίων πεφρονηκώς, καὶ πρὸ τῆς πολιορκίας τοῖς πολίταις συμπεφωνηκώς, μὴ πολεμεῖν Καρχηδονίους· ἐχαρίσατο δ' αὐτῷ τοὺς συγγενεῖς, τοὺς ὄντας ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις, καὶ τοῖς ἐκπεφευγόσι Σελινουντίοις ἔδωκεν ἑξουσίαν τὴν πόλιν οἰκεῖν, καὶ τὴν χώραν γεωργεῖν, πελοῦντας φόρον τοῖς Καρχηδονίοις. Αὕτη μὲν οὖν ἡ πόλις ἀπὸ τῆς κτίσεως οἰκηθεῖσα χρόνον ἑτῶν διακοσίων τεσσαράκοντα δύο, ἐάλω· ὁ δὲ Ἀντίβας περικλὼν τὰ τεῖχη τῆς Σελινοῦντος, ἀνέβη μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἐπὶ τὴν Ἰμέραν, ἐπιθυμῶν μάλιστα ταύτην κατασκάψαι τὴν πόλιν. Διὰ ταύτην γὰρ ὁ μὲν πατὴρ αὐτοῦ φυγὰς ἦν, ὁ δὲ προπάτωρ Ἀμίλλας πρὸς ταύτην καταστρατηγηθεὶς ὑπὸ Γέλω-

νος ἀνῆνέθη, καὶ μετ' αὐτοῦ πεντεκαίδεκα μυριά-
δες στρατιωτῶν ἀνῆρέθησαν, ἄλλαι δὲ οὐκ ἐλάττους
τούτων ῥηγμαλωτίσθησαν. Ὑπὲρ ὧν σπεύδων τι-
μοῦριαν λαβεῖν Ἀννίβας, τέτρασι μυριάσιν ἄποθεν
τῆς πόλεως ἐπὶ τινων λόφων κατεστρατοπέδευσε,
τῇ δ' ἄλλῃ δυνάμει πάσῃ περιεστρατοπέδευσε τὴν
πόλιν, προσγενομένων ἄλλων παρὰ τε Σικελῶν καὶ
Σικανῶν διεμυρίων στρατιωτῶν. Στήσας δὲ μηχαν-
νάς, τὸ τεῖχος κατὰ πλείονας τόπους ἐσάλευε, καὶ
πολλῶ πλήθει διαγωνιζόμενος ἐκ διαδοχῆς, κατε-
πόνει τοὺς πολιορκουμένους, ἅτε καὶ τῶν στρατιω-
τῶν ἐπηρεμένων ταῖς εὐτυχίαις. Ὑπώρυττε δὲ καὶ
τὰ τεῖχη, καὶ ξύλοις ὑπῆρειδεν, ὧν ἐμπρησθέντων,
ταχὺ πολὺ μέρος τοῦ τεύχους ἔπεσεν. Ἐνθα δὴ
συνέβαινε καρτερωτάτην μάχην γίνεσθαι, τῶν μὲν
βιαζομένων ἐντὸς τοῦ τεύχους παρειαπείειν, τῶν δὲ
φοβουμένων μὴ ταυτὰ πάθωσι τοῖς Σελινουντίοις.
Διὸ καὶ τὸν ἔσχατον ἀγῶνα τιθεμένων αὐτῶν ὑπὲρ
τέκνων καὶ γονέων καὶ τῆς περιμαχίτου πᾶσι πατρι-
δος, ἐξεώσθησαν οἱ βάρβαροι, καὶ ταχὺ τὸ μέρος
τοῦ τεύχους ἀνταποδόμην. Παρεγενήθησαν δ'
αὐτοῖς εἰς τὴν βοήθειαν οἱ τ' ἐξ Ἀκράγαντος Συρα-
κούσιοι, καὶ τινες τῶν ἄλλων συμμάχων, οἱ πάντες
εἰς τετρακισχιλίους, ὧν Διοκλῆς ὁ Συρακούσιος εἶχε
τὴν ἡγεμονίαν.

(C. 60.) His strenue pugnantis, barbari, audacia hostium
et repentina impressione percussi, terga verterunt. Quibus opem
laturus Hannibal milites, quos in castris habebat, deduxit, et
Himeracos, qui perturbatis illos ordinibus insectabantur, sic est
adortus, ut magna tandem caede in fugam sese effunderent.

60. Τότε μὲν οὖν, νυκτός ἀφελομένης τὴν ἐπὶ

τῶν πλεονὺν φιλονεκίαν, ἔλυσαν τὴν πολιορκίαν.
 Ἀμα δ' ἡμέρᾳ τοῖς Ἱμεραίοις ἔδοξε μὴ περιορᾶν αὐ-
 τοὺς συγκεκλεισμένους ἀγενῶς, καθάπερ τοὺς Σε-
 λινουντίους· ἐπὶ δὲ τῶν τειχῶν φύλακας κατέτα-
 ττον, τοὺς δ' ἄλλους στρατιώτας σὺν τοῖς παραγε-
 γοτόσι συμμάχοις ἐξήγαγον, ὄντας περὶ μυρία.
 Ἀπροςδοκίῳ δὲ τοῖς πολεμίοις ἀπαντήσαντες, εἰς
 ἐκπλήξιν ἤγαγον τοὺς βαρβάρους, νομίζοντας ἤκειν
 τοὺς συμμάχους τοῖς πολιορκουμένοις. Πολὺ δὲ
 ταῖς τόλμας ὑπερέχοντες καὶ ταῖς εὐχειρίαις, καὶ τὸ
 μέγιστον, μιᾶς ἐλπίδος εἰς σωτηρίαν ὑποκειμένης,
 εἰ τῇ μάχῃ κρατήσεται, εὐθύς τοὺς πρώτους ὑπο-
 στάντας ἀνέϊλον. Τοῦ δὲ πλήθους τῶν βαρβάρων
 συντρέχοντος ἐν ἀταξίᾳ πολλῇ, διὰ τὸ μηδέποτε ἂν
 ἐλπίσαι τοὺς συγκεκλεισμένους τηλικαῦτα τόλμη-
 σαι, οὐ μετρίως ἤλαττοῦντο. Εἰς ἓνα γὰρ τόπον
 ὁπῶν μυριάδων συνδραμουσῶν, ἀτάκτως συνέβαινε
 τοὺς βαρβάρους ἀλλήλοις ἐμπίπτειν, καὶ πλείονα
 πάσχειν ὑφ' ἑαυτῶν ἥπερ ὑπὸ τῶν πολεμίων. Οἱ
 δ' Ἱμεραῖοι θεατὰς ἔχοντες ἀπὸ τῶν τειχῶν χοεῖς
 καὶ παῖδας, ἔτι δὲ τοὺς οἰκείους ἅπαντας, ἀγχι-
 δῶς ἔχρῳντο τοῖς ἰδίοις σώμασιν εἰς τὴν κοινὴν σω-
 τηρίαν. Ἀμύρῳ δ' αὐτῶν ἀγωνιζομένων, οἱ
 βαρβαροὶ τὰς τε τόλμας καὶ τὸ παράδοξον ἡτα-
 πλαγέντες, πρὸς φυγὴν ἐτράπησαν. Τούτων δ'
 οὐδενὶ κόσμῳ φευγόντων πρὸς τοὺς ἐπὶ τῶν λόφων
 στρατοπεδεύοντας, ἐπηκολούθουν, ἀλλήλοις παρα-
 κελυόμενοι μηδένα ζωογεῖν· καὶ πλείους ἀνέϊλον
 τῶν ἑξακισχιλίων, ὥς Τίμαιος, ὥς δ' Ἐφροδὸς φησι·

δισμυρίων. Ὁ δ' Ἀννίβας δρῶν τοὺς ἰδίους κατα-
πονομένους, κατεβίβασε τοὺς ἐπὶ τῶν λόφων κα-
τεστρατοπεδευκότες, καὶ παραβουθήσας τοῖς ἐλατ-
τουμένοις, κατέλαβε τοὺς Ἱμεραίους ἐν οὐδεμιᾷ τά-
ξει τὸν διωγμὸν ποιούμενους. Γενομένης δὲ μάχης
καρτεράς, τὸ μὲν πλῆθος τῶν Ἱμεραίων πρὸς φυγὴν
ῥωμήσαν· τρισχίλιοι δ' αὐτῶν ὑποστάντες τὴν τῶν
Καρχηδονίων δύναμιν, καὶ πολλὰ δράσαντες, ἅπαν-
τες ἀνηγρέθησαν.

(C. 61.) Peracta pugna, quoniam timor, inerebuerat, Hanni-
balem, impositis in triremes ad Motyen fortissimis militibus, Sy-
racusas petiturum, ut urbem defensoribus vacuum invadat; Dio-
cles, invitjs Himeracis, partem copiarum domum reducit, partem
urbis praesidio relinquit. Comitantur illum Himerensium quam
plurimi.

61. Τῆς δὲ μάχης ταύτης ἤδη τέλος ἐχοῦσης,
κατέπλευσαν πρὸς τὴν Ἱμέραν πέντε πρὸς ταῖς εἴ-
κοσι τριήρεις παρὰ τῶν Σικελιωτῶν, ἃς πρότερον
μὲν ἀπειστάλκεισαν ταῖς Ἀκεδαιμονίοις ἐπὶ συμμα-
χίαν· τότε δ' ἀνέστρεψαν ἀπὸ τῆς στρατείας. Διε-
δόθη δὲ καὶ φήμη τις κατὰ τὴν πόλιν, ὅτι Συρα-
κούσιοι μὲν πανδημεὶ μετὰ τῶν συμμάχων πορεύον-
ται τοῖς Ἱμεραίοις βοηθεῖν, Ἀννίβας δὲ μέλλοι ταῖς
ἐν Μοτύῃ τριήρεις πληροῦν τῶν κρατίστων ἀνδρῶν,
καὶ περιπλεύσας ἐπὶ Συρακούσας, ἔρημον τὴν πό-
λιν τῶν ἀμυνομένων καταλαβέσθαι. Διόπερ Διοκλῆς
ὁ τῶν ἐν Ἱμέρᾳ στρατηγὸς συνεβούλευσε τοῖς ναυάρ-
χοις τὴν ταχίστην ἐκπλεῖν εἰς Συρακούσας, ἵνα μὴ
συμβῇ κατὰ κράτος ἄλῃναι τὴν πόλιν, ἀποκολό-
των ἐν τῇ μάχῃ τῶν κρατίστων ἀνδρῶν. Διόπερ
ἐφαίνετο συμφέρειν αὐτοῖς ἐκπλεῖν τὴν πόλιν, καὶ

τοὺς μὲν ἡμίσεις εἰς τὰς τριήρεις ἐμβιβᾶσαι, (ταύ-
 τας γὰρ κατακομιεῖν αὐτοὺς, μέχρις ἂν ἐκτὸς τῆς
 Ἰμεραίας γίνωνται χώρας,) τοῖς δ' ἡμίσεσι τηρεῖν,
 ἕως ἂν πάλιν αἱ τριήρεις ἐπιστρέψωσι. Τῶν δ' Ἰμε-
 ραίων σχετλιαζόντων μὲν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, οὐκ
 ἔχόντων δὲ ὁ πράξιαν ἕτερον, αἱ μὲν τριήρεις νι-
 κτὸς ἐπληροῦντο κατὰ σπουδὴν ἀναμιξ γυναικῶν τε
 καὶ παίδων, ἔτι δὲ τῶν ἄλλων σωμάτων ἐπὶ τούτων
 ἀποπλεόντων ὥς ἐπὶ Μεσσήνην. Διοκλῆς δὲ τοὺς
 ἰδίους στρατιώτας ἀναλαβὼν, καὶ τοὺς πεσόντας ἐν
 τῇ μάχῃ καταλιπὼν, ὤρμησεν ἐπ' οἴκου τὴν πο-
 ρεῖαν ποιοῦμενος. Πολλοὶ δὲ τῶν Ἰμεραίων μετὰ
 τέκνων καὶ γυναικῶν ἐξώρμησαν σὺν τοῖς περὶ τὸν
 Διοκλῆν, μὴ δυναμένων χωρῆσαι τῶν τριήρων τὸν
 ὄχλον.

(C. 62.) Praesidiarii quamquam muros fortiter propugnant;
 tamen postridie, quum iam triremes redeuntē conspicerent,
 hostium impetui concedunt. Qui, expugnata urbe, omnia ferro
 flammaque miscent, nec prius a caede temperant, quam acedum
 iis fanorumque direptio imperatur. Hannibal captivorum san-
 guine avo parentat. Tum, exactorato exercitu, cum Siculis
 Campanos dimittit, de iniquitate Carthaginiensium graviter que-
 rentes; relictoque in Sicilia praesidio, praeda onustus, pa-
 triam repetit, ubi laetis omnium acclamationibus excipitur.

62. Οἱ δ' ἐν τῇ πόλει καταλειφθέντες διενυκτέ-
 ρεον μὲν ἐν τοῖς ὕπλοις ἐπὶ τῶν τειχῶν· ἅμα δ'
 ἡμέρα τῶν Καρχηδονίων περιστρατοπεδευσάντων
 τὴν πόλιν, καὶ πυκνὰς προσβολὰς ποιουμένων, οἱ
 καταλειφθέντες τῶν Ἰμεραίων ἀφειδῶς ἡγωνίζοντο,
 προσδοκῶντες τὴν τῶν νεῶν παρουσίαν. Ἐκείνην
 μὲν οὖν τὴν ἡμέραν διεκαρτέρησαν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ
 τῶν τριήρων ἐπιφαινομένων, ἤδη συνέβαινε τὸ μὲν

τείχος πεσεῖν ὑπὸ τῶν μηχανῶν, τοὺς δ' Ἰβηρας
 ἀθρόους παραιρετεσεῖν εἰς τὴν πόλιν. Τῶν δὲ βαρ-
 βάρων οἱ μὲν ἡμύνοντο τοὺς παραβοηθοῦντας τῶν
 Ἰμεραίων, οἱ δὲ, καταλαμβανόμενοι τὰ τεῖχη, πα-
 ρεδέχοντο τοὺς ἰδίους. Κατὰ κράτος οὖν ἀλούσης
 τῆς πόλεως, ἐπὶ πολὺν χρόνον οἱ βάρβαροι πάντας
 ἐφόνεον τοὺς καταλαμβανομένους ἀσυμπαθῶς, τοῦ
 δ' Ἀννίβα ζωογεῖν παραγγείλαντος, ὁ μὲν φόνος
 ἔληξεν, ἡ δ' ἐκ τῶν οἰκιῶν εὐδαιμονία διεφορεῖτο.
 Ὁ δ' Ἀννίβας τὰ μὲν ἱερὰ συλήσας, καὶ τοὺς κα-
 ταφυγόντας ἱκέτας ἀποσπάσας, ἐνέπρησε, καὶ τὴν
 πόλιν εἰς ἔδαφος κατέσκαψεν, οἰκισθεῖσαν ἔτη δια-
 κόσια τεσσαράκοντα. Τῶν δ' αἰχμαλώτων γυναικὰς
 τε καὶ παῖδας διαδοὺς εἰς τὸ στρατόπεδον παρεφύ-
 λαττε· τῶν δ' ἀνδρῶν τοὺς ἁλόντας εἰς τριεχιλίους
 ὄντας παρήγαγεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἐν ᾧ πρότερον
 Ἀμίλκας ὁ πάππος αὐτοῦ ὑπὸ Γέλωνος ἀνηρεῖθη,
 καὶ πάντας αἰκισάμενος κατέσφαξε. Μετὰ δὲ ταῦτα
 διαλύσας τὸ στρατόπεδον, τοὺς μὲν ἀπὸ Σικελίας
 συμμάχους ἀπέστειλεν εἰς τὰς πατρίδας, μεθ' ὧν
 καὶ Καμπανοὶ συνηκολούθησαν, ἐγκαλοῦντες μὲν
 τοῖς Καρχηδονίοις, ὡς αἰτιώτατοι μὲν τῶν εὐημε-
 ρημάτων γεγεννημένοι, οὐκ ἀξίας δὲ χάριτας εἰληφό-
 ρες τῶν πεπραγμένων. Ὁ δ' Ἀννίβας εἰς τὰς μα-
 κρὰς ναῦς καὶ φορητοὺς ἐμβιβάσας τὴν δύναμιν,
 καὶ τοὺς ἱκανοὺς τοῖς συμμάχοις ἀπολιπὼν στρα-
 τιώτας, ἐξέπλευσεν ἐκ τῆς Σικελίας. Ἐπεὶ δ' εἰς
 Καρχηδόνα κατέπλευσε μετὰ πολλῶν λαφύρων,
 ἀπὴντων αὐτῷ πάντες δεξιούμενοι καὶ τιμῶντες,

ὧς ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ μείζονα πράξαντα τῶν πρότερον στρατηγῶν.

(C. 63.) Hermocrates, Syracusiorum quondam praetor, Iaccedaemoniis auxilio missus, sed per factionem in exilium actus, tum a Pharnabazo pecunia adiutus, in Siciliam rediit, occupataque Selinunte, et agros Carthaginiensibus subiectos depopulatus, gratiam popularium recuperavit.

63. Εἰς δὲ τὴν Σικελίαν κατέπλευσεν Ἐρμοκράτης ὁ Συρακούσιος. Οὗτος δ' ἐν μὲν τῷ πρὸς Ἀθηναίους πολέμῳ στρατηγήσας, καὶ πολλὰ τῇ πατρίδι χρησίμος γενόμενος, πλείστον ἔσχυσε παρὰ τοῖς Συρακουσίοις· μετὰ δὲ ταῦτα ναύαρχος πεμφθεὶς σὺν τριάκοντα πέντε τριήρεσι Λακεδαιμονίοις συμμαχήσων, ὑπὸ τῶν ἀντιπολιτευομένων κατεστασιασθῆναι, καὶ φυγῆς μὲν ἐγενήθη κατάδικος, τὸν δὲ στόλον παρέδωκεν ἐν Πελοποννήσῳ τοῖς ἐπὶ τὴν διαδοχὴν ἀποσταλεῖσιν. Αὐτὸς δ' ἐκ τῆς στρατείας φιλίαν ἔχων πρὸς Φαρνάβαζον τὸν τῶν Περσῶν σατράπην, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ πολλὰ χρήματα, μεθ' ὧν εἰς Μεσσήνην καταπλεύσας, πέντε μὲν ἐναυπήγησε τριήρεις, χιλίους δ' ἐμισθώσατο στρατιώτας. Παραλαβὼν δὲ καὶ τῶν ἐκπεπωκότων Ἱμεραίων ὧς χιλίους, ἐπεχείρησε μὲν εἰς Συρακούσας κατελθεῖν, συναγωνιζομένων αὐτῷ τῶν φίλων· ἀποτυχὼν δὲ τῆς ἐπιβολῆς, ὥρμησε διὰ τῆς μεσογείου, καὶ καταλαβόμενος τὸν Σελινοῦντα, καὶ τῆς πόλεως μέγρος ἐτείχισε, καὶ πανταχόθεν κατεκάλει τοὺς διασεωσμένους τῶν Σελιουντίων. Πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ὑποδεχόμενος εἰς τὸν τόπον, συνήγαγε δύναμιν ἐπιλέκτων ἀνδρῶν ἑξακισχιλίων. Ἐντεῦθεν δ' ὁρμώμενος, πρῶτον μὲν τὴν τῶν Μοτυνητῶν

ἐπόρθησε χώραν, καὶ τοὺς ἐπεξελθόντας ἐκ τῆς πό-
 λεως μάχῃ κρατήσας, πολλοὺς μὲν ἀνείλε, τοὺς δ'
 ἄλλους συνεδίωξεν ἐντὸς τοῦ τείχους. Μετὰ δὲ ταῦ-
 τα τὴν τῶν Πανορμιτῶν χώραν λεηλατήσας, ἀναρι-
 θμήτου λείας ἐκυρίευσε. Τῶν δὲ Πανορμιτῶν παν-
 δημεὶ παρατάξαμένων πρὸ τῆς πόλεως, εἰς πεντακο-
 σίους μὲν αὐτῶν ἀνείλε, τοὺς δ' ἄλλους συνέκλεισεν
 ἐντὸς τῶν τειχῶν. Παραπλησίως δὲ καὶ τὴν ἄλλην
 χώραν ἀπασαν, τὴν ὑπὸ Καρχηδονίους οὔσαν, πόρ-
 θων, ἐπαίνου παρὰ τοῖς Σικελιώταις ἐτύγχανεν.
 Εὐθύς δὲ καὶ τῶν Συρακουσίων οἱ πλείστοι μετε-
 μελήθησαν, ἀναξίως τῆς ἰδίας ἀρετῆς ὁρῶντες πε-
 φρυγαδευμένον τὸν Ἑρμοκράτην. Διὸ καὶ περὶ αὐ-
 τοῦ πολλῶν λόγων γινόμενων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ὁ
 μὲν δῆμος φανεροῖς ἦν βουλόμενος καταδέχεσθαι
 τὸν ἄνδρα· ὁ δ' Ἑρμοκράτης ἀκούων τὴν περὶ αὐ-
 τοῦ φήμην ἐν ταῖς Συρακούσαις, παρεσκευάζετο
 πρὸς τὴν αὐτοῦ κἀθόδον ἐπιμελῶς, εἰδὼς τοὺς ἀντι-
 πολιτευομένους ἀντιπράξοντας. Καὶ τὰ μὲν κατὰ
 τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.

(C. 64.) Inde scriptor in belli Peloponnesiaci historia pergit. Nempe Thrasyllus, repulsus Epheso, quam expugnare conabatur, Lesbum petit. Qui ad Cyzicum haerebant, Atheniensium duces, Chalcedonem profecti, primo castellum Chrysopolin condunt, reliquoque ibi praesidio, decimas a navigantibus ex Ponto exigunt. Tum, divisis copiis, Theramenes Chalcedonem et Byzantium obsidet; Thrasybulus Thraciae urbes domat; Alcibiades pecuniae viam e Pharnabazi provincia colligit. Interim Pylus, quam Messenii tenebant, in Lacedaemoniorum potestatem rediit, frustra illuc ad defensionem misso Anyto, qui propterea proditionis accusatus Athenis, iudicium primus donis corrupit.

64. Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα, Θράσυλλος πεμφθεὶς
 παρ' Ἀθηναίων μετὰ νεῶν τριάκοντα καὶ πολλῶν

ὀπλιτῶν, σὺν ἱππεῦσιν ἑκατόν, κατέπλευσεν εἰς τὴν Ἐφεσον· ἐκβιβάσας δὲ τὴν δύναμιν, κατὰ δύο τόπους προσβολῆς ἐποίησατο. Τῶν δ' ἔνδον ἐπέεληθόντων, καρτερὰν συνέβη μάχην συστήναι. Πανδημεὶ δὲ τῶν Ἐφεσίων ἀγωνισαμένων, τετρακόσιοι μὲν τῶν Ἀθηναίων ἔπεσον, τοὺς δ' ἄλλους ὁ Θράσυλλος ἀναλαβὼν εἰς τὰς ναῦς, ἐξέπλευσεν εἰς Λέσβον. Οἱ δὲ περὶ Κύζικον ὄντες τῶν Ἀθηναίων στρατηγοί, πλεύσαντες ἐπὶ Χαλκηδόνα, Χρυσόπολιν ἔκτισαν φρούριον, καὶ τὴν ἱκανὴν αὐτῷ κατέλιπον δύναμιν· τοῖς δ' ἐπὶ τούτων κατασταθεῖσι προσέταξαν δεκάτην πράττεσθαι τοὺς ἐκ τοῦ Πόντου πλέοντας. Μετὰ δὲ ταῦτα διελομένων αὐτῶν τὰς δυνάμεις, Θηραμένης μὲν μετὰ πεντήκοντα νεῶν κατελείφθη, πολιορκήσων Χαλκηδόνα καὶ Βυζάντιον· Θρασύβουλος δὲ περὶ Θράκην πεμφθεὶς, τὰς ἐν τούτοις τοῖς τόποις πόλεις προσηγάγετο· Ἀλκιβιάδης δὲ τὸν Θράσυλλον μετὰ τῶν τριάκοντα νεῶν ἀπολύσας, ἔπλευσεν εἰς τὴν ὑπὸ Φαρνάβαζον χώραν· καὶ κοινῇ πολλὴν αὐτῆς πορθήσαντες, τοὺς τε στρατιώτας ἐνέπλησαν ὠφελείας, καὶ αὐτοὶ χρήματα συτήγαγον ἐκ τῶν λαφύρων, βουλόμενοι κουφίσαι τὸν δῆμον τῶν εἰσφορῶν. Λακεδαιμόνιοι δὲ πυνθανόμενοι περὶ τὸν Ἑλλήσποντον ὑπάρχειν ὑπάρσας τὰς τῶν Ἀθηναίων δυνάμεις, ἐστράτευσαν ἐπὶ Πύλον, ἣν Μεσσήνιοι φρουρὰ κατέειχον, κατὰ μὲν θάλατταν ἑνδεκα ναυσὶν· ὧν ἦσαν αἱ μὲν ἀπὸ Σικελίας πέντε, ἐξ δὲ ἐκ τῶν πολιτῶν πεπληρωμέναι· πεζῇ δὲ παρήγαγον ἱκανὴν δύναμιν, καὶ περιστρατεύσαντες τὸ φρούριον,

ἐπόρθουν ἅμα καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. Ἄ δὴ πυθόμενος ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος, ἐξαπέστειλε τοῖς πολιορκουμένοις εἰς βοήθειαν ναῦς τριάκοντα, καὶ στρατηγὸν Ἄνυτον τὸν Ἀνθεμίωνος. Οὗτος μὲν οὖν ἐκπλεύσας, καὶ διὰ τινὰς χειμῶνας οὐ δύνηθεις τὸν Μαλέαν κάμψαι, ἀπέπλευσεν εἰς Ἀθήνας. Ἐφ' οἷς ὁ μὲν δῆμος ὀργισθεὶς, καὶ κατατιτλασάμενος αὐτοῦ προδοσίαν, μετέστησεν εἰς κρήσιν· ὁ δ' Ἄνυτος ἰσχυρῶς κινδυνεύων, ἐρξάσατο χρήμασι τὴν ἰδίαν ψυχὴν, καὶ πρῶτος Ἀθηναίων δοκεῖ δικαστήριον δωροδοκῆσαι. Οἱ δ' ἐν τῇ Πύλῳ Μεσσηνιοὶ μέχρι μὲν τινὸς ἀντείχον, προσδοκῶντες παρὰ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν· ὥς δ' οἱ μὲν πολέμιοι τὰς προσβολὰς ἐκ διαδοχῆς ἐποιοῦντο, τῶν δὲ ἰδίων οἱ μὲν ἐκ τῶν τραυμάτων ἀπέθνησκον, οἱ δ' ἐκ τῆς σιτοδείας κακῶς ἀπῆλλαττον, ὑπόσπονδοι τὸν τόπον ἐξέλιπον. Λακεδαιμόνιοι μὲν οὖν ἐγκρατεῖς ἐγένοντο τῆς Πύλου, πεντεκαίδεκα ἔτη τῶν Ἀθηναίων αὐτὴν κατεσχηκότων, ἅφ' οὗτου Δημοσθένης αὐτὴν ἐτείχισε.

(C. 651) Megarenses interea Nisaeam capiunt, a Leotrophida et Timarcho, Atheniensium ducibus, devicti. Quo facto Lacedaemonii Cratesippidam enim classe opitulanti sociis iubent: qui exulium e Chio pecunia instructus, tum arcem occupavit, tum illos reduxit, ab adversariis posthac saepius laecessitos.

65. Τούτων δὲ πρακτομένων, Μεγαρεῖς μὲν Νισαίαν ὑπ' Ἀθηναίους οὔσαν εἴλον. Ἀθηναῖοι δ' ἐπ' αὐτοὺς ἀπέστειλαν Λεωτροφίδην καὶ Τίμαρχον, μετὰ μὲν πειῶν χιλιῶν, ἵππεων δὲ τετρακοσίων. Οἷς οἱ Μεγαρεῖς ἀπαντήσαντες μετὰ τῶν ὅπλων πανδημεί, καὶ παραλαβόντες τινὰς τῶν ἐκ Σικελίας, παρατάξαντο πρὸς τοῖς λόφοις, τοῖς Κέρασι καλουμέ-

νοις. Τῶν δ' Ἀθηναίων λαμπρῶς ἀγωνισαμένων, καὶ πολλαπλασίους ὄντας τοὺς πολεμίους τρεψαμένων, Μεγαρέων ἔπεσον μὲν πολλοί, τῶν δὲ Λακεδαιμονίων εἴκοσι μόνον. Οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι βαρέως φέροντες ἐπὶ τῷ τὴν Νισαίαν κατειλήφθαι, τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους οὐκ ἐδίωξαν, πρὸς δὲ τοὺς Μεγαρεῖς χυλεπῶς διακείμενοι, παμπληθεῖς ἀνέῴλον. Λακεδαιμόνιοι δὲ Κρατισσιππίδαν ἐλόμενοι ναύαρχον, καὶ παρὰ τῶν συμμάχων καὺς αὐτῶν πληρώσαντες εἰκοσιπέντε, προσέταξαν παραβουθεῖν τοῖς συμμάχοις. Οὗτος δὲ χρόνον μὲν τινα περὶ τὴν Ἰωνίαν δαίτριψεν, οὐθὲν ἄξιον λόγου πράξας· μετὰ δὲ ταῦτα παρὰ τῶν ἐκ Χίου φυγάντων λαβὼν χρήματα, κατήγαγεν αὐτοὺς, καὶ τὴν ἀκρόπολιν τῶν Χίων κατελάβετο. Οἱ δὲ κατελθόντες τῶν Χίων τῶν ἀντιπολιτευομένων αὐτοῖς καὶ τῆς ἐκπτώσεως αἰτίων ὄντων εἰς ἑξακοσίους τὸν ἀριθμὸν ὄντας ἐφυγάδευσαν. Οὗτοι δὲ τῆς ἀντιπέραν ἡπείρου χωρίον Ἀταρνεὰ καλούμενον κατελάβοντο, σφόδρα τῇ φύσει καθεστηκὸς ὄχυρόν· καὶ τὸ λοιπὸν ἐκ τούτου τὰς ὑφορμὰς ἔχοντες, ἐπολέμουν τοῖς Χίον ἔχουσι.

(C. 66.) Munita Lampsaco, Alcibiades et Thrasyllus Theramēni se iungunt, Lacedaemonios ad Chalcēdonem superant, eorumque imperatorem Hippocratem caedunt. Devictis Theramēnes tributum porro solvendum imperat, oppugnans deinde Byzantium. Alcibiades autem, suscepta in Hellespontum et Chersonesum expeditione, collectaque inde pecuniae vi, quum Thraeces ad stipendia secum faciēda adduxisset, citato ad Theramēnem cursu Byzantium proficiscitur. Magnum in urbe praesidium collocarat Clearchus, oppugnationi strenue resistens; sed ubi ad Pharnabazum pecuniam petiturus se contulerat; (C. 67.) Byzantium nonnulli, asperitatem Clearchi pertaesi, proditione Athenienses in urbem recipiunt. Irrumpentibus dum acriter obnituntur Lacedaemonii; Alcibiades nulla Byzantios iniuria affectum iri proclamavit. Quo facto oppidani in ipsos Lacedaemonios arma convertunt. Ex-

pugnata tandem urbs redditur Byzantiis, supplicesque Lacedaemoniorum ad iudicium populi subendum Athenas transferuntur.

66. Τούτων δὲ πραττομένων, Ἀλκιβιάδης καὶ Θράσυλλος Λάμψακον τειχίσαντες, ἐν μὲν ταύτῃ τὴν ἱκανὴν φυλακὴν κατέλιπον, αὐτοὶ δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἐξέπλευσαν πρὸς Θηραμένην, ὃς ἐπὶ ῥορθεὶ τὴν Χαλκηδόνα, ναῦς μὲν ἔχων ἐβδομήκοντα, στρατιώτας δὲ πεντακισχιλίους. Ἀθροισθεισὼν δὲ τῶν δυνάμεων εἰς ἓνα τόπον, ἀπειτείχισαν τὴν πόλιν ἀπὸ θαλάττης εἰς θάλατταν ξυλίνῳ τείχει. Ὁ δ' ἐν τῇ πόλει καθιστάμενος ὑπὸ Λακεδαιμονίων Ἱπποκράτης ἡγεμὼν, (ὃν οἱ Λάκωνες ἀρμοστήν ἐκάλουν,) τοὺς τ' ἰδίους στρατιώτας ἀντεξήγαγε καὶ τοὺς Χαλκηδονίους ἅπαντας. Γενομένης δὲ καρτερᾶς μάχης, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐρῶμένως ἀγωνισαμένων, ὅτε Ἱπποκράτης ἔπεσε, καὶ τῶν λοιπῶν οἱ μὲν ἀνηρέθησαν, οἱ δὲ κατατρωθέντες συνέφυγον εἰς τὴν πόλιν. Μετὰ δὲ ταῦτα Ἀλκιβιάδης μὲν εἰς Ἑλλήσποντον καὶ Χερρόννησον ἐξέπλευσε, βουλόμενος ἀθροῖσαι χρήματα· οἱ δὲ περὶ τὸν Θηραμένην ὁμολογίαν ἐποίησαντο πρὸς Χαλκηδονίους, φόρον λαμβάνειν παρ' αὐτῶν, ὅσον καὶ πρότερον. Ἐντεῦθεν δὲ τὰς δυνάμεις ἀπαγαγόντες πρὸς Βυζάντιον, ἐπολιόρχουν τὴν πόλιν, καὶ μετὰ πολλῆς σπουδῆς ἀποτειχίζειν ἐπεχείρησαν. Ἀλκιβιάδης δὲ ἀθροίσας χρήματα, πολλοὺς αὐτῷ τῶν Θηρακῶν ἔπεισε συστρατεῦσαι. Παρέλαβε δὲ καὶ τοὺς Χερρόννησον οἰκοῦντας πανδημεῖ, καὶ μετὰ πάσης δυνάμεως ἀναζεύξας, πρῶτον μὲν Σηλυβρίαν διὰ προδοσίας εἶλεν, ἐξ ἧς

πολλά χρήματα πραξάμενος, ἐν μὲν ταύτῃ φρουρὰν κατέλειπεν, αὐτὸς δὲ διὰ τάχους ἦκε πρὸς τοὺς περὶ Θηραμένην εἰς Βυζάντιαν. Ἀθηναίους δὲ τῶν δυνάμεων, οὗτοι μὲν τὰ πρὸς πολιορκίαν ἡτοιμάζοντο· ἤμελλον γὰρ νικήσιν πόλιν βάρος ἔχουσαν, καὶ γέμουσαν τῶν ὑπὲρ αὐτῆς ἀμυνομένων. Χωρὶς γὰρ τῶν Βυζαντίων πολλῶν ὄντων, Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος ἄρμοστις εἶχε πολλοὺς ἐν τῇ πόλει τῶν Πελοποννησίων, καὶ μισθοφόρους. Μέχρι μὲν οὖν τινὸς προσβολῆς ποιοῦμενοι, κακὸν οὐδὲν ἀξιόλογον δρῶντες τοὺς ἔνδον διετέλουν· ἐπεὶ δ' ὁ τῆς πόλεως ἐπιστάτης ἀπῆλθε πρὸς Φαρνάβαζον, ὅπως λάβῃ χρήματα, τηνικαῦτ' αἰνες τῶν Βυζαντίων, μισοῦντες τὸ βάρος τῆς ἐπιστασίας, (ἦν γὰρ ὁ Κλέαρχος χαλεπός,) προῦδωκαν τὴν πόλιν τοῖς περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην.

67. Οὗτοι δὲ ὥς λύσοντες τὴν πολιορκίαν, καὶ τὰς δυνάμεις ἀπῆλθοντες εἰς Ἰωνίαν, δαίλης ταῖς ναυσὶ πάσαις ἐξέπλευσαν, καὶ τὸ πεζὸν στράτευμα μέχρι τινὸς ἀπαγαγόντες, ὥς ἐπέλαβεν ἡ νύξ, πάλιν ὑπέστρεψαν, καὶ περὶ μέσας τὰς νύκτας προσέμιξαν τῇ πόλει· καὶ τὰς μὲν τριήρεις ἀπέστειλαν, προστάξαντες ἀφέλκειν τὰ πλοῖα, καὶ κραυγὴν ποιεῖν ὥς ἀπάσης ἐκεῖ τῆς δυνάμεως οὔσης· αὐτοὶ δὲ μετὰ τοῦ πεζοῦ στρατεύματος πρὸς τοῖς τείχεσιν ἐτήρουν τὸ συντεταγμένον παρὰ τῶν ἐνδιδόντων σύσσημον. Τῶν δ' ἐν ταῖς τριήρεσι ποιησάντων τὸ προσταχθέν, καὶ τῶν πλοίων τὰ μὲν συντριβόμενα ταῖς ἀποστολαῖς ἐμπιπρόντων, τὰ δ' ἀποσπώντων ταῖς σιδηραῖς

χειρσίν, ἔτι δὲ βοήν ἐξαίσιον ποιούντων, οἱ μὲν κα-
 τὰ τὴν πόλιν ὄντες Πελοποννήσιοι, καὶ πάντες οἱ
 τὴν ἀπάτην ἀγνοοῦντες, ἐξεβοήθουν ἐπὶ τοὺς λιμέ-
 νας. Διόπερ οἱ τὴν πόλιν προδιδόντες ἦσαν τὸ σύ-
 σσημον ἀπὸ τοῦ τείχους, καὶ παρεδέχοντο τοὺς περὶ
 τὸν Ἀλκιβιάδην διὰ τῶν κλιμάκων κατὰ πολλὴν
 ἀσφάλειαν, ὥς ἂν τοῦ πλήθους ἐπὶ τὸν λιμένα συν-
 δεδραμηκότος. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι πυθόμενοι τὸ
 γεγονός, τὸ μὲν πρῶτον τοὺς ἡμίσεις ἐπὶ τοῦ λιμένος
 ἀπέλιπον, τοῖς δὲ λοιποῖς κατὰ σπουδὴν ἐξεβοήθουν
 ἐπὶ τὰ κατεκλημμένα τείχη· ἥδη δὲ σχεδὸν πύσης
 τῆς δυνάμεως τῶν Ἀθηναίων παρσιςπεπτωκυίας,
 ὅμως οὐ κατεπλάγησαν, ἀλλὰ πολὺν χρόνον ἀντι-
 στάντες, εὐρώστως τοὺς Ἀθηναίους ἡμύνοντο, συνα-
 γωνιζομένων τῶν Βυζαντίων· καὶ πέρας οὐκ ἂν
 ἐκράτησαν Ἀθηναῖοι τῆς πόλεως διὰ μάχης, εἰ μὴ
 συννοήσας τὸν καιρὸν Ἀλκιβιάδης ἐκήρυξε μηδὲν
 ἀδίκημα ποιεῖν τοῖς Βυζαντίοις· οὕτω γὰρ οἱ πολι-
 τικοὶ μεταβαλλόμενοι, τοὺς Πελοποννησίους ἡμύ-
 νοντο. Ὅθεν οἱ πλεῖστοι μὲν αὐτῶν ἀνηρέθησαν,
 εὐγενῶς ἀγωνισάμενοι, οἱ δὲ περιλειφθέντες εἰς πεν-
 τακοσίους κατέφυγον πρὸς τοὺς ἐν τοῖς ἱεροῖς βω-
 μοῖς. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι τοῖς μὲν Βυζαντίοις ἀπέδω-
 καν τὴν πόλιν, συμμάχους αὐτοὺς ποιησάμενοι·
 πρὸς δὲ τοὺς ἐπὶ τοῖς βωμοῖς ὄντας ἐκείτας ὁμολογίας
 ἔθεντο, τὰ μὲν ὅπλα πικραλαβεῖν, τὰ δὲ σώματα εἰς
 Ἀθήνας κομίσαντες, ἐπιτρέψαι τῷ δήμῳ περὶ αὐτῶν.

(C. 68.) Olymp. XCIII, 1. a. C. 406. Arch. Euctemone, Coss. M. Papirio et Sp. Nautio, duces Atheniensium, relicto Byzantii praesidio, subactisque Hellesponti, praeter Abydum, omnibus urbibus, quibus Diodorum et Mantitheum praeficiebant, cum classe spoliis repleta orantes Athenas contendunt. Ibi maximo sunt plausu accepti, excurrente multitudine in Piraeum, in primis Alcibiadis visendi studiosa, qui ingenii animique virtutibus, dicendi vi formaeque dignitate summam omnium admirationem excitabat.

68. Τοῦ δ' ἔτους διελθόντος Ἀθηναῖοι μὲν Εὐκλήμονι παρέδωκαν τὴν ἀρχήν, Ῥωμαῖοι δ' ὑπάτους κατέστησαν Μάρκον Παπίριον καὶ Σπόριον Νάυτιον, Ὀλυμπιάς δ' ἐγένετο τρίτη πρὸς ταῖς ἐνεήκοντα, καθ' ἣν ἐνῖκα στάδιον Εὐβάτος Κυρηναῖος. Περὶ δὲ τούτους τοὺς χρόνους οἱ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ Βυζαντίου κυριεύσαντες, ἐπῆλθον τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ τὰς ἐν αὐτῷ πόλεις πλὴν Ἀβύδου πάσας εἶλον. Μετὰ δὲ ταῦτα Λισδωρον καὶ Μαντίδεον ἐπιμελητὰς μετὰ τῆς ἱκανῆς δυνάμεως κατέλιπον· αὐτοὶ δὲ μετὰ τῶν νεῶν καὶ τῶν λαφύρων ἔπλεον εἰς Ἀθήνας, πολλὰ καὶ μεγάλα κατειργασμένοι τῇ πατρίδι. Ὡς δ' ἐγγὺς ἦσαν, ὁ δῆμος ἅπας ἀπῆντα περιχαρὴς ἐπὶ τοῖς εὐημερήμασι· συνέδραμον δ' εἰς τὸν Πειραιᾶ πολλοὶ καὶ τῶν ξένων, ἔτι δὲ παιδῶν καὶ γυναικῶν· εἶχε γὰρ πολλὴν κατάπληξιν τῶν στρατηγῶν ὁ κατάπλους. Ἦγον γὰρ τῶν ἡλωικυῶν νεῶν οὐκ ἐλάττους διακοσίαι, αἰχμαλώτων δὲ ἀνδρῶν καὶ λαφύρων πλῆθος· εἶχον δὲ τὰς ἰδίας τριήρεις ὅπλοις ἐπιχρύσοις καὶ στεφάνοις, ἔτι δὲ λαφύροις καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἐπιμελῶς κεκοσμημένας. Πλεῖστοι δ' ἐπὶ τὴν Ἀλκιβιάδου θέαν συνέδραμον ἐπὶ τοὺς λιμένας, ὥστε παντελῶς ἐρημωθῆναι τὴν πόλιν, συμφιλοτιμουμένων τοῖς ἐλευθέροις τῶν δοῦ-

λων. Κατ' ἐκείνους γὰρ τοὺς χρόνους οὕτω συνέβη θαυμασθῆναι τὸν ἄνδρα τοῦτον, ὥςθ' οἱ μὲν ὑπερέχοντες τῶν Ἀθηναίων μόγῃς ἐνόμιζον εὐρηκέναι δυνατὸν ἄνδρα, ὡς τοῦτον, φανερώς καὶ θρασέως ἀντιτάξασθαι τῷ δήμῳ δυνάμενον, οἱ δ' ἄποροι ὑπελήφεισαν συναγωνιστὴν ἔξιν ἄριστον, τὸν ἀπὸ νεότημένως συνταράζοντα τὴν πόλιν, καὶ τὴν ἑαυτῶν ἐπανορθώσοντα πενίαν. Θράσει γὰρ πολὺ διεφερε τῶν ἄλλων, καὶ δεινότατος ἦν εἰπεῖν, καὶ κατὰ μὲν τὴν στρατείαν ἄριστος, κατὰ δὲ τὴν τόλμαν πρακτικώτατος· ἦν δὲ καὶ τὴν ὄψιν καθ' ὑπερβολὴν εὐπρεπής, καὶ τὴν ψυχὴν λαμπρὸς καὶ μεγαλεπήβολος. Καθόλου δὲ τηλικαύτην ὑπόληψιν εἶχον ὑπὲρ αὐτοῦ σχεδὸν ἅπαντες, ὥςθ' ἅμα τῇ ἐκείνου καθόδῳ καὶ τὴν τῶν πραγμάτων εὐτυχίαν εἰς τὴν πόλιν ἦκειν διελάβανον. Πρὸς δὲ τοῦτοις, ὥσπερ Λακεδαιμόνιοι τούτου συναγωνιζομένου ἐπρωτέρουν, οὕτως ἑαυτοὺς πάλιν κατορθώσειν ἠλπίζον, σύμμαχον ἔχοντες τὸν ἄνδρα τοῦτον.

(C. 69.) Haec ergo, quum proluxa se defensione apud populum purgasset, restituta sunt publice bona, resacratoque per Eumolpidas, qui eum devoverant, summum terræ marisque imperium soli commissum est. Ibi quum Adimantum Thirasybulumque præfectos elegisset; Andrum, Con-Rhodumque oppugnat, et victor multum inde prædæ reportat.

69. Ἐπεὶ δ' οὖν κατέπλευσεν ὁ στόλος, ἐπίστρεψε τὸ πλῆθος ἐπὶ τὴν Ἀλκιβιάδου ναῦν, ἐξ ἧς ἐκβάντα τὸν ἄνδρα πάντες ἐδεξιοῦντο, τοῖς εὐημερήμασιν ἅμα καὶ τῇ καθόδῳ συγχαίροντες. Ὁ δ' ἀσπασάμενος τὰ πλήθη φιλανθρώπως, ἐκκλησίαν συνήγαγε, καὶ πολλὰ τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀπολογησά-

μενος, εἰς τοσαύτην εὐνοίαν τοὺς ὄχλους ἤγαγεν,
 ὥστε ὁμολογεῖν πάντας τὴν πόλιν αἰτίαν γεγοῆναι
 τῶν κατ' ἐκείνου ψηφισμῶν. Διόπερ αὐτῷ τὴν τε
 οὐσίαν ἀπέδωκαν, ἣν ἐδήμευσαν, ἔπειτα δὲ τὰς δι-
 κας κατεπόντισαν, ἐν δ' ἴσῃ καταδίκη καὶ ἄλλα τὰ
 κατ' ἐκείνου κυρωθέντα· ἐψηφίσαντο δὲ καὶ τοὺς
 Εὐμολπίδας ἄραι τὴν ἀράν, ἣν ἐποίησαντο κατ' αὐ-
 τοῦ, καθ' ὃν καιρὸν ἔδοξεν ἀσεβεῖν περὶ τὰ μυστή-
 ρια· τὸ δὲ τελευταῖον, αὐτὸν στρατηγὸν καταστή-
 σαντες αὐτοκράτορα καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατ-
 ταν, ἀπάσας τὰς δυνάμεις ἐνεχείρισαν αὐτῷ. Εἴλετο
 δὲ καὶ στρατηγοὺς ἑτέρους ἐκείνος, οὓς ἤθελεν, Ἀδεί-
 μαντον καὶ Θρασύβουλον. Ὁ δ' Ἀλκιβιάδης ἑκατὸν
 ναῦς πληρώσας, ἐξέπλευσεν εἰς Ἄνδρον, καὶ καταλα-
 βόμενος Κάτριον φρούριον, ἐτείχισεν. Ἐξεληθόντων
 δὲ τῶν Ἀνδρῶν πανδημεὶ μετὰ τῶν παραφυλαττόν-
 των τὴν πόλιν Πελοποννησίων, ἐγενήθη μάχη, καθ'
 ἣν ἐνίκησαν Ἀθηναῖοι. Τῶν δ' ἐκ τῆς πόλεως πολλοὶ
 μὲν ἀνῆρέθησαν, τῶν δὲ διασωθέντων οἱ μὲν κατὰ
 τὴν χώραν διεσκεδάσθησαν, οἱ δ' ἐντὸς τῶν τειχῶν
 συνέφυγον. Αὐτὸς δ' Ἀλκιβιάδης προσβολὰς ποιη-
 σάμενος τῇ πόλει, ἐν μὲν τῷ πεφρουρημένῳ τείχει
 τὴν ἱκανὴν φυλακὴν κατέλιπε, καὶ Θρασύβουλον
 ἡγεμόνα κατέστησεν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως
 ἐκπλεύσας, τὴν τε Κῶν καὶ Ῥόδον ἐδήλωσε, καὶ συ-
 χνὰς ὠφελείας ἤθροισε πρὸς τὰς τῶν στρατιωτῶν
 διατροφάς.

(C. 70.) Lacedaemonii, amisso maris imperio, animum non amiserunt, sed Lysandrum, rei militaris scientia et virtute praestantem, in Mindari locum substituunt. Is novas undique copias colligit, classemque insignem Ephesi instruit, adiutus insuper Persarum auxiliis, quae Cyrus, paterni memor mandati, ipsi praebuerat.

70. Λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν τε ναυτικὴν δύναμιν καὶ τὴν ἄρχὴν ἀπολωλεκότες, καὶ μετ' αὐτῆς Μίνδαρον τὸν ἡγεμόνα, ταῖς ψυχαῖς ὅμως οὐκ ἐνέδωκαν, ἀλλὰ ναύαρχον εἵλοντο Λύσανδρον, δοκοῦντα στρατηγία διαφέρειν τῶν ἄλλων, καὶ τόλμαν ἔμπροκτον ἔχοντα πρὸς πᾶσαν περίστασιν. Ὃς παρυλαβὼν τὴν ἄρχήν, ἐκ τῆς Πελοποννήσου στρατιώτας τε κατέγραφε τοὺς ἱκανοὺς, καὶ ναῦς ἐπλήρωσεν ὅσας ἠδύνατο πλείστας. Ἐκπλεύσας δὲ εἰς Ῥόδον, καὶ προσλαβόμενος ἐκεῖθεν ναῦς ὅσας εἶχον αἱ πόλεις, ἔπλευσεν εἰς Ἐφεσον καὶ Μίλητον. Καταρτίσας δὲ καὶ τὰς ἐν ταύταις ταῖς πόλεσι τριήρεις, μετεπέμψατο τὰς ἐκ Χίου, καὶ στόλον ἐξήρτηεν ἐξ Ἐφέσου νεῶν ὑπάρχοντα σχεδὸν ἑβδομήκοντα. Ἀκούσας δὲ Κῦρον τὸν Λαρκίου τοῦ βασιλέως υἱὸν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀπεσταλμένον συμπολεμεῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἦγεν εἰς Σάρδεις πρὸς αὐτόν, καὶ παροξύνας τὸν νεανίσκον εἰς τὸν κατὰ τῶν Ἀθηναίων πόλεμον, μυρίους μὲν Λαρκεικούς παραχρῆμα ἔλαβεν εἰς τὸν τῶν στρατιωτῶν μισθόν· καὶ εἰς τὸ λοιπὸν δὲ ὁ Κῦρος ἐκέλευσεν αἰτεῖν, μηδὲν ὑποστέλλομενον· ἐντολὰς γὰρ ἔχειν παρὰ τοῦ πατρὸς, ὅπως ὅσα ἂν προαιροῦνται Λακεδαιμόνιοι χορηγῆσαι αὐτοῖς. Ἀνακάμψας δὲ εἰς Ἐφεσον, ἀπὸ τῶν πόλεων μετεπέμπετο τοὺς δυνατωτάτους, πρὸς οὓς ἐταιρίας συνθήμενος, ἐπηγγέλλετο, τῶν πραγμάτων κατορθωθέντων,

κυρίους ἐκάστους τῶν πόλεων ποιήσιν. Δὲ ἦν αἰ-
τίαν συνέβη τούτους πρὸς ἀλλήλους ἀμιλλωμένους
ὑπηρετεῖν πλείονα τῶν ἐπιταττομένων, καὶ ταχὺ
παραδόξως εὐπορεῖν τὸν Λύσανδρον πάντων τῶν εἰς
πόλεμον χρησίμων.

(C. 71.) Atheniensium classis, Ephesum transmissa, ad Noti-
um funditur a Lysandro, quem invito Alcibiade, ad socios Clazo-
menios profecto, Antiochus, praetoriae navis gubernator, ad proe-
lium provocarat. De qua clade certior factus Alcibiades, ocius No-
tium redit; sed non auso in aciem progredi Lysandro, Samum ver-
sus navigat.

71. Ἀλκιβιάδης δὲ πυθόμενος ἐν Ἐφέσῳ τὸν
Λύσανδρον ἐξαργυρεῖν τὸν στόλον, ἀνήχθη μετὰ πα-
σῶν τῶν νεῶν εἰς Ἐφεσον. Ἐπιπλεύσας δὲ τοῖς λι-
μέσιν, ὥς οὐδεὶς ἀντανήγετο, τὰς μὲν πολλὰς ναῦς
καθώρμισε περὶ τὸ Νότιον, τὴν ἡγεμονίαν αὐτῶν
παρουδὺς Ἀντιόχῳ τῷ ἰδίῳ κυβερνήτῃ. Διακελευ-
σάμενος δ' αὐτῷ μὴ ναυμαχεῖν, ἕως ἂν αὐτὸς πα-
ραγένηται, τὰς στρατιώτιδας ναῦς ἀνέλαβε, καὶ κα-
τὰ σπουδὴν ἐπλευσεν εἰς Κλαζομενάς· αὕτη γὰρ ἡ
πόλις σύμμαχος Ἀθηναίων οὔσα, κακῶς ἔπασχεν
ὑπὸ τινων φυγάδων πορθουμένη. Ὁ δ' Ἀντίοχος
ὢν τῇ φύσει πρόχειρος, καὶ σπεύδων δι' ἑαυτοῦ τι
πρᾶξαι λαμπρόν, τῶν μὲν Ἀλκιβιάδου λόγων ἡμέ-
λησε, δέκα δὲ ναῦς ἀρίστας πληρώσας, καὶ τὰς ἄλ-
λας τοῖς τριηράρχαις παραγγείλας ἐτοίμας ἔχειν, ἂν
ἡ χρεῖα ναυμαχεῖν, ἐπέπλευσε τοῖς πολεμίοις, προ-
καλεσόμενος εἰς ναυμαχίαν. Ὁ δὲ Λύσανδρος πεπυ-
σμένος παρὰ τινων αὐτομόλων τὴν ἄφοδον Ἀλκιβιά-
δου καὶ τῶν ἀρίστων μετ' αὐτοῦ στρατιωτῶν, και-
ρὸν εἶναι διέλαβε πρᾶξαι τι τῆς Σπάρτης ἄξιον.

Διόπερ πάσαις ταῖς ναυσὶν ἀνταναχθεῖς, μίαν μὲν τὴν προπλεύσαν τῶν δέκα, καθ' ἣν Ἀντίοχος ἦν ἀντιτεταγμένος, κατέδυσε· τὰς δ' ἄλλας τρεψάμενος ἐδίωξε, μέχρις οὗ τὰς ἄλλας πληρώσαντες οἱ τριήραρχοι τῶν Ἀθηναίων παρεβोधήθησαν ἐν οὐδεμιᾷ τάξει. Γενομένης δὲ ναυμαχίας ἀθρόαις ταῖς ναυσὶν οὐ μακρὸν τῆς γῆς, Ἀθηναῖοι διὰ τὴν ἀταξίαν ἡλαττώθησαν, καὶ ναῦς ἀπέβαλον δύο πρὸς ταῖς εἴκοσι· τῶν δ' ἐν αὐταῖς ἀνδρῶν ὀλίγοι μὲν ἐξωγρήθησαν, οἱ δὲ λοιποὶ πρὸς τὴν γῆν διενήξαντο. Ἀλκιβιάδης δὲ πυθόμενος τὸ γεγενημένον, διὰ σπουδῆς ἀνέκαμψεν εἰς τὸ Νότιον, καὶ πάσας τὰς τριήρεις πληρώσας, ἐπέπλευσε τοῖς λιμέσι τῶν πολεμίων· οὐ τολμῶντος δ' ἀναχθῆναι τοῦ Λυσάνδρου, τὸν πλοῦν εἰς Σάμον ἐποιήσατο.

(C. 72.) Interea Thrasybulus Thasum et Abderā ad partes Atheniensium adigit. Sed horum copiis per Alcibiadis expeditionem procul a patria occupatis, Agis, Lacedaemoniorum rex, Athenas subito per intempestam noctem magno cum exercitu invadit. Repulsus postero die ab equitatu Atheniensium, qui fugientes ad pedestrem usque phalangem insequabantur, (C. 73.) in Academia castra ponit, renovataque infelice pugna, copias ab urbe abducit. Inde Atticam depopulatus, in Peloponnesum revertitur. Alcibiades vero, domi accusatus a Cumanis, quos socios Atheniensium iniustis armis petierat, suspectusque praeterea de amicitia, cum Lacedaemoniis et Pharnabazo clanculum instituta, (C. 74.) imperium amittit. Quo inter decem duces diviso, ille Pactyen, Thraciae urbem, in voluntarium exilium abit, reformidans tum caetera crimina, in quibus erat, tum maximum illud de equis Diomedis, quos, vindicata sibi Olympicae victoriae gloria, amico non restituerat.

72. Τοῦτων δὲ πραττομένων, Θρασύβουλος ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς μετὰ νεῶν πεντεκαίδεκα πλεύσας ἐπὶ Θάσον, ἐνίκησε μάχῃ τοὺς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ περὶ διακοσίους αὐτῶν ἀνείλεν· ἐγκλείσας δ' αὐτοὺς εἰς πολιορκίαν, ἠνάγκασε τοὺς φυγάδας,

τοὺς τὰ τῶν Ἀθηναίων φρονοῦντας, καταδέχεσθαι,
 καὶ φρουρὰν λαβόντας, συμμίχους Ἀθηναίων εἶναι.
 Μετὰ δὲ ταῦτα πλεύσας εἰς Ἀβδηρα, προσηγάγετο
 πόλιν ἐν ταῖς δυνατωτάταις οὔσαν τότε τῶν ἐπὶ Θρά-
 κης. Οἱ μὲν οὖν στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων ταῦτα
 ἔπραξαν μετὰ τὸν οἰκοθεν ἔκπλουν. Ἄγρις δ' ὁ τῶν
 Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ἔτυχε μὲν ἐν τῇ Λεκέλειᾳ
 διατρίβων μετὰ τῆς δυνάμεως, πυνθανόμενος δὲ
 τοὺς κρατίστους τῶν Ἀθηναίων μετ' Ἀλκιβιάδου
 στρατευομένους, νυκτὸς ἄσπελόνου τὸ στρατοπέδον
 ἤγαγεν ἐπὶ τὰς Ἀθήνας. Εἶχε δὲ πεζοὺς δις μυρίους
 ὀκτακισχιλίους, ὧν ἦσαν οἱ μὲν ἡμίσεις, ὀπλίται καὶ
 ἔκλογήν, οἱ δ' ἡμίσεις, ψилоί· κατηκολούθουν δ'
 αὐτῷ καὶ τῶν ἱππέων εἰς χιλίους διακοσίους, ὧν ἐν-
 νηκοσίους μὲν Βοιωτοὶ παρέειχοντο, τοὺς δὲ λοιποὺς
 Πελοποννήσιοι συνεξέπεμψαν. Ὡς δ' ἐγγὺς ἐγενή-
 θη τῆς πόλεως, ἔλαθε ταῖς προφυλακαῖς ἐγγίσας,
 καὶ ῥαδίως αὐτοὺς τρεψάμενος διὰ τὸ παράδοξον,
 ὀλίγους μὲν ἀνείλε, τοὺς δ' ἄλλους συνεδίωξεν ἐντὸς
 τῶν τειχῶν. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι, μαθόντες τὸ γεγενη-
 μένον, ἅπασι παρήγγειλαν τοῖς προεσβυτέροις καὶ
 τοῖς μεγίστοις παισὶν ἀπαντᾶν μετὰ τῶν ὀπλῶν·
 ὧν ταχὺ τὸ προσταχθὲν ποιησάντων, ὁ μὲν κύκλος
 τοῦ τείχους πλήρης ἐγένετο τῶν ἐπὶ τὸν κοινὸν κίν-
 δυνον συνδεδραμηκότων. Οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν Ἀθη-
 ναίων ἅμ' ἡμέρᾳ θεωροῦντες ἐκτεταμένην τὴν τῶν
 πολεμίων δύναμιν εἰς φάλαγγα, τὸ μὲν βᾶθος εἰς
 τέτταρας ἄνδρας, τὸ δὲ μῆκος ἐπὶ σταδίους ὀκτώ,
 τότε πρῶτον κατεπλάγησαν, θεωροῦντες τὰ δύο μέρη

σχεδὸν τοῦ τείχους ὑπὸ τῶν πολεμίων περιειλημμένα. Μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς ἵππεῖς ἐξαπέστειλαν, ὄντας παραπλησίους τὸν ἀριθμὸν τοῖς ἐναντίοις· ὧν πρὸ τῆς πόλεως συστησάμενων ἵππομαχίαν, ἐπὶ τινι χρόνον ἐγένετο καρτερά μάχη. Ἡ μὲν γὰρ φάλαγξ περὶ πέντε σταδίου ἀπείχε τοῦ τείχους, οἱ δ' ἵππεῖς συμπλακέντες ἀλλήλοις, πρὸς αὐτοῖς τοῖς τείχεσι διηγωνίζοντο. Οἱ μὲν οὖν Βοιωτοὶ καθ' αὐτοὺς προνικηκότες ἐπὶ Δηλίου τοὺς Ἀθηναίους, δεινὸν ἡγοῦντο τῶν ἡττημένων φανῆναι καταδεέστεροι· οἱ δ' Ἀθηναῖοι θεατὰς ἔχοντες τῆς ἀρετῆς τοὺς ἐπὶ τῶν τειχῶν ἐφεστώτας, καὶ κατὰ ἄνδρα γνωρίζομενοι, πᾶν ὑπέμενον ὑπὲρ τῆς νίκης. Τέλος δὲ βιασάμενοι τοὺς ἀντιτεταγμένους, συχνοὺς μὲν αὐτῶν ἀνείλον, τοὺς δ' ἄλλους κατεδίωξαν μέχρι τῆς τῶν πεζῶν φάλαγγος. Μετὰ δὲ ταῦτα οὗτοι μὲν, ἐπιπορευομένων τῶν πεζῶν, ἀνεχώρησαν εἰς τὴν πόλιν.

73. Ἄγεις δὲ τότε μὲν οὐ κρίνας πολιορκεῖν, ἐν Ἀκαδημίᾳ κατεστρατοπέδευσε· τῇ δ' ὑστεραίᾳ τῶν Ἀθηναίων στησάντων τρόπαιον, ἐξέταξε τὴν δύναμιν, καὶ προεκαλεῖτο τοὺς ἐν τῇ πόλει περὶ τοῦ τροπαίου ἐξαγωνίσασθαι. Τῶν δ' Ἀθηναίων ἐξαγαγόντων τοὺς στρατιώτας καὶ παρὰ τὸ τεῖχος παρατεταχότων, τὸ μὲν πρῶτον οἱ Λακεδαιμόνιοι πρὸς μάχην ὤρμησαν· ἀπὸ δὲ τῶν τειχῶν πολλοῦ πλήθους βελῶν ἐπ' αὐτοὺς ῥιφέντος, ἀπήγαγον τὴν δύναμιν ἀπὸ τῆς πόλεως. Μετὰ δὲ ταῦτα τὸ λοιπὸν τῆς Ἀττικῆς δηώσαντες, εἰς Πελοπόννησον ἀπήλλαγσαν. Ἀλκιβιάδης δὲ ἐκ Σάμου μετὰ πασῶν τῶν

νεῶν πλεύσας εἰς Κύμην, ψευδεῖς αἰτίας ἐπέσθριψε τοῖς Κυμαίοις, βουλόμενος αὐτῶν μετὰ προφάσεως διαρπάσαι τὴν χώραν. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον πολλῶν αἰχμαλώτων σωμάτων κυριεύσας, ἀπήγαγεν ἐπὶ τὰς ναῦς· ἐκβοηθησάντων δὲ τῶν ἐκ τῆς πόλεως πανδημεί, καὶ προσπεσόντων ἀπροςδοκίως, χρόνον μὲν τινα διεκαρτέρουν οἱ περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην, μετὰ δὲ ταῦτα, τοῖς Κυμαίοις πρόσγενομένων πολλῶν τῶν ἐκ τῆς πόλεως καὶ τῆς χώρας, ἠναγκάσθησαν καταλιπόντες τοὺς αἰχμαλώτους καταφυγεῖν ἐπὶ τὰς ναῦς. Ὁ δ' Ἀλκιβιάδης ἐπὶ τοῖς ἐλατιώμασι περιαλγῆς γερόμενος, ἐκ Μιτυλήνης μετεπέμψατο τοὺς ὀπλίτας, καὶ πρὸ τῆς πόλεως ἐκτάξας τὴν δύναμιν, προσεκαλεῖτο τοὺς Κυμαίους εἰς μάχην· οὐδενὸς δ' ἐξιδόντος, δηρώσας τὴν χώραν, ἀπέπλευσεν ἐπὶ Μιτυλήνην. Κυμαῖοι δὲ πέμψαντες εἰς Ἀθήνας πρεσβείαν, κατηγοροῦν Ἀλκιβιάδου, διότι σύμμαχον πόλιν οὐδὲν ἀδικήσασαν ἐπόρθησεν. Ἐγίνοντο δὲ καὶ ἄλλαι πολλάι διαβολαὶ κατ' αὐτοῦ· τῶν γὰρ ἐν Σάμῳ τινὲς στρατιωτῶν, ἄλλοτριῶς τὰ πρὸς αὐτὸν ἔχοντες, ἐπλευσαν εἰς Ἀθήνας, καὶ κατήγορον ἐν ἐκκλησίᾳ κατ' Ἀλκιβιάδου, ὅτι τὰ Λακεδαιμονίων φρονεῖ, καὶ πρὸς Φαρνάβασον ἔχει φιλίαν, δι' ἧς ἐλπίζει, καταλυθέντος τοῦ πολέμου, καταδυναστεύσειν τῶν πολιτῶν.

74. Ταχὺ δὲ τοῦ πλήθους πιστεύσαντος ταῖς διαβολαῖς, ἡ μὲν πρὸς Ἀλκιβιάδην ἐθραύετο δόξα, δαὶ τὸ περὶ τὴν ναυμαχίαν ἐλάττωμα, καὶ τὰ περὶ τὴν Κύμην ἡμαρτημένα· ὁ δὲ τῶν Ἀθηναίων δῆμος,

ὑφορώμενος τὴν τοῦ ἀνδρὸς τόλμαν, δέκα στρατηγούς εἵλετο, Κόνωνα, Λυσίαν, Διομέδοντα, Περικλέα, πρὸς δὲ τοῦτοις, Ἐρασινίδην, Ἀριστοκράτην, Ἀρχέστρατον, Πρωτόμαχον, Θράσυλλον, Ἀριστογένην· ἐκ δὲ τούτων προκρίνας Κόνωνα ταχέως ἐξέπεμψεν, παρ' Ἀλκιβιάδου τὸ ναυτικὸν παραληψόμενον. Ἀλκιβιάδης δὲ τῆς ἀρχῆς ἐκχωρήσας τῷ Κόνωνι καὶ τὰς δυνάμεις παραδούς, τὴν μὲν εἰς Ἀθήνας ἐπάνοδον ἀπέγνω, μετὰ δὲ τριήρους μίᾳς εἰς Πακτύην τῆς Θράκης ἀπεχώρησε· χωρὶς γὰρ τῆς τοῦ πλῆθους ὀργῆς καὶ τὰς ἐπενηγεμένας αὐτῷ δίκας εὐλαβεῖτο. Πολλοὶ γὰρ θεωροῦντες αὐτὸν κακῶς φερόμενον, ἐπενηνόχεισαν ἐγκλήματα πολλά· μέγιστον δ' ἦν τὸ περὶ τῶν ἵππων τετιμημένον τάλαντων ὀκτώ. Διομήδους γὰρ τινος τῶν φίλων συμπέμψαντος αὐτῷ τέθριππον εἰς Ὀλυμπίαν, ὃ Ἀλκιβιάδης κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τὴν εἰωθυῖαν γίνεσθαι, τοὺς ἵππους, τοὺς νικήσαντας τὸ τέθριππον, ἰδίους ὑπεγράψατο, τὴν τε ἐκ τῆς νίκης δόξαν αὐτὸς ἀπηνέγκατο, καὶ τοὺς ἵππους οὐκ ἀπέδωκε τῷ πιστεύσαντι. Ταῦτα δὲ πάντα διανοοῦμενος, ἐφοβεῖτο μὴ ποτε καιρὸν λαβόντες Ἀθηναῖοι τιμωρίαν ἐπιθῶσι πάντων ὧν εἰς αὐτοὺς ἐξήμαρτεν, καὶ αὐτὸς αὐτοῦ κατέγνω φυγῇν.

C. 75.) Eodem tempore synoris primum certaminibus Olympiis adiiicitur. Plistonax obit, qui 50 annos Lacedaemoniis imperaverat: succedit Pausanias, annos 14 regnum tenens. Ialysi, Lindi et Camiri incolae in unam coeunt civitatem, Rhodi nomine appellatam. Hermocrates caesorum Syracusanorum ossa Himera Syracusas transportanda curat, ut Diocli invidiam, sibi favorem redeundique veniam conciliet. Magna cum pompa exsequiae peraguntur, quamquam adversante Diocle, qui ob id exilio multatur. At

Hermocrates, suspectus civibus, Selinuntem repetere cogitur; et aliquanto post, quum ab amicorum factione accitus, reditum vitentaret, cum magna suorum manu in foro obtruncatur; reliqui exilio damnantur. Inter vulneratos, qui pro mortuis a cognatis proclamabantur, etiam Dionysius fuit, Syracusarum postea tyrannus.

75. Προστέθη δὲ καὶ συνωρὶς κατὰ τὴν αὐτὴν Ὀλυμπιάδα. Καὶ παρὰ Λακεδαιμονίοις Πλεισιώνας ὁ βασιλεὺς ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη πενήκοντα· διαδεξιόμενος δὲ τὴν ἀρχὴν Πανσανίας, ἥρξεν ἔτη δεκατέσσαρα. Οἱ δὲ τὴν Ῥόδον νῆσον κατοικοῦντες καὶ Ἰηλυσὸν καὶ Λίνδον καὶ Κάμειρον μετοίκησαν εἰς μίαν πόλιν τὴν νῦν καλουμένην Ῥόδον. ἘρμOCRATES δ' ὁ Συρακούσιος ἀναλαβὼν τοὺς μετ' αὐτοῦ στρατεύοντας, ὥρμησεν ἐκ Σελινοῦντος, καὶ παραγενόμενος εἰς τὴν Ἰμέραν, κατεστρατοπέδευσεν ἐν τοῖς προαστείοις τῆς ἀνατετραμμένης πόλεως. Διαπυθόμενος δὲ ἐν ᾧ τόπῳ παρετάχθησαν οἱ Συρακούσιοι, τὰ τῶν τετελευτηκότων ὅσῳ συνήθροισεν, παρασκευάσας δ' ἁμάξας πολυτελῶς κεκοσμημένας, ἐπὶ τούτων παρεκόμισεν αὐτὰ ἐπὶ τὴν Συράκουσαν. Αὐτὸς μὲν οὖν ἐπὶ τῶν ὄρων κατέμεινε, διὰ τὸ κωλύεσθαι τοὺς φυγάδας ὑπὸ τῶν νόμων συνιέναι· τῶν δὲ μετ' αὐτοῦ τινὰς ἀπέστειλεν, οἱ τὰς ἁμάξας παρεκόμισαν εἰς τὰς Συρακούσας. Ὁ δ' ἘρμOCRATES ταῦτα ἔπραττεν, ὅπως ὁ μὲν Διοκλῆς ἀντιπράττων αὐτῷ περὶ τῆς καθόδου, δοκῶν δ' αἴτιος εἶναι τοῦ περιωρακέναι τοὺς τετελευτηκότας ἁτάφους, προσκόψαι τοῖς πλῆθεσιν· αὐτὸς δὲ φιλανθρώπως τούτοις προσενεχθεῖς, ἐπαγάγη τὸ πλῆθος εἰς τὴν προτέραν εὐνοίαν. Τῶν οὖν ὁσίων παρακομισθέν-

των ἐπέπεσεν εἰς τὰ πλήθη στάσις, τοῦ μὲν Διοκλέους κωλύοντος θάπτειν, τῶν δὲ πολλῶν συγκατατιθεμένων. Τέλος δ' οἱ Συρακούσιοι θάψαντες τὰ λείψανα τῶν τετελευτηκότων, καὶ πανδημεὶ τὴν ἐκφορὰν ἐτίμησαν. Καὶ ὁ μὲν Διοκλῆς ἐφυγαδεύθη, τὸν δ' Ἑρμοκράτην οὐδ' ὥς προσεδέξαντο· ὑπώπιτσον γὰρ τὴν τάνδρὸς τόλμαν, μὴ ποτε τυχὼν ἡγεμονίας, ἀναδείξῃ ἑαυτὸν τύραννον. Ὁ μὲν οὖν Ἑρμοκράτης τότε τὸν καιρὸν οὐχ ὀρῶν εὐθετον εἰς τὸ βιάσασθαι, πάλιν ἀνέχωρησεν εἰς Σελινοῦντα. Μετὰ δέ τινα χρόνον τῶν φίλων αὐτὸν μεταπεμπομένων, ὥρμησε μετὰ τριςχιλίων στρατιωτῶν, καὶ πόρευθεὶς διὰ τῆς Γελώας, ἤκε νυκτὸς ἐπὶ τὸν συντεταγμένον τόπον. Οὐ δύνηθέντων δὲ ἀπάντων ἀκολουθῆσαι τῶν στρατιωτῶν, ὁ μὲν Ἑρμοκράτης μετ' ὀλίγων προσελθὼν τῇ κατὰ τὴν Ἀχραδινὴν πυλῶνι, καὶ τῶν φίλων τινὰς εὐρὼν προκατεिल्μημένους τοὺς τόπους, ἀνελάμβανε τοὺς ἀφυστεροῦντας. Οἱ δὲ Συρακούσιοι τὸ γεγεννημένον ἀκούσαντες, σὺν τοῖς ὅπλοις ἤλθον ἐπὶ τὴν ἀγορὰν· καθ' ἣν μετὰ πολλοῦ πλήθους ἐπιφανέντες, τὸν τε Ἑρμοκράτην καὶ τῶν συμπρατιόντων αὐτῷ τοὺς πλείστους ἀπέκτειναν· τοὺς δὲ ἀπὸ τῆς μάχης διασωθέντας μεθίστάντες εἰς κρίσιν, φυγῇ κατεδίκαζον. Διόπερ τινὲς αὐτῶν πολλοῖς περιπεσόντες τραύμασιν, ὥς τετελευτηκοίτες ὑπὸ τῶν συγγενῶν παρεδόθησαν, ὅπως μὴ τῇ τοῦ πλήθους ὀργῇ παραδοθῶσιν· ὣν καὶ Διονύσιος, ὁ μετὰ ταῦτα τῶν Συρακουσίων τυραννήσας.

(C. 76.) Olymp. XCIII, 12. a. C. 405. Arch. Antigene, Coss. Man. Aemilio et C. Valerio, apud Lacedaemonios Callicratides, vir integritatis et iustitiae laude florentissimus, Lysandri imperium excepit. Is Ephesum profectus, tota recepta classe, in Chio, apud Teios et ad Lesbum rem prospere contra Athenienses gerit, et Methymnem urbem proditione occupat. Inde gravis armaturae militibus Thoraci traditis, Mitylenen cum classe accelerat.

76. Τῶν δὲ κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν τοῦτον πράξεων τέλος ἔχουσῶν, Ἀθήνηαι μὲν Ἀντιγένης τὴν ἀρχὴν παρέλαβε, Ῥωμαῖοι δ' ὑπάτους κατέστησαν Γάϊον Μάριον Αἰμίλιον καὶ Γάϊον Οὐαλέριον. Περὶ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Κόρων ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγός, ἐπειδὴ παρέλαβε τὰς δυνάμεις ἐν Σάμῳ, τὰς τε παρούσας τῶν νεῶν ἐξηρτύετο, καὶ τὰς παρὰ τῶν συμμάχων ἡθροίζε, σπεύδων ἐφάμιλλον κατασκευάσαι τὸν στόλον ταῖς τῶν πολεμίων ναυσίν. Οἱ δὲ Σπαρτιαῖται, τῷ Λυσάνδρῳ διεληλυθότες ἤδη τοῦ τῆς ναυαρχίας χρόνου, Καλλικρατίδην ἐπὶ τὴν διαδοχὴν ἀπέστειλαν. Οὗτος δὲ νέος μὲν ἦν παντελῶς, ἄκακος δὲ καὶ τὴν ψυχὴν ἀπλοῦς, οὕτω τῶν ξενικῶν ἡθῶν πεπειραμένος, δικαιοτάτος δὲ Σπαρτιατῶν. ὁμολογουμένως δὲ κατὰ τὴν ἀρχὴν οὐδὲν ἔπραξεν ἄδικον οὔτ' εἰς πόλιν, οὔτ' εἰς ἰδιώτην. ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐπιχειροῦσιν αὐτὸν διαφθεῖρειν χρήμασι χαλεπῶς ἔφερε, καὶ δίκην παρ' αὐτῶν ἐλάμβανεν. Οὗτος καταπλεύσας εἰς τὴν Ἐφεσον, παρέλαβε τὰς ναῦς, μεταπεμφόμενος τὰς πάσας σὺν ταῖς παρὰ Λυσάνδρου παρέλαβεν ἑκατὼν τεσσαράκοντα. Ἐν δὲ τῇ Χίων χώρᾳ Δελφίνιον κατεχόντων Ἀθηναίων, ἐπὶ τούτους ἔπλευσε μετὰ πασῶν τῶν νεῶν, καὶ πολιορκεῖν ἐπεχείρησεν. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι περὶ πεντακοσίους ὄντες, κατεπλάγησαν τὸ μέγεθος τῆς δυνάμεως,

καὶ διεξελθόντες, ἐξέλιπον τὸ χωρίον ὑπόσπονδοι. Καλλικρατίδας δὲ τὸ μὲν φρούριον παραλαβὼν κατέσκαψεν, ἐπὶ δὲ Τηΐους πλεύσας, καὶ νυκτὸς παρεισπεσὼν ἐντὸς τῶν τειχῶν, διήρπασε τὴν πόλιν. Μετὰ δὲ ταῦτα πλεύσας εἰς Λέσβον, τῇ Μηθύμνῃ προσέβαλε μετὰ τῆς δυνάμεως, παρ' Ἀθηναίων ἐχούσῃ φρουράν· ποιησάμενος δὲ συνεχεῖς προσβολάς, ἐν ἀρχῇ μὲν οὐδὲν ἦννε· μετ' ὀλίγον δέ, τινῶν ἐνδόντων αὐτῷ τὴν πόλιν, παρεισέπεσεν ἐντὸς τῶν τειχῶν, καὶ τὰς μὲν κτήσεις διήρπασε, τῶν δ' ἀνδρῶν φεισάμενος, ἀπέδωκε τοῖς Μηθυμναίοις τὴν πόλιν. Τοῦτων δὲπραχθέντων, ἐπὶ τὴν Μιτυλήνην ὥρμησεν, καὶ τοὺς μὲν ὀπλίτας Θώρακι τῷ Λακεδαιμονίῳ παραδούς, ἐκέλευσε πεζῇ κατὰ σπουδὴν ἐπιγενέσθαι· ταῖς δὲ ναυσὶν αὐτὸς παρέπλευσε.

(C. 77.) At Conon, qui Alcibiadis exercitum magistratumque susceperat, instaurata in Samo et aucta classe, hosti ad Lesbum instat. Committitur ad Mitylenen proelium: in quo Lacedaemonii, perturbati primum hostium multitudine, (C. 78.) mox eos in tantum pavorem adducunt, ut tota classis in urbis se portum reciperet. Quo facto Callicratides, triginta navibus potitus, urbem ipsam oppugnat, validaque impedimenta, ab hostibus obiecta, dissolvere molitur.

77. Κόνων δ' ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς εἶχε μὲν ἐβδομήκοντα ναῦς οὕτως ἐξηρτυμένας τὰ πρὸς ναυμαχίαν, ὥς οὐδεὶς ἕτερος τῶν πρότερον στρατηγῶν ἦν κατεσκευακώς. Ἐτυχε μὲν οὖν ἀπάσαις ἀνηγμένος ἐπὶ τὴν βοήθειαν τῆς Μηθύμνης· εὐρῶν δὲ αὐτὴν ἡλωκυῖαν, τότε μὲν ἡλλίσθη πρὸς τινι νήσῳ τῶν Ἑκατὸν καλουμένων· ἅμα δ' ἡμέρᾳ καταροήσας τὰς τῶν πολεμίων ναῦς προσπλεύσας, τότε μὲν [αὐτοὺς] διαναυμαχεῖν ἔκρινεν ἐπισφαλές εἶναι πρὸς δι-

πλασίας τριήρεις, διενοεῖτο δὲ ἔξω πλέων φυγεῖν, καὶ προσεπισπασάμενός τις τῶν πολεμίων τριήρων, ναυμαχῆσαι πρὸς τὴν Μιτυλήνην. Οὕτω γὰρ ὑπελάμβανε, νικῶν μὲν ἔξειν ἀναστροφὴν εἰς τὸ διώκειν, ἡττώμενος δ' εἰς τὸν λιμένα καταφεύξεσθαι. Εἰςβιβάσας οὖν τοὺς στρατιώτας, ἔπλει ταῖς εἰρεσίαις σχολαίως χρώμενος, ὅπως αἱ τῶν Πελοποννησίων ἐγγίσωσιν. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι προσιόντες αἰὲ μᾶλλον ἤλαννον τὰς ναῦς, ἐλπίζοντες αἰρήσειν τὰς ἐσχάτας τῶν πολεμίων. Τοῦ δὲ Κόνωνος ὑποχωροῦντος, οἱ τὰς ἀρίστους ἔχοντες ναῦς τῶν Πελοποννησίων κατὰ σπουδὴν ἐδίωκον, καὶ τοὺς μὲν ἐρέτας διὰ τὴν συνέχειαν τῆς εἰρεσίας ἐξέλυσαν, αὐτοὶ δὲ πολὺ τῶν ἄλλων ἀπεσπάρθησαν. Ἄ δὲ συνιδὼν ὁ Κόνων, ὥς ἤδη τῆς Μιτυλήνης ἤγγιζον, ᾗρεν ἀπὸ τῆς ἰδίας νεὼς φοινικίδα· τοῦτο γὰρ ἦν τὸ σύσσημον τοῖς τριηράρχαις. Διόπερ αἱ μὲν ναῦς, τῶν πολεμίων ἑξαπτισμένων, ἐξαίφνης πρὸς ἓνα καιρὸν ἐπέστρεψαν· καὶ τὸ μὲν πληῆθος ἐπαιάνισεν, οἱ δὲ σαλπικταὶ τὸ πολεμικὸν ἐσήμηναν. Οἱ δὲ Πελοποννησιοὶ καταπλαγέντες ἐπὶ τῇ γεγονότι, ταχέως ἐπεχείρουν ἀντιπαρατάττειν τὰς ναῦς· τοῦ καιροῦ δ' ἀναστροφὴν οὐ διδόντος, οὗτοι μὲν ἐν πολλῷ θορυβῷ καθειστήκεισαν, διὰ τὸ τὰς ἀφυστερούσας ναῦς τὴν εἰθισμένην λελοιπέναι τάξιν.

78. Ὁ δὲ Κόνων δεξιῶς τῇ καιρῷ χρησάμενος, εὐθύς ἐνέκειτο, καὶ τὴν παρατάξιν αὐτῶν διεκώλυεν, ἃς μὲν τιτρώσκων, ὧν δὲ τοὺς ταρσοὺς παρὰσφρων. Τῶν μὲν οὖν κατὰ τὸν Κόνωνα ταχθεισῶν οὐδεμία

πρὸς φυγὴν ἐπέστρεψεν, ἀλλὰ πρῶμναν ἀνακρουόμεναι διεκαρτέρουν, τὰς ἀφυστερούσας προσδεχόμεναι. Οἱ δὲ τὴν εὐώνυμον τάξιν ἔχοντες Ἀθηναῖοι, τρεψάμενοι τοὺς καθ' αὐτοὺς, ἐπέκειντο φιλοτιμότερον, ἐπὶ πολὺν χρόνον διώκοντες. Ἦδη δὲ πασῶν τῶν νεῶν τοῖς Πελοποννησίοις ἡθροισμένων, ὁ μὲν Κόνων, εὐλαβηθεὶς τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων, τοῦ μὲν διώκειν ἀπέστη, μετὰ τεσσαράκοντα δὲ νεῶν ἀπέπλευσεν εἰς Μιτυλήνην. Τοὺς δὲ διώξαντας Ἀθηναίους αἱ τῶν Πελοποννησίων ναῦς ἀπασαι περιχυθεῖσαι κατεπλήξαντο, καὶ τῆς ἐπὶ τὴν πόλιν ἐπανόδου διακλείσασαι, φυγεῖν πρὸς τὴν γῆν ἐβιάσαντο. Ἐπικειμένων δὲ τῶν Πελοποννησίων πάσαις ταῖς ναυσίν, Ἀθηναῖοι θεωροῦντες μηδεμίαν σωτηρίαν ἄλλην ὑποκειμένην, κατέφυγον πρὸς τὴν γῆν, καὶ καταλιπόντες τὰ σκάφη, διεσώθησαν εἰς Μιτυλήνην. Καλλικρατίδας δὲ τριάκοντα νεῶν κυριεύσας, τὸ μὲν ναυτικὸν ἐθέσθαι τῶν πολεμίων κατακελευόμενον, περὶ δὲ τοὺς ἄγωνας ἤλπιζεν ὑπολείπεσθαι. Διόπερ οὗτος μὲν ἐπὶ τὴν πόλιν διέπλει· Κόνων δ' ἅμα τῷ καταπλεῦσαι προσδεχόμενος τὴν πολιορκίαν, τὰ περὶ τὸν εἰσπλουν τοῦ λιμένος κατεσκεύαζεν. Εἰς μὲν γὰρ τὰ βράχη τοῦ λιμένος πλοῖα μικρὰ πληρώσας λίθων κατεπόντισε, πρὸς δὲ τοῖς βάθεσιν ὀκτάδας καθώρμιζεν οὖσας λιθοφόρους. Οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι καὶ τῶν Μιτυληναίων ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν ἄγωνων διὰ τὸν πόλεμον συνεληλυθώς, ταχέως κατεσκεύασε τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν. Ὁ δὲ Καλλικρατίδας ἐκβιβάσας τοὺς στρατιώτας εἰς τὸν πλησίον

τῆς πόλεως αἰγιαλόν, ἐποιήσατο παρεμβολήν, καὶ
 τρόπαιον ἀπὸ τῆς ναυμαχίας ἔστησε· τῇ δ' ὑστεραίᾳ
 τὰς κρατίστας τῶν νεῶν ἐπιλέξας, καὶ παρακελευσά-
 μενος μὴ ἀπολείπεσθαι τῆς ἰδίας νεώς, ἀνῆχθη,
 σπεύδων εἰς τὸν λιμένα πλεῦσαι, καὶ λῦσαι τὸ διά-
 φραγμα τῶν πολεμίων. Ὁ δὲ Κόνων τοὺς μὲν εἰς
 τὰς τριήρεις ἀνεβίβασε, καὶ κατὰ τὸν διέκπλον ἀν-
 τιπρώρους κατέστησε, τοὺς δ' ἐπὶ τὰ μεγάλα πλοῖα
 διέταξε, τινὰς δ' ἐπὶ τὰς χηλὰς τοῦ λιμένος παρέπεμ-
 ψεν, ὅπως πανταχόθεν ἢ πεφραγμένος καὶ κατὰ γῆν
 καὶ κατὰ θάλατταν. Αὐτὸς μὲν οὖν ὁ Κόνων τὰς
 τριήρεις ἔχων ἐναυμάχει, πληρώσας τὸν μεταξὺ τό-
 πον τῶν διαφραγμάτων· οἱ δ' ἐπὶ τῶν μεγάλων
 πλοίων ἐφesiῶτες ἐπέσφιπτον ταῖς τῶν πολεμίων
 ναυσὶ τοὺς ἀπὸ τῶν κεραιῶν λίθους· οἱ δ' ἐπὶ ταῖς
 χηλαῖς τοῦ λιμένος τεταγμένοι διεκώλυον τοὺς ἀπο-
 τολμῶντας εἰς τὴν γῆν ἀποβαίνειν.

(C. 79.) Post longum et saevum certamen Callicratides quiete
 suos recreat, moxque, redintegrato proelio, Athenienses statione
 depellit. — Redit scriptor ad res Siculas. Syracusani pacem frū-
 stra petunt a Carthaginiensibus: qui totius Siciliae possessionem
 affectantes, antequam copias in insulam transportarent, novam ur-
 bem Thermarum condiderunt.

79. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι τῆς τῶν Ἀθηναίων
 φιλοτιμίας οὐκ ἐλείποντο. Ταῖς γὰρ ναυσὶν ἀνδρώ-
 αῖς ἐπιπλεύσαντες, καὶ τοὺς ἀρίστους ἄνδρας ἐπὶ τὰ
 καταστροφώματα τάξαντες, τὴν ναυμαχίαν ἄμα καὶ
 πρὸς τὴν ἐποιοῦντο μάχην. Βιαζόμενοι μὲν γὰρ ἄμα
 εἰς τὰς τῶν ἀντιτεταγμένων ναῦς, ταῖς πρόρραις ἐπέ-
 βαινον τετολμηκότες, ὥς οὐχ ὑποστησομένων τὸ δει-
 ρὸν τῶν προσητημένων. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι καὶ Μιτυ-

ληναῖοι μίαν ὀρῶντες ἀπολειπομένην σωτηρίαν τὴν
 ἐκ τῆς νίκης, εὐγενῶς ἀποθνήσκειν ἔσπευδον ὑπὲρ
 τοῦ μὴ λιπεῖν τὴν τάξιν. Κατεχοῦσης δὲ φιλοτιμίας
 ἀνυπερβλήτου τὰ στρατόπεδα, πολὺς ἐγένετο πόλε-
 μος, ἀπάντων ἀφειδῶς τὰ σώματα τοῖς κινδύνοις
 παραρῥιπτόντων. Οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν καταστρο-
 μάτων ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν εἰς αὐτοὺς φερομένων
 βελῶν κατετιτρώσκοντο, καὶ τινὲς μὲν ἐπικαίρως πλη-
 γέντες ἔπιπτον εἰς τὴν θάλατταν, τινὲς δ' οὐκ αἰ-
 σθανόμενοι, θερμῶν ἔτι τῶν πληγῶν οὐσῶν, διηγω-
 νίζοντο· πλεῖστοι δ' ὑπὸ τῶν λιθοφόρων κεραιῶν
 ἔπιπτον, ὥς ἂν ἐξ ὑπερδεξίων τόπων βαλλόντων λί-
 θους ὑπερμεγέθεις τῶν Ἀθηναίων. Οὐ μὴν ἀλλὰ
 τῆς μάχης ἐπὶ πολὺν χρόνον γενομένης, καὶ πολλῶν
 παρ' ἀμφοτέροις ἀπολλυμένων, ὁ Καλλικρατίδας
 ἀνεκαλέσατο τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώτας, βουλό-
 μενος αὐτοὺς διαναπαῦσαι. Μετὰ δὲ τινα καιρὸν
 πάλιν πληρώσας τὰς ναῦς, καὶ πολὺν διαγωνισάμε-
 νος χρόνον, μέγιστον τε πλήθει τῶν νεῶν καὶ τῇ ὀνό-
 μη τῶν ἐπιβατῶν ἐξέωσε τοὺς Ἀθηναίους. Ὡν συμ-
 φυγόντων εἰς τὸν ἐν τῇ πόλει λιμένα, διέπλευσε τὰ
 διαφράγματα, καὶ καθωρμίσθη πλησίον τῆς πόλεως
 τῶν Μιτυληναίων. Ὁ γὰρ εἰς πλους, ὑπὲρ οὗ διηγω-
 νίζοντο, λιμένα μὲν εἶχε καλόν, ἐκτὸς δὲ τῆς πόλεως
 ἐστίν. Ἡ μὲν γὰρ ἀρχαία πόλις, μικρὰ νησὶς τίς
 ἐστίν· ἡ δ' ἄσπερον προσοικισθεῖσα, τῆς ἀντιπέραν
 ἐστὶ Λέσβου· ἀπὸ μέσον δ' αὐτῶν ἐστὶν εὐρύπος
 στενός, καὶ ποιεῖν τὴν πόλιν ὀχυράν. Ὁ δὲ Καλλι-
 κρατίδας ἐκβιβάσας τὴν δύναμιν, περιεστρατοπέδευ-

σε τὴν πόλιν, καὶ πανταχόθεν προσβολὰς ἐποιεῖτο. Καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Μιτυλήνην ἐν τούτοις ἦν· κατὰ δὲ Σικελίαν, Συρακούσιοι πέμψαντες εἰς Καρχηδόνα πρέσβεις, περὶ τε τοῦ πολέμου κατεμέμφοντο, καὶ εἰς τὸ λοιπὸν ἠξίουσαν παύσασθαι τῆς διαφορᾶς. Οἷς οἱ Καρχηδόνιοι τὰς ἀποκρίσεις ἀμφιβόλους δόντες, ἐν μὲν τῇ Λιβύῃ μεγάλας παρεσκευάζοντο δυνάμεις, ἐπιθυμοῦντες ἀπάσας τὰς ἐν τῇ νήσῳ πόλεις καταδουλώσασθαι· πρὶν ἢ δὲ τὰ στρατόπεδα διαβιβάζειν, καταλέξαντες τῶν πολιτῶν τινάς, καὶ τῶν ἄλλων Λιβύων τοὺς βουλομένους, ἔκτισαν ἐν τῇ Σικελίᾳ πρὸς αὐτοῖς τοῖς Θερμοῖς ὕδασι πόλιν, ὀνομάσαντες Θέρμα.

(C. 80.) Olymp. XCIII, 3. a. C. 404. Arch. Callia, Coss. L. Furio Medullino et Cn. Cornelio Cosso, Carthaginienses, victoriis suis elati, Hannibalem ducem creaverunt, qui illam in Siculos expeditionem susciperet, eique seni Imilconem socium adiunxere. Novum hi duumviri, eumque amplissimum, conscribunt exercitum, et naves quadraginta praemittunt: quibus proelio apud Erycem a Syracusanis fuis, ipsi cum quinquaginta trirēmibus sequuntur.

80. Τῶν δὲ κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν πράξεων τέλος ἔχουσῶν, Ἀθηναῖοι μὲν παρέλαβε τὴν ἀρχὴν Καλλίας, ἐν δὲ τῇ Ρώμῃ κατεσιτάθησαν ὕπατοι Λεύκιος Φούριος καὶ Γναῖος Πομπήϊος. Περὶ δὲ τοὺτους τοὺς χρόνους Καρχηδόνιοι, τοῖς περὶ Σικελίαν εὐτυχήμασι μετεωριζόμενοι, καὶ σπεύδοντες ἀπάσης τῆς νήσου κυριεῦσαι, μεγάλας δυνάμεις ἐψηφίσαντο παρασκευάζεσθαι· ἐλόμενοι δὲ στρατηγὸν Ἀντίβαν, τὸν κατασκάψαντα τὴν τε πῶν Σελιουντίων καὶ τὴν πῶν Ἱμεραίων πόλιν, ἄπασαν αὐτῇ τὴν κατὰ τὸν πόλεμον ἐξουσίαν ἐπέτρεψαν. Παραιτου-

μένου δὲ διὰ τὸ γῆρας, προσκατέστησαν καὶ ἄλλον στρατηγόν, Ἰμίλκωνα τὸν Ἄννωνος, ἐκ τῆς αὐτῆς ὄντα συγγενείας. Οὗτοι δὲ κοινῇ συνεδρεύσαντες, ἔπεμψάν τινας τῶν ἐν ἀξιώματι παρὰ τοῖς Καρχηδονίοις ὄντων μετὰ πολλῶν χρημάτων, τοὺς μὲν εἰς Ἰβηρίαν, τοὺς δ' εἰς τὰς Βαλλιαρίδας νήσους, παρακελευσάμενοι ξενολογεῖν ὡς πλείστους. Αὐτοὶ δ' ἐπήρσαν τὴν Λιβύην, καταγράφοντες στρατιώτας Λιβυας καὶ Φοίνικας, καὶ τῶν πολιτῶν τοὺς κρατίστους. Μετεπέμποντο δὲ καὶ παρὰ τῶν συμμαχούντων αὐτοῖς ἐθνῶν καὶ βασιλέων στρατιώτας Μαυρουσίους καὶ Νομάδας, καὶ τινας τῶν οἰκούντων τὰ πρὸς τὴν Κυρήνην κεκλιμένα μέρη. Ἐκ δὲ τῆς Ἰταλίας μισθωσάμενοι Καμπανοὺς, διεβίβασαν εἰς Λιβύην· ᾗδεισαν γάρ τὴν μὲν χρεῖαν αὐτῶν μεγάλα συμβαλλομένην, τοὺς δ' ἐν Σικελίᾳ καταλειμμένους Καμπανοὺς, διὰ τὸ προσκεκοφέναι τοῖς Καρχηδονίοις, μετὰ τῶν Σικελιωτῶν ταχθησομένους. Τέλος δὲ τῶν δυνάμεων ἀθροισθεισῶν εἰς Καρχηδόνα, συνήχθησαν αὐτοῖς οἱ πάντες σὺν ἱππεῦσιν, οὐ πολλῷ πλείους, ὥς μὲν Τίμαιος, τῶν δώδεκα μυριάδων, ὥς δ' Ἐφορος, τριάκοντα μυριάδων. Καρχηδόνιοι μὲν οὖν τὰ πρὸς τὴν διάβασιν ἐτοιμάζοντες, τὰς τε τριήρεις πάσας κατήρτιζον, καὶ φορτηγὰ πλοῖα συνέγαγον πλείω τῶν χιλίων. Προαποστειλάντων δ' αὐτῶν εἰς Σικελίαν τεσσαρόκοντα τριήρεις, οἱ Συρακούσιοι κατὰ τάχος ταῖς παραπλησίαις ναυσὶν ἐπεφάνησαν ἐν τοῖς περὶ τὸν Ἐρυνκα τόποις. Γενομένης δὲ ναυμαχίας ἐπὶ πολὺν χρόνον, πεντεκαίδεκα

μὲν τῶν Φοινισσῶν νεῶν διεφθάρησαν, αἱ δ' ἄλλαι
 νυκτὸς ἐπιγενομένης διέφυγον εἰς τὸ πέλαγος. Ἀπα-
 γελθείσης δὲ τῆς ἡττης τοῖς Καρχηδονίοις, Ἀννίβας
 ὁ στρατηγὸς ἐξέπλευσε μετὰ νεῶν πεντήκοντα· ἔσπευ-
 δε γὰρ τοὺς μὲν Συρακουσίους κωλύσαι χρήσασθαι
 τῷ προτερήματι, ταῖς δὲ ἰδίαις δυνάμεσιν ἀσφαλῆ
 παρασκευάσαι τὸν κατάπλουν.

(C. 81.) Syracusani, cognita hostilis apparatus magnitudine, ex-
 terorum auxilia petere; Agrigentini, ad quos omnis belli impetus
 spectabat, moenibus sua tutari. Qua opportunitate usus Diodorus,
 et Timaei maxime fidem sequutus, excurrit in descriptionem urbis
 et agri Agrigentini, fertilitate et opulentia florentissimi.

81. Διαβοηθείσης δὲ τῆς Ἀννίβα βοηθείας κατὰ
 τὴν νῆσον, ἅπαντες προσεδόκων καὶ τὰς δυνάμεις
 εὐθέως διαβιβασθήσεσθαι. Αἱ δὲ πόλεις τὸ μέγεθος
 τῆς παρασκευῆς ἀκούουσai, καὶ συλλογίζόμεναι τὸν
 ἄγῶνα περὶ τῶν ὅλων ἐσόμενον, οὐ μετρίως ἠγωνίαν.
 Οἱ μὲν οὖν Συρακούσιοι πρὸς τε τοὺς κατ' Ἰταλίαν
 Ἕλληνας καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους περὶ συμμαχίας
 διεπέμποντο· ἐπέστελλον δὲ καὶ πρὸς τὰς ἐν Σικελίᾳ
 πόλεις, πρὸς τοὺς παρορμήσοντας τὰ πλήθη πρὸς
 τὸν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας κίνδυνον. Ἀγρα-
 γαντῖνοί δὲ ὀρῶντες τὴν τῶν Καρχηδονίων ἐπικρά-
 τειαν, διελάμβανον, ὅπερ ἦν, ἐπ' αὐτοὺς πρώτους
 ἤξιν τὸ τοῦ πολέμου βίητος. Ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς
 τὸν τε σῆτον καὶ τοὺς ἄλλους καρπούς, ἔτι δὲ τὰς
 κτήσεις ἀπάσας ἀπὸ τῆς χώρας κατακομίζειν ἐντὸς
 τῶν τειχῶν. Κατ' ἐκείνους δὲ τοὺς καιροὺς τὴν τε
 χώραν καὶ τὴν πόλιν τῶν Ἀγραγαντίνων συνέβαινεν
 εὐδαιμονίας ὑπάρχειν πλήρη· περὶ ἧς οὐκ ἀνάρμο-
 στὸν μοι φαίνεται διελθεῖν. Καὶ γὰρ ἀμπελῶνες

τοῖς μεγέθεσι καὶ τῷ κάλλει διαφέροντες, καὶ τὸ πλεῖστον τῆς χώρας ἐλαίαις κατάρτυον, ἐξ ἧς πᾶσι πληθῇ κομιζόμενοι καρπὸν ἐπώλουν εἰς Κασκηδόνα. Οὕτω γὰρ καὶ ἐκείνους τοὺς χρόνους τῆς Λιβύης πεφυτευμένης, οἱ τὴν Ἀκραγαντίνην νεμόμενοι, τὸν ἐκ τῆς Λιβύης ἀντιφορτιζόμενοι πλοῦτον, οὐσίας ἀπίστους τοῖς μεγέθεσιν ἐκέκτηντο. Πολλὰ δὲ τοῦ πλούτου παρ' αὐτοῖς διαμένει σημεῖα, περὶ ὧν οὐκ ἀνοίκειόν ἐστι βραχεία διελθεῖν.

(C. 82.) Quippe fastum et luxuriam civitatis ostendit Iovis fanum, nunquam illud perfectum, sed ingens, admirandis columnis cæclatoque opere ornatum; declarat item lacus extra urbem summa arte facti magnitudo; testatur denique sepulcrorum, equis etiam avibusque exstructorum, magnificentia.

82. Ἦ τε γὰρ τῶν ἱερῶν κατασκευή, καὶ μάλιστα ὁ τοῦ Διὸς νεῶς, ἐμφαίνει τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν τότε ἀνθρώπων. Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἱερῶν τὰ μὲν κατεκαύθη, τὰ δὲ τελείως κατεσκήφη, διὰ τὸ πολλάκις ἠλωκέναι τὴν πόλιν· τὸ δ' οὖν Ὀλύμπιον μέλλον λαμβάνειν τὴν ὄροφὴν ὁ πόλεμος ἐκώλυσεν· ἐξ οὗ τῆς πόλεως κατασκαφείσης, οὐδέποτε ὕστερον ἴσχυσαν Ἀκραγαντῖνοι τέλος ἐπιθεῖναι τοῖς οἰκοδομήμασιν. Ἔστι δὲ ὁ νεῶς ἔχων τὸ μὲν μῆκος πόδας τριακοσίους τεσσαράκοντα, τὸ δὲ πλάτος ἐξήκοντα, τὸ δὲ ὕψος ἑκατὸν ἑξήκοντα, χωρὶς τοῦ κρηπιδώματος. Μέγιστος δ' ὢν τῶν ἐν Σικελίᾳ, καὶ τοῖς ἐκτὸς οὐκ ἀλόγως ἂν συγκρίνοιτο κατὰ τὸ μέγεθος τῆς ὑποστάσεως· καὶ γὰρ εἰ καὶ μὴ τέλος λαβεῖν συνέβη τὴν ἐπιβολήν, ἥ γε προαίρεσις ὑπάρχει φανερά. Τῶν δ' ἄλλων ἢ μέχρι τοίχων τοὺς νεῶς οἰκοδομοῦντων, ἢ κίοσι τοὺς σηκοὺς περιλαμβανόντων, οὗτος ἐκατέρως

τούτων μετέχει τῶν υποστάσεων. Συνοικοδομοῦντο γὰρ οἱ τοῖχοι τοῖς κίονιν, ἔξωθεν μὲν στρογγύλοι, τὸ δ' ἐντὸς τοῦ νεῶ ἔχοντες τετραγώνον· καὶ τοῦ μὲν ἐκτὸς μέρους ἐστὶν αὐτῶν ἡ περιφέρεια ποδῶν ἑξήκοσι, καθ' ἣν εἰς τὰ διαξύσματα δύναται ἀνδρώπινον ἐναρμόζεσθαι σῶμα· τὸ δ' ἐντὸς, ποδῶν δώδεκα. Τῶν δὲ στοῶν τὸ μέγεθος καὶ τὸ ὕψος ἑξαίσιον ἔχουσιν, ἐν μὲν τῷ πρὸς ἑὸ μέρος τὴν γιγαντομαχίαν ἐποιήσαντο, ταῖς γλυφαῖς καὶ τῷ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει διαφέρουσιν· ἐν δὲ τῷ πρὸς δυσμῆς, τὴν ἄλωσιν τῆς Τροίας, ἐν ᾗ τῶν ἡρώων ἕκαστον ἰδεῖν ἐστὶν οἰκείως τῆς περιστάσεως δεδημιουργημένον. Ἦν δὲ καὶ λίμνη καὶ ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐκτὸς τῆς πόλεως χειροποίητος, ἔχουσα τὴν περίμετρον σταδίων ἑπτὰ, τὸ δὲ βάθος ἑξήκοσι πηχῶν· εἰς ἣν ἐπαγομένων ὑδάτων, ἐφιλοτέχνησαν πλήθος ἰχθύων ἐν αὐτῇ ποιῆσαι παντοίων, εἰς τὰς δημοσίας ἐστιᾶσεις· μεθ' ὧν συνδιέτριβον κύκτοι, καὶ τῶν ἄλλων ὀρνέων πολὺ πλῆθος, ὥστε μεγάλην τέρψιν παρασκευάζειν τοῖς θεομένοις. Ἀθλοῖ δὲ τὴν τρυφὴν αὐτῶν καὶ ἡ πολυτέλεια τῶν μνημείων, ἃ τινὰ μὲν τοῖς ἀθληταῖς ἵπποις κατεσκευάσαν, τινὰ δὲ τοῖς ὑπὸ τῶν παρθένων καὶ παίδων ἐν οἴκῳ τρεφομένοις ὀρμηθαρίοις, ἃ Τίμαριος ἑωρακέναι φησὶ μέχρι τοῦ καθ' ἑαυτὸν βίου διαμένοντα.

(C. 83.) Itaque regia quondam fuit Exaeneti, Olympici victoris, pompa; summa Gelliae liberalitas, ditissimi hominis, cuius forma nec ingenii dotes, neque nominis celebritatem exaequabat; (C. 84.) incredibilis Antisthenis Rhodii affluentia et magnificentia. Omnino incolarum illo tempore ingens numerus, vita mollissima.

83. Καὶ κατὰ τὴν προτέραν δὲ ταύτης Ὀλυμ-

πιάδα, δευτέραν ἐπὶ ταῖς ἐνεθήκοντα, νικήσαντος Ἐξαιρέτου Ἀκραγαντίνου, κατήγαγον αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν ἐφ' ἄρματος· συνεπόμπευον δ' αὐτῷ, χωρὶς τῶν ἄλλων, συνωρίδες τριακόσiai λευκῶν ἵππων, πᾶσαι παρ' αὐτῶν τῶν Ἀκραγαντίνων. Καθόλου δὲ καὶ τὰς ἀγωγὰς εὐθὺς ἐκ παίδων ἐποιοῦντο τρυφεράς, τὴν ἑσθῆτα μαλακὴν φοροῦντες καθ' ὑπερβολὴν, καὶ χρυσοφοροῦντες, εἰ δὲ σιτηγγίαι καὶ ληκύθοις ἀργυραῖς τε καὶ χρυσαῖς χρῶμενοι. Ὁ δὲ τῶν Ἀκραγαντίνων σχεδὸν πλουσιώτατος καὶ ἐκείνον τὸν χρόνον Γελλίας, ὅς κατὰ τὴν οἰκίαν ξενῶνας ἔχων πλείους, πρὸς ταῖς πύλαις ἔταπτεν οἰκέτας· οἷς παρηγγελμένον ἦν ἅπαντας τοὺς ξένους καλεῖν ἐπὶ ξενίᾳ. Πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἄλλων Ἀκραγαντίνων ἐποιοῦν τὸ παραπλήσιον, ἀρχαῖκῶς καὶ φιλανθρωπῶς ὁμιλοῦντες. Διόπερ καὶ Ἐμπεδοκλῆς λέγει περὶ αὐτῶν·

Ξένων αἰδοῖτοι λίμένες, κακότητος ἄπειροι.

Καὶ δὴ ποτε πεντακοσίων ἵππων παρὰγερομένων ἐκ Γέλας, χειμερίου περιστάσεως οὔσης, καθάπερ φησὶ Τίμαιος ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ βίβλῳ, πάντα αὐτοὺς ὑπεδέξατο, καὶ παραχοῆμα πᾶσιν ἱμάτια καὶ χιτῶνας ἔνδοθεν προενέγκας ἔδωκε. Καὶ Πολύκλειτος ἐν ταῖς ἱστορίαις ἐξηγεῖται περὶ τοῦ κατὰ τὴν οἰκίαν πιθεῶνος, λέγων ὡς διαμείναντος αὐτοῦ στρατευομένου ἐν Ἀκραγαντί, τεθεωρηκέναι· εἶναι δ' ἐν αὐτῷ τριακοσίου μὲν πίδους, ἐξ αὐτῆς τῆς πέτρας τετμημένους, ἕκαστον ἑκατὸν ἀμφορῆς χωροῦντα· κολυμβήθραν δὲ παρ' αὐτοῖς ὑπάρχειν κα-

κοιταμένην, χωροῦσαν ἀμφοτέρωθεν χιλίους, ἐξ ἧς τὴν ῥύσιν εἰς τοὺς πύθους γίνεσθαι. Γεγονέναι δὲ φασὶ τὸν Γελλίαν τὸ μὲν εἶδος εὐτελεῖ παντελῶς, τὸ δὲ ἥθος θαυμαστόν. Ἀποσταλέντος οὖν αὐτοῦ πρὸς Κεντοριπίνους κατὰ πρεσβείαν, καὶ παρεληλυθότος εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τὸ μὲν πλήθος προσέπεσεν εἰς ἄκαιρον γέλωτα, θεωροῦν καταδεέστερον τῆς περὶ αὐτοῦ δόξης· ὁ δ' ὑπολαβὼν εἶπε μὴ θαυμάζειν· ἐν ἔθει γὰρ εἶναι τοῖς Ἀκραγαντίνοις πρὸς μὲν τὰς ἐπιδόξους πόλεις ἀποστέλλειν τοὺς κρατίστους τῷ κάλλει, πρὸς δὲ τὰς ταπεινάς καὶ λίαν εὐτελεῖς, ὁμοίους.

84. Οὐ μόνον δὲ περὶ τὸν Γελλίαν συνέβαινεν εἶναι τοῦ πλοῦτου μεγαλοπρέπειαν, ἀλλὰ καὶ περὶ πολλοὺς ἄλλους Ἀκραγαντίνους. Ἀντισθένης γοῦν ὁ ἐπικαλούμενος Ῥόδος γάμους ἐπιτελῶν τῆς θύγατρὸς, εἰστίασε τοὺς πολίτας ἐπὶ τῶν στενωπῶν, ὧν ὥκουν ἕκαστοι, καὶ ζεύγη τῇ νύμφῃ συνηκολούθησε πλείω τῶν ὀκτακοσίων· πρὸς δὲ τούτοις οὐ μόνον οἱ καὶ αὐτὴν τὴν πόλιν ἵππεῖς, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀστυγχιτόνων πολλοί, κληθέντες ἐπὶ τὸν γάμον, συμπροέπιμψαν τὴν νύμφην. Περιττότατον δὲ φασὶ γενέσθαι τὸ περὶ τὴν τοῦ φωτὸς κατασκευὴν. Τοὺς τε γὰρ βωμοὺς τοὺς ἐν πᾶσι τοῖς ἱεροῖς καὶ τοὺς ἐν τοῖς στενωποῖς καθ' ὅλην τὴν πόλιν ἐπλήρωσε ξύλων, καὶ τοῖς ἐπὶ τῶν ἐργαστηρίων ἔδωκε σκίδακας καὶ κληματίδας, παραγγείλας, ὅτιαν ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως ἀναφθῇ πῦρ, ἅπαντας ἐπιτελεῖν τὸ παραπλήσιον. Ὡν ποιησάντων τὸ προσταχθέν, καθ' ὃν

καιρὸν ἤγετο ἡ νύμφη, προηγουμένων πολλῶν τῶν
 τῆς δᾶδας φερόντων, ἡ μὲν πόλις ἔγεμε φωτός, τὸ
 δὲ συνακολουθοῦν πλῆθος οὐκ ἐχώρουν αἱ δημόσiai
 κατὰ τὸ ἐξῆς ὁδοί, πάντων συμφιλοτιμουμένων τῇ
 τῶνδρός μεγαλοπρεπείᾳ. Κατ' ἐκείνον γὰρ τὸν χρό-
 νον Ἀκραγαντιῖνοι μὲν ἦσαν πλείω τῶν διςμυρίων,
 σὺν δὲ τοῖς κατοικοῦσι ξένοις οὐκ ἐλάττους τῶν εἴ-
 κوسي μυριάδων. Φασὶ δὲ τὸν Ἀντισθένην, ἐπειδὴ
 τὸν υἱὸν ἰώρα πολεμοῦντά τινα τῶν ἀπὸ γειτόνων
 πένητα, καὶ βιαζόμενον ἑαυτῷ τὸ ἀργίδιον πωλῆσαι,
 μέχρι μὲν τινος ἐπιπλήττειν, τῆς δ' ἐπιθυμίας ἐπί-
 τασιν λαμβανούσης, φῆσαι δεῖν μὴ σπεῦδειν, πῶς
 ἄτορον ποιεῖ τὸν γείτονα, ἀλλὰ τούναντιον ὅπως
 πλούσιος ὑπάρχη· οὕτως γὰρ αὐτὸν ἐπιθυμήσειν
 μὲν ἀγροῦ μέλλοντας, οὐ δυνάμενον δὲ παρὰ τοῦ γεί-
 τορος προσαγορεύσαι, τὸν ὑπάρχοντα πωλήσειν. Διὰ
 δὲ τὸ μέγεθος τῆς κατὰ τὴν πόλιν εὐπορίας τοσαύ-
 την συνέβαινε τρυφὴν εἶναι παρὰ τοῖς Ἀκραγαντι-
 νοις, ὥστε μετ' ὀλίγον τῆς πολιορκίας γινομένης,
 ποιῆσαι ψήφισμα περὶ τῶν ἐν τοῖς φυλακείοις δια-
 ρυκτερευόντων, ὅπως μὴ τις ἔχη πλεῖον τύλης, καὶ
 περιστρώματος, καὶ κωδίου, καὶ δυοῖν προσκεφα-
 λαίων. Τοιαύτης δὲ τῆς σκληροτάτης στρωμνῆς ὑ-
 παρχούσης, ἔξεστι λογίζεσθαι τὴν κατὰ τὸν λοιπὸν
 βίον τρυφὴν. Περὶ μὲν οὖν τούτων οὔτε παραδρα-
 μῆν ἠθελήσαμεν, οὐτ' ἐπὶ πλεον μακρολογεῖν, ἵνα
 μὴ τῶν ἀναγκαιοτέρων ἀποπίπτωμεν.

(C. 85.) Nil igitur mirum, in Agrigentinos omnem esse vim Carthaginensium conversam. Nempe bina diversis in locis castra posuere, ubi societatem illis et amicitiam frustra obtulerant, oppugnationem strenue aggressi. Agrigentini et suis confidunt, et Dexippi Lacaedaemonii opibus, qui recens e Gela peregrinorum agmen ipsis adduxerat, adiuti etiam multis Campanorum, collem Athenaeum occupantibus. Impleo et Hannibal primo die ex opportuno loco moenia oppugnare: oppidani insequente nocte, facta eruptione, machinas incendere.

85. Οἱ δὲ Καρχηδόνιοι τὰς δυνάμεις διαβιβάσαντες εἰς τὴν Σικελίαν, ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν πόλιν τῶν Ἀκραγαντίνων, καὶ δύο παρεμβολὰς ἐποίησαντο, μίαν μὲν ἐπὶ τινῶν λόφων, ἐφ' ὧν τοὺς τε Ἰβήρας καὶ τινὰς τῶν Λιβύων ἔταξαν εἰς τετρακισμύριους· τὴν δ' ἄλλην οὐκ ἄποθεν τῆς πόλεως ποιησάμενοι, τάφρην βαθύην καὶ χάρακι περιέλαβον. Καὶ πρῶτον μὲν ἀπέστειλαν πρέσβεις πρὸς τοὺς Ἀκραγαντίνους, ἄξιόντες μάλιστα μὲν συμμαχεῖν αὐτοῖς, εἰ δὲ μὴ γε, ἥσυχίαν ἔχειν, καὶ φίλους εἶναι Καρχηδονίοις, ἐν εἰρήνῃ μένοντας. Οὐ προσδεξαμένων δὲ τῶν ἐν τῇ πόλει τοὺς λόγους, εὐθὺς τὰ τῆς πολιορκίας ἐνῆργεῖτο. Οἱ μὲν οὖν Ἀκραγαντῖνοι τοὺς ἐν ἡλικίᾳ πάντας καθώπλισαν, καὶ καταστήσαντες εἰς τάξιν, τοὺς μὲν ἐπὶ τῶν τειχῶν ἔστησαν, τοὺς δὲ ἐφέδρους πρὸς τὰς τῶν καταπορευομένων διαδοχάς. Συνεμάχει δ' αὐτοῖς Λεξιππὸς τε ὁ Μακεδαιμόντιος, προσφάτως ἐκ Γέλας παρών, μετὰ ξένων χιλίων πεντακοσίων· οὗτος γὰρ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον, ὥς Τίμαιος φησιν, ἐν Γέλᾳ διέτριβεν, ἔχων ἀξίωμα διὰ τὴν πατρίδα· διόπερ ἠξίωσαν οἱ Ἀκραγαντῖνοι, μισθωσάμενον στρατιώτας ὥς πλείστους, ἐλθεῖν εἰς Ἀκράγαντα. ἅμα δὲ τοῦτοις ἐμισθώθησαν καὶ οἱ πρότερον Ἀντίβα συμμαχήσαντες Καμπανοί, περὶ

ὀντακοσίους ὄντες. Οὗτοι δὲ κατέσχον τὴν ὑπὲρ τῆς πόλεως λόφον, τὸν Ἀθηναίων μὲν ὀνομαζόμενον, κατὰ δὲ τῆς πόλεως εὐφυῶς κείμενον. Ἰμίλκας δὲ καὶ Ἀντίβας οἱ τῶν Καρχηδονίων στρατηγοί, διασκεψάμενοι τὰ τεῖχη, καὶ καθ' ἓνα τόπον θεωροῦντες εὐεφροδον οὖσαν τὴν πόλιν, δύο πύργους προσήγαγον τοῖς τεῖχεσιν ὑπερμεγέθεις. Τὴν μὲν οὖν πρώτην ἡμέραν ἐπὶ τούτων τειχομαχῆσαντες, καὶ συγροῦς ἀνελόντες, ἀνεκάλεσαντο τῇ σάλλιπγι τοὺς μαχομένους· τῆς δὲ νυκτὸς ἐπιγεγομένης, οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἵπεξελθόντες ἐνεπύρισαν τὰς μηχανάς.

(C. 86.) At hostes, oppugnationi instantes, dum sepulcra destruant, aggeresque ad muros usque extollant, subitum perleret prodigium, Theronis monumento fulminis ictu disiecto. Mox eorum castra pestis corripit, qua Hannibal exstinctus est. Imileo, supplicationibus usus horrendaque exspiatione, oppugnationem acerbius urget. Interea Syracusani, Selinuntiorum et Himercensium fortunam veriti, duce Daphnaeo urbi obsessae auxilio veniunt.

86. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀντίβαν σπεύδοντες κατὰ πλεονα μέρη τὰς προσβολὰς ποιῶθαι, παρήγγειλαν τοῖς στρατιώταις καθαιρεῖν τὰ μνημεῖα, καὶ χώματα κατασκευάζειν μέχρι τῶν τειχῶν. Ταχὺ δὲ τῶν ἔργων διὰ τὴν πολυχειρίαν συντελουμένων, συνέπεσεν εἰς τὸ στρατόπεδον πολλὴ δεισιδαιμονία. Τὸν γὰρ τοῦ Θήρωνος τάφον, ὄντα κατ' ὑπερβολὴν μέγαν, συνέβαινεν ὑπὸ κεραυνοῦ διασσεῖσθαι. Διόπερ αὐτοῦ καθαιρουμένου, τῶν τότε μάντεων τινες προνοήσαντες διεκώλυσαν· εὐθὺς δὲ καὶ λοιμὸς ἐνέπεσεν εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ πολλοὶ μὲν ἐτελεύτων, οὐκ ὀλίγοι δὲ στρέβλαις καὶ δειναῖς ταλαιπωρίαις περιέπιπτον. Ἀπέθανε δὲ καὶ Ἀντίβας ὁ στρατηγός, καὶ τῶν ἐπὶ τὰς φυλακὰς προπεμπομένων ἦγ-

γελλόν τινες διὰ νυκτὸς εἶδωλα φαίνεσθαι τῶν τετε-
λευτηκότων. Ἰμῖλλας δὲ θεωρῶν τὰ πλήθη δαισι-
δαιμονοῦντα, πρῶτον μὲν ἐπαύσατο καθαιρῶν τὰ
μνημεῖα· μετὰ δὲ ταῦτα ἐκέλευε τοὺς θεοὺς κατὰ τὸ
πάτριον ἔθος, τῷ μὲν Κρόνῳ παῖδα σφαγιάσας, τῷ
δὲ Ποσειδῶνι πλήθος ἱερῶν καταποντίσας. Οὐ μὴν
ἀπέστη γε τῶν ἔργων, ἀλλὰ χώσας τὸν παρὰ τὴν πό-
λιν ποταμὸν μέχρι τῶν τειχῶν, ἐπέστησε πάσας τὰς
μηχανάς, καὶ καθ' ἡμέραν προσβολὰς ἐποιεῖτο. Οἱ
δὲ Συρακοῦσιοι θεωροῦντες τὴν Ἀκράγαντος πολι-
ορκίαν, καὶ φοβούμενοι μὴ τῆς αὐτῆς τοῖς Σελινουν-
τίοις καὶ τοῖς Ἱμεραίοις τύχῳσιν οἱ πολιορκούμενοι
τύχης, πάλαι μὲν ἔσπευδον ἐκπέμψαι τὴν βοήθειαν·
τότε δὲ παραγενομένων τῶν ἐξ Ἰταλίας καὶ Μεσση-
νῆς συρμάχων, στρατηγὸν Διφρυσίον εἶλοντο. Τὴν
δὲ δύναμιν ἀθροίσαντες, παρέλαβον κατὰ τὴν ὁδὸν
Καμαριναίους καὶ Γελώους· ἔτι δὲ τῶν ἐκ τῆς μεσο-
γείου μεταπεμψάμενοί τινες, ἐπ' Ἀκράγαντος τὴν
πορείαν ἐποιοῦντο, συμπαραπλευσῶν αὐτοῖς καὶ
τῶν τριάκοντα νεῶν. Εἶχε δὲ τοὺς πάντας, πεζοὺς
μὲν πλείους τῶν τριμυρίων, ἵππεῖς δ' οὐκ ἔλαττον
τῶν πεντακισχιλίων.

(C. 87.) Quibus Himeram fl. transgressis, barbari obviam facti,
post acrem conflictum in fugam vertuntur. Ibi dilapsos in vicina
Agrigento castra, oppidani milites facile rede-gissent ad internecio-
nem, nisi duces eruptionem male prohibuissent. Qui quum paulo
post castra hostium pridem desertā occuparent; exorto tumultu,
accusati a Menete, illius sive metus, sive proditiōnis, graves poenas
dederunt.

87. Ἰμῖλλων δὲ πυθόμενος τὴν τῶν πολεμίων
ἔφοδον, ἀπέστειλεν αὐτοῖς ἀπαντᾶν τοὺς τε Ἰβήρας
καὶ Καμπαρούς, καὶ τῶν ἄλλων οὐκ ἔλάττους τῶν

τετρακιςμυρίων. Ἰδὼν δὲ τῶν Συρακούσιων τὸν Ἰμέραν ποταμὸν διαβερηκότων, ἀπῆντησαν οἱ βαρβαροὶ, καὶ παρατάξεως γενομένης ἐπὶ πολὺν χρόνον, ἐνίκησαν οἱ Συρακούσιοι, καὶ πλείους τῶν ἑξακισχιλίων ἀνείλον, τελῶς δὲ ὅλον τὸ στρατόπεδον διεφθειραν, καὶ μέχρι τῆς πόλεως κατεδίωξαν. Ἀλλὰ τῶν στρατιωτῶν ἀπῆλθον διωκόντων, ὁ στρατηγὸς ἠὺλαβήθη, μήποτε μετὰ τοῦ λοιποῦ στρατεύματος Ἰμίλκας ἐπιφανεῖς ἀναλάβῃ τὴν ἥτιαν· καὶ γὰρ τοὺς Ἱμεραίους ἐγίνωσκε παρὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν τοῖς ὅλοις ἐπτακίστας. Οὐ μὲν ἀλλὰ τῶν βαρβάρων φευγόντων εἰς τὴν πρὸς Λαράγαντι παρεμβολήν, οἱ κατὰ τὴν πόλιν στρατιῶται θεωροῦντες τὴν τῶν Κασσηδονίων ἥτιαν, ἐδέοντο τῶν στρατηγῶν ἐξάγειν αὐτούς, καιρὸν εἶναι φάσκοντες τοῦ φθεῖραι τὴν τῶν πολεμιῶν δύναμιν. Οἱ δ', εἴτε χρήμασιν διεφθαρμένοι, καθάπερ ἦν λόγος, εἴτε φοβηθέντες μὴ τῆς πόλεως ἐρημωθείσης Ἰμίλκων αὐτὴν καταλάβηται, τῆς ὁρμῆς ἐπέσχον τοὺς στρατιώτας. Οἱ μὲν οὖν φεύγοντες μετὰ πάσης ἀσφαλείας διεσώθησαν εἰς τὴν πρὸς τῇ πόλει παρεμβολήν· ὁ δὲ Λαφραῖος μετὰ τῆς δυνάμεως παραγενηθεὶς εἰς τὴν ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἐκλειμμένην στρατοπεδείαν, ἐν ταύτῃ παρενέβαλεν. Εὐθὺς δὲ καὶ τῶν ἐκ τῆς πόλεως στρατιωτῶν ἐπιμιχθέντων, καὶ τοῦ Δεξιππου συγκαταβάντος αὐτοῖς, ἀπὸ συνδρομῆς εἰς ἐκκλησίαν τὰ πλήθη συνῆλθε, πάντων ἀγανακτούντων ἐπὶ τῷ παρῆσθαι τὸν καιρὸν, καὶ κεκρατηκότας τῶν βαρβάρων τὴν προσήκουσαν τιμωρίαν παρ' αὐτῶν μὴ

λαβεῖν, ἀλλὰ δυναμένους τοὺς ἐκ τῆς πόλεως στρατηγούς ἐπέξελθεῖν, καὶ διαφθεῖραι τὴν τῶν πολέμιων δύναμιν, ἀφεικέναι τοσαύτας μυριάδας. Θορύβου δὲ καὶ πολλῆς κραυγῆς ἐπεχούσης τὴν ἐκκλησίαν, παρελθὼν Μένης ὁ Καμαριναῖος, ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένος, κατηγόρησε τῶν Ἀκραγαντίνων στρατηγῶν, καὶ πάντας οὕτω παρώξυνεν, ὥστε τῶν κατηγορουμένων ἐγχειρόντων ἀπολογεῖσθαι, μηδένα προσδέχεσθαι τοὺς λόγους, καὶ τὸ πλῆθος ὁρμήσαν ἐπὶ τὸ βάλλειν τοῖς λίθοις, τέσσαρας αὐτῶν καταλεῦσαι· τὸν δὲ πέμπτον Ἀργεῖον καλούμενον, τὴν δ' ἡλικίαν παντελῶς ὄντα νεώτερον, ἀφειθῆναι· βλασφημίας δὲ τυγχάνειν καὶ τὸν Λακεδαιμόνιον Δέξιππον, ὅτι τεταγμένος ἐφ' ἡγεμονίας, καὶ δοκῶν εἶναι τῶν πολεμικῶν ἔργων οὐκ ἄπειρος, τοῦτ' ἔπραξε προδοσίας ἕνεκα.

(C. 88.) Sero Daphnaeus castra Paecorum obsidere conatur: quae praeflare munia, ubi relinquere cogitur, illos comineatu aliquamdiu intercludit. Sed Imileo per insidias magnam frumenti vim, a Syracusanis incautus adveclam, rapit, eaque re utriusque partis spem penitus immutat. Agrigentini enim, ingenti penuria oppressi, a Campanis deseruntur; corrumpitur ipse Dexippus, cacterique duces, definitam sui magistratus tempus iam elapsam commentis, copias suas abducunt.

88. Μετὰ δὲ τὴν ἐκκλησίαν οἱ περὶ τὸν Λαφναῖον προαγαγόντες τὰς δυνάμεις, ἐπεχείρουν μὲν πολιορκεῖν τὴν παρεμβολὴν τῶν Καρχηδονίων· πολυτελῶς δ' αὐτὴν ὀρῶντες ὠχυρωμένην, ταύτης μὲν τῆς ἐπιβολῆς ἀπέστησαν, τὰς δ' ὁδοὺς ἱππαζόμενοι, τοὺς τ' ἐν ταῖς προνομαῖς αὐτῶν κατελαμβάνον, καὶ τῶν σιτοπομπῶν ἀποκλείοντες εἰς πολλὴν ἀπορίαν ἤγον. Οἱ δὲ Καρχηδόνιοι παρατάττεσθαι μὲν οὐ

τολμῶντες, τῇ δὲ σιτοδείᾳ δεινῶς πιεζόμενοι, μεγάλους ἀτυχήμασι περιέπιπτον. Τῶν μὲν γὰρ στρατιωτῶν πολλοὶ διὰ τὴν σπᾶνιν ἀπέθνησκον· οἱ δὲ Καμπανοὶ μετὰ τῶν ἄλλων μισθοφόρων σχεδὸν ἅπαντες ἐπὶ τὴν Ἰμίλκα σκηνὴν ὠθούμενοι, τὰς σιτομετρίας τὰς προτεταγμένας ἤτουν· εἰ δὲ μή, διηπειλοῦντο μεταβάλλεσθαι πρὸς τοὺς πολεμίους. Ὁ δ' Ἰμίλκας ἦν ἀκηκόως τιος, ὅτι Συρακούσιοι πληθὸς σίτου παρακομίζοιεν εἰς Ἀκράγαντα κατὰ θάλατταν. Διόπερ ταύτην μόνην ἔχων ἐλπίδα σωτηρίας, τοὺς μὲν στρατιώτας ἔπεισεν ὀλίγας ἐπισχεῖν ἡμέρας, ἐνέχυρα δούς τὰ παρὰ τῶν ἐκ Καρχηδόνος στρατευομένων ποτήρια. Καὶ αὐτὸς μὲν ἐκ Πανόρμου καὶ Μοτύης μεταπεμψάμενος τεσσαράκοντα τριήρεις, ἐπέθετο τοῖς τὴν ἀγορὰν παρακομίζουσιν· οἱ δὲ Συρακούσιοι, τὸν ἔμπροσθεν χρόνον τῶν βαρβάρων τῆς θαλάττης παρακεχωρηκότων, καὶ τοῦ χειμῶνος ἐνεστηκότος ἤδη, κατεφρόνουν τῶν Καρχηδονίων, ὥς οὐκέτι τολμησόντων πληροῦν τὰς τριήρεις. Διόπερ ὀλιγώρως αὐτῶν παραπεμψάντων τὴν ἀγορὰν, Ἰμίλκας ἐκπλεύσας τεσσαράκοντα τριήρεσιν, ἄφνω κατέδυσε μὲν τῶν μακρῶν νεῶν ὀκτώ, τὰς δ' ἄλλας εἰς τὸν αἰγιαλὸν κατεδίωξε· τῶν δ' ἄλλων πλοίων ἀπάντων κυριεύσας, τοσοῦτον εἰς τὸ ὑναντίον τὰς ἑκατέρωθεν ἐλπίδας μεταπεσεῖν ἐποίησεν, ὥστε τοὺς παρὰ τοῖς Ἀκράγαντινοῖς Καμπανούς, καταγρόντας τῆς τῶν Ἑλλήνων ὑποθέσεως, πεντεκαίδεκα ταλάντοις φθαρῆναι, καὶ μεταβαλέσθαι πρὸς τοὺς Καρχηδονίους. Οἱ δὲ Ἀκράγαντινοὶ τὸ μὲν πρῶτον, κακῶς

ἀπαλλαττόντων τῶν Καρχηδονίων, ἀφθόνως ἀπλή-
 λανον τοῦ τε σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων, αἰ
 προσδοκῶντες ταχέως λυθήσεσθαι τὴν πολιορκίαν·
 ἐπεὶ δ' αἱ τῶν βαρβάρων ἐλπίδες ἀνέκυψαν, καὶ το-
 σαῦται μυριάδες εἰς μίαν ἡθροίσθησαν πόλιν, ἔλα-
 θεν αὐτοὺς ὁ σῖτος ἐξαναλωθεῖς. Λέγεται δὲ καὶ
 Λέξιππος ὁ Λακεδαιμόνιος πεντεκαίδεκα ταλάντοις
 διαφθαρῆναι· εὐθὺς γὰρ ἀπεκρίνατο πρὸς τοὺς τῶν
 Ἰταλιωτῶν στρατηγούς, ὅτι συμφέρει τὸν πόλεμον
 ἐν ἄλλῳ συστήσασθαι τόπῳ· τὴν γὰρ τροφὴν ἐκλι-
 πεῖν. Διόπερ οἱ στρατηγοὶ πρόφασιν ἐνέγκαντες,
 ὥς διεληλύθασιν οἱ ταχθέντες τῆς στρατηγίας χρό-
 νοι, τὰς δυνάμεις ἀπήγαγον ἐπὶ τὸν πορθμόν. Με-
 τὰ δὲ τὴν τούτων ἀπαλλαγὴν, συνελθόντες οἱ στρα-
 τηγοὶ μετὰ τῶν ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένων, διέγνω-
 σαν ἐξετάσαι τὸν ἐν τῇ πόλει σῖτον· ὃν εὐρόντες
 παντελῶς ὀλίγον, ἐθεώρουν ἀναγκαῖον ὑπάρχειν ἐκ-
 λιπεῖν τὴν πόλιν. Εὐθὺς οὖν ἐπιγινομένης τῆς νυ-
 κτός παρήγγειλαν ἀναξευγνύειν ἅπαντας.

(C. 89.) Fame itaque coacti Agrigentini, relictis in urbe seni-
 bus et infirmis, Gelam migrant, ac Leontinorum deinceps urbem,
 Syracusiorum beneficio, inhabitandam accipiunt.

89. Τοσοῦτου δὲ πλήθους ἀνδρῶν, γυναικῶν,
 παιδῶν ἐκλιπόντων τὴν πόλιν, ἄφρω πολὺς οἶκος
 καὶ δάκρυα κατεῖχε τὰς οἰκίας. Ἀμα γὰρ ὁ τῶν πο-
 λεμιῶν ἐξέπληττε φόβος, ἅμα δὲ διὰ τὴν σπουδὴν
 ἠναγκάζοντο καταλιπεῖν εἰς διαρπαγὴν τοῖς βαρβά-
 ροις ταῦτ', ἐφ' οἷς ἑαυτοὺς ἐμακάριζον· ἀφαιρουμέ-
 νης γὰρ τῆς τύχης τὴν ἐξουσίαν τῶν οἶκοι καλῶν,
 ἀγαπητὸν ἡγοῦντο τὰ σώματα γοῦν αὐτῶν διασῶσαι.

Οὐ μόνον δὲ τῆς τοιαύτης πόλεως εὐδαιμονίαν παρῆν ὄρῃν ἀπολειπομένην, ἀλλὰ καὶ σωμάτων πληθος. Οἱ μὲν γὰρ ἐν ἀρρώστιαις ὑπὸ τῶν οἰκείων περιεωρῶντο, τῆς καθ' ἑαυτὸν σωτηρίας ἐκέστου φροντίζοντος· οἱ δὲ ταῖς ἡλικίαις ἤδη προβεβηκότες, ὑπὸ τῆς τοῦ γήρους ἀσθενείας κατελείποντο· πολλοὶ δὲ καὶ τὴν ἀλλαγὴν τῆς πατρίδος θανάτου τιμώμενοι, τὰς χεῖρας ἑαυτοῖς προσήνεγκαν, ὅπως ταῖς πατρίαις οἰκίαις ἐναποπνεύσωσιν. Οὐ μὴν ἀλλὰ τὸ μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἔξιν πληθος οἱ στρατιῶται μετὰ τῶν ὀπλῶν παρέπεμπον εἰς τὴν Γέλαν· ἡ δ' ὁδὸς καὶ πάντα τὰ πρὸς τὴν Γέλαν ἀποκεκλιμένα τῆς χώρας μέρη ἔγεμε γυναικῶν καὶ παίδων, ἀναμιξπαρθένοις, αἱ τὴν συνήθη τρυφὴν εἰς ὁδοιπορίαν σὺντονον καὶ κακοπάθειαν ὑπερῶγουσαν μεταβαλλόμεναι διεκαρτέρουν, τοῦ φόβου τὰς ψυχὰς ἐντείνοντος. Οὗτοι μὲν οὖν ἀσφαλῶς διασθεθέντες εἰς Γέλαν, ὕστερον εἰς Λεοντίους κατέκησαν, Συρακουσίων αὐτοῖς δόντων τὴν πόλιν ταύτην οἰκητήριον.

(C. 90.) Sic Poeni cēperunt Agrigentum everteruntque; superstites omnes detruncarunt, nec templis deorum pepercerunt. Ac Minervae sanum ipse combussit Gellias, frustra ibi perfugium quacrens. Ingens emolumentum e praeda contractum, cuius praecipua pars, praesertim artis opera, et in his Phalaridis taurus, Carthaginem transvecta, reliqua sub hasta vendita. Obiter e Scipionis Africani historia erroris arguitur Timaeus, qui taurum illam umquam existisse negaverat.

90. Ὁ δ' Ἰμλίκας ἅμα τῷ φωτὶ δύναμιν ἐντὸς τῶν τευχῶν παρειαγαγών, σχεδὸν ἅπαντας τοὺς ἐγκαταλειφθέντας ἀνέϊλεν· ὅτε δὴ καὶ τοὺς ἐν τοῖς ναοῖς καταπεφευγότας ἀποσπῶντες οἱ Καρχηδόνιοι ἀνήρουν. Λέγεται δὲ τὸν Γελλίαν τὸν πρωτεύοντα

τῶν πολιτῶν πλούτῳ καὶ καλοκαγαθίᾳ συναυχῆσαι
 τῇ πατρίδι, βουληθέντα καταφυγεῖν σὺν τισιν ἐτε-
 ροῖς εἰς τὸ τῆς Ἀθηναῖς ἱερὸν, νομίζοντα τῆς εἰς
 θεοὺς παρανομίας ἀφεῖσθαι τοὺς Καρχηδονίους·
 θεωροῦντα δὲ αὐτῶν τὴν ἀσέβειαν, ἐμπροῆσαι τὸν
 νεῶν, καὶ μετὰ τῶν ἐν τούτῳ ἀναθημάτων ἑαυτὸν
 συγκατακαῦσαι· μὲν γὰρ πράξει διελάμβανεν ἀφε-
 λῆσθαι θεῶν ἀσέβειαν, πολεμίων ἀρπαγὰς πολλῶν
 χρημάτων, τὸ δὲ μέγιστον, ἑαυτοῦ τὴν εἰς τὸ σῶμα
 ἐσομένην ὕβριν· Ὁ δὲ Ἰμῖλκας τὰ ἱερὰ καὶ τὰς οἰ-
 κίας συλῆσας, καὶ φιλοτίμως ἐρευνήσας, τοσαύτην
 ὀφείλειαν συνήθροισεν, ὅσην εἰκὸς ἐστὶν ἐσχηκέναι
 πόλιν οἰκουμένην ὑπὸ ἀνδρῶν εἴκοσι μυριάδων,
 ἀπόρθητον δὲ ἀπὸ τῆς κτίσεως γεγεννημένην, πλου-
 σιωπάτην δὲ σχεδὸν τῶν τότε Ἑλληνίδων πόλεων γε-
 γεννημένην, καὶ ταῦτα τῶν ἐν αὐτῇ φιλοκαλησάντων
 εἰς παντοίαν κατασκευασμάτων πολυτέλειαν· Καὶ
 γὰρ γραφαὶ παμπληθεῖς ἠυρέθησαν εἰς ἄκρον ἐκτε-
 ποιημέναι, καὶ παντοίων ἀνδριάντων φιλοτέχνως
 δεδημιουργημένων ὑπεράγων ἀριθμὸς· Τὰ μὲν οὖν
 πολυτελέστατα τῶν ἔργων ἀπέστειλεν εἰς Καρχηδό-
 να, (ἐν οἷς καὶ τὸν Φαλάριδος συνέβη κομισθῆναι
 ταῦτον,) τὴν δ' ἄλλην ὡφέλειαν ἐλαφροπώλησε·
 Τοῦτον δὲ τὸν ταῦτον ὁ Τίμαιος ἐν ταῖς ἱστορίαις
 διαβεβαιωσάμενος μὴ γεγονέναι τὸ σύνολον, ὑπ' αὐ-
 τῆς τῆς τύχης ἡλέγχθη· Σκιπίων γὰρ ὕστερον ταύ-
 τῆς τῆς ἀλώσεως σχεδὸν ἐξήκοντα καὶ διακοσίους ἔτε-
 σιν ἐκπορθήσας Καρχηδόνα, τοῖς Ἀκραγαντινοῖς
 μετὰ τῶν ἄλλων, τῶν διαμεινάντων παρὰ τοῖς Καρ-

χηδονίοις, ἀποκατέστησε τὸν ταῦρον, ὃς καὶ τῶνδε
τῶν ἱστοριῶν γραφομένων ἦν ἐν Ἀκράγαντι. Περὶ
δὲ τοῦτου φιλοτιμότερον εἰπεῖν προήχθην, διότι Τι-
μαιος ὁ τῶν πρὸ γε αὐτοῦ συγγραφέων πικρότατα
κατηγορήσας, καὶ συγγνώμην οὐδεμίαν τοῖς ἱστοριο-
γράφοις ἀπολιπών, αὐτὸς εὐρίσκειται σχεδιάζων, ἐν
οἷς μάλιστα ἑαυτὸν ἀποπέφαγκεν ἀκριβολογούμενον.
Αἰὲ γάρ, οἶμαι, τοὺς συγγραφεῖς ἐν μὲν τοῖς ἀγνοή-
μασι τυγχάνειν συγγνώμης, ὥς ἂν ἀνθρώπους ὄντας,
καὶ τῆς ἐν τοῖς παροιχομένοις χρόνοις ἀληθείας οὐ-
σης δυσευρέτου· τοὺς μέντοι γε κατὰ προαίρεσιν οὐ
τυγχάνοντας τοῦ ἀκριβοῦς, προσηκόντως κατηγορίας
τυγχάνειν, ὅταν κολακεύοντές τινας, ἢ δι' ἔχθραν
πικρότερον προσβάλλοντες, ἀποσφάλλωνται τῆς ἀλη-
θείας.

(C. 91.) Imilco dum Agrigenti hiemabat, illa urbis elades ita
consternarat Siculorum animos, ut alii Syracusas, alii in Italiam
migrarent. Summa in Syracusanorum duces, proditiōis reos, orta
indignatio. Qua Dionysius, Hermocratis f., in sua commoda usus,
vilissimus homo, cui Philisti pecunia licentiam et animum inflarat,
duces ita maledictis laceravit, (C. 92.) ut illi magistratū abire iu-
berentur, et inter novos praetores ipse eligeretur. Verum ne has
quidem sorte contentus, collegis in suspicionem plebis adducendis,
exulibusque in patriam revocandis, unus ad summum imperium ac
tyrannidem Syracusanorum via popularitatis grassatus est.

91. Ἰμίλκας δὲ ὀκτὼ μῆνας πολιορκήσας τὴν
πόλιν, καὶ μικρὸν πρὸ τῆς χειμερινῆς τροπῆς κυριεύ-
σας αὐτῆς, οὐκ εὐθύς κατέσκαψεν, ὅπως αἱ δυνά-
μεις ἐν ταῖς οἰκίαις παραχειμάσωσι. Τῆς δὲ περὶ
τὴν Ἀκράγαντα συμφορᾶς διαγγελθείσης, τοσοῦτος
κατέσχε τὴν νῆσον φόβος, ὥστε τῶν Σικελιωτῶν τοὺς
μὲν εἰς Συρακούσας μεθίστασθαι, τοὺς δὲ εἰς τὴν
Ἰταλίαν τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ τὴν ἄλλην κτῆσιν

ἀποσκευάζεσθαι. Οἱ δὲ διαφυγόντες τὴν αἰχμαλω-
σίαν Ἀκραγαντίνοι, παραγεννηθέντες εἰς Συρακού-
σας, κατηγοροῦν τῶν στρατηγῶν, φάσκοντες διὰ τὴν
ἐκείνων παρουσίαν ἀπολωλέναι τὴν πατρίδα. Συνέ-
βαινε δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων Σικελιωτῶν ἐπιτιμήσεως
ινγχάνειν τοὺς Συρακουσίους, ὅτι τοιοῦτους προ-
στάτας αἰροῦνται, δι' οὓς ἀπολέσθαι κινδυνεύει πᾶ-
σα Σικελία. Οὐ μὲν συναχθείσης ἐκκλησίας ἐν Συ-
ρακούσαις, καὶ μεγάλων φόβων επικρεμαμένων, οὐ-
θεὶς ἐτόλμα περὶ τοῦ πολέμου συμβουλεύειν. Ἀπο-
ρουμένων δὲ πάντων παρελθὼν Διονύσιος ὁ Ἐρμο-
κράτους, τῶν μὲν στρατηγῶν κατηγορήσεν, ὡς προ-
διδόντων τὰ πράγματα τοῖς Καρχηδονίοις· τὰ δὲ
πλήθη παρώξυνε πρὸς τὴν αὐτῶν τιμωρίαν, παρα-
καλῶν μὴ περιμεῖναι τὸν κατὰ τοὺς νόμους κλῆρον,
ἀλλ' ἐκ χειρὸς εὐθέως ἐπιθεῖναι τὴν δίκην. Τῶν δ'
ἀρχόντων ζημιούντων τὸν Διονύσιον κατὰ τοὺς νό-
μους, ὡς θορυβοῦντα, Φίλιστος, ὁ τῆς ἱστορίας ὑ-
περὸν συγγράψας, οὐσίαν ἔχων μεγάλην, ἐξέτισε τὰ
ιρόστιμα, καὶ τῷ Διονυσίῳ παρεκελεύετο λέγειν ὅσα
προηρῆτο. Καὶ προσέτι εἰπόντος, ὅτι καθ' ὅλην
τὴν ἡμέραν, ἂν ζημοῦν ἐθέλωσιν, ἐκτίσειν τὰργύ-
ριον ὑπὲρ αὐτοῦ, τὸ λοιπὸν θαρρόσας ἀνέσεις τὰ
πλήθη, καὶ τὴν ἐκκλησίαν συνταράττων, διέβαλλε
τοὺς στρατηγούς, ὅτι χρήμασι πεισθέντες ἐγκατέλι-
πον τὴν τῶν Ἀκραγαντίων σωτηρίαν· συγκατηγό-
ρησε δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐπισημοτάτων πολιτῶν,
συνιστὰς αὐτοὺς οἰκείους ὄντας ὀλιγαρχίας. Διόπερ
συνεβούλευεν αἰρεῖσθαι στρατηγούς τοὺς μὴ δυνα-

τωτάτους, ἀλλὰ τοὺς εὐνουσιτάτους καὶ δημοτικούς μᾶλλον· ἐκείνους μὲν γὰρ δεσποτικῶς ἄρχοντας τῶν πολιτῶν, καταφρονεῖν τῶν πολλῶν, καὶ τὰς τῆς πατριδος συμφορὰς ἰδίας ἡγεῖσθαι προσόδους· τοὺς δὲ ταπεινοτέρους οὐδὲν πράξειν τῶν τοιούτων, δεδιότας τὴν περὶ αὐτοὺς ἀσθένειαν.

92. Πάντα δὲ πρὸς τὴν τῶν ἀκούοντων προαίρεσιν καὶ τὴν ἰδίαν ἐπιβολὴν δημηγορήσας, οὐ μετρίως ἐξῆρε τὸν τῶν ἐκκλησιαζόντων θυμόν. Ὁ γὰρ δῆμος καὶ πάλοι μισῶν τοὺς στρατηγοὺς, διὰ τὸ δοκεῖν προαφίστασθαι τοῦ πολέμου, τότε διὰ τῶν λόγων παροξυνθεὶς, παραυτίκα τοὺς μὲν ἔλυσε τῆς ἀρχῆς, ἐτέρους δ' εἵλετο στρατηγοὺς, ἐν οἷς καὶ τὸν Διονύσιον· ὃς ἐν ταῖς πρὸς Κόρχηδονίους μάχαις ἀνδρεία δόξας διενηροχένην, περίβλεπτος ἦν παρὰ τοῖς Συρακουσίοις. Διὸ καὶ μετεωρισθεὶς ταῖς ἐλπίσι, πᾶν ἐμηχανήσατο πρὸς τὸ γενέσθαι τῆς πατριδος τύραννος. Μετὰ γὰρ τὴν παράληψιν τῆς ἀρχῆς, οὔτε συνήδρευεν ἅμα τοῖς στρατηγοῖς, οὔθ' ὅλως συνῆει· ταῦτα δὲ πράττων, διεδίδου λόγον ὡς διαπεμπομένων αὐτῶν πρὸς τοὺς πολεμίους. Οὕτω γὰρ μάλιστα ἥλπιζεν ἐκείνων μὲν περὶαιρεθῆσεσθαι τὴν ἐξουσίαν, ἑαυτῷ δὲ μόνῳ περιστήσειν τὴν στρατηγίαν. Ταῦτα δ' αὐτοῦ πράττοντος, οἱ μὲν χαρίεστατοι τῶν πολιτῶν ὑπώπιεον τὸ γενησόμενον, καὶ κατὰ πάσας τὰς συνόδους ἐβλασφήμουν αὐτόν· ὁ δὲ δημοτικὸς ὄχλος, ἀγνοῶν τὴν ἐπιβολήν, ἐπῆναι, καὶ μόλις ἔφασκε τὴν πόλιν προστατὴν εὐρηκέναι βέλβαιον. Οὐ μὴν ἀλλὰ πολλάκις ἐκκλησίας συναγομέ-

νης περὶ τῆς εἰς τὸν πόλεμον παρασκευῆς, θεωρήσας τοὺς Συρακουσίους καταπεπληγμένους τὸν ἀπὸ τῶν πολεμίων φόβον, συνεβούλευε κατάγειν τοὺς φυγάδας· ἄτοπον γὰρ ὑπάρχειν, ἐκ μὲν Ἰταλίας καὶ Πελοποννήσου μεταπέμπεσθαι βοήθειαν παρὰ τῶν ἀλλοτρίων· τοὺς δὲ πολίτας μὴ βούλεσθαι πρὸς τοὺς ἰδίους συμπαλαμβάνειν, οὓς, τῶν πολεμίων μεγάλας δωρεὰς ὑπισχνουμένων, ἂν συστρατεύωσι, προαιρεῖσθαι μᾶλλον ἐπὶ ξένης ἀλωμένους ἀποθανεῖν, ἢ περ ἀλλότριόν τι κατὰ τῆς πατρίδος βουλευσασθαι· καὶ γὰρ εἰ διὰ τὰς γεγενημένας ἐν τῇ πόλει στάσεις φυγεῖν, νῦν γε τυχόντας ταύτης τῆς εὐεργεσίας, προθύμως ἀγωνιεῖσθαι, τοῖς εὖ ποιήσασιν ἀποδιδόντας χάριτας. Πρὸς δὲ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην πολλὰ διαλεχθεὶς οἰκεία τοῖς πράγμασι, συμψήφους ἔλαβε τοὺς Συρακουσίους· οὐδὲ γὰρ τῶν συναρχόντων οὐδεὶς ἐτόλμα περὶ τούτων ἀντειπεῖν διὰ τε τὴν τοῦ πλήθους ὁρμὴν, καὶ διὰ τὸ θεωρεῖν ἑαυτοῦ μὲν περιεσομένην τὴν ἀπέχθειαν, ἐκείνῳ δὲ τὴν παρὰ τῶν εὐεργετηθέντων χάριν. Τοῦτο δ' ἔπραξεν ὁ Διονύσιος, ἐλπίζων ἰδίους ἕξειν τοὺς φυγάδας, ἀνθρώπους μεταβολῆς ἐπιθυμοῦντας, καὶ πρὸς τὴν ἐπίθεσιν τῆς τυραννίδος εὐθέτως διακειμένους· ἤμελλον γὰρ ἡδέως ὀψεσθαι τῶν ἐχθρῶν φόβους, δημεύσεις τῶν οὐσιῶν, ἑαυτοῖς ἀποκαθεσταμένα τὰ χρήματα. Καὶ τέλος κυρωθείσης τῆς περὶ τῶν φυγάδων γνώμης, οὗτοι μὲν εὐθὺς εἰς τὴν πατρίδα κατήλθον.

(C. 93.) Persequendi consilii opportunitatem ei afferunt Geloi, ad quorum urbem defendendam Dexippi copiae non suppetebant. Missus itaque illuc Dionysius, necatis proceribus, quorum invidia Geloi flagrabant, pecunia illorum sibi milites conciliavit. Geloi, legatis Syracusas missis, hominem insigniter ornant, obsecrantque, ut urbem ipsorum adversus Carthaginienses tutetur. Quibus ille se brevi cum maiore manu affore pollicitus, Gela cum agmine suo discedit.

93. Ἐκ δὲ τῆς Γέλας ἐνεχθέντων γραμμῶν, ὅπως ἀποσταλῶσι στρατιῶται πλείους, ἔλαβεν ὁ Διονύσιος οἰκείαν ἔφοδον τῆς ἰδίας προαιρέσεως. Ἀποσταλὲς γὰρ μετὰ στρατιωτῶν, πεζῶν μὲν διςχιλίων, ἱππέων δὲ τετρακοσίων, ἦλθε συντόμως εἰς τὴν πόλιν τῶν Γελῶν, ἣν τότε παρεφύλαττε Λέξιππος ὁ Λακεδαιμόνιος, κατασταθεὶς ὑπὸ Συρακουσίων. Ὁ δ' οὖν Διονύσιος καταλαβὼν τοὺς εὐπορωτάτους στασιάζοντας πρὸς τὸν δῆμον, καὶ κατηγορήσας αὐτῶν ἐν ἐκκλησίᾳ καὶ κατακρίνας, αὐτοὺς μὲν ἀπέκτεινε, τὰς δ' οὐσίας αὐτῶν ἐδήμευσεν. Ἐκ δὲ τῶν χρημάτων τούτων τοῖς μὲν φρουροῦσι τὴν πόλιν, ὧν ἡγεῖτο Λέξιππος, ἀπέδωκε τοὺς ὀφειλομένους μισθοὺς· τοῖς δὲ μετ' αὐτοῦ παραγεγονόσιν ἐκ Συρακουσῶν, ἐπηγγέλατο διπλοῦς ποιῆσειν τοὺς μισθοὺς, ὧν ἡ πόλις ἔταξε· διὰ δὲ τούτου τοῦ τρόπου τοὺς τε ἐν Γέλᾳ στρατιώτας καὶ τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ ταῖς εὐνοίαις ἰδίους κατέστησεν. Ἐπηρεῖτο δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ δήμου τῶν Γελῶν, ὥς αἴτιος αὐτοῖς γεγεννημένος τῆς ἐλευθερίας· τοῖς γὰρ δυνατωτάτοις φθοροῦντες, τὴν ἐκείνων ὑπεροχὴν, δεσποτείαν ἑαυτῶν ἀπεκάλουν. Διόπερ ἐξέπεμψαν πρόεβρεις τοὺς ἐπαινέσοντας ἐν Συρακούσαις, καὶ τὰ ψηφίσματα φέροντας, ἐν οἷς αὐτὸν μεγάλας δωρεαῖς ἐτίμησαν.

Ὁ δὲ Διονύσιος ἐπεβάρυτο μὲν τὸν Δέξιππον πεί-
θειν κοινωνῆσαι τῆς ἐπιβολῆς· ἐπεὶ δ' οὐ συγκατε-
τίθετο, μετὰ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν ἑτοιμος ἦν ἀνα-
κάμπτειν εἰς Συρακούσας. Οἱ δὲ Γελῶοι, πυνθανό-
μενοι τοὺς Καρχηδονίους μέλλειν μετὰ πάσης τῆς
δυνάμεως ἐπὶ πρώτην στρατεύειν τὴν Γέλαν, ἐδέοντο
τοῦ Διονυσίου μέναι, καὶ μὴ περιῖδεῖν αὐτοὺς τὰ
αὐτὰ τοῖς Ἀκαραγαντίοις παθόντας. Οἷς ἐπαγγει-
λάμενος ὁ Διονύσιος συντόμως ἤξειν μετὰ πλείονος
δυνάμεως, ἐξώρμησεν ἐκ τῆς Γέλας μετὰ τῶν ἰδίων
στρατιωτῶν.

(C. 94.) Regressus Syracusas, quo tempore populus e theatro
domum redibat, cencursu multitudinis ad eum facto, imperio se
abdicaturum simulavit: neque enim ferendum esse. reip. prae-
fectis patriam prodentibus ac plebem ludis lactantibus, se non solum
cum civibus una periclitari, verum etiam proditionis una cum cae-
teris praefectis insimulatum iri. His aliisque sermonibus accensa
plebs ei, qui maximis duces criminibus oncrasset, summum impe-
rium concessit.

94. Θέας δ' οὔσης ἐν ταῖς Συρακούσαις, τὴν
ᾧσαν τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν ἐκ τοῦ θεάτρου παρῆν εἰς
τὴν πόλιν. Συνδραμόντων δὲ τῶν ὄχλων ἐπ' αὐτόν,
καὶ πυνθανομένων περὶ τῶν Καρχηδονίων, ἄγροεῖν
αὐτοὺς ἔφη, διότι τῶν ἔξωθεν πολεμιωτέρους ἔχουσι
τοὺς ἔνδον τῶν κοινῶν προσεστώτας, οἷς οἱ μὲν πο-
λῖται πιστεύοντες ἐορτάζουσιν, αὐτοὶ δὲ διαφοροῦν-
τες τὰ δημόσια, τοὺς στρατιώτας ἀμίσθους πεποιή-
κασι, καὶ τῶν πολεμίων ἀνυπερβλήτους ποιοιμένων
τάς εἰς τὸν πόλεμον παρασκευάς, καὶ μελλόντων ἐπὶ
Συρακούσας τὴν δύναμιν ἄγειν, τούτων δ' οὐδ' ἦν-
τινοῦν ποιούμενοι φροντίδα. Δὲ ἦν δ' αἰτίαν ταῦ-
τα πράττουσιν, εἰδέναι μὲν καὶ πρότερον, νῦν δὲ

σαφέστερον ἀνεγνωκέναι. Ἰυλλκωνα γάρ πρὸς αὐτὸν
 ἀπεσταλκέναι κήρυκα, πρόφασιν μὲν ὑπὲρ τῶν αἰ-
 χμαλώτων, παρακαλεῖν δέ, πλείω τῶν συναρχόντων
 περιποιησάμενον, μηδὲν τῶν πραττομένων πολυπρα-
 γμονεῖν, μηδ' ἀντιπράττειν, ἐπειδὴ συνεργεῖν οὐ
 προαιρεῖται. Μηκέτ' οὖν βούλεσθαι στρατηγεῖν,
 ἀλλὰ καὶ παρεῖναι τὴν ἀρχὴν ἀποθησόμενος. Οὐ
 γὰρ ἀνεκτὸν εἶναι, τῶν ἄλλων πωλούντων τὴν πα-
 τρίδα, μὴ μόνον κινδυνεύειν μετὰ τῶν πολιτῶν, ἀλ-
 λά καὶ δόξειν μετεσχηκέναι τῆς προδοσίας. Παρο-
 ξυνθέντων δὲ ἐπὶ τοῖς ῥηθεῖσι, καὶ τοῦ λόγου διὰ
 πάσης τῆς δυνάμεως ὁυέντος, τότε μὲν εἰς ἕκαστος
 ἄγωνιῶν εἰς οἶκον ἐχωρίσθη· τῇ δ' ὑστεραίᾳ συνα-
 χθείσης ἐκκλησίας, ἐν ἣ τῶν ἀρχόντων πολλὰ κατη-
 γορήσας, οὐ μετρίως εὐδοκίμησε, τὸν δῆμον κατὰ
 τῶν στρατηγῶν παρώξυνε. Τέλος δὲ τῶν καθημένων
 τινὲς ἀνεβόησαν στρατηγὸν αὐτὸν αὐτοκράτορα κα-
 θιστάναι, καὶ μὴ περιμένειν, ὅχρως ἂν οἱ πολέμιοι
 τοῖς τεύχεσιν ἐπισείωσι· χρεῖαν γὰρ ἔχειν τὸ μέγε-
 θος τοῦ πολέμου τοιοῦτου στρατηγοῦ, δι' οὗ δυνα-
 τὸν εἶναι εὐπορεῖν τοῖς πράγμασι· τὰ δὲ περὶ τῶν
 προδοτῶν ἐν ἐκκλησίᾳ βουλευέσθαι· τῶν γὰρ ἐνε-
 στώτων καιρῶν ἀλλότριον εἶναι· καὶ πρότερον δὲ
 Καρχηδονίων τὰς τριάκοντα μυριάδας περὶ τὴν Ἰμέ-
 ραν νενικῆσθαι, στρατηγοῦντος Γέλωνος αὐτοκρά-
 τορος. Ταχὺ δὲ τῶν πολλῶν, ὥσπερ εἰώθασιν, ἐπὶ
 τὸ χεῖρον ῥεπόντων, ὁ Διονύσιος ἀπεδείχθη στρα-
 τηγὸς αὐτοκράτωρ.

(C. 95.) Is, duplo stipendio imperando, militum sibi animos devinxit: sed cives multos quia tyrannidis metu a se abalienatos videbat, ad satellites sibi comparandos, exemplo Pisistrati, animum callide advertit. Per noctem enim, quum in agro stativa haberet, insidias sibi parari commentus, confugit in urbem Leontinorum, praesidio antea munitam, et exulum peregrinorumque colluvie satis tutam. Illic probabili oratione turbam eo adduxit, ut sexcentos satellites, quos vellet, eligendi copiam ipsi facerent.

95. Ἐπεὶ δ' οὖν αὐτῷ τὰ πράγματα κατὰ νοῦν ἠκολούθει, ψήφισμα ἔγραψε, τοὺς μισθοὺς διπλασίους εἶναι· πάντας γὰρ ἔφησε, τοῦτου γενομένου, προθυμοτέρους εἶσθαι πρὸς τὸν ἀγῶνα, καὶ περὶ τῶν χρημάτων παρεκάλει μηθὲν ἀγωνιᾶν· εἶσθαι γὰρ αὐτῶν τὸν πόρον ἑαδίων. Διαλυθείσης δὲ τῆς ἐκκλησίας, οὐκ ὀλίγοι τῶν Συρακουσίων κατηγόρουν τῶν πραχθέντων, ὥσπερ οὐκ αὐτοὶ ταῦτα κεκυρωκότες· τοῖς γὰρ λογισμοῖς εἰς ἑαυτοὺς ἐρχόμενοι, τὴν ἐσομένην δυναστείαν ἀνεθεώρουν. Οὗτοι μὲν οὖν βεβαιῶσαι βουλόμενοι τὴν ἐλευθερίαν, ἔλαθον ἑαυτοὺς δεσπόειν τῆς πατρίδος καθεστακότες· ὁ δὲ Διονύσιος τὴν μετάνοιαν τῶν ὄχλων φθάσαι βουλόμενος, ἐπεξήτει δι' οὗ τρόπου δύναιτο φύλακας αἰτήσασθαι τοῦ σώματος· τοῦτου γὰρ συγχωρηθέντος, ἑαδίως ἤμελλε κυριεύσειν τῆς τυραννίδος. Εὐθὺς οὖν παρήγγειλε τοὺς ἐν ἡλικίᾳ πάντας, ἕως ἑτῶν τεσσαράκοντα, λαβόντας ἐπισιτισμὸν ἡμερῶν τριάκοντα, καταντῆν μετὰ τῶν ὀπλῶν εἰς Λεοντίους. Αὕτη δ' ἡ πόλις τότε φρούριον ἦν τοῖς Συρακουσίοις, πλήρης ὑπάρχον φυγάνων καὶ ξένων ἀνθρώπων. Ἠλπίζε γὰρ τοὺτους συναγωνιστὰς ἔξειν, ἐπιθυμοῦντας μεταβολῆς· τῶν δὲ Συρακουσίων τοὺς πλείστους οὐδ' ἤξειν εἰς Λεοντίους. Οὐ μὴν ἀλλὰ

νικτὸς ἐπὶ τῆς χώρας στρατοπεδεύων, καὶ προσποιηθεὶς ἐπιβουλευέσθαι, κραυγὴν ἐποίησε καὶ θόρυβον διὰ τῶν ἰδίων οἰκειῶν· τοῦτο δὲ πράξας συνέφυγεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ διενυκτέρευσε πυρὰ καίων, καὶ τοὺς γνωριμωτάτους τῶν στρατιωτῶν μεταπεμπόμενος. Ἄμα δ' ἡμέρᾳ τοῦ πλήθους ἀθροισθέντος εἰς Λεοντίνους, πολλὰ πρὸς τὴν τῆς ἐπιβουλῆς ὑπόθεσιν πιθανολογήσας, ἔπεισε τοὺς ὄχλους δοῦναι φύλακας αὐτῇ τῶν στρατιωτῶν ἑξακοσίους, οὓς ἂν προαιροῖται. Λέγεται δὲ τοῦτο πράξαι τὸν Διονύσιον, ὑπομιμούμενον Πεισίστρατον τὸν Ἀθηναῖον. Καὶ γὰρ ἐκεῖνόν φασιν ἑαυτὸν κατατραυματίσαντα προελθεῖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὥς ἐπιβεβουλευμένον, καὶ διὰ τοῦτο φυλακὴν λαβεῖν παρὰ τῶν πολιτῶν, ἢ χρησάμενον τὴν τυραννίδα περιπεποιῆσθαι. Καὶ τότε Διονύσιος τῇ παραπλησίᾳ μηχανῇ τὸ πλῆθος ἐξαπατήσας, ἐνήργει τὰ τῆς τυραννίδος.

(C. 96.) Ad imperium sibi firmandum multa molitus, Dexitipum, ipsi suspectum, in Graeciam dimisit; indignantibus Syracusanis tyrannum sese et declaravit, et affinitatibus munit; Daphnaeum et Demarchum, nefariis molitionibus adversantes, sustulit, tyrannidemque per 38 annos ad vitae usque finem servavit. Carthaginienses, post Agrigenti excisionem, in hac urbe hiemarunt, proximo vere Gelam obsessuri.

96. Εὐθὺς γὰρ τοὺς χρημάτων μὲν ἐνδεεῖς, τῇ δὲ ψυχῇ θρασεῖς ἐπιλέξας ὑπὲρ τοὺς χιλίους, ὅπλοις τε πολυτελέσι καθώπλισε, καὶ ταῖς μεγίσταις ἐταγγελίαις ἐμετεώρισε· τοὺς δὲ μισθοφόρους ἀνακαλούμενος καὶ φιλανθρώποις λόγοις χρώμενος, ἰδίους κατεσκεύαζε. Μετετίθει δὲ καὶ τὰς τάξεις, τοῖς πιστοτάτοις τὰς ἡγεμονίας παραδιδούς. Καὶ Δέξιπ-

πον τὸν Λακεδαιμόνιον ἀπέλυσεν εἰς τὴν Ἑλλάδα·
 ὑφεωρᾶτο γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον, μὴ καιροῦ λαβό-
 μενος ἀνακτήσῃται τοῖς Συρακουσίοις τὴν ἐλευθε-
 ρίαν. Μετεπέμψατο δὲ καὶ τοὺς ἐν Γέλα·μισθοφό-
 ρους, καὶ πανταχόθεν συνῆγε τοὺς φυγάδας καὶ
 ἄσεβεῖς, ἐλπίζων διὰ τούτων βεβαιωτάτην τηρηθῆ-
 σεσθαι τὴν τυραννίδα. Οὐ μὴν ἀλλὰ παραγενόμε-
 νος εἰς Συρακούσας, κατεσκήνωσεν ἐν τῷ ναυστά-
 θμῳ, φανερώς ἑαυτὸν ἀναδείξας τύραννον. Οἱ δὲ
 Συρακοῦσιοι βαρέως φέροντες ἠναγκάζοντο τὴν ἥσυ-
 χίαν ἔχειν· οὐδὲν γὰρ ἔτι περαινέειν ἠδύναντο· ἢ τε
 γὰρ πόλις ἔγεμεν ὀπλων ξηρικῶν, τοὺς τε Καρχηδο-
 νίους ἐδεδοίκεισαν τηλικαύτας ἔχοντας δυνάμεις. Ὁ
 δ' οὖν Διονύσιος εὐθέως ἔγρημε τὴν Ἑρμοκράτους
 θυγατέρα τοῦ καταπολεμήσαντος Ἀθηναίου, καὶ
 τὴν ἀδελφὴν ἔδωκε Πολυξένῳ τῆς Ἑρμοκράτους γυ-
 ναικὸς ἀδελφῷ. Τοῦτο δ' ἔπραξε βουλόμενος οἰκίαν
 ἐπίσημον εἰς οἰκειότητα προσλαβέσθαι πρὸς τὴν
 τυραννίδα ποιῆσαι βεβαίαν. Μετὰ δὲ ταῦτα, συνα-
 γαγὼν ἐκκλησίαν, τοὺς ἀντιπράξαντας αὐτῷ τῶν δυ-
 νατωτάτων ὄντας Δαφναῖον καὶ Δήμαρχον ἀνέειλε.
 Διονύσιος μὲν οὖν ἐκ γραμματέως, καὶ τοῦ τυχόντος
 ἰδιώτου, τῆς μεγίστης πόλεως τῶν Ἑλληνίδων ἐγενή-
 θη τύραννος· διετήρησε δὲ τὴν δυναστείαν ἄχρι τῆς
 τελευτῆς, τυραννήσας ἔτη δύο λείποντα τῶν τεσσα-
 ράκοντα. Τὰς δὲ κατὰ μέρος αὐτοῦ πράξεις καὶ τὴν
 αὐξήσιν τῆς ἀρχῆς ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις διεξιμεν.
 Δοκεῖ γὰρ οὗτος μεγίστην τῶν ἱστορουμένων τυραν-
 νίδα περιπεποιῆσθαι δι' ἑαυτοῦ καὶ πολυχρονιωτά·

την. Οἱ δὲ Καρχηδόνιοι μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς πό-
λεως τὰ μὲν ἀναθήματα καὶ τοὺς ἀνδριάντας καὶ
ἄλλα τὰ πολυτελέστατα μετήνεγκαν εἰς Καρχηδόνα·
τὰ δ' ἱερὰ κατακαύσαντες καὶ τὴν πόλιν διαρπάσαν-
τες, αὐτοῦ παρσευόμενοι μηχανήματα καὶ βέλη παντοδαπά,
διανοούμενοι πρῶτην πολιορκῆσαι τὴν τῶν Γελῶν
πόλιν.

(C. 97.) Haec persequutus Auctor, belli Peloponnesiaci histo-
riam continuat. Athenienses enim, tot cladibus debilitati, receptis
in civitatem peregrinis, augment militum numeram, classemque in-
staurant. Huic ad Arginusas insulas obviam facti Lacedaemoniis
quamquam vates utrimque, prodigio et somnis moniti, pugnam dis-
suadent: (C. 98.) tamen, generose exhortante Callieratida, hostes
ad proelium provocant. Atheniensibus decem duces [v. C. 74.],
Lacedaemoniis Callieratidas ille, horumque sociis Boeotis Thra-
sondas, praeerant. Commissa ad Arginusas navalis pugna atrocis-
sima fuit omnium, quas Graeci umquam cum Graecis consenuere.

97. Ἀθηναῖοι δὲ κατὰ τὸ συνεχές ἐλαττώμασι
περιπίπτοντες, ἐποίησαντο πολίτας τοὺς μετοίκους,
καὶ τῶν ἄλλων ξένων τοὺς βουλομένους συναγωνί-
σασθαι. Ταχὺ δὲ πολλοῦ πλήθους πολιτογραφη-
θέντος, οἱ στρατηγοὶ κατέγραφον τοὺς εὐθέτους εἰς
τὴν στρατείαν. Παρσευόμενοι δὲ ραῦς ἐξήκοντα,
καὶ ταύτας πολυτελῶς καταρτίσαντες ἐξέπλευσαν εἰς
Σάμον, ἐν ᾗ κατέλαβον τοὺς ἄλλους στρατηγοὺς ἀπὸ
τῶν ἄλλων νήσων ὀγδοήκοντα τριήρεις ἡθροικότας.
Λεηθέντες δὲ καὶ τῶν Σαμίων προσπληρῶσαι δέκα
τριήρεις, ἀνήχθησαν ἀπάσαις ταῖς ναυσίν, οἷσαι
ἐκατὸν πενήκοντα, καὶ κατέπλευσαν εἰς τὰς Ἀργι-
νούσας νήσους, σπεύδοντες λῦσαι τὴν Μιτυλήνης
πολιορκίαν. Ὁ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος
Καλλικρατίδας, πυθόμενος τὸν κατάπλουν τῶν νηῶν,

ἐπὶ μὲν τῆς πολιορκίας κατέλειπεν Ἑτερόνικον μετὰ πολλῆς δυνάμεως· αὐτὸς δὲ πληρώσας ταύτας ἐκατὸν τεσσαράκοντα, κατὰ σπουδὴν ἀνήχθη, καὶ τῶν Ἀργινοῦσων περὶ θάλασσα μέρη· αἱ νῆσοι τότε ἦσαν οἰκούμεναι, καὶ πολισμάτιον Αἰολικὸν ἔχουσαι, κείμεναι μεταξὺ Μιτυλήνης καὶ Κύμης, ἀπέχουσαι τῆς ἡπείρου βραχὺ παντελῶς, καὶ τῆς ἄκρας τῆς Κανίδος. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι τὸν μὲν κατάπλουν τῶν πολέμων εὐθέως ἔγνωσαν, οὐ μακρὰν ὁρμοῦντες· διὰ δὲ τὸ μέγεθος τῶν πνευμάτων τὸ μὲν ναυμαχεῖν ἀπέγνωσαν, εἰς δὲ τὴν ἐχομένην ἡμέραν ἡτοιμάζοντο τὰ πρὸς τὴν ναυμαχίαν, τὸ αὐτὸ ποιοῦντων καὶ τῶν Λακεδαιμονίων, καίπερ ἀμφοτέροις ἀπαγορευόντων τῶν μάντεων. Τοῖς μὲν γὰρ Λακεδαιμονίοις ἡ τοῦ θύματος κεφαλὴ κείμενη παρὰ τὸν αἰγιαλὸν ἀφανὴς ἐγεγόνει, προσκλύζοντος τοῦ κύματος· διόπερ ὁ μάντις προὔλεγε, διότι τελευτήσει ναυμαχῶν ὁ ναύαρχος· οὐ γηθέντος, φασὶ τὸν Καλλικρατίδαν εἰπεῖν, ὅτι τελευτήσας κατὰ τὴν μάχην, οὐδὲν ἀδοξότερον ποιήσει τὴν Σπάρτην. Τῶν δ' Ἀθηναίων ὁ στρατηγὸς Θράσυλλος, ὃς ἦν ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας ἐκείνην τὴν ἡμέραν, εἶδε κατὰ τὴν νύκτα τοιαύτην ὄψιν· ἔδοξεν Ἀθήνησι τοῦ θεάτρον πλήθοντος, αὐτὸς τε καὶ τῶν ἄλλων στρατηγῶν ἕξ ὑποκρίνεσθαι τραγωδίαν Εὐριπίδου Φοινίσσας· τῶν δ' ἀντιπάλων ὑποκρινομένων τὸς Ἰκέτιδας, δόξαι τὴν Καδμεΐαν νίκην αὐτοῖς προσγενέσθαι, καὶ πάντας ἀποθανεῖν, μιμουμένους τὰ πράγματα τῶν ἐπὶ τὰς Θήβας στρατευσαμένων. Ἀκούσας δ' ὁ μάντις ταῦτα, διεσάφει τοὺς ἐπὶ τῶν

στρατηγῶν ἀναιρεθῆσθαι. Τῶν δ' ἱερείων φερόντων νίκην, οἱ στρατηγοὶ περὶ μὲν τῆς ἑαυτῶν ἀπολείας ἐκέλευον ἑτέροις ἀπαγγέλλειν, περὶ δὲ τῆς ἐν τοῖς ἱεροῖς νίκης ἀνήγγειλαν καθ' ὅλην τὴν δύναμιν.

98. Καλλικρατίδας δ' ὁ ναύαρχος συναγαγὼν τὰ πλήθη, καὶ παραθαρσύνας τοῖς οἰκείοις λόγοις, τὸ τελευταῖον εἶπεν· Εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος κίνδυνον οὕτως εἰμὶ πρόθυμος αὐτός, ὥστε τοῦ μάντεως λέγοντος διὰ τῶν ἱερείων ὑμῖν μὲν προσημαίνεσθαι νίκην, ἐμοὶ δὲ θάνατον, ὅμως ἔτοιμός εἰμι τελευτᾶν. Εἰδὼς οὖν μετὰ τὸν τῶν ἡγεμόνων θάνατον ἐν Θορύβῳ τὰ στρατόπεδα γινόμενα, νῦν ἀναδεικνύω ναύαρχον, ἃν ἐγὼ τι πάθω, τὸν διαδεξόμενον Κλέαρχον, ἄνδρα πεῖραν δεδωκότα τῶν κατὰ πόλεμον ἔργων. Ὁ μὲν οὖν Καλλικρατίδας ταῦτ' εἰπὼν, οὐκ ὀλίγους ἐποίησε ζηλωσάι τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ, καὶ προθυμοτέρους γενέσθαι πρὸς τὴν μάχην. Καὶ Λακεδαιμόνιοι μὲν παρακαλοῦντες ἀλλήλους, ἀνέβαινον εἰς τὰς ναῦς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι παρακληθέντες ὑπὸ τῶν στρατηγῶν εἰς τὸν ἀγῶνα, κατὰ σπουδὴν ἐπλήρουν τὰς τριήρεις, καὶ πάντες εἰς τάξιν καθίσταντο. Τοῦ μὲν οὖν δεξιοῦ κέρας Θράσυλλος ἡγεῖτο καὶ Περικλῆς ὁ Περικλέους τοῦ προσαγορευθέντος κατὰ τὴν δύναμιν Ὀλυμπίου· συμπαρέλιξε δὲ καὶ Θηραμένην εἰς τὸ δεξιὸν κέρας, ἐφ' ἣγεμονίας τάξας· ὃς ἰδιώτης μὲν συνεστρατεύετο τότε, πρότερον δὲ πολλάκις ἦν ἀφηγούμενος δυνάμεων· τοὺς δ' ἄλλους στρατηγοὺς παρ' ὅλην τὴν φύλαγγα διέταξε, καὶ τὰς καλουμένας Ἀργινοῦσας νήσους συμ-

περιέλαβε τῇ τάξει, σπεύδων ὅτι πλεῖστον παρεκτεῖ-
ναι τὰς ναῦς. Ὁ δὲ Καλλικρατίδας ἀνήχθη, τὸ μὲν
δεξιὸν μέρος αὐτὸς ἔχων, τὸ δ' εὐώνυμον παρέδωκε
Βοιωτοῖς, ὧν Θρασύνδας ὁ Θηβαῖος τὴν ἡγεμονίαν
ἔσχεν. Οὐδυνάμενος δὲ τὴν τάξιν ἐξισῶσαι τοῖς πο-
λεμίοις, διὰ τὸ τὰς νήσους πολὺν ἐπέχειν τόπον,
διέλλετο τὴν δύναμιν, καὶ δύο ποιήσας στόλους,
πρὸς ἑκάτερον μέρος δίχα διηγωνίζετο. Αὐτὸ καὶ
παρείχετο μεγάλην κατὰ πληξιν πολλαχῇ τοῖς θεω-
μένοις, ὥς ἂν τετάρων μὲν στόλων ναυμαχοῦντων,
τῶν δὲ νεῶν συνηθροισμένων εἰς ἓνα τόπον οὐ πολ-
λαῖς ἐλάττω τῶν τριακοσίων· μέγιστη γὰρ αὕτη μνη-
μονεύεται ναυμαχία γεγενημένη τοῖς Ἑλλήσι πρὸς
Ἑλλήνας.

(C. 99.) Nam et caeteri, bellis iam iam assueti, pertinacissima
tum contentione dimicabant, et Callicratidas in primis vitam glo-
riose profunderere properabat. Quo tandem plurimis vulneribus
confecto, Lacedaemonii fusi, Boeotique cum Euboeis, qui aliquam-
diu fortiter resisterant, in fugam coniecti sunt.

99. Ἀμα δ' οἱ τε ναυαρχοὶ τοῖς σαλπικταῖς
ταρεκκλεύοντο σημαίνειν, καὶ τὸ παρ' ἑκατέροις πλη-
θος ἐναλλάξ ἐπαλαλίζον ἐξαίσιον ἐποίει βοήν· πάν-
τες δὲ μετὰ σπουδῆς ἐλαύνοντες τὸ ῥόθιον, ἐφιλοτι-
μοῦντο πρὸς ἀλλήλους, ἑκάστου σπεύδοντος πρώτου
καταρξασθαι τῆς μάχης. Ἐμπειροὶ τε γὰρ ἦσαν
τῶν κινδύνων οἱ πλεῖστοι, διὰ τὸ μῆκος τοῦ πολέ-
μου, καὶ σπουδὴν ἀνυπέρβλητον ἐπεφέροντο, διὰ
τὸ τοὺς κρατίστους εἰς τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων ἀγῶνα
συνηθροῖσθαι· πάντες γὰρ ὑπελάμβανον τοὺς ταύτη
τῇ μάχῃ νικήσαντας, πέρας ἐπιθήσειν τῷ πολέμῳ.
Οὐ μὴν ἀλλ' ὁ Καλλικρατίδας ἀκηχώς τοῦ μάντεως

τὴν περὶ αὐτὸν ἐσομένην τελευτὴν, ἔσπευδεν ἐπιφανέστατον ἑαυτῷ περιποιήσασθαι θάνατον. Διόπερ πρῶτος ἐπὶ τὴν Λυσίου τοῦ στρατηγοῦ ναῦν ἐπιπλεύσας, καὶ σὺν ταῖς ἅμα πλεούσαις τριήρεσιν ἐξ ἐφόδου τρώσας, κατέδυσε. Τῶν δ' ἄλλων τὰς μὲν τοῖς ἐμβόλοις τύπτων ἄπλους ἐποίει, τῶν δὲ τοὺς τασσοὺς ἀχρήστους ἀπετέλει πρὸς τὴν ναυμαχίαν. Τὸ δὲ τελευταῖον, δοὺς ἔμβολον τῇ τοῦ Περικλέους τριήρει βιαιότερον, τῆς μὲν τριήρους ἐπὶ πολὺν ἀνέροῃσε τόπον, τοῦ δὲ στόματος ἐναρμοσθέντος εἰς τὴν ἀκίδα, καὶ μὴ δυναμένων αὐτῶν ἀνακρούσασθαι, Περικλῆς μὲν ἐπέβαλε τῇ τοῦ Καλλικρατίδα νηϊ σιδηρᾶν χεῖρα· προσαχθείσης δ' αὐτῆς, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι περιστάντες τὴν ναῦν εἰσήλλοντο, καὶ περιχυθέντες τοὺς ἐν αὐτῇ πάντας ἀπέσφαξαν. Τότε δὴ φασὶ τὸν Καλλικρατίδαν, λαμπρῶς ἀγωνισάμενον, καὶ πολὺν ἀντισχόντα χρόνον, τὸ τελευταῖον ὑπὸ τοῦ πλήθους πανταχόθεν τιτρωσκόμενον, καταπονηθῆναι. Ὡς δὲ τὸ περὶ τὸν ναύαρχον ἐλάττωμα συμφανὲς ἐγένετο, συνέβη τοὺς Πελοποννησίους δεισάντας ἐκκλῖναι. Τοῦ δὲ δεξιοῦ μέρους τῶν Πελοποννησίων φυγόντος, οἱ τὸ λαιὸν ἔχοντες Βοιωτοὶ χρόνον μὲν τινα διεκατέρουν εὐρῶστως ἀγωνιζόμενοι· (εὐλαβοῦντο γὰρ οἱ αὐτοῖς συγκινδυνεύοντες Εὐβοεῖς, καὶ πάντες οἱ τῶν Ἀθηναίων ἀφεστηκότες, μὴ ποτε Ἀθηναῖοι τὴν ἀρχὴν ἀνακτησάμενοι, τιμωρίαν παρ' αὐτῶν λάβωσιν ὑπὲρ τῆς ἀποστάσεως·) ἐπειδὴ δὲ τὰς πλείστας ναῦς ἐώρων τετρωμένας, καὶ τὸ πλήθος τῶν νικῶντων ἐπ' αὐτοὺς ἐπιστραφέν

ἡναγκάσθησαν φυγεῖν. Τῶν μὲν οὖν Πελοποννη-
σίων οἱ μὲν εἰς Χίον, οἱ δ' εἰς Κύμην διεσώθησαν.

(C. 100.) Quorum terga quum caedissent Athenienses; ducum alii caesorum cadavera tollenda esse censebant, alii Mitylenen potius obsidione liberandam. Vtrique consilio tempestas obfuit, Arginusis classem advertens. Eleonicus, quem ad obsidendam Mitylenen Callicratidas reliquerat (C. 97.), accepto de Lacedaemoniorum strage nuntio, naves Chium dimittit, ipse cum terrestribus copiis Pyrrham repetens. Tum Athenienses, Mitylenen profecti, assumpto Conone, Samum traiciunt, hostiumque agros inde depopulantur. Sed qui in insulis Lacedaemoniorum foederatis debebant Graeci, conventu Ephesi habito, ducem sibi Lysandrum a Spartānis exoptant. Cui postulationi quum lex obstaret; imperium traditur Araco, cui Lysander privatus, consors omnium consiliorum, adiungitur.

100. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι διώξαντες ἐφ' ἱκανὸν τοὺς ἡττημένους, πάντα τὸν σύνεγγυς τόπον τῆς θαλάττης ἐπλήρωσαν νεκρῶν καὶ ναυαγίων. Μετὰ δὲ ταῦτα τῶν στρατηγῶν οἱ μὲν ᾤοντο δεῖν τοὺς τετελευτηκότας ἀνααιρεῖσθαι, διὰ τὸ χαλεπῶς διατίθεσθαι τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ τοῖς ἀτάφοις περιορᾶσι τοὺς τετελευτηκότας· οἱ δ' ἔφασαν δεῖν ἐπὶ τὴν Μιτυλήνην πλεῖν, καὶ τὴν ταχίστην λῦσαι τὴν πολιορκίαν. Ἐπεγενήθη δὲ καὶ χειμῶν μέγας, ὥστε σαλεύεσθαι τὰς τριήρεις, καὶ τοὺς στρατιώτας, διὰ τε τὴν ἐκ τῆς μάχης κακοπάθειαν, καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν κυμάτων, ἀντιλέγειν πρὸς τὴν ἀναίρεσιν τῶν νεκρῶν. Τέλος δὲ τοῦ χειμῶνος ἐπιτείνοντος, οὔτε ἐπὶ τὴν Μιτυλήνην ἐπλευσαν, οὔτε τοὺς τετελευτηκότας ἀνείλοντο· βιασθέντες δὲ ὑπὸ τῶν πνευμάτων, εἰς Ἀργινοῦσας κατέπλευσαν. Ἀπώλοντο δὲ ἐν τῇ ναυμαχίᾳ τῶν μὲν Ἀθηναίων ναῦς εἰκοσιπέντε, καὶ τῶν ἐν αὐταῖς οἱ πλεῖστοι· τῶν δὲ Πελοποννησίων ἐπὶ πρὸς ταῖς ἐξβομήκοντα. Διόπερ τοσοῦτων νεῶν καὶ

τῶν ἐν αὐταῖς γεγεννημένων ἀνδρῶν ἀπολωλότων,
 ἐπλήσθη τῆς Κυμαίων καὶ Φωκαέων ἡ παραθαλάτ-
 τιος χώρα νεκρῶν καὶ ναυαγίων. Ὁ δὲ τὴν Μιτυλή-
 νην πολιορκῶν Ἐτεόνικος, πυθόμενός τινος τὴν τῶν
 Πελοποννησίων ἦτιαν, τὰς μὲν ναῦς εἰς Χίον ἔπεμ-
 ψε, τὴν δὲ πεζὴν δύναμιν αὐτὸς ἔχων εἰς τὴν Πυθό-
 ραίων πόλιν ἀπεχώρησεν, οὔσαν σύμμαχον· ἐδεδοί-
 κει γὰρ μὴ ποτε τῷ στόλῳ πλευσάντων τῶν Ἀθη-
 ναίων ἐπ' αὐτοὺς, καὶ τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐπεξελθόν-
 των, κινδυνεύσῃ τὴν δύναμιν ἀποβλεῖν ἅπασαν.
 Οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ πλεύσαντες εἰς Μι-
 τυλήνην, καὶ τὸν Κόνωνα μετὰ τῶν τεσσαράκοντα
 νεῶν παραλαβόντες, εἰς Σάμον κατέπλευσαν· κἀκεῖ-
 θεν ὁρμώμενοι τὴν τῶν πολεμίων χώραν ἐπόρθουν.
 Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ περὶ τὴν Αἰολίδα καὶ τὴν Ἰωνίαν
 καὶ τὰς νήσους τὰς συμμαχοῦσας Λακεδαιμονίοις
 συνῆλθον εἰς Ἐφεσον· καὶ βουλευομένοις αὐτοῖς
 ἔδοξεν ἀποστέλλειν εἰς Σπάρτην, καὶ Λύσανδρον
 αἰτεῖσθαι ναύαρχον· οὗτος γὰρ ἐν τε τῷ τῆς ναυαρχ-
 χίας χρόνῳ κατορθωτικῶς ἦν πολλά, καὶ ἐδόκει δια-
 φέρειν στρατηγίᾳ τῶν ἄλλων. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι
 νόμον ἔχοντες δις τὸν αὐτὸν μὴ πέμπειν ἐπὶ ναυαρχ-
 χίᾳ, καὶ τὸ πατριον ἔθος μὴ θέλοντες καταλύειν,
 Ἄρακον μὲν εἵλοντο ναύαρχον, τὸν δὲ Λύσανδρον
 ἰδιώτην αὐτῷ συνεξέπεμψαν, προστάξαντες ἀκούειν
 ἅπαντα τούτου. Οὗτοι μὲν ἐκπεμφθέντες ἐπὶ τὴν
 ἡγεμονίαν, ἐκ τε τῆς Πελοποννήσου καὶ παρὰ τῶν
 συμμάχων, τριήρεις ἡδ' οἰζον ὕσας ἡδύναντο πλεί-
 στας.

(C. 101.) Quod cadavera caesorum insepulta reliquissent, duces Atheniensium, qui Theramenem ac Thrasybulum, celerius reversos, perditum ibant, ab his ipsi accusantur, exceptoque Conone, cui commissae copiae fuerant, in iudicium de capite et fortunis vocantur. Aristogenes et Protomachus fuga sibi consulunt: caeteri sex, vana spe adducti, Athenas redeunt. Ibi plebs, exacerbata ab accusatoribus, obtestantibus praeterea defunctorum cognatis, (C. 102.) de meritissimis nobilissimisque ducibus immane supplicium sumpsit. In his miserationem civium Diomedontis pietas commovit, qui in suo ipsius infortunio ad patriae salutem magno animo respexit.

101. Ἀθηναῖοι δέ, πυθόμενοι τὴν ἐν ταῖς Ἀργινοῦσαις εὐημερίαν, ἐπὶ μὲν τῇ νίκῃ τοὺς στρατηγούς ἐπῆνον, ἐπὶ δὲ τῷ περιῦδεῖν ἀτάφους τοὺς ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας τετελευτηκότας, χαλεπῶς διετέθησαν. Θηραμένους δὲ καὶ Θρασυβούλου προεπεληλυθότων εἰς Ἀθήνας, ὑπολαβόντες οἱ στρατηγοὶ τοὺτους εἶναι τοὺς διαβαλόντας αὐτοὺς πρὸς τὰ πλήθη * * * * τῶν τελευτήσαντων, ἀπέστειλαν κατ' αὐτῶν ἐπιστολὰς πρὸς τὸν δῆμον, διασαφοῦντες ὅτι τοῦτοις ἐπέταξαν ἀνελεῖσθαι τοὺς τελευτήσαντας· ὅπερ μάλιστα αὐτοῖς αἴτιον ἐγενήθη τῶν κακῶν. Δυνάμενοι γὰρ ἔχειν συναγωνιστὰς εἰς τὴν κρίσιν τοὺς περὶ Θηραμένην, ἄνδρας καὶ λόγῳ δυνατοὺς, καὶ φίλους πολλοὺς ἔχοντας, καὶ τὸ μέγιστον, συμπαραγεγονότας τοῖς εἰς τὴν ναυμαχίαν πράγμασιν, ἐκ τῶν ἐναντίων ἔσχον ἀντιδίκους καὶ πικροὺς κατηγοροὺς. Ἀναγνωσθεῖσιν γὰρ ἐν τῷ δήμῳ τῶν ἐπιστολῶν, εὐθὺς μὲν τοῖς περὶ Θηραμένην ὠργίζετο τὰ πλήθη· τοῦτων δὲ ἀπολογησαμένων, συνέβη τὴν ὁργὴν πάλιν μεταπεσεῖν εἰς τοὺς στρατηγούς. Διόπερ ὁ δῆμος προσέθηκεν αὐτοῖς κρίσιν, καὶ Κόνωνα μὲν ἀπολύσας τῆς αἰτίας, προσέταξε τοῦτω τὰς δυνάμεις παραδίδοσθαι,

τοὺς δ' ἄλλους ἐψηφίσατο τὴν ταχίστην ἥκειν· ὧν Ἀριστογένης μὲν καὶ Πρωτόμαχος, φοβηθέντες τὴν ὀργὴν τοῦ πλήθους, ἔφυγον· Θράσυλλος δὲ καὶ Καλλιᾶδης, ἔτι δὲ Λυσίας καὶ Περικλῆς καὶ Ἀριστοκράτης μετὰ τῶν πλείστων νεῶν κατέπλευσαν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐλπίζοντες τοὺς ἐν ταῖς ναυσὶ πολλοὺς ὄντας βοηθοὺς ἔξειν ἐν τῇ κρίσει. Ὡς δ' εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὰ πλήθη συνῆλθον, τῆς μὲν κατηγορίας καὶ τῶν πρὸς χάριν δημηγορούντων ἤκουον, τοὺς δ' ἀπολογουμένους συνθορυβοῦντες οὐκ ἠνείχοντο τῶν λόγων. Οὐκ ἐλάχιστα δ' αὐτοὺς ἔβλαψαν οἱ συγγενεῖς τῶν τετελευτηκότων, παρελθόντες μὲν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐν πενθίμοις, δεόμενοι δὲ τοῦ δήμου τιμωρῆσασθαι τοὺς περιωρακότας ἀτάφους τοὺς ὑπὲρ τῆς πατρίδος προθύμως τετελευτηκότας. Τέλος δ' οἱ τε τούτων φίλοι καὶ οἱ τοῖς περὶ Θηραμένην συναγωνιζόμενοι, πολλοὶ καθεστῶτες, ἐνίσχυσαν· καὶ συνέβη καταδικασθῆναι τοὺς στρατηγούς θανάτῳ, καὶ δημεῦσαι τῶν οὐσιῶν.

102. Τούτων δὲ κυρωθέντων, καὶ μελλόντων αὐτῶν ὑπὸ τῶν δημοσίων ἐπὶ τὸν θάνατον ἄγεσθαι, Λιομέδων εἰς τῶν στρατηγῶν παρῆλθεν εἰς τὸ μέσον, ἀνῆλθε καὶ τὰ περὶ τὸν πόλεμον ἔμπρακτος, καὶ δικαιουσύνῃ τε καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς δοκῶν διαφέρειν· σιωπησάντων δὲ πάντων, εἶπεν· „Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ μὲν περὶ ἡμῶν κυρωθέντα συνενέγκαι τῇ πόλει· τὰς δὲ ὑπὲρ τῆς νίκης εὐχάς, ἐπειδήπερ ἡ τύχη κεκόλυκεν ἡμᾶς ἀποδοῦναι, καλῶς ἔχον ὑμᾶς εὐφρονῆσαι, καὶ τῷ Διὶ τῷ σωτῆρι καὶ Ἀπόλλωνι

καὶ ταῖς σεμναῖς θεαῖς ἀπόδοτε· τούτοις γὰρ εὐξάμενοι, τοὺς πολεμίους κατενανμαχήσαμεν.“ Ὁ μὲν οὖν Διομέδων ταῦτα διαλεχθεὶς, ἐπὶ τὸν κυρωθέντα θάνατον ἀπήγετο μετὰ τῶν ἄλλων στρατηγῶν, τοῖς ἀγαθοῖς τῶν πολιτῶν πολὺν οἶκτον παραιοτήσας καὶ δάκρυα. Τὸν γὰρ ἀδίκως τελευτᾶν μέλλοντα, τοῦ μὲν καθ' αὐτὸν πάθους μὴδ' ἡντινοῦν ποιέισθαι μνείαν, ὑπὲρ δὲ τῆς ἀδικούσης πόλεως ἀξιοῦν τὰς εὐχὰς ἀποδιδόναι τοῖς θεοῖς, ἐφαίνεται ἄνδρὸς εὐσεβοῦς ἔργον καὶ μεγαλοψύχου, καὶ τῆς περὶ αὐτὸν τύχης ἀναξίου. Τούτους μὲν οὖν οἱ ταχθέντες ὑπὸ τῶν νόμων ἔνδεκα ἄρχοντες ἀπέκτειναν, οὐχ οἷον ἡδικοκῶτας τι τὴν πόλιν, ἀλλὰ ναυμαχίαν μεγίστην τῶν Ἑλλήσι πρὸς Ἑλλήνας γεγεννημένων νεκρικοκῶτας, καὶ ἐν ἄλλαις μάχαις λαμπρῶς ἡγωνισμένους, καὶ διὰ τὰς ἰδίας ἀρετὰς τρόπαια κατὰ τῶν πολέμιων ἐστακότας. Οὕτω δ' ὁ δῆμος τότε παρεφρόνησε, καὶ παροξυνθεὶς ἀδίκως ὑπὸ τῶν δημαγωγῶν, τὴν ὀργὴν ἀπέσκηψεν εἰς ἄνδρας οὐ τιμωρίας, ἀλλὰ πολλῶν ἐπαίνων καὶ στεφάνων ἀξίους.

(C. 103.) Nec verò inulti illi tanta saevitiae insanierunt. Nam et populus mox triginta tyrannis oppressus, et Callixenus, capitalis sententiae apud populum auctor, in vincula coniectus, vix sospes ad hostes Decchiam elapsus est. — Additur notitia de Philisto, qui Siculae historiae primam partem hoc anno finierat, septem voluminibus plus quam octoginta annorum res complexus; item de morte Sophoclis et Euripidis, quorum ille praeter immodico ob palmam reportatam gaudio, hic canum morsibus, circa hoc tempus fertur exspirasse.

103. Ταχὺ δὲ καὶ τοῖς πείσασι καὶ τοῖς πεισθεῖσι μετεμέλησεν, οἷονεὶ νημεσήσαντος τοῦ δαιμονίου. Οἱ μὲν γὰρ ἑξαπατηθέντες τῶν πολιτῶν ἐπὶ

χειρα τῆς ἀγροίας ἔλαβον μετ' οὐ πολὺν χρόνον κα-
ταπολεμηθέντες οὐχ ὑφ' ἐνὸς δεσπότου μόνον, ἀλλὰ
τριακόσια· ὁ δ' ἐξαπατήσας καὶ τὴν γνώμην εἰπὼν
Καλλιξένος, εὐθύς τοῦ πληθους μεταμεληθέντος,
εἰς αἰτίαν ἤλθεν ὡς τὸν δῆμον ἐξηπατηκώς· οὐκ ἀξιω-
θεὶς δ' ἀπολογίας, ἐδέθη, καὶ κατακλεισθεὶς εἰς τὴν
δημασίαν φυλακὴν, ἔλαθε μετὰ τινων διορύξας τὸ
δεσμωτήριον, καὶ διαδράς πρὸς τοὺς πολεμίους εἰς
Λεκέλειαν· ὅπως διαφυγὼν τὸν θάνατον, μὴ μόνον
Ἀθήνησιν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι δα-
κτυλοδεικτουμένην ἔχη τὴν πονηρίαν παρ' ὅλον τὸν
βίον. Τὰ μὲν οὖν κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν πρα-
χθέντα σχεδὸν ταῦτ' ἐστί. Τῶν δὲ συγγραφέων Φί-
λιστος τὴν πρώτην σύνταξιν τῶν Σικελικῶν εἰς τοῦ-
τον τὸν ἐνιαυτὸν κατέστρεφεν, εἰς τὴν Ἀκράγαντος
ἄλωσιν, ἐν βίβλοις ἑπτὰ διελθὼν χρόνον ἑτῶν πλείω
τῶν ὀκτακοσίων· τῆς δὲ δευτέρας συντάξεως τὴν μὲν
ἀρχὴν ἀπὸ τῆς τῆς προτέρας τελευτῆς πεποιήται,
γέγραφε δὲ βίβλους τέσσαρας. Περὶ δὲ τὸν αὐτὸν
χρόνον ἐτελεύτησε Σοφοκλῆς ὁ Σοφίλου, ποιητῆς
τραγωδιῶν, ἔτη βιώσας ἑννεήκοντα, νίκας δ' ἑλὼν
ὀκτωκαίδεκα. Φασὶ δὲ τὸν ἄνδρα τοῦτον τὴν ἐσχά-
την τραγωδίαν εἰσαγαγόντα καὶ νικήσαντα, χαρᾷ
περιπεσεῖν ἀνυπερβλήτῳ, δι' ἣν καὶ τελευτῆσαι. Ἀ-
πολλόδοτος δέ, ὁ τὴν χρονικὴν σύνταξιν πραγμα-
τευσάμενος, φησὶ καὶ τὸν Εὐριπίδην κατὰ τὸν αὐ-
τὸν ἐνιαυτὸν τελευτῆσαι· τινὲς δὲ λέγουσι, παρ' Ἀρ-
χελάῳ τῷ βασιλεῖ Μακεδόνων κατὰ τὴν χώραν ἐξελ-

θόντα, καὶ περιπεσεῖν καὶ διασπασθῆναι μικρῷ
 πρόσθεν τούτων τῶν χρόνων.

(C. 104.) Olymp. XCIII, 4. a. C. 403. Arch. Alexia, Tribb. militum c. p. C. Iulio, P. Cornelio et C. Servilio, dum Philocles et Conon, Atheniensium duces, relicto in insula Samo praesidio, in Hellespontum navigant; Lacedaemonii, duce Lysandro, novam instruunt classem. Hic, sublevatus Persarum pecunia exactoque ab urbibus tributo, quas Cyrus, a patre revocatus, ipsius, fidei commendarat, Ephesum petit, ad bellum instructissimus. Eiusdem ope et artibus Milesii quidam popularem statum sustulerant: sed qui ad Pharnabazum confugerant, democratiae studiosiores, ab hoc perbenigne excipiebantur. Tum Lysander excursionses fecit in socios Atheniensium, Atticam ipsam iniecit, direptamque Lampraeeniam urbem restituit.

104. Τοῦ δ' ἔτους τούτου διαθόντος, Ἀθηῆναι μὲν ἤρχεν Ἀλεξίας, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ ἀντὶ τῶν ὑπάτων τρεῖς χιλιάρχοι κατεστήθησαν, Γάϊος Ἰούλιος, Πούπλιος Κορνήλιος, καὶ Γάϊος Σερουίλιος. Τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν παραλαβόντων, Ἀθηναῖοι, μετὰ τὴν ἀναίρεσιν τῶν στρατηγῶν, ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν ἔταξαν Φιλοκλέα, καὶ τὸ ναυτικὸν αὐτῷ παραδόντες, ἐξέπεμψαν πρὸς Κόρινθα, προστάξαντες κοινῶς ἀφηγεῖσθαι τῶν δυνάμεων. Ὃς ἐπεὶ κατέπλευσε πρὸς Κόρινθα εἰς Σάμον, τὰς ναῦς ἀπάσας ἐπλήρωσε, τρεῖς πρὸς ταῖς ἑκατὸν ἐβδομήκοντα. Τούτων εἴκοσι μὲν ἔδοξεν αὐτοῦ καταλιπεῖν, ταῖς δ' ἄλλαις ἀπάσαις ἀνέχθησαν εἰς Ἑλλήσποντον, ἡγουμένου Κόρινθος καὶ Φιλοκλέους. Λύσανδρος δ' ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος ἐκ Πελοποννήσου παρὰ τῶν ἐγγὺς συμμάχων τριάκοντα καὶ πέντε ναῦς ἀθροίσας, κατέπλευσεν εἰς Ἐφεσον· μεταπεμφάμενος δὲ καὶ τὸν ἐκ Χίου στόλον ἐξήστυν· ἀνέβη δὲ καὶ πρὸς Κύθρον τὸν Λαγείου τοῦ βασιλέως νῆον, καὶ χρήματα πολλὰ

παρέλαβε πρὸς τὰς τῶν στρατιωτῶν διατροφάς. Ὁ δὲ Κῦρος, μεταπεμπομένον τοῦ πατρὸς αὐτὸν εἰς Πέρσας, τῷ Λυσάνδρῳ τῶν ὑφ' αὐτὸν πόλεων τὴν ἐπίστασιν παρέδωκε, καὶ τοὺς φόρους τοῦτω τελεῖν συνέταξεν. Ὁ δὲ Λύσανδρος, πάντων τῶν εἰς πόλεμον εὐπορήσας, εἰς Ἐφεσον ἀνέστρεψε. Καθ' ὃν δὴ χρόνον ἐν τῇ Μιλήτῳ τινὲς ὀλιγαρχίας ὀρεγόμενοι, κατέλυσαν τὸν δῆμον, συμπραξάντων αὐτοῖς Λακεδαιμονίων· καὶ τὸ μὲν πρῶτον, Διονυσίων ὄντων, ἐν ταῖς οἰκίαις τοὺς μάλιστα ἀντιπράκτονας συνηρπασαν, καὶ περὶ τεσσαράκοντα ὄντας ἀπέσφαξαν· μετὰ δέ, τῆς ἀγορᾶς πληθούσης, τριακοσίους ἐπιλέξαντες τοὺς εὐπορωτάτους, ἀνέϊλον. Οἱ δὲ χαριέστατοι τῶν τὰ τοῦ δήμου φρονούντων, ὄντες οὐκ ἐλάττους τῶν χιλίων, φοβηθέντες τὴν περίστασιν, ἔφυγον πρὸς Φαρνάβαζον τὸν σατράπην. Οὗτος δὲ φιλοφρόνως αὐτοὺς προςδεξάμενος, καὶ στατήρα χρυσοῦν ἐκάστῳ δωρησάμενος, κατόκισεν εἰς Κλαῦδα, φρούριόν τι τῆς Κλαυδίας. Λύσανδρος δὲ μετὰ τῶν πλείστων νεῶν ἐπὶ Θάσον τῆς Καρίας πλεύσας, κατὰ κράτος αὐτὴν εἶλεν, Ἀθηναίους συμμαχοῦσαν· καὶ τοὺς μὲν ἡβῶντας ὀκτακοσίους ὄντας ἀπέσφαξε, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας λαφυροπολήσας, κατέσκαψε τὴν πόλιν. Μετὰ δὲ ταῦτ' ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν καὶ πολλοὺς πλεύσας τόπους, μέγα μὲν οὐδὲν οὐδ' ἄξιον μνήμης ἔπραξε· (διὸ καὶ ταῦτα μὲν οὐκ ἀναγράφειν ἐσπουδιάσαμεν·) τὸ δὲ τελευταῖον, Λάμπρακον ἐλὼν, τὴν μὲν Ἀθηναίων φρουρὰν ἀφῆκεν ὑπόσπονδον,

ταῖς δὲ κτήσεις ἀρπάσας, τοῖς Λαμψακηνοῖς ἀπέδωκε
τὴν πόλιν.

(C. 105.) Capta urbe, Attica classis e regione ad Aegos fl. subsistit. Lacedaemonii autem dum certamen detrectant; Alcibiades, Thraciae regum amicitia fretus, bene se consulturum promittit Atheniensium rebus, si pars imperii sibi concedatur. Quam praeclare merendi cupiditatem ducum vel metus vel invidia sic impediit, ut ille adeo accedere ad exercitum prohiberetur.

105. Οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ πυθόμενοι τοὺς Λακεδαιμονίους πάσῃ τῇ δυνάμει πολιορκεῖν Λάμψακον, συνήγαγόν τε πανταχόθεν τριήρεις, καὶ κατὰ σπουδὴν ἀνήχθησαν ἐπ' αὐτοὺς ναυσὶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα. Εὐρόντες δὲ τὴν πόλιν ἤλυνκυσαν, τότε μὲν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς καθώρμισαν τὰς ναῦς· μετὰ δὲ ταῦτ' ἐπιπλέοντες τοῖς πολεμίοις, καθ' ἡμέραν εἰς ναυμαχίαν προὔκαλοῦντο. Οὐκ ἀνταγομένων δὲ τῶν Πελοποννησίων, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι διηπόρουν ὅτι χρήσονται τοῖς πράγμασιν, οὐ δυνάμενοι τὸν πλείω χρόνον ἐκεῖ διατρέφειν τὰς δυνάμεις· Ἀλκιβιάδου δὲ πρὸς αὐτοὺς ἐλθόντος, καὶ λέγοντος ὅτι Μήδοκος καὶ Σεύθης οἱ τῶν Θρακῶν βασιλεῖς, εἰσὶν αὐτῷ φίλοι, καὶ δύνανται πολλὴν ὁμολόγησαν δώσειν, ἐὰν βούληται διαπολεμεῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις· διόπερ αὐτοὺς ἡξίου μεταδοῦναι τῆς ἡγεμονίας, ἐπαγγελλόμενος αὐτοῖς, δυοῖν θάτερον, ἢ ναυμαχεῖν τοὺς πολεμίους ἀναγκάσειν, ἢ περὶ τὰ Θρακῶν πρὸς αὐτοὺς διαγωνιῆσθαι. Ταῦτα δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης ἐπραττεν, ἐπιθρυμῶν δι' ἑαυτοῦ τῇ πατριδί μέγα τι κατεργάσασθαι, καὶ διὰ τῶν εὐεργεσιῶν τὸν δῆμον ἀποκαταστήσαι εἰς τὴν ἀρχαίαν εὐροίαν. Οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοί, κρμίσαντες

τῶν μὲν ἐλαττωμάτων ἑαυτοῖς τὴν μέμψιν ἀκολου-
θῆσιν, τὰ δ' ἐπιτεύγματα προσάψιν ἅπαντα Ἀλ-
κιβιάδῃ, ταχέως αὐτὸν ἐκέλευσαν ἀπιέναι, καὶ μη-
κέτι προσεγγίζειν τῷ στρατοπέδῳ.

(C. 106.) Atheniensium copiis commeatus inopia laborantibus, Philocles confestim e portu solvit, idemque ut faciant, caeteris triremium praefectis imperat. Sed subito eos impetu opprimit Lysander, terrestrique Eteonici exercitu adiutus, perturbatos vel capit. vel caedit. De praefectis navium non nisi decem evadunt, in quibus Conon, desperato Athenas reditu, ad Euagoram fugit, Cypri principem. Militum plerique terrestri fuga Sestum petunt, quae mox potiti Lacedaemonii, illos in fidem receptos dimittunt. Philocles captus Lampsaci iugulatur. Sed Lacedaemonii victores, dum Lysander Samum obsidet, spolia et argenti magnam vim Spartam mittunt: in qua legatione Gylippus, furto in spoliis facto, haud dissimile patris Clearchi [Cleandridae Thucyd. VI, 93.] ingenium prodidit.

106. Ἐπεὶ δ' οἱ μὲν πολέμιοι ναυμαχεῖν οὐκ ἤθελον, τότε στρατόπεδον σιτοδεία κατεῖχε, Φιλοκλῆς ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἀφηγούμενος, τοῖς μὲν ἄλλοις τριηράρχοις προσέταξε πληρώσαντας τὰς τριήρεις ἀκολουθεῖν, αὐτὸς δ' ἐτοίμας ἔχων ναῦς τριήκοντα, τάχιον ἐξέπλευσεν. Ὁ δὲ Λύσανδρος παρὰ τινων αὐτομόλων ταῦτ' ἀκούσας, μετὰ πασῶν τῶν νεῶν ἀναχθείς, καὶ τὸν Φιλοκλέα τρεψάμενος, πρὸς τὰς ἄλλας ναῦς κατεδίωξεν. Οὕτω δὲ τῶν τριήρων τοῖς Ἀθηναίοις πεπληρωμένων, Θόρυβος κατεῖχεν ἅπαντας, διὰ τὴν ἀπροςδόκητον ἐπιφάνειαν τῶν πολεμίων. Ὁ δὲ Λύσανδρος, συνιδὼν τὴν τῶν ἐναντίων ταραχήν, Ἐτεόνικον μὲν μετὰ τῶν εἰωθότων περὶ μάχεσθαι ταχέως ἀπεβίβασεν· ὁ δὲ ὀξέως τῇ τοῦ καιροῦ ᾗσῃ χρησάμενος, μέρος κατελάβετο τῆς παρεμβολῆς· αὐτὸς δ' ὁ Λύσανδρος ἀπάσαις ταῖς τριήρεσιν ἐξηρτυμέναις ἐπιπλεύσας, καὶ σιδηροῦς ἐπι-

βαλὼν χεῖρας, ἀπέσπα τὰς ὁρμούσας ἐπὶ τὴν γῆν
 ναῦς. Ἀθηναῖοι δὲ τὸ παράδοξον ἐκπεληγμένοι,
 καὶ μήτ' ἀναχθῆναι ταῖς ναυσὶν ἀναστροφὴν ἔχον-
 τες, μήτε πέξῃ διαγωνίζεσθαι δυνάμενοι, βραχὺν
 ἀντισχόντες χρόνον, ἐτράπησαν. Εὐθύς δ' οἱ μὲν
 τὰς ναῦς, οἱ δὲ τὴν παρεμβολὴν ἐκλιπόντες, ἔφυγον
 ὅπου ποθ' ἕκαστος ἠλπίζε σωθήσεσθαι. Τῶν μὲν
 οὖν τριήρων δέκα μόνον διεξέπεσον, ὧν μίαν ἔχων
 Κόνων ὁ στρατηγός, τὴν μὲν εἰς Ἀθήνας ἐπάροδον
 ἀπέγνω, φοβηθεὶς τὴν ὀργὴν τοῦ δήμου· πρὸς Εὐα-
 γόραν δὲ τὸν ἀφηγοῦμενον τῆς Κύπρου κατέφυγεν,
 ἔχων πρὸς αὐτὸν φιλίαν· τῶν δὲ στρατιωτῶν οἱ
 πλεῖστοι μὲν κατὰ γῆν φυγόντες, εἰς Σησιὸν διεσώ-
 θησαν· Λύσανδρος δὲ τὰς λοιπὰς ναῦς παραλαβὼν
 αἰχμαλώτους, καὶ Φιλοκλέα ζωορήσας τὸν στρατη-
 γόν, ἀπαγαγὼν εἰς Λάμψακον, ἀπέσφαξε. Μετὰ
 δὲ ταῦτα εἰς Λακεδαιμόνα τοὺς τὴν νίκην ἀπαγγε-
 λοῦντας ἀπέστειλεν ἐπὶ τῆς κρατίστης τριήρους, κο-
 σμήσας τοῖς πολυτελεσιτάτοις τὴν ναῦν ὅπλοις καὶ
 λαφύροις. Ἐπὶ δὲ τοὺς εἰς Σησιὸν καταφυγόντας
 Ἀθηναίους στρατεύσας, τὴν μὲν πόλιν εἴλε, τοὺς
 δ' Ἀθηναίους ὑποσπόνδους ἀφῆκεν. Εὐθύς δὲ τῇ
 δυνάμει πλεύσας ἐπὶ Σάμον, αὐτὸς μὲν ταύτην ἐπο-
 λιόρκει, Γύλιππον δὲ τὸν εἰς Σικελίαν τοῖς Συρα-
 κουσίοις τῷ ναυτικῷ συμπολεμήσαντα, ἀπέστειλεν
 εἰς Σπάρτην, τὰ τε λάφυρα κομίζοντα, καὶ μετὰ
 τούτων ἀργυρίου τάλαντα χίλια καὶ πεντακόσια.
 Ὅντων δὲ τῶν χρημάτων ἐν σακκίοις, καὶ τούτων
 ἔχοντος ἑκάστου σκυτάλην, ἔχουσιν τὴν ἐπιγραφὴν

τὸ πλῆθος τῶν χρημάτων δηλοῦσαν, ταύτην ἀγνοήσας ὁ Γύλιππος, τὰ μὲν σακκία παρέλυσεν, ἐξελόμενος δὲ τάλαντα τριακόσια, καὶ διὰ τῆς ἐπιγραφῆς γνωσθεὶς ὑπὸ τῶν ἐφόρων, ἔφυγε, καὶ κατεδικάσθη θανάτῳ. Παραπλησίως δὲ καὶ τὸν πατέρα τοῦ Γυλίππου Κλέαρχον συνέβη φυγεῖν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις, ὅτι δόξας παρὰ Περικλέους λαβεῖν χρήματα περὶ τοῦ τὴν εἰσβολὴν εἰς τὴν Ἀττικὴν μὴ ποιήσασθαι, θανάτῳ κατεδικάσθη, καὶ φυγὼν, ἐν Θουρίοις τῆς Ἰταλίας διέτριβεν. Οὗτοι μὲν οὖν ἄνδρες, ἱκανοὶ τὰλλα δόξαντες εἶναι, τὰῦτα πράξαντες, τὸν ἄλλον βίον αὐτῶν κατήσχυναν.

(C. 107.) Tum vero Lacedaemonii Atticam et terra adoriuntur, Agide et Pausania ducibus, et mari pergunt infestare, praefecto Ly-sandro. Obsessa urbe, intercluso comaeatu, Athenienses, undique pressi et penuria paene confecti, legalis Spartam missis pacem petunt, durisque conditionibus impetrant. Is finis fuit belli Peloponnesiaci, per 27 annos extracti.

107. Ἀθηναῖοι δὲ τὴν τῶν δυνάμεων φθορὰν ἀκούσαντες, τοῦ μὲν ἀντέχεσθαι τῆς θαλάττης ἀπέστησαν, περὶ δὲ τὴν τῶν τειχῶν κατασκευὴν ἐγίνοντο, καὶ τοὺς λιμένας ἐπεχώννουν, ἐλπίζοντες, ὅπερ ἦν εἰκός, εἰς πολιορκίαν καταστήσεσθαι. Εὐθὺς γάρ οἱ μὲν τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεῖς Ἄγρις καὶ Πανσανίας μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἐμβολόντες εἰς τὴν Ἀττικὴν, πρὸς τοῖς τείχεσιν ἐστρατοπέδευον. Ἀνδρὸς δὲ πλεον ἢ διακοσίαις τριήρεσιν εἰς τὸν Πειραιᾶ κατέπλευσεν. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τηλικούτοις περιεχόμενοι κακοῖς, ὅμως ἀντεῖχον, καὶ ῥαδίως τὴν πόλιν παρεφύλαττον ἐπὶ τινα χρόνον. Τοῖς δὲ Πελοποννησίοις ἔδοξεν, ἐπεὶ περὶ δυσχερὲς ἦν ἡ πολιορ-

κία, τὰς μὲν δυνάμεις ἀπαγαγεῖν ἐκ τῆς Ἀττικῆς, ταῖς δὲ ναυσὶ μακρὰν ἐφεδρεῦειν, ὅπως αὐτοῖς μὴ παρακομισθῇ σῖτος. Οὐ συντελεσθέντος, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι εἰς δεινὴν σπάνιν ἐπέπεσον ἀπάντων μὲν, μάλιστα δὲ τροφῆς, διὰ τὸ ταύτην αἰεὶ κατὰ θάλατταν αὐτοῖς κομίζεσθαι. Ἐπιτείνοντος δὲ τοῦ δεινοῦ καθ' ἡμέραν, ἥ μὲν πόλις ἔγεμε νεκρῶν, οἱ δὲ λοιποὶ διαπρεσβευσάμενοι πρὸς Λακεδαιμονίους, συνέθεντο τὴν εἰρήνην, ὥστε τὰ μακρὰ σκέλη καὶ τὰ τεῖχη τοῦ Πειραιῶς περιελεῖν, καὶ μακροῦς ταῦς μὴ πλείον ἔχειν δέκα, τῶν δὲ πόλεων πασῶν ἐκχωρῆσαι, καὶ Λακεδαιμονίοις ἡγεμόσι χρῆσθαι. Ὁ μὲν οὖν Πελοποννησιακὸς πόλεμος, μακρότατος γενόμενος ὧν ἴσμεν, τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος, ἔτη διαμείνας ἑπτὰ πρὸς τοῖς ἑξήκοσι.

(C. 108.) Paulo post in Persia Dario, qui 19 annos regnaverat, successit Artaxerxes, 43 annorum imperium tenens. Et clarus tum fuit Antimachus poeta. In Sicilia, cuius res Noster nunc repetit, Imilco, diruta Agrigentinorum urbe, pari calamitate opprimit Gelam. Rapta hinc cum alia praeda Apollinis statua, et Tyrum transvecta, quam posthac Alexandri M. victoria nobilitavit. Carthaginienses vero, Dionysii adventum metuentes, quo vehementius urbis oppugnationem urgent: tanto fortius impetum illorum excipiunt Geloi, ne mulieribus quidem periculi ac laborum societatem detrectantibus.

108. Μικρὸν δὲ τῆς εἰρήνης ὕστερον ἐτελεύτησε Δαρεῖος ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς, ἄρξας ἔτη δεκαεννέα· τὴν δ' ἡγεμονίαν διεδέξατο τῶν νύϊων ὁ πρεσβύτατος Ἀρταξέρξης, καὶ ἤρξεν ἔτη τρεῖς πρὸς τοῖς τεσσαράκοντα· καθ' ὃν δὴ χρόνον καὶ Ἀντίμαχον τὸν ποιητὴν Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖός φησιν ἠνθῆναι. Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν, Ἰμῖλκων ὁ τῶν Καρχηδονίων ἀφηγούμενος, ἀρχομένου τοῦ Θέρους, τὴν μὲν τῶν

Ἀραγααντίνων πόλιν κατέσκαψε, τῶν δ' ἱερῶν ὄρα
 μὴ καλῶς ὑπὸ τοῦ πυρός ἐδόκει διαφθάρθαι, τὰς
 γλυφάς καὶ τὰ περιτιτοτέως εἰργασμένα περιέκο-
 ψεν· αὐτὸς δ' ἀναλαβὼν ἅπασαν τὴν δύναμιν, ἐνέ-
 βαλεν εἰς τὴν τῶν Γελῶν χώραν. Ἐπελθὼν δὲ ταύ-
 την πᾶσαν καὶ τὴν Καμαριναίαν, πλήρης ἐποίησε τὸ
 στρατεύμα παντοίας ὠφελείας. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ
 Γέλαν πορευθεὶς, παρὰ τὸν ὁμώνυμον ποταμὸν τῇ
 πόλει κατεστρατοπέδευσεν. Ἐχόντων δὲ τῶν Γελῶν
 ἐκτὸς τῆς πόλεως Ἀπόλλωνος ἀνδριάντα χαλκοῦν
 ἀφόδρα μέγαν, συλήσαντες αὐτὸν ἀπέστειλαν εἰς τὴν
 Τύρον. Τοῦτον μὲν οἱ Γελῶοι κατὰ τὸν τοῦ θεοῦ
 χρησμὸν ἀνέθηκαν· οἱ δὲ Τύριοι, καθ' ὃν καιρὸν
 ὕστερον ὑπ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνο· ἐπολιορ-
 κοῦντο, καθύβριζον ὡς συναγωνιζόμενον τοῖς πολε-
 μίοις· Ἀλεξάνδρου δὲ ἐλόντος τὴν πόλιν, ὡς Τίμαιος
 φησι, κατὰ τὴν ὁμώνυμον ἡμέραν καὶ τὴν αὐτὴν
 ὥραν, ἐν ᾗ Καρχηδόνιοι τὸν Ἀπόλλωνα περὶ Γέλαν
 ἐσύλησαν, συνέβη τιμηθῆναι θυσίαις καὶ προσόδοις
 ταῖς μεγίσταις ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ὡς αἴτιον γεγενη-
 μένον τῆς ἀλώσεως. Ταῦτα μὲν οὖν, καίπερ ἐν ἄλ-
 λοις प्राχθέντα χρόνοις, οὐκ ἀνεπιτήδειον ἡγησά-
 μεθα παράλληλα θεῖναι, διὰ τὸ παράδοξον. Οἱ δ'
 οὖν Καρχηδόνιοι δενδροτομοῦντες τὴν χώραν, τά-
 φρον περιεβάλοντο τῇ στρατοπεδείᾳ· προσεδέχοντο
 γὰρ τὸν Διονύσιον ἥξειν μετὰ δυνάμεως πολλῆς βοή-
 θήσοιτα τοῖς κινδυνεύουσιν. Οἱ δὲ Γελῶοι τὸ μὲν
 πρῶτον ἐψηφίσαντο τέκνα καὶ γυναῖκας εἰς Συρα-
 κούσας ὑπεκθέσθαι, διὰ τὸ μέγεθος τοῦ προσδοκω-

μένου κινδύνου· τῶν δὲ γυναικῶν ἐπὶ τοὺς κατὰ τὴν ἀγορὰν βωμοὺς καταφυγουσῶν, καὶ δεομένων τῆς αὐτῆς τοῖς ἀνδράσι τύχης κοινωνῆσαι, συνεχώρησαν· μετὰ δὲ ταῦτα τάξεις ποιησάμενοι πλείστας, κατὰ μέρος τοὺς στρατιώτας ἀπέστελλον ἐπὶ τὴν χώραν. Οὗτοι δὲ ἐμπειρίαν ἔχοντες, ἐπετίθεντο τοῖς πλανωμένοις τῶν πολεμίων· καὶ πολλοὺς μὲν αὐτῶν καθ' ἡμέραν ἀνῆγον ζῶντας, οὐκ ὀλίγους δὲ ἀνῆρουν. Τῶν δὲ Καρχηδονίων ἀπὸ μέρους πρὸςβαλόντων τῇ πόλει καὶ τοῖς κριοῖς καταβαλόντων τὰ τείχη, γενναίως ἡμύνοντο. Τὰ τε γὰρ ἐφ' ἡμέρας πίπτοντα τῶν τειχῶν νυκτὸς ὠκοδόμουν, συνυπηρετουσῶν τῶν γυναικῶν καὶ παιδων. Οἱ μὲν γὰρ ἀκμάζοντες ταῖς ἡλικίαις, ἐν τοῖς ὅπλοις ὄντες, διετέλουν μαχόμενοι· τὸ δ' ἄλλο πλῆθος τοῖς ἔργοις καὶ ταῖς ἄλλαις παρασκευαῖς προσήδρευε μετὰ πάσης προθυμίας. Τὸ δὲ σύνολον, οὕτως ἐδέξαντο τὴν ἔφοδον τῶν Καρχηδονίων εὐρύστως, ὥς τε καὶ πόλιν ἀνόχυρον ἔχοντες, καὶ συμμάχων ὄντες ἔρημοι, πρὸς δὲ τοῦτοις τὰ τείχη θεωροῦντες πίπτοντα κατὰ πλείονας τόπους, οὐ κατεπλάγησαν τὸν περιεσιῶτα κίνδυνον.

(C. 109.) Interim Dionysius, Syracusanorum tyrannus, acceptis a Graecis in Italia auxiliis, Gelois subsidio venit. Is, positus ad mare castris, quam primum frustra hoc egisset, ut ne copiae distraherentur, sed indidem, agmine facto, terra marique adversus hostem cōfīrentur; mox pedestri exercitu in tres partes diviso, classarios iussit, quam primum Itali sese inferrent, castra hostium invadere.

109. Διονύσιος δὲ ὁ τῶν Συρακουσίων τύραννος μεταπεμφάμενος παρὰ τῶν ἐξ Ἰταλίας Ἑλλήνων βοήθειαν, ἐξῆγε καὶ παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων δύ-

ναμιν· ἐπέλεξε δὲ καὶ τῶν Συρακουσίων τοὺς πλεί-
 στους τῶν ἐν ἡλικίᾳ, καὶ τοὺς μισθοφόρους κατέλε-
 ξεν εἰς τὸ στρατόπεδον. ἔῤῃχε δὲ τοὺς ἄπαντας, ὥς
 μὲν τινες, πεντακισμυρίους· ὥς δὲ Τίμαιος ἀνέγρα-
 ψε, πεζοὺς μὲν τρισμυρίους, ἵππεῖς δὲ χιλίους, ναῦς
 δὲ καταφράκτους πενήκοντα. Μετὰ δὲ τούτων
 δυνάμειος ἐξορμήσας ἐπὶ τὴν βοήθειαν, [τοῖς τόποις]
 ὥς ἤγγισε τῆς πόλεως, κατεστρατοπέδευσε παρὰ τὴν
 θάλασσαν. Ἔσπευδε γὰρ μὴ διασπᾶν τὴν στρατιάν,
 ἀλλ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ τόπου τὴν ὁρμὴν ποιούμενος,
 κατὰ γῆν ἅμα καὶ κατὰ θάλατταν ἀγωνίζεσθαι.
 Τοῖς μὲν γὰρ ψιλοῖς ἠγωνίζετο, καὶ τὴν χώραν οὐκ
 εἶα προνομεύεσθαι, τοῖς δ' ἵππεῦσι καὶ ταῖς ναυσὶν
 ἐπειροῦτο τὰς ἀγορὰς ἀφαιρεῖσθαι τὰς κομιζόμενας
 τοῖς Καρχηδονίοις ἐκ τῆς ἰδίας ἐπικρατείας. Ἐφ'
 ἡμέρας μὲν οὖν εἴκοσι διέτριβον οὐδὲν ἕξιον λόγου
 πράττοντες· μετὰ δὲ ταῦτα Διονύσιος τοὺς πεζοὺς
 εἰς τρία μέρη διέειλεν, ἐν μὲν τάγμα ποιήσας τῶν
 Σικελιωτῶν, οἷς προσέταξεν, ἀριστερεῶς τὴν πόλιν
 ἔχοντας, ἐπὶ τὸν χάρακα τῶν ἐναντίων πορεύεσθαι·
 τὸ δ' ἕτερον τάγμα συμμάχων καταστήσας, ἐκέλευσε
 δεξιᾷ τὴν πόλιν ἔχοντας ἐπείγεσθαι παρ' αὐτὸν τὸν
 αἰγιαλόν· αὐτὸς δ' ἔχων τὸ τῶν μισθοφόρων σύν-
 ταγμα, διὰ τῆς πόλεως ὥρμησεν ἐπὶ τὸν τόπον, οὗ
 τὰ μηχανήματα τῶν Καρχηδονίων ἦν. Καὶ τοῖς μὲν
 ἵππεῦσι παρήγγειλεν, ἐπειδὴν ἴδωσι τοὺς πεζοὺς
 ὥρμημένους, διαβῆναι τὸν ποταμόν, καὶ τὸ πεδῖον
 καθιππάζεσθαι· καὶ μὲν ὁρῶσι τοὺς ἰδίους προτε-
 ρούντας, συνεπιλαμβάνεσθαι τῆς μάχης· ἃν δ' ἤλατ-

τωμένους, δέχεσθαι τοὺς θλιβομένους· τοῖς δ' ἐν ταῖς ναυσὶ παρήγγειλε, πρὸς τὴν τῶν Ἰταλιωτῶν ἔφοδον τῇ παρεμβολῇ τῶν πολεμίων ἐπιπλεῦσαι.

(C. 110.) Itali fugato praesidio, quod ad castrorum defensionem relictum erat, in castra irruunt; sed post longum certamen repulsi, in valli angustias ita concluduntur, ut nihil a suis auxilii ipsis contingeret. Alia interim parte Siculi magnam Afrorum stragem edunt. Tandem vietus Dionysius, intra muros se recipit.

110. Εὐκαιρῶς δ' αὐτῶν ποιησάντων τὸ παραγγελθέν, οἱ μὲν Καρχηδόνιοι πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος παρεβόηθουν, ἀνείργοντες τοὺς ἐκ τῶν νεῶν ἀποβαίνοντας· καὶ γὰρ οὐδ' ἄχρωμένον τὸ μέρος εἶχον ἅπαν τὸ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν τῆς στρατοπεδείας. Οἱ δ' Ἰταλιῶται κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν παρὰ τὴν θάλατταν τὸ πᾶν διανύσαντες, ἐπέθεντο τῇ παρεμβολῇ τῶν Καρχηδονίων, τοὺς πλείστους εὐρόντες παραβεβροθηκότας ἐπὶ τὰς ναῦς· τοὺς δ' ἐπὶ τοῦτου τοῦ μέρους ὑπολειμμένους τροψάμενοι, παρειαπέεσον εἰς τὴν στρατοπεδεῖαν. Οὗ γενηθέντος, οἱ Καρχηδόνιοι τῷ πλείστῳ μέρει τῆς δυνάμεως ἐπιστρέφαντες, καὶ πολὺν διαγωνισάμενοι χρόνον, μόγις ἔξωσαν τοὺς ἐντὸς τῆς τάφρου βιασαμένους. Οἱ δὲ Ἰταλιῶται τῷ πλήθει τῶν βαρβάρων καταπονούμενοι, κατὰ τὴν ἀναχώρησιν εἰς τὸ τοῦ χάρακος ἀπωξυμένον ἐνέπιπτον, οὐκ ἔχοντες βοήθειαν. Οἱ τε γὰρ Σικελιῶται διὰ τοῦ πεδίου πορευόμενοι καθυστέρουν τῶν καιρῶν, οἱ τε μετὰ Λιονυσίου μισθοφόροι μόλις διεπορεύοντο τὰς κατὰ τὴν πόλιν ὁδοὺς, οὐ δυνάμενοι κατὰ τὴν ἰδίαν προαίρεσιν ἐπισπεῦσαι· οἱ δὲ Γελλοὶ μέχρι τινὸς ἐπεξιόντες ἐπεβόηθουν κατὰ βραχὺν τόπον τοῖς Ἰταλιώταις, εὐλαβούμενοι λι-

πεῖν τὴν τῶν τειχῶν φυλακὴν· διόπερ ὑστέρον τῆς βοηθείας. Οἱ δὲ Ἰβήρες καὶ Καμπανοὶ μετὰ τῶν Καρχηδονίων στρατευόμενοι, καὶ βαρεῖς ἐπικείμενοι τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰταλίας Ἕλλησι, κατέβαλον αὐτῶν πλείους τῶν χιλίων. Τῶν δ' ἐν ταῖς ναυσὶν ἀνειργόντων τοξεύμασι τοὺς διώκοντας, οἱ λοιποὶ μετὰ ἀσφαλείας διεσώθησαν πρὸς τὴν πόλιν. Ἐκ δὲ θατέρου μέρους οἱ Σικελιώται πρὸς τοὺς ἀπαντήσαντας Λίβυας διαγωνισάμενοι, συχνοὺς μὲν αὐτῶν ἀνείλον, τοὺς δ' ἄλλους εἰς τὴν στρατοπεδεῖαν συνεδίωξαν· τῶν δὲ Ἰβήρων καὶ Καμπανῶν, ἔτι δὲ Καρχηδονίων παραβοηθησάντων τοῖς Λίβυσι, περὶ ἑξακοσίους ἀποβαλόντες, πρὸς τὴν πόλιν ἀπεχώρησαν. Οἱ δ' ἱππεῖς ὡς εἶδον τοὺς ἰδίους ἡττημένους, καὶ αὐτοὶ πρὸς τὴν πόλιν ἀπῆλθον, ἐπικείμενων αὐτοῖς τῶν πολεμίων. Διονύσιος δὲ μόγις διελθὼν τὴν πόλιν, ὥς κατέλαβε τὸ στρατόπεδον ἡλαττωμένον, τότε μὲν ἐντὸς τῶν τειχῶν ἀνεχώρησε.

(C. 111.) Habita de rationibus belli deliberatione, quum omnibus locus iste ad dimicandum parum videretur commodus, Dionysius, postquam inducias reportandis mortuis per speciem petierat, noctu agmen urbe abducit, primo diluculo ab hostibus occupata. Tum Camarinam progressus, incolas cum uxoribus et liberis itidem tumultuaria fuga Syracusas traducit, relictis senibus et infirmis, qui barbarorum immanem feritatem valde perhorrescerent.

111. Μετὰ δὲ ταῦτα τῶν φίλων συναγαγὼν συνέδριον, ἐβουλεύετο περὶ τοῦ πολέμου. Πάντων δὲ λεγόντων ἀνπιτιγῆδιον εἶναι τὸν τόπον περὶ τῶν ὄλων κρίνεσθαι, διὰ τοὺς πολεμίους, ἀπέστειλε κήρυκα πρὸς τὴν ἐσπέραν περὶ τῆς εἰς αὐρίον ἀναίρεσεως τῶν νεκρῶν· καὶ τὸν μὲν ἐκ τῆς πόλεως ὄχλον

περὶ πρώτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἐξαπέστειλεν, αὐ-
 τὸς δὲ περὶ μέσας νύκτας ἀφώρμησε, καταλιπὼν τῶν
 ψιλῶν περὶ δις χιλίους. Τούτοις δ' ἦν παρηγγελμέ-
 ρον πυρὰ καίειν δι' ὅλης τῆς νυκτὸς, καὶ θορυβο-
 ποιεῖν, πρὸς τὸ δόξαν ἐμποιῆσαι τοῖς Καρχηδονίοις,
 ὡς μένοντος ἐν τῇ πόλει. Οὗτοι μὲν οὖν ἤδη τῆς
 ἡμέρας ὑποφωσκούσης ἀφώρμησαν πρὸς τοὺς περὶ
 τὸν Λιονύσιον· εἰ δὲ Καρχηδόνιοι διαισθόμενοι τὸ
 γεγονός, μετεστρατοπέδευσαν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τὰ
 περιλειφθέντα κατὰ τὰς οἰκίας διήρπασαν. Λιονύ-
 σιος δὲ παραγενόμενος εἰς τὴν Καμαρίναν, ἠτάξα-
 σε καὶ τοὺς ἐκεῖ μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν εἰς Συ-
 ρακούσας ἀπιέναι. Τοῦ φόβου δ' οὐδεμίαν ἀναβο-
 λὴν διδόντος, τινὲς μὲν ἀργύριον καὶ χρυσοῖον καὶ τὰ
 ῥαδίως φέρεσθαι δυνάμενα συνεσκευάζοντο· τινὲς
 δὲ γονεῖς καὶ τέκνα τὰ νήπια λαβόντες ἔφευγον, οὐ-
 δεμίαν ἐπιστροφὴν χρημάτων ποιοῦμενοι· ἔνιοι δὲ
 γεγηρακότες ἢ νόσῳ βαρυνόμενοι, δι' ἐρημίαν συγ-
 γενῶν ἢ φίλων ὑπελείποντο, προσδοκώμενων ὅσοι
 οὐπω παρέσεσθαι τῶν Καρχηδονίων. Ἢ γὰρ περὶ
 Σελινοῦντα καὶ Ἰμέραν, ἔτι δὲ καὶ Ἀκράγαντα γενο-
 μένη συμφορὰ τοὺς ἀνθρώπους ἐξέπλητε, πάντων
 καθάπερ ὑπὸ τὴν ὕρασιν λαμβανόντων τὴν τοῦ
 Καρχηδονίων δεινότητα. Οὐδεμία γὰρ ἦν παρ' αὐ-
 τοῖς φειδῶ τῶν ἀλισκομένων, ἀλλ' ἀσυμπαθῶς τῶν
 ἡτυχηκότων οὐκ μὲν ἀνεσταύρουν, οἷς δ' ἀφορήτους
 ἐπῆγον ὕβρεις. Οὐ μὲν ἀλλὰ ἐκ δυοῖν πόλεων ἐξο-
 ριζομένων ἐν τῇ χώρᾳ γυναικῶν καὶ παιδῶν, καὶ τῶν
 ἄλλων ὄχλων, * * * ἃ θεωροῦντες οἱ στρατιῶται δι'

ὄρχης μὲν εἶχον τὸν Διονύσιον, ἡλέουν δὲ τὰς τῶν ἀκκληρουντων τύχας. Ἐώρων γὰρ παῖδας ἐλευθέρους, καὶ παρθένους ἐπιγάμους, ἀναξίως τῆς ἡλικίας, ὥς ἔτυχε, κατὰ τὴν ὁδὸν ὠρμημένας, ἐπειδὴ τὴν σεμνότητα καὶ τὴν πρὸς τοὺς ἀλλοτρίους ἐντροπὴν ὁ καιρὸς ἀφηρεῖτο. Παραπλησίως δὲ καὶ τοῖς πρεσβυτάτοις συνήλγουν, βλέποντες παρὰ φύσιν ἀνακαζομένους ἅμα τοῖς ἀκμαῖζουσιν ἐπισπεύδειν.

(C. 112.) Propter cladem acceptam, urbem desertam, subactasque Siciliae civitates, ingens militum ira in Dionysium exarsit, qui id de industria, ad promovendum dominatum, patrasse putaretur. Itaque Itali domum abeunt; Syracusani autem equites quancumque anquirunt trucidandi tyranni occasionem. Quem quia mercenariis semper cinctum vident; celeriter Syracusas reversi, eius regiam, multis refertam opibus, expoliant, uxorem foedissime tractant. Dionysius in itinere, quid factum sit, coniectans, (C. 113.) rapidissimo cursu ad urbem revector, furorem civium simul coercet, simul caede et sanguine vindicat. Equitum multitudo, e moenibus elapsa, Aetnam occupant. Geloi autem et Camarinacii, a Dionysio alienati, ad Leontinos discedunt.

112. Ἐφ' οἷς ἐξεκρίετο τὸ κατὰ τοῦ Διονυσίου μῖσος· καὶ γὰρ ὑπελάμβανον αὐτὸν ἐκ συνθέσεως τοῦτο πεποιηκέναι, πρὸς τὸ τῶν Καρχηδονίων φόβῳ τῶν ἄλλων πόλεων ἀσφαλῶς δυναστεύειν. Ἀνελογίζοντο γὰρ τὴν βραχύτητα τῆς βοηθείας, τὸ μηδὲνα πεπτωκέναι τῶν μισθοφόρων, τὸ μηδενὸς ἄδρου πταίσματος γεγενημένου φυγεῖν ἀλόγως· τὸ δὲ μέγιστον, τὸ μηδὲνα τῶν πολεμίων ἐπηκολουθηκέναι· ὥστε τοῖς πρότερον ἐπιθυμοῦσι καιρὸν λαβεῖν τῆς ἀποστάσεως, καθάπερ θεῶν προνοίᾳ, πάντας ὑποργεῖν πρὸς τὴν κατάλυσιν τῆς δυναστείας. Οἱ μὲν οὖν Ἰταλιῶται καταλιπόντες αὐτόν, ἐπ' οἴκου διὰ τῆς μεσογείου τὴν πορείαν ἐποίησαντο. Οἱ δὲ τῶν Συρακουσίων ἵππεις τὸ μὲν πρῶτον ἐπετήρουν, εἰ

δύναιτο κατὰ τὴν ὁδὸν ἀνελεῖν τὸν τύραννον· ὥς
 δὲ ἑώρων οὐκ ἀπολιπόντας αὐτὸν τοὺς μισθοφόρους,
 ὁμοθυμαδὸν ἀτίππευσαν εἰς τὰς Συρακούσας. Κα-
 τὰ λαβόντες δὲ τοὺς ἐν τοῖς τεωρίοις ἀγροῦντας τὰ
 περὶ τὴν Γέλαν, εἰσῆλθον οὐδενὸς κωλύσαντος· καὶ
 τὴν μὲν οἰκίαν τοῦ Διονυσίου διήρπασαν γέμουσαν
 ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ, καὶ τῆς ἄλλης πολυτελείας
 ἀπάσης· τὴν δὲ γυναῖκα συλλαβόντες, οὕτω διέθε-
 σαν κακῶς, ὥστε καὶ τὸν τύραννον βαρέως ἐνεγκεῖν
 τὴν ὀργήν, νομίζοντα τὴν ταύτης τιμωρίαν μεγίστην
 εἶναι πίστιν τῆς πρὸς ἀλλήλους κοινωνίας κατὰ τὴν
 ἐπίθεσιν. Ὁ δὲ Διονύσιος κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν τὸ
 γεγονὸς καταστοχαζόμενος, ἐπέλεξε τῶν ἱππέων καὶ
 τῶν πεζῶν τοὺς πιστοτάτους, μεθ' ὧν ἠπέιγετο πρὸς
 τὴν πόλιν, σπουδῆς οὐδὲν ἐλλείπων· ἐλογίζετο γὰρ
 οὐκ ἂν ἄλλως δυνατόν ἐπικρατῆσαι τῶν ἱππέων, εἰ
 μὴ ποιοῖ, ὅπερ ἐποίησεν· εἰ γὰρ παραδοξότερον
 ἐκείνων ποιήσαιτο τὴν ἄφριξιν, ἤλπιζε ὁρδίως κρατή-
 σειν τῆς ἐπιβολῆς· ὅπερ καὶ συνέπεσεν. Οἱ γὰρ ἱπ-
 πεῖς οὐτ' ἀπελθεῖν οὔτε μεῖναι κατὰ τὸ στρατόπεδον
 τὸν Διονύσιον ὑπελάμβανον· διόπερ κεκρατηκέναι
 τῆς ἐπιβολῆς νομίζοντες, ἔφασαν αὐτὸν ἐκ μὲν Γέλας
 προςποιηθῆναι τοὺς Φοίνικας ἀποδιδράσκειν, νυνὶ
 δὲ ὥς ἀληθῶς ἀποδεδρακέναι τοὺς Συρακουσίους.

113. Διονύσιος δὲ διανύσας σταδίους περὶ τε-
 τρακοσίους, παρῆν περὶ μέσας νύκτας πρὸς τὴν πύ-
 λην τῆς Ἀχραδινῆς, μεθ' ἱππέων ἑκατὸν καὶ πεζῶν
 ἑξακοσίων· ἦν καταλαβὼν κεκλεισμένην, προσέθηκεν
 αὐτῇ τὸν κατακεκομισμένον ἐκ τῶν ἑλῶν κάλαμον, ᾧ

χρησθαι νομίζουσιν οἱ Συρακούσιοι πρὸς τὴν τῆς κοινίας σύνδεσιν. Ἐν ὅσῳ δὲ συνέβαινε τὰς πύλας κατακαίεσθαι, προσανελάμβανε τοὺς ἀφυστεροῦντας. Ἐπειδὴ δὲ τὸ πῦρ κατέφθειρε τὰς πύλας, οὗτος μὲν οὖν μετὰ τῶν ἠκολουθηκότων εἰσῆλानε διὰ τῆς Ἀχραδινῆς· τῶν δ' ἱππέων οἱ δυνατωτάτοι το γεγονός ἀκούσαντες, τὸ μὲν πλῆθος οὐκ ἀνέμενον, εὐθύς δ' ἐξεβόηθουν, ὄντες ὀλίγοι παντελῶς· ἦσαν δὲ περὶ τὴν ἀγοράν· καὶ κυκλωθέντες ὑπὸ τῶν μισθοφόρων, ἅπαντες κατηκοιτίσθησαν. Ὁ δὲ Διονύσιος ἐπελθὼν τὴν πόλιν, τοὺς τε σποράδην ἐκβοηθοῦντας ἀνέειλε, καὶ τῶν ἀλλοτρίως τῇ τυραννίδι διακειμένων ἐπῆει τὰς οἰκίας, ὧν τοὺς μὲν ἀπέκτεινε, τοὺς δ' ἐκ τῆς πόλεως ἐξέβαλε. Τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος τῶν ἱππέων ἐκπεσὼν ἐκ τῆς πόλεως, κατελάβετο τὴν νῦν καλουμένην Αἴτνην. Ἀμα δ' ἡμέρα τὸ μὲν πλῆθος τῶν μισθοφόρων καὶ τὸ στράτευμα τῶν Σικελιωτῶν κατήντησεν εἰς τὰς Συρακούσας· Τελῶοι δὲ καὶ Καμαρινᾶοι τῷ Διονυσίῳ διαφόρως ἔχοντες, εἰς Λεοντίους ἀπηλλάγησαν.

(C. 114.) Afflictis Syracusanis Poeni victores pacem ultro offerunt, quam illi, spe omni orbati, lubenter accipiunt. Legibus pacis rite firmatis, Carthaginienses in Libyam traſiciunt, quum plus quam dimidium copiarum peste amisissent, deinceps per Africam deserviente. Sic in Graecia Peloponnesiacum, in Sicilia Punicum bellum eodem anno finitum.

114. Διόπερ ὑπὸ τῶν πραγμάτων ἀναγκαζόμενος Ἰμίλκας, ἐπέμψεν εἰς Συρακούσας κήρυκα, παρακαλῶν τοὺς ἡττημένους διαλύσασθαι. Ἀσμένως δ' ὑπακούσαντος τοῦ Διονυσίου, τὴν εἰρήνην ἐπὶ τοῖςδε ἔθεντο· Καρχηδονίων εἶναι μὲν τῶν ἐξ ἀρχῆς ἀποί-

κων ἄλλους, καὶ Σικανούς, Σελινουντίους τε καὶ Ἀκραγαντίους, ἔτι δ' Ἱμεραίους· πρὸς δὲ τούτοις Γελώους καὶ Καμαριναίους οἰκεῖν μὲν ἐν ἀτειχίστοις ταῖς πόλεσι, φόρον δὲ τελεῖν τοῖς Καρχηδονίοις· Λεοντίους δὲ καὶ Μεσσηνίους καὶ Σικελούς ἅπαντας αὐτονόμους εἶναι· καὶ Συρακουσίους μὲν ὑπὸ Διονύσιον τετάχθαι· τὰ δὲ αἰχμάλωτα καὶ τὰς ταῦς ἀποδοῦναι τοὺς ἔχοντας τοῖς ἀποβαλοῦσι. Τῶν συνθηκῶν δὲ γενομένων, Καρχηδόνιοι μὲν εἰς Αἰβύην ἐξέπλευσαν, πλεῖον ἢ τὸ ἥμισυ μέρος τῶν στρατιωτῶν ἀποβαλόντες ὑπὸ τῆς νόσου. Οὐδὲν δ' ἦτιον καὶ κατὰ Αἰβύην διαμείναντος τοῦ λοιμοῦ, παμπληθεῖς αὐτῶν τε τῶν Καρχηδονίων, ἔτι δὲ καὶ τῶν συμμάχων διεφθάρησαν. Ἡμεῖς δὲ παραγεννηθέντες ἐπὶ τὴν κατάλυσιν τῶν πολέμων, κατὰ μὲν τὴν Ἑλλάδα τοῦ Πελοποννησιακοῦ, κατὰ δὲ Σικελίαν τοῦ Καρχηδονίοις πρὸς Διονύσιον πρώτου συστάντος, ἡγούμεθα δεῖν, ἐπιτετελεσμένης τῆς προθέσεως, εἰς τὰς ἐξῆς πράξεις τὴν ἐχομένην βίβλον καταχωρίσαι.